

Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2023 a strategie APZ pro rok 2024

Obsah

1	Zaměstnanost	5
1.1	Celková situace v zaměstnanosti kraje	5
1.2	Zaměstnanost u nejdůležitějších zaměstnavatelů kraje a u zaměstnavatelů, kteří zaznamenali nejvýraznější personální pohyb	9
1.3	Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)	12
2	Nezaměstnanost	17
2.1	Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2023	18
2.2	Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji	28
2.3	Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji	30
3	Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti	55
4	Cizinci na trhu práce	68
5	Prognóza vývoje trhu práce na rok 2024	82
6	Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2023	84
6.1	Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2023	88
6.2	Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké, rekvalifikace NPO, vzdělávací kurzy NPO), poradenství a pracovní rehabilitace ...	97
6.3	Projekty ESF	114
6.4	Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2023	144
7	Cíle APZ pro rok 2024	146
8	PŘÍLOHY	148

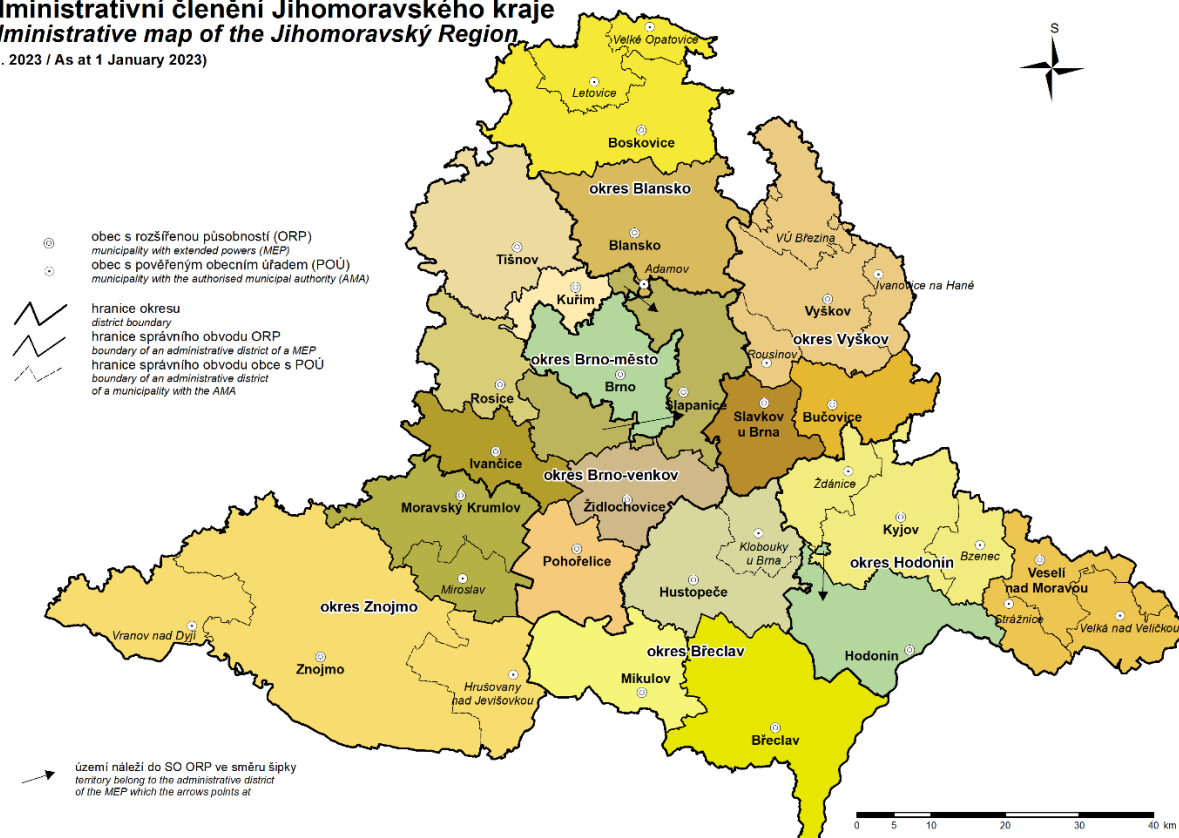
Charakteristika kraje

Jihomoravský kraj se rozkládá v jihovýchodní části České republiky při hranicích s Rakouskem a Slovenskem. Kraj je vymezen sedmi okresy (Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo). Poloha kraje je z geografického hlediska strategická, nachází se na křižovatce transevropských silničních a železničních dálkových tras, v Brně je také mezinárodní letiště. Severní část Jihomoravského kraje má historicky rozvinutou industriální infrastrukturu, jižní část je tradiční zemědělský region. Zemědělská půda se na celkové výměře území podílí šedesáti procenty. Jihomoravský kraj je regionem s bohatými kulturně-historickými kořeny a taktéž s významným množstvím chráněných přírodních území, které pozitivně přispívají k rozvoji cestovního ruchu (architektonické a přírodní památky UNESCO, NP Podyjí, CHKO, folklór, vinařská a cykloturistika).

Obr. 1 Administrativní členění Jihomoravské kraje

Administrativní členění Jihomoravského kraje Administrative map of the Jihomoravský Region

(1. 1. 2023 / As at 1 January 2023)

Pramen: www.czso.cz

Sídelní strukturu Jihomoravského kraje tvoří celkem 673 obcí, přirozeným spádovým centrem je Brno se zhruba 398 tis. obyvateli, které má značný nadregionální význam. Zhruba tři čtvrtiny obcí mají méně než tisíc obyvatel. K 30.9.2023 žilo na území kraje 1,224 tis. osob s převažujícím podílem žen (51,0 %). Z hlediska věkové struktury obyvatelstva došlo mezitím k nárůstu ve všech věkových skupinách, nejvíce pak v kategorii 0-14 let, a to o 3,3 %. Podíl cizinců na obyvatelích Jihomoravského kraje dosahuje 9,1 %. Nárůst počtu obyvatel i změny v jejich struktuře byly výrazně ovlivněny v důsledku přílivu válečných uprchlíků z Ukrajiny.

Jihomoravský kraj patří k regionům s výrazným ekonomickým potenciálem. Vytvořený hrubý domácí produkt kraje představuje 11 % hrubého domácího produktu České republiky. V kraji jsou služby dominujícím sektorem národního hospodářství, a to ve vyšší míře, než je průměr České republiky. K této situaci přispívá zejména Brno, jakožto centrum terciárního sektoru a druhé populačně největší město v zemi. Podíl zaměstnaných osob ve službách v kraji dosahuje 64 %. V minulosti byl mnohem významnější průmysl, který vykazuje v posledních letech podíl zaměstnaných kolem 25 %, což je oproti průměru ČR mírně nižší hodnota. Zbylá procenta připadají na stavebnictví a na zemědělství, lesnictví a rybářství.

Téměř 60 % celkové rozlohy kraje tvoří zemědělská půda, z níž připadá 82 % na ornou půdu. Nejvyšší podíl orné půdy mají okresy Znojmo a Vyškov. Specifikou jižní Moravy je především vinohradnictví evropské úrovně (v kraji je kolem 90 % plochy vinic ČR) a pěstování ovoce a zeleniny. Vinohradnictví je rozvinuto především v okrese Břeclav, kde se nachází 50 % plochy všech vinic v ČR.

Úroveň vzdělanosti se obyvatelé Jihomoravského kraje zařazují na druhé místo v ČR. Síť středních škol převážně pokrývá požadavky na umístění dětí, důraz je kladem na zabezpečení provázanosti nabídky s potřebami trhu práce. Na nadprůměrné vzdělanostní úrovni obyvatel v kraji má podíl kvalitní systém vysokého školství.

Průměrná hrubá měsíční mzda v Jihomoravském kraji ve 3. čtvrtletí 2023 dosahovala 41 317 Kč, a byla tak mírně pod průměrem ČR (42 658 Kč).

1 Zaměstnanost

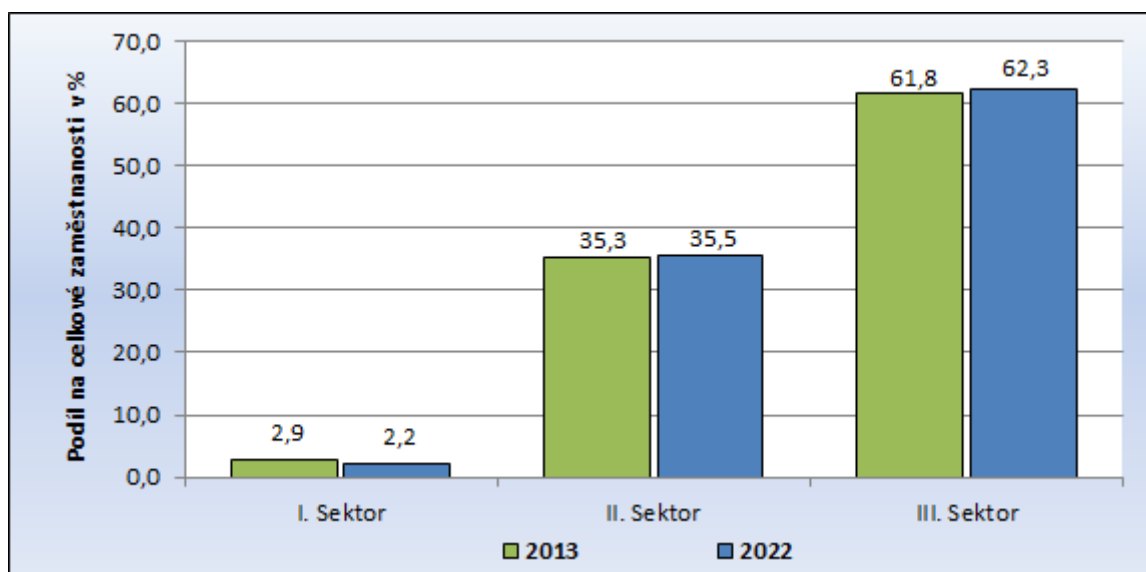
1.1 Celková situace v zaměstnanosti kraje

Počet ekonomických subjektů v kraji k 31.12.2023 dosahoval **316 213**, z toho téměř 61 % tvořily osoby podnikající podle živnostenského zákona a 21,6 % byly obchodní společnosti.

Podle údajů z Výběrového šetření pracovních sil bylo v roce 2022 (roční průměr dle nové metodiky vážení) v Jihomoravském kraji 964,5 tis. osob ve věku 15 a více let, z toho **572,4 tis. ekonomicky aktivních**. **Míra ekonomické aktivity** dosáhla **59,3 %** (u mužů 68,9 %, u žen 50,3 %) a míra zaměstnanosti 58,3 % (muži 67,8 %, ženy 49,4 %). Oba ukazatele se pohybují dlouhodobě zhruba na úrovni průměru ČR.

Zaměstnáno bylo celkem 562,7 tis. osob, z toho 56,5 % byli muži (317,9 tis.). Podle postavení v zaměstnání **85,6 %** pracujících osob představovali **zaměstnanci**. Podíl pracujících osob v postavení zaměstnanců je dlouhodobě mírně nad průměrem ČR.

Obr. 2 Struktura zaměstnanosti v Jihomoravském kraji v roce 2013 a 2022 podle hlavních sektorů ekonomiky

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – roční průměry - 2013, 2022 ČSÚ Praha, 2014, 2023

Vzhledem k celostátnímu průměru je míra zaměstnanosti v kraji mírně nižší v primární a sekundární sféře ekonomiky (ČR – 2,7 % resp. 36,5 %), zatímco v terciární sféře je naopak zaměstnanost mírně vyšší (ČR - 60,8 %).

Tab. 1 Vývoj v sektorové skladbě zaměstnanosti v národním hospodářství Jihomoravského kraje v letech 2013–2023

Sektor NH	Počet pracovníků			Změna počtu 2013–2022 (v tis.)	Index změny 2022/2013
	2013	2022	2023*		
I. sektor (zemědělství, lesnictví)	16,1	12,5	13,0	-3,6	77,6
II. sektor (průmysl, stavebnictví)	196,6	199,9	190,4	3,3	101,7
III. sektor (ostatní odvětví NH)	343,7	350,3	361,5	6,6	101,9
Celkem	556,4	562,7	564,9	6,3	101,1

* údaje za 3. čtvrtletí

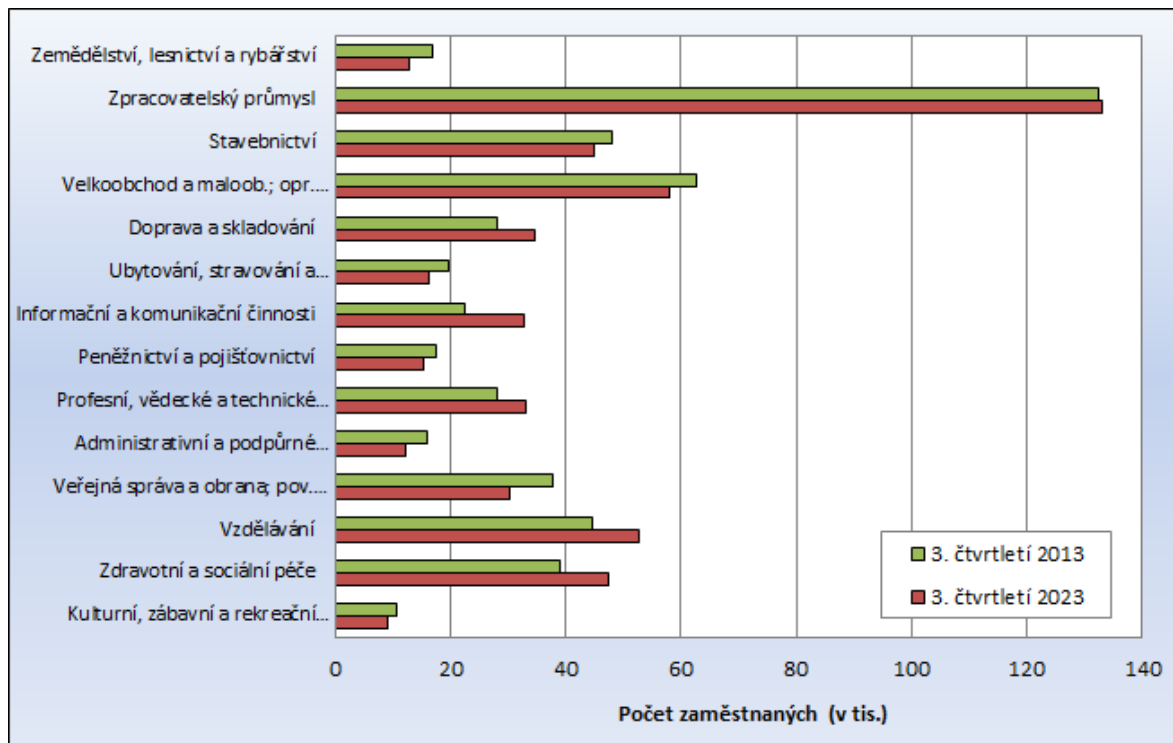
Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – roční průměry - 2013, 2022 ČSÚ Praha

Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – čtvrtletní údaje – 3. čtvrtletí 2023, ČSÚ Praha, 2023

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že **počet zaměstnaných v Jihomoravském kraji se v posledním desetiletí zvýšil o 6,3 tis. osob.** Počet zaměstnaných každoročně mírně rostl až do počátku roku 2020, kdy situaci na trhu práce ovlivnila nemoc Covid 19, která postihla hlavně zaměstnanost ve službách. Údaje za rok 2022 a 3. čtvrtletí 2023 však uvádí ČSÚ již dle nové metodiky vážení, proto srovnatelnost s předchozím obdobím není plně relevantní.

Ve struktuře zaměstnanosti Jihomoravského kraje, členěné podle jednotlivých odvětví národního hospodářství, stále dominuje zpracovatelský průmysl, jehož zastoupení na celokrajské zaměstnanosti ve 3. čtvrtletí 2023 dosahovalo 23,8 %. Další v pořadí, avšak s výrazně nižším podílem, je odvětví obchodu (10,4 %), vzdělávání (9,4 %), zdravotnictví (8,5 %) a stavebnictví (8,0 %). Na následujícím obrázku můžeme pozorovat v posledním desetiletí navyšování zaměstnanosti v terciérních odvětvích s požadavky na vyšší vzdělanost pracovní síly (informační a komunikační činnosti, logistika v rámci odvětví dopravy, vzdělávání a zdravotní péče).

Obr. 3 Počty zaměstnaných ve vybraných odvětvích NH v Jihomoravském kraji ve 3. čtvrtletí 2013 a 3. čtvrtletí 2023 podle odvětví

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – čtvrtletní údaje – 3. čtvrtletí 2013, ČSÚ Praha, 2013

Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – čtvrtletní údaje – 3. čtvrtletí 2023, ČSÚ Praha, 2023

V kraji jsou výrazné rozdíly v sektorové skladbě zaměstnanosti mužů a žen. V odvětvích terciární sféry bylo ve 3. čtvrtletí 2023 zaměstnáno 78,8 % žen a 52,3 % mužů, v sekundárním sektoru ekonomiky naopak jen 19,4 % žen a 45,0 % mužů.

Tab. 2 Zaměstnanost v národním hospodářství Jihomoravského kraje a České republiky podle stupně vzdělání (KKOV) ve 3. čtvrtletí 2023

Stupeň vzdělání	Jihomoravský kraj		ČR	
	počet (v tis.)	%	počet (v tis.)	%
Základní (včetně nedokončeného)	20,1	3,6	238,1	4,7
Střední bez maturity	169,1	29,9	1 614,2	31,8
Střední s maturitou	197,6	35,0	1 836,1	36,1
Vysokoškolské	178,0	31,5	1 390,4	27,4
Celkem	564,9	100,0	5 078,8	100,0

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – čtvrtletní údaje – 3. čtvrtletí 2023, ČSÚ Praha, 2024

V hospodářské struktuře Jihomoravského kraje bylo ve 3. čtvrtletí 2023 zaměstnáno 178 tis. pracovníků s vysokoškolskou kvalifikací (tj. 31,5 % z celkového úhrnu), dále 197,6 tis. pracovníků se vzděláním úplným středním s maturitou (35,0 %), maturitní a vyšší vzdělání má tak 66,5 % z celkového úhrnu pracovních sil kraje.

Celkovou vzdělanostní úroveň pracovní síly v Jihomoravském kraji pozitivním způsobem formuje krajské město Brno, jehož pracovní síla je v České republice úrovní kvalifikace po Praze druhá nejlepší.

Podobně jako kvalifikační struktura i zaměstnanecká skladba pracovních sil v Jihomoravském kraji je oproti celostátnímu průměru příznivější díky postavení Brna, které je druhým nejvýznamnějším centrem vysokého školství a soudnictví v zemi. Do Brna také lokalizovaly svá centra některé velké nadnárodní společnosti poskytující služby v oblasti IT technologií. Kategorie „vědečtí a odborní duševní pracovníci“ (neboli specialisté) se tak na úhrnné zaměstnanosti v kraji podílí téměř jednou pětinou (100,2 tis. osob), což je nejvíce ze všech tříd v kraji. V prvních čtyřech základních kategoriích CZ-ISCO 1-4 je v kraji zaměstnáno 52,1 % osob (v ČR 47,6 %).

Tab. 3 Zaměstnanost v národním hospodářství Jihomoravského kraje a České republiky podle hlavních tříd kategorie zaměstnání ve 3. čtvrtletí 2023

Kategorie zaměstnání	Hlavní třída CZ-ISCO	Jihomoravský kraj		ČR	
		počet	%	počet	%
Zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci	1	32,1	5,8	272,8	5,5
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	2	100,2	18,0	719,0	14,5
Techn., zdravot. a pedagog. pracovníci	3	99,8	17,9	879,6	17,8
Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	4	58,0	10,4	483,1	9,8
Provozní pracovníci ve službách a obchodě	5	82,9	14,9	745,9	15,1
Kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví	6	6,1	1,1	64,2	1,3
Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci	7	90,1	16,2	849,7	17,2
Obsluha strojů a zařízení	8	58,1	10,4	637,5	12,9
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	9	30,0	5,4	285,9	5,8
Příslušníci armády	0	.	.	15,9	0,3
Celkem		557,1	100,0	4 953,6	100,0

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – čtvrtletní údaje – 3. čtvrtletí 2023, ČSÚ Praha, 2024

Zaměstnanost v méně kvalifikačně náročných třídách je o něco nižší než v celé ČR, největšího rozdílu dosahuje v hlavní třídě 8 CZ-ISCO tj. „obsluha strojů a zařízení“ (vč. montérů), kdy je v Jihomoravském kraji zaměstnáno o 2,5 p.b. méně osob. Podíl pracovníků nekvalifikovaných se v kraji v devadesátých letech 20. století prudce snižoval, po roce 2000 ale už spíše jen stagnuje na nízké úrovni. V souboru mužů je podíl nekvalifikovaných nižší (4,8 %) než v souboru žen (7,2 %).

1.2 Zaměstnanost u nejvýznamnějších zaměstnavatelů kraje a u zaměstnavatelů, kteří zaznamenali nejvýraznější personální pohyb

Podrobné informace k jednotlivým zaměstnavatelům jsou uvedeny v Příloze č.1. Vzhledem k tomu, že v současné době je řada zaměstnavatelů nucena využívat agenturní pracovníky, je kategorie počtu pracovníků uvedena včetně těchto zaměstnanců.

Tab. 4 TOP 20 největších zaměstnavatelů (nevýrobní sféra) v Jihomoravském kraji k 31.12.2023

Pořadí	Název zaměstnavatele	Předmět činnosti CZ-NACE		Kategorie počtu zaměstnanců v kraji	Hlavní provoz v okrese
1	Masarykova univerzita	85	vzdělávání	6000 - 6999	Brno-město
2	Fakultní nemocnice Brno	86	zdravotní péče	6000 - 6999	Brno-město
3	Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje	84	veřejná správa	4000 - 4999	Brno-město
4	Kyndryl Client Center, s.r.o. (= IBM)	62	IT	4000 - 4999	Brno-město
5	Vysoké učení technické v Brně	85	vzdělávání	3000 - 3999	Brno-město
6	Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně	86	zdravotní péče	3000 - 3999	Brno-město
7	Statutární město Brno	84	veřejná správa	3000 - 3999	Brno-město
8	Dopravní podnik města Brna, a.s.	49	osobní přeprava	2000 - 2499	Brno-město
9	Česká pošta, s.p.	53	poštovní a kurýrní činnosti	2000 - 2499	Brno-město
10	Mendelova univerzita v Brně	85	vzdělávání	2000 - 2499	Brno-město
11	Generální finanční ředitelství	84	veřejná správa	1500 - 1999	Brno-město
12	České dráhy, a.s.	49	pozemní a potrubní doprava	1500 - 1999	Brno-město
13	Notino, s.r.o.	47	maloobchod	1000 - 1499	Brno-město
14	Infosys (Czech Republic) Limited s.r.o.	82	podpůrné čin. pro podnikání	1500 - 1999	Brno-město
15	Ministerstvo obrany	84	veřejná správa a obrana	1000 - 1499	Brno-město
16	Správa železnic, státní organizace	52	vedlejší čin. v dopravě	1000 - 1499	Brno-město
17	Nemocnice Kyjov, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	1000 - 1499	Hodonín
18	Red Hat Czech s.r.o.	62	IT	1000 - 1499	Brno-město
19	Albert Česká republika, s.r.o.	47	maloobchod	1000 - 1499	Brno-město
20	Masarykův onkologický ústav	86	zdravotní péče	1000 - 1499	Brno-město

Tab. 5 TOP 20 největších zaměstnavatelů (výrobní sféra) v Jihomoravském kraji k 31.12.2023

Pořadí	Název zaměstnavatele	Předmět činnosti CZ-NACE		Kategorie počtu pracovníků v kraji	Hlavní provoz v okrese
1	TE Connectivity Czech s.r.o.	27	výroba elektrosoučástek	2500 - 2999	Brno-venkov
2	ABB s.r.o.	27	výroba el. zařízení	2000 - 2499	Brno-město
3	Thermo Fisher Scientific Brno s.r.o.	27	výroba el. zařízení	1500 - 1999	Brno-město
4	DHL Supply Chain s.r.o.	52	skladování, distribuce, přep.	1000 - 1499	Brno-venkov
5	Gebauer a Griller Kabeltechnik, spol. s r.o.	27	výroba kabelů, elektrosoučástek	1000 - 1499	Břeclav
6	HARTMANN - RICO a.s.	21	výroba textil. výrobků pro zdrav.	1000 - 1499	Brno-venkov
7	Daikin Device Czech Republic s.r.o.	28	Výroba strojů a zařízení	500 - 999	Brno-město
8	Atlas Copco Services s.r.o.	33	Opravy a instalace strojů a zařízení	500 - 999	Brno-město
9	EG.D, a.s. (pův. E.ON Distribuce)	35	výroba a rozvod elektřiny, plynu	500 - 999	Brno-město
10	CommScope Czech Republic s.r.o.	26	Výroba optických kabelů	500 - 999	Brno-město
11	IMI International, s.r.o. (divize IMI Norgren CZ, Modřice)	28	Výroba ostatních potrubních armatur	500 - 999	Brno-venkov
12	OHLA ŽS, a.s.	42	stavebnictví	500 - 999	Brno-město
13	Innomotics, s.r.o. (dříve Siemens Large Drives s.r.o)	27	výroba el. zařízení	500 - 999	Brno-město
14	EGSTON SYSTEM ELECTRONIC, spol. s r.o.	27	Výroba elektrických zařízení	500 - 999	Znojmo
15	Vodňanská drůbež, a.s.	10	výroba potravin	500 - 999	Brno-venkov
16	MINERVA BOSKOVICE, a.s.	28	Výroba strojů a zařízení	500 - 999	Blansko
17	IFE-CR,a.s.	25	kovoobrábění	500 - 999	Brno-venkov
18	Nová Mosilana, a.s.	13	výroba textílií	500 - 999	Brno-město
19	Kompan Czech Republic s.r.o.	32	ostatní zpracovatelský průmysl	500 - 999	Brno-město
20	SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.	23	výroba skleněných vláken	500 - 999	Znojmo

Tab. 6 TOP 5 největších zaměstnavatelů v okresech Jihomoravského kraje k 31.12.2023

Název zaměstnavatele		Předmět činnosti CZ-NACE	Kategorie počtu pracovníků v okrese
okres Blansko			
ALPS Electric Czech, s.r.o.	27	výroba elektrosoučástek	500 - 999
MINERVA BOSKOVICE, a.s.	28	výroba průmyslových šicích strojů	500 - 999
Nemocnice Boskovice s.r.o.	86	zdravotní péče	500 - 999
Nemocnice Blansko	86	zdravotní péče	500 - 999
PYROTEK CZ, s.r.o.	23	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	250 - 499
okres Brno-město			
Masarykova univerzita	85	vzdělávání	6000 - 6999
Fakultní nemocnice Brno	86	zdravotní péče	6000 - 6999
Kyndryl Client Center, s.r.o. (= IBM)	62	IT	4000 - 4999
Vysoké učení technické v Brně	85	vzdělávání	3000 - 3999
Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně	86	zdravotní péče	3000 - 3999
okres Brno-venkov			
TE Connectivity Czech s.r.o.	27	výroba elektrosoučástek	2500 - 2999
DHL Supply Chain s.r.o.	52	skladování, distribuce, přeprava	1000-1499
IMI International, s.r.o. (divize IMI Norgren CZ, Modřice)	28	Výroba ostatních potrubních armatur	500 - 999
HARTMANN – RICO a.s. – PROVOZOVNA Veverská Bítýška	21	výroba zdravotnických a hygienických výrobků	500 - 999
Vodňanská drůbež, a.s.	10	výroba potravin	500 - 999
okres Břeclav			
Gebauer a Griller Kabeltechnik, spol. s r.o.	27	výroba kabelů, elektrosoučástek	1000 - 1499
Nemocnice Břeclav, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	500 - 999
Alcadrain, s.r.o. (dříve Alca plast, s.r.o.)	22	výroba pryžových a plast. výrobků	500 - 999
Skupina GUMOTEX	22	výroba pryžových a plast. výrobků	500 - 999
Jednota, spotřební družstvo v Mikulově	47	maloobchod	500 - 999
okres Hodonín			
Nemocnice Kyjov, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	1000 - 1499
Skupina MND (Moravské naftové doly)	6	těžba ropy a zemního plynu	500 - 999
Jednota, spotřební družstvo Hodonín	47	maloobchod	500 - 999
Nemocnice TGM Hodonín, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	500 - 999
DELIMAX a.s.	10	zpracování ryb	500 - 999
okres Vyškov			
Nemocnice Vyškov, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	500 - 999
European Data Project s.r.o.	27	výroba elektrických zařízení	500 - 999
Bioveta, a.s.	21	výroba a prodej veterin. preparátů	500 - 999
Lohmann & Rauscher, s.r.o.	21	výroba textilních výrobků pro zdrav.	500 - 999
Fritzmeier s.r.o.	29	výroba komponentů pro zem. a stav. stroje	250 - 499
okres Znojmo			
Nemocnice Znojmo, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	1000 - 1499
EGSTON SYSTEM ELECTRONIC, spol. s r.o.	27	Výroba elektrických zařízení	500 - 999
SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.	23	výroba skleněných vláken	500 - 999
Nevoga s.r.o.	22	výroba plastových výrobků pro staveb.	250 - 499
JEDNOTA, spotřební družstvo, Moravský Krumlov	47	maloobchod	250 - 499

1.3 Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)

Počet volných pracovních míst nabízených v Jihomoravském kraji se v roce 2023 pohyboval v průměru okolo 21,9 tisíc. Proti loňskému roku průměrný počet nabízených míst klesl zhruba o třetinu. Největší počet volných míst byl nabízen v červenci, a to 24,7 tis., nejméně naopak v prosinci, a to 18,4 tis. míst. Důvodem poklesu počtu nově hlášených volných míst jsou přetrvávající obavy zaměstnavatelů z ekonomického vývoje a dále důsledek volného vstupu občanů Ukrajiny na český trh práce. Vzhledem k současným možnostem zaměstnávání Ukrajinců s dočasnou ochranou nemají zaměstnavatelé již takovou potřebu poptávat pracovní místa spojená se zaměstnáváním cizinců a souhlasí i se zrušením starých požadavků. Dochází tak k poklesu počtu evidovaných míst v důsledku čištění databáze od neaktuálních požadavků, zejména na zaměstnanecké karty, a počty nabízených míst začínají konečně více odpovídat realitě. **Meziročně (ke 31.12) došlo k poklesu o 5 403 míst.**

Více než třetina míst byla nabízena v okrese Brno-město, a to v průměru 9,4 tis. (tj. 42,8 %). Naopak nejméně volných míst bylo uchazečům nabízeno v okresech Blansko (v průměru 961, tj. 4,4 %) a Znojmo (v průměru 1,2 tis., tj. 5,7 %).

V roce 2023 na jedno volné pracovní místo připadlo v kraji v průměru 1,6 nezaměstnaných, což je hodnota převyšující celorepublikový průměr (0,9). Nejnižší disproporce mezi nabídkou a poptávkou byla evidována v okresech Brno-město a Vyškov, kde se o každé z nabízených míst ucházelo v průměru 0,8 resp. 1,1 nezaměstnaných, naopak nejvyšší disproporce byla v okrese Znojmo a Blansko, na každé z nabízených míst připadalo 2,6 nezaměstnaných.

Tab. 7 Struktura volných míst v Jihomoravském kraji podle stupně vzdělání (průměrný počet nabízených míst)

Stupeň vzdělání	2022		2023	
	abs.	rel. %	abs.	rel. %
základní a bez vzdělání (A, B, C, D)	22 641	70,6	15 878	72,5
učňovské a střední bez maturity (E, H, J)	4 251	13,3	3 035	13,9
střední s maturitou (K, L, M)	4 071	12,7	2 237	10,2
vyšší a vysokoškolské (N, R, T, V)	1 094	3,4	742	3,4
Celkem	32 057	100,0	21 892	100,0

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2022, 2023

Průměrný počet volných pracovních míst se snížil ve všech vzdělanostních kategoriích. Podíl nekvalifikovaných volných pracovních míst se mírně zvýšil, místa s požadovaným základním či nižším vzděláním v roce 2023 představovala 72,5 % nabízených míst. Počty i struktura evidovaných volných pracovních míst jsou však stále ještě výrazně ovlivněny

dlouhodobou registrací pracovních míst spojených se zaměstnaneckými kartami pro cizince (nejvíce jich je právě na nekvalifikované pozice). Zaměstnavatelé rovněž v souvislosti s nedostatkem pracovní síly své nároky výrazně snižují a stlačují kvalifikační požadavky na minimum. Pozice pro vyučené tak zaměstnavatelé často nabízejí uchazečům se základním vzděláním s tím, že si je zaškolí. Často jediným požadavkem na budoucího zaměstnance je „chuť pracovat“. Podobně i u výše kvalifikovaných pozic je často požadavek na vzdělání o stupeň snižený. Vysoce kvalifikovaná místa pak zaměstnavatelé často nemají zájem zveřejňovat prostřednictvím úřadů práce vůbec. Skutečná nabídka míst pro osoby s vyšším vzděláním na trhu práce je tedy podstatně vyšší, jak relativně, tak i absolutně.

Z hlediska kategorií zaměstnání v evidenci volných míst převažují především místa **pro profese manuální**. V hlavních třídách 5 až 9 CZ-ISCO bylo v roce 2023 průměrně měsíčně evidováno 18,3 tis. pracovních míst, tj. **více než čtyři pětiny všech nabízených míst**. Z toho kvalifikovaným profesím v 5. – 7. hlavní třídě CZ-ISCO bylo nabízeno 7,6 tis. volných pracovních míst. Vůbec nejžádanější třídou s průměrným počtem 6,8 tis. nabízených pracovních míst se stala tř. 8 CZ-ISCO – Obsluha strojů a zařízení.

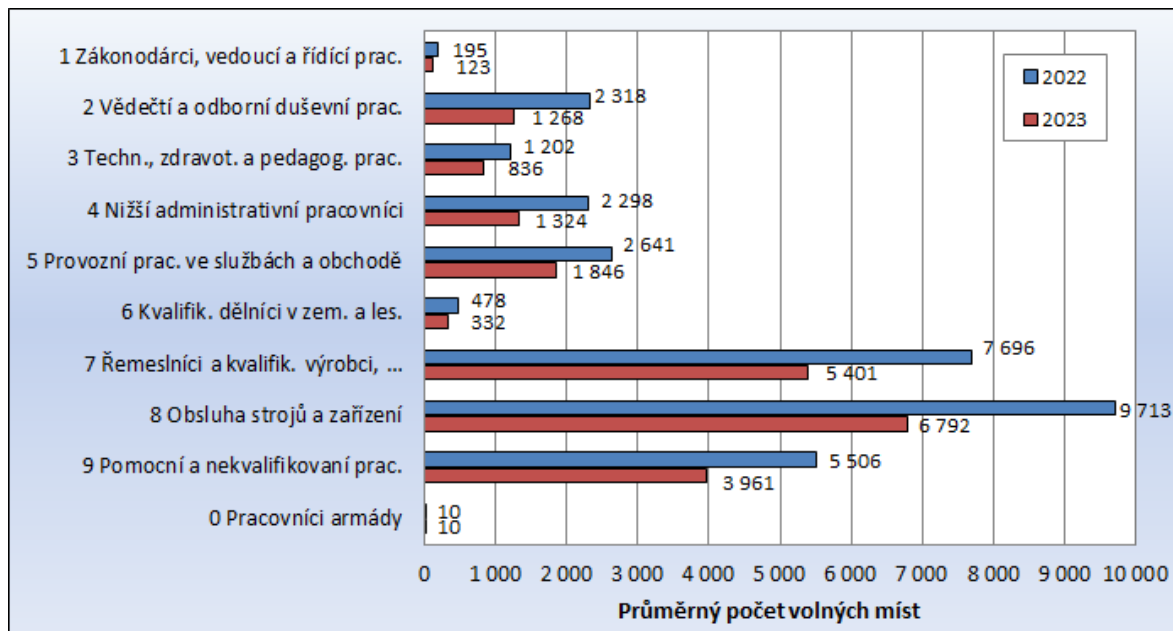
Tab. 8 Struktura volných míst v Jihomoravském kraji v roce 2023 podle hlavních tříd kategorie zaměstnání (CZ-ISCO) – průměrný počet

Kategorie zaměstnání	Hlavní třída CZ-ISCO	Průměrný počet míst	
		abs.	rel. %
Zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci	1	123	0,6
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	2	1 268	5,8
Techn., zdravot. a pedagog. pracovníci	3	836	3,8
Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	4	1 324	6,0
Provozní pracovníci ve službách a obchodě	5	1 846	8,4
Kvalifikovaní dělníci v zem. a les. (vč. příbuzných oborů)	6	332	1,5
Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	7	5 401	24,7
Obsluha strojů a zařízení	8	6 792	31,0
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	9	3 961	18,1
Pracovníci armády	0	10	0,0
Celkem		21 892	100,0

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2023

Dle jednotlivých profesí byli v uplynulém roce nejčastěji žádáni zejména dělníci v oblasti výstavby budov, pracovníci v zákaznických kontaktních centrech, obsluha vysokozdvizných vozíků a skladníci, uklízeči, pomocní pracovníci ve výrobě, montážní dělníci, zedníci, kuchaři a pomocní kuchaři, řidiči nákladních automobilů a tahačů, řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby, pomocní pracovníci v rostlinné výrobě aj. U řady z uvedených profesí však dochází k velké fluktuaci pracovníků – jako např. kuchaři, uklízeči, pracovníci call center apod., kde je sice na jedné straně velká nabídka pracovních míst, ale na druhé straně i vysoká nabídka pracovní síly.

Obr. 4 Změna průměrného počtu evidovaných volných míst v roce 2023 oproti roku 2022 v Jihomoravském kraji v třídách kategorie zaměstnání (CZ-ISCO)

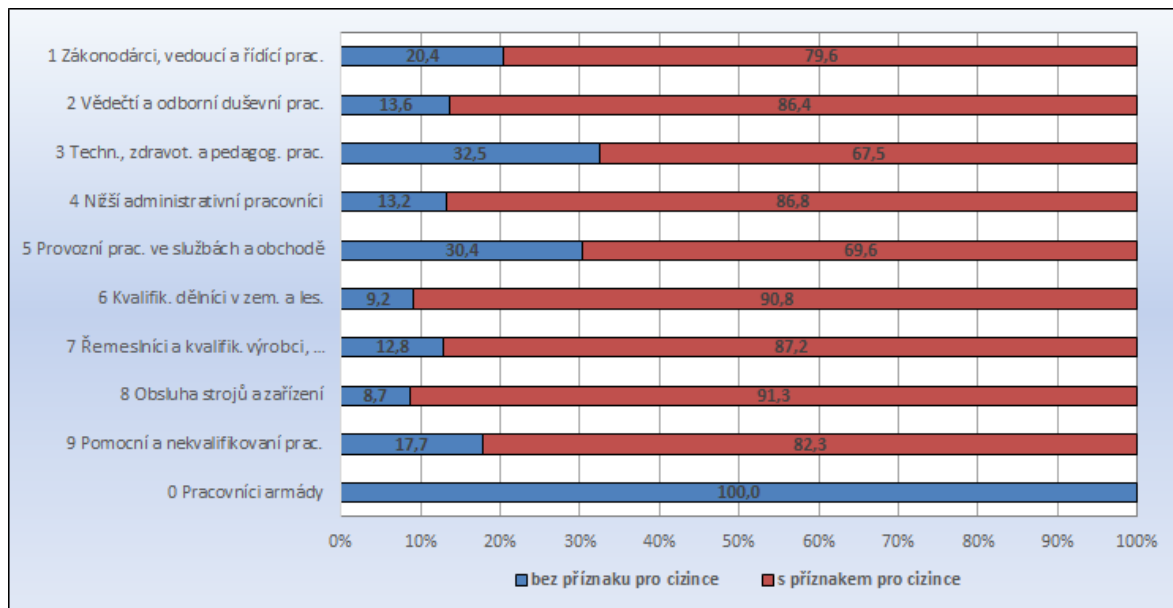

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2022, 2023

Dlouhodobě žádané a zároveň **nedostatkové jsou technické profese** – zejména ve strojírenství (např. seřizovači a obsluha obráběcích strojů, obsluha CNC, zámečníci, svářeči a řezači plamenem, ale i technici), ale i další kvalifikované dělnické profese, např. lakýrníci, elektrikáři, skladníci (často jazykově vybavení) a řidiči VZV. Vysoce nedostatkoví jsou také řidiči nákladních automobilů a tahačů. Trvalá nabídka pracovních míst je i pro specialisty v oblasti IT technologií (programátoři, vývojáři softwaru apod.). V roce 2023 firmy hojně poptávaly také pracovníky z oblastí vývoje elektroniky a programování průmyslové automatizace.

V průběhu roku 2023, stejně jako v předchozím období, se úřadům práce nedařilo dlouhodobě obsazovat některá volná pracovní místa. Důvodem je zčásti struktura nabízených volných pracovních míst, která je odlišná od skladby uchazečů a jejich profesního zaměření, u míst s nízkou požadovanou kvalifikací je to pak nezáměr ze strany uchazečů, většinou z důvodu nízké nabízené mzdy a fyzicky namáhavé práce. U řady uchazečů vedle objektivních důvodů (zdravotní stav, péče o děti...) hrají podstatnou roli i důvody subjektivní (exekuce, ztráta pracovních návyků...). Nejčastějším problémem z pohledu zaměstnavatelů je nespolehlivost a neochota českých uchazečů vykonávat daný druh práce (za nabízenou mzdu), zároveň však zaměstnavatelé nechtějí měnit mzdovou politiku firmy a volí raději cestu zaměstnávání cizinců. Roste tak stále poptávka po zahraniční pracovní síle, především v dělnických profesích. Ze strany uchazečů o zaměstnání přetrvává poptávka po zkrácených úvazcích.

Obr. 5 Struktura volných míst v Jihomoravském kraji dle kategorie zaměstnání (CZ-ISCO) a požadavku na zaměstnávání cizinců – průměr za rok 2023

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2023

V minulých letech rostly počty evidovaných volných pracovních míst do značné míry v souvislosti s poptávkou po zahraniční pracovní síle. Vzhledem k složitým a zdlouhavým administrativním procesům při vyřizování zaměstnaneckých karet rostly počty evidovaných tzv. „volných“ pracovních míst, která nelze z evidence vyřadit, přestože reálně tato místa již českým uchazečům o zaměstnání nabízet nelze (místa spojená s požadavkem na zaměstnaneckou kartu nelze vyřadit bez doložení obsazení cizincem nebo bez písemného souhlasu zaměstnavatele). Zároveň zaměstnavatelé hlásili nadhodnocené počty volných míst, aby si vytvořili „rezervu“, pokud jim všechny požadavky na zaměstnání cizince nebudou schváleny. Také hlásili opakovaně pro žádost o krátkodobé pracovní povolení, které mělo překlenout období do vyřízení zaměstnanecké karty. Nedostatek pracovníků či aktuální potřeby řešili zaměstnavatelé často také přes agentury práce, které rovněž žádají na ÚP o povolení na krátkodobé zaměstnání do 90 dnů.

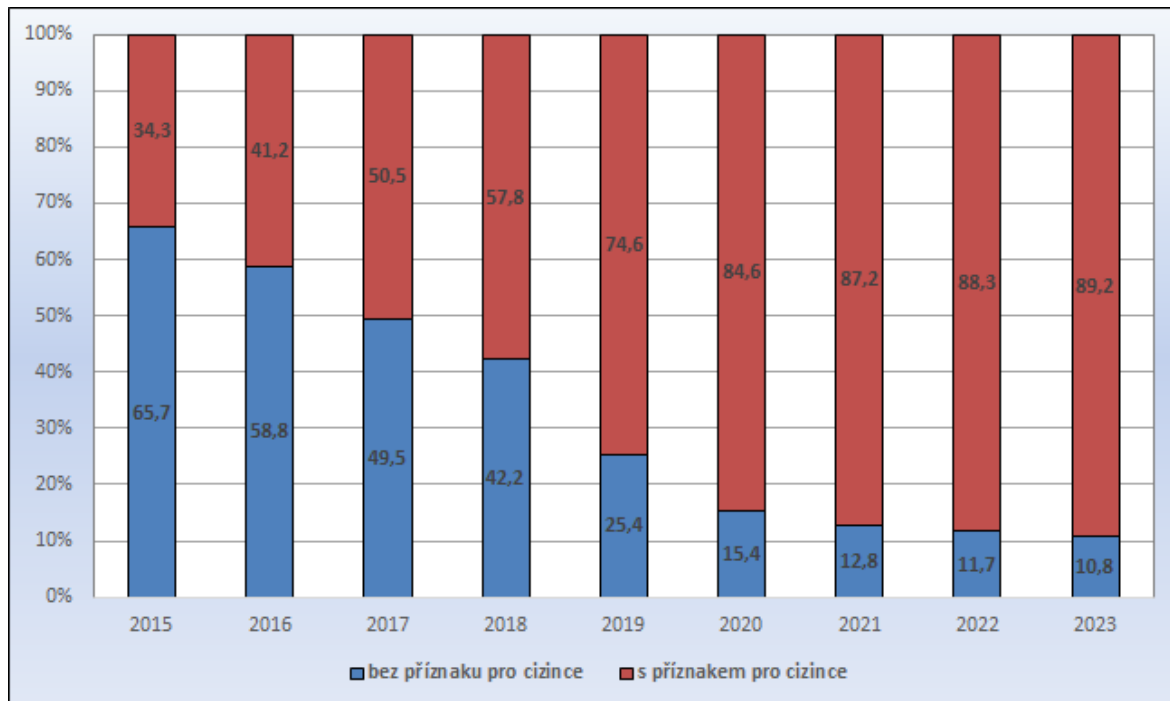
Situace na trhu práce v roce 2023 byla ovlivněna válečným konfliktem na Ukrajině, kdy od února 2022 na naše území a potažmo trh práce začali přicházet uprchlíci z Ukrajiny, kterým byl umožněn volný vstup na trh práce bez nutnosti mít platné povolení k zaměstnání či zaměstnaneckou/modrou kartu (Lex Ukrajina). Zaměstnavatelé tak značnou část pracovníků z Ukrajiny, které dříve poptávali na krátkodobé sezonní zaměstnání a zaměstnanecké karty, nyní mohou zaměstnat napřímo, a tudíž poklesla jejich potřeba hlásit a „držet do rezervy“ volná místa na zaměstnanecké karty či pracovní povolení.

V kraji bylo v roce 2023 v průměru 85 % míst nabízeno pro cizince, v Brně to bylo dokonce přes 91 % míst. **Počet míst nabízených výhradně českým uchazečům se tak v Jihomoravském kraji pohybuje okolo 15 %.** Trend poklesu počtu míst nabízených výlučně českým uchazečům začal již v roce 2018. Jestliže v roce 2018 bylo v kraji průběžně nabízeno v průměru 23 tis. míst a z toho 11,3 tis bylo bez příznaku pro cizince, pak v roce

2023 bylo z průměrného počtu 21,9 tis. míst nabízeno výhradně pro české uchazeče pouze 2,9 tis. míst.

Obr. 6 Struktura volných míst v Jihomoravském kraji v letech 2015-2023 – stav k 31.12.

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2015-2023

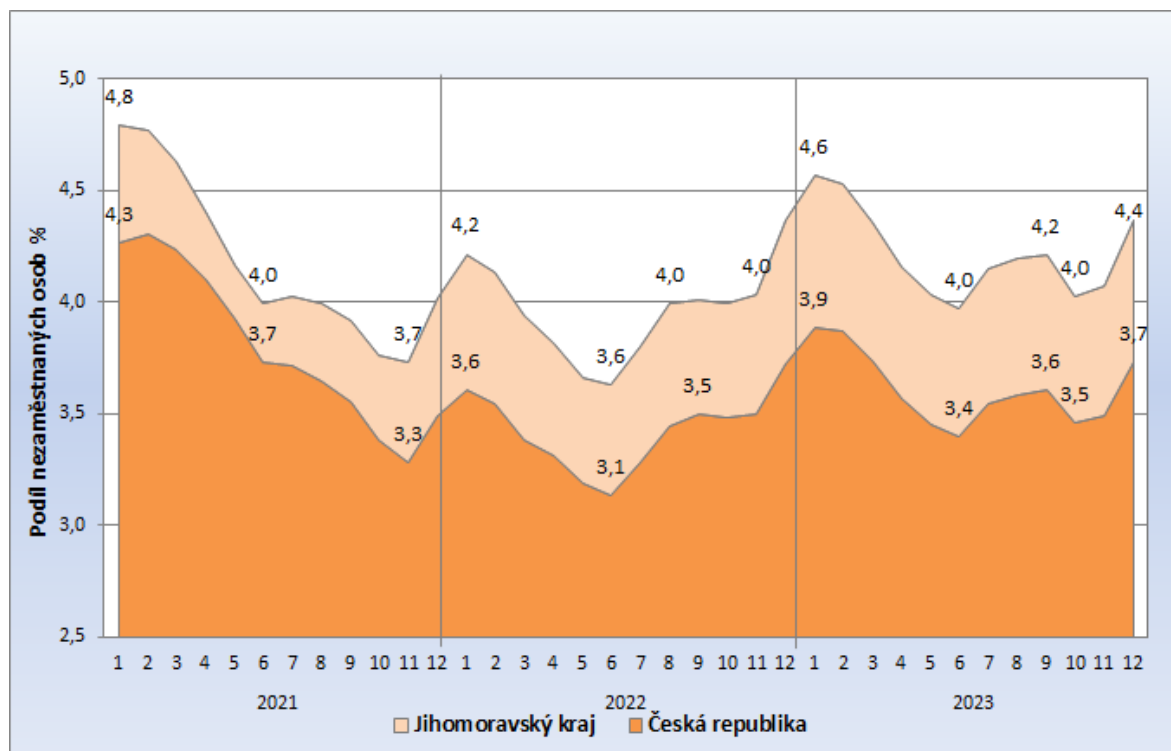
2 Nezaměstnanost

K 31.12.2023 bylo v Jihomoravském kraji evidováno 36 308 uchazečů o zaměstnání. Počet uchazečů na konci roku 2023 byl o cca 900 osob vyšší než na konci roku 2022. Vývojová křivka víceméně kopírovala obvyklý sezónní průběh, celkový počet uchazečů se mírně zvyšoval díky stagnující se situaci na trhu práce a jednak díky zvýšené evidenci osob s dočasnou ochranou na úřadech práce. **Průměrný počet evidovaných uchazečů v roce 2023 v Jihomoravském kraji dosáhl 34 548 osob.**

Současná úroveň nezaměstnanosti je z dlouhodobého hlediska stále relativně **nízká**. Ještě na počátku roku 2014 byl v evidenci více než dvojnásobný počet uchazečů (75,4 tis.) pak začala nezaměstnanost rychle klesat, každoročně o 7-10 tis. osob do roku 2019. K nárůstu došlo v pandemickém období, poté se situace začala mírně zlepšovat. V roce 2022 však v souvislosti s nárůstem cen energií zaměstnavatelé byli nuceni přistoupit k propouštění, aktuálně ekonomika stagnuje a zaměstnavatelé neočekávají výrazné změny počtu svých zaměstnanců. Část zaměstnavatelů si i v případě úbytku zakázek udržuje zaměstnance „ve stavu“ z obav, že by v případě zlepšení situace nemuseli kvalifikované zaměstnance znovu získat a část požadavky na pracovní sílu řeší prostřednictvím agentur práce.

Ve srovnání s Českou republikou je podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu 15-64 let v kraji **dlouhodobě** oproti celostátnímu průměru **vyšší** o 0,6 p.b. Průměrný podíl nezaměstnaných v kraji dosáhl v roce 2023 hodnoty 4,2 %, v ČR 3,6 %.

Obr. 7 Srovnání vývoje podílu nezaměstnaných v JMK a ČR v letech 2021–2023

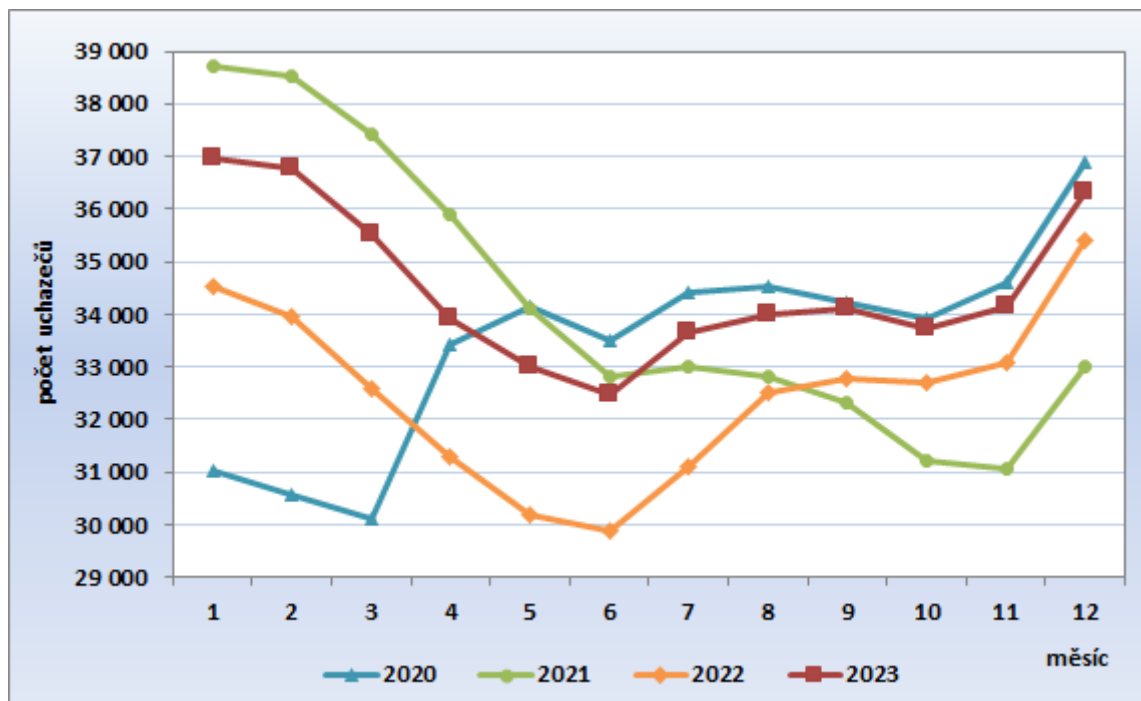

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2021–2023

2.1 Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2023

Křivka znázorňující vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v roce 2023 víceméně kopírovala obvyklý **sezónní průběh**, kdy maxim dosahuje v lednu kalendářního roku a minim v červnu. V roce 2023 rozptyl hodnot v jednotlivých měsících roku nebyl tak velký (maximum leden 36 951 a minimum červen 32 470), což je dáno ne úplně dobrou situací na trhu práce (zaměstnanci mají obavy ze změn a zaměstnavatelé nechtějí přistupovat k propouštění ani v případě úbytku zakázek, nová místa nevytvářejí a v případě potřeby pracovníků řeší tyto požadavky přes agentury práce). V Jihomoravském kraji lze pozorovat odlišnou dynamiku sezónního vývoje v jednotlivých okresech, výrazná je zejména v okresech s významným podílem zemědělské výroby a sezónního zaměstnávání v sousedním Rakousku – okresy Břeclav, Hodonín a Znojmo.

Obr. 8 Roční vývoj počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji v letech 2020–2023

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky uchazečů a volných pracovních míst, 2020-2023

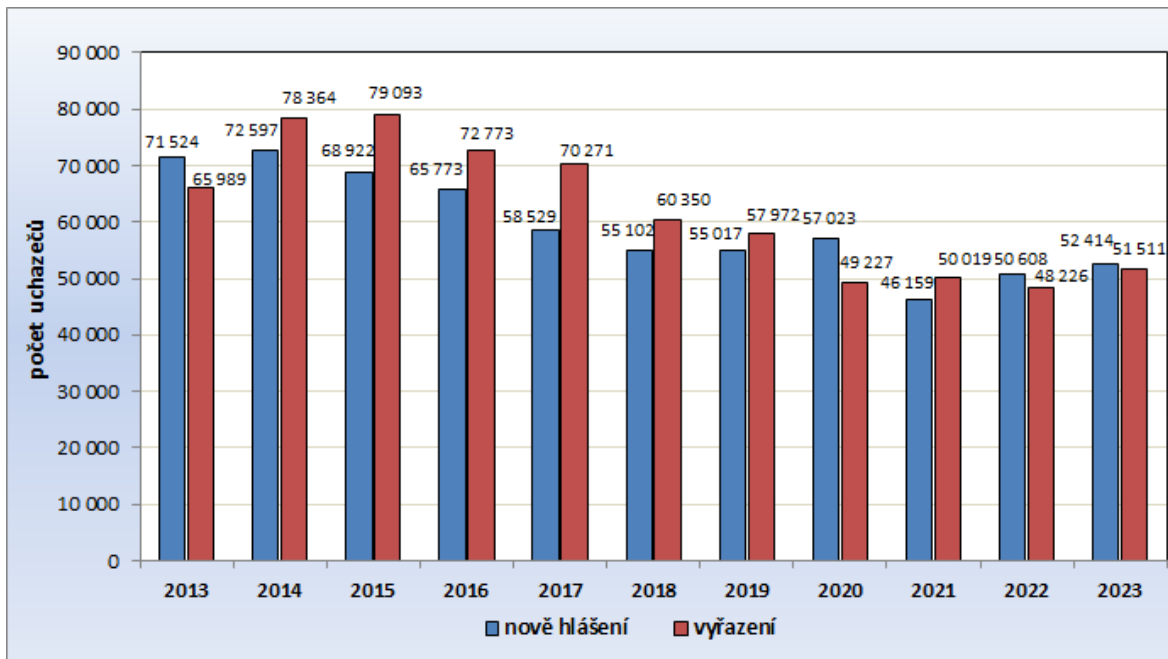
Problémy s umístováním některých skupin uchazečů na trh práce jsou dlouhodobé. Velmi obtížná zůstává práce s těmi uchazeči, kteří se do evidence ÚP vrací opakovaně, jejich počet v dlouhodobém horizontu narůstá, a roste tedy i dlouhodobá nezaměstnanost.

Vývoj počtu nově hlášených uchazečů v průběhu roku 2023 byl ovlivněn obvyklým sezónním vývojem, kdy vyšší počty jsou dosahovány v měsících prosinci a lednu (ukončení sezónních prací) a v měsíci září (nárůst v důsledku evidence absolventů). Celkem bylo v roce 2023 nově evidováno 52 414 uchazečů, tj. o 1 806 více než v předchozím roce.

Rovněž počty ukončených evidencí (vyřazených uchazečů) se již vracely k obvyklému sezónnímu vývoji, kdy maxima bývají dosažena v jarních měsících a také v měsíci září. Celkový počet ukončených evidencí dosáhl v roce 2023 v kraji 51 511 osob, a byl o 3 285 osob vyšší než v předchozím roce. **Počet osob umístěných do zaměstnání se v průměru v roce 2023 pohyboval na úrovni 72 % z celkového počtu osob vyřazených z evidence ÚP.**

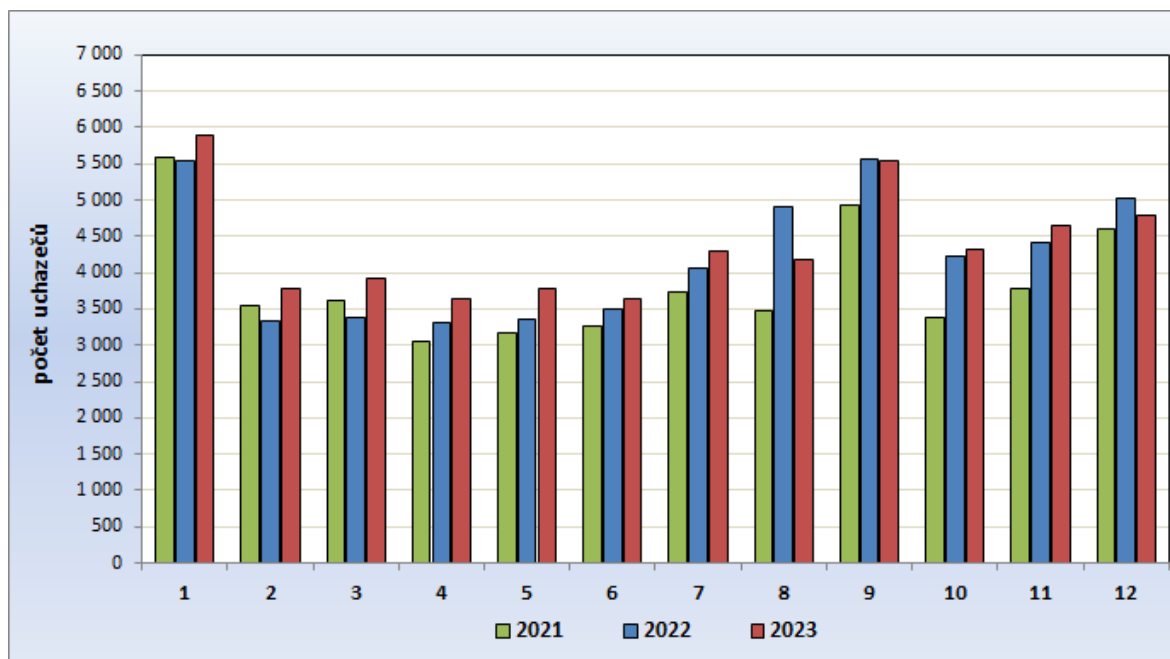
Obr. 9 Tok nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji v letech 2013- 2023

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky uchazečů a volných pracovních míst, 2013-2023

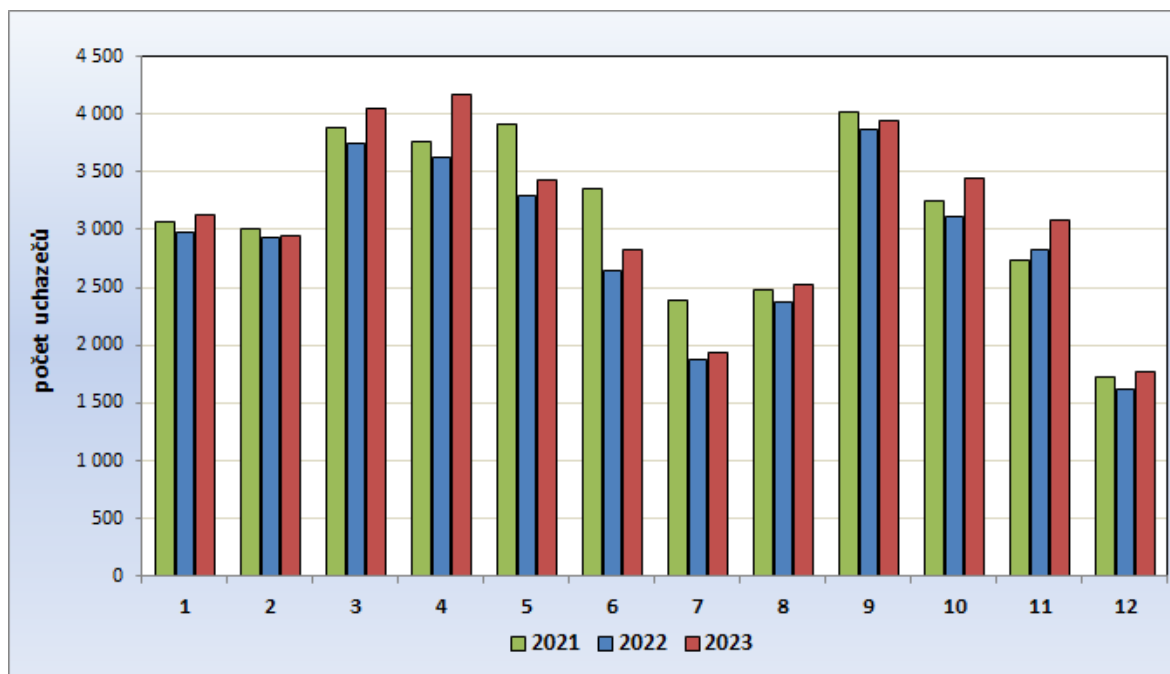
Vývoj počtu osob vyřazených z evidence bez umístění fluktuje okolo 1 000 osob měsíčně, nejčastějším důvodem je maření součinnosti s úřadem práce. V posledních měsících roku 2023 se tento počet snižoval, a to z důvodu, že institut vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání je čím dál více používán jako krajní opatření při ukončování evidence. Vyřazeno bez umístění bylo v roce 2022 celkem 14,3 tisíce osob.

Obr. 10 Vývoj počtu nově hlášených uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji v průběhu let 2021-2023

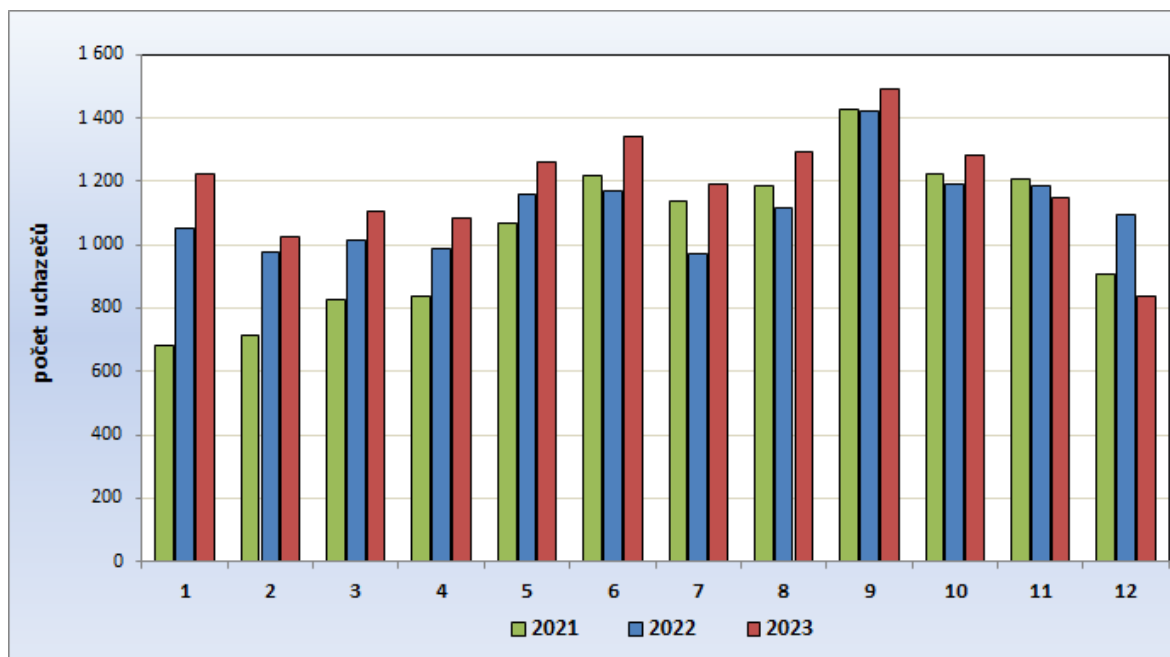
Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky uchazečů a volných pracovních míst, 2021-2023

Obr. 11 Vývoj počtu umístěných uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji v průběhu let 2021-2023

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky uchazečů a volných pracovních míst, 2021-2023

Obr. 12 Vývoj počtu uchazečů vyřazených bez umístění v Jihomoravském kraji v letech 2021-2023

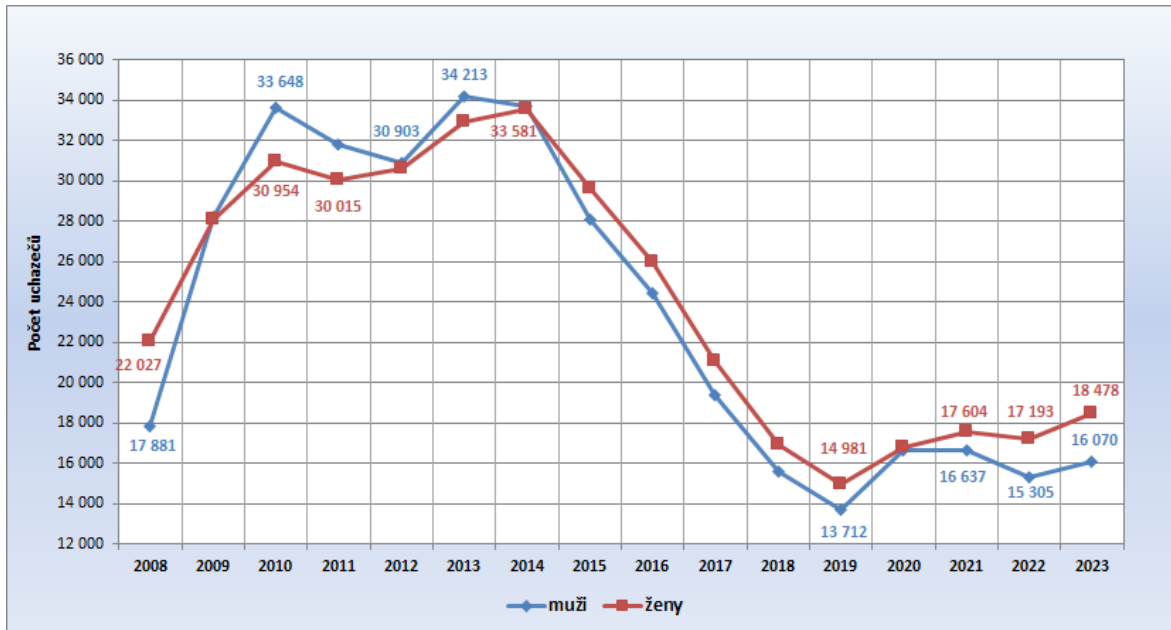

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky uchazečů a volných pracovních míst, 2021-2023

Průměrný podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15–64 let se meziročně zvýšil o 0,2 p.b., nad úroveň 4 % se pohyboval po celý rok, sezónní poklesy tak nebyly tak výrazné. Z hlediska regionálního došlo k meziročně k nárůstu podílu ve všech okresech Jihomoravského kraje (vyjma okresu Brno-venkov, kde došlo k stagnaci), nejvíce pak v okrese Brno-město (o 0,4 p.b.), Blansko, Vyškov a Znojmo (shodně o 0,3 p.b.).

Z hlediska pohlaví nezaměstnanost mužů v ročním průměru v roce 2023 klesla o 0,2 p.b. na 3,8 %, výrazně se naopak zvýšila nezaměstnanost žen z 4,3 % na 4,7 %. Podíl žen na celkovém počtu uchazečů meziročně se zvýšil na 53,5 %. K 31.12.2023 bylo na úřadech práce v Jihomoravském kraji evidováno 17 317 mužů a 18 991 žen.

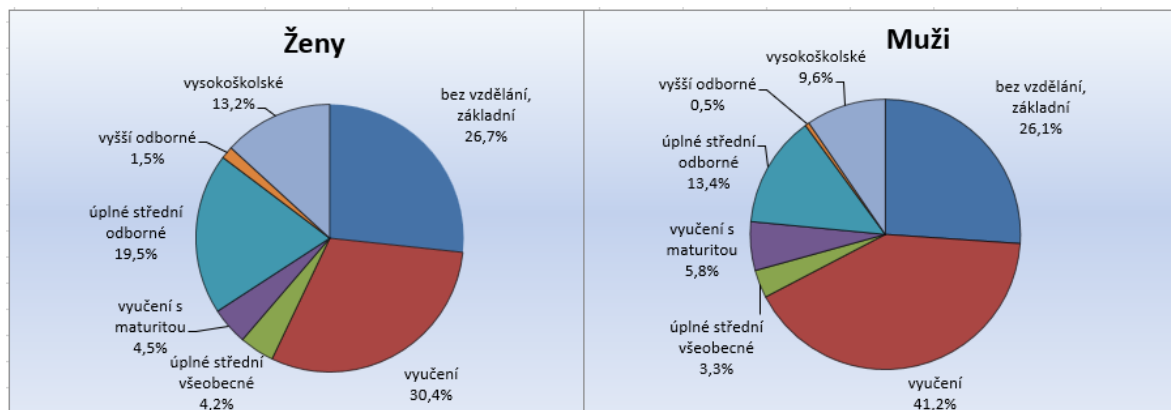
Obr. 13 Vývoj průměrného počtu uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji podle pohlaví v letech 2008–2023 (roční průměry)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2008-2023

Z hlediska **kvalifikační struktury** jsou v Jihomoravském kraji nejpočetnější skupinou uchazečů o zaměstnání osoby s výučním listem (celkem 35,6 %), následují je uchazeči se základním vzděláním (26,4 %) a osoby se středním odborným vzděláním s maturitou (16,6 %). Zastoupení jednotlivých kategorií je však u mužů a u žen rozdílné.

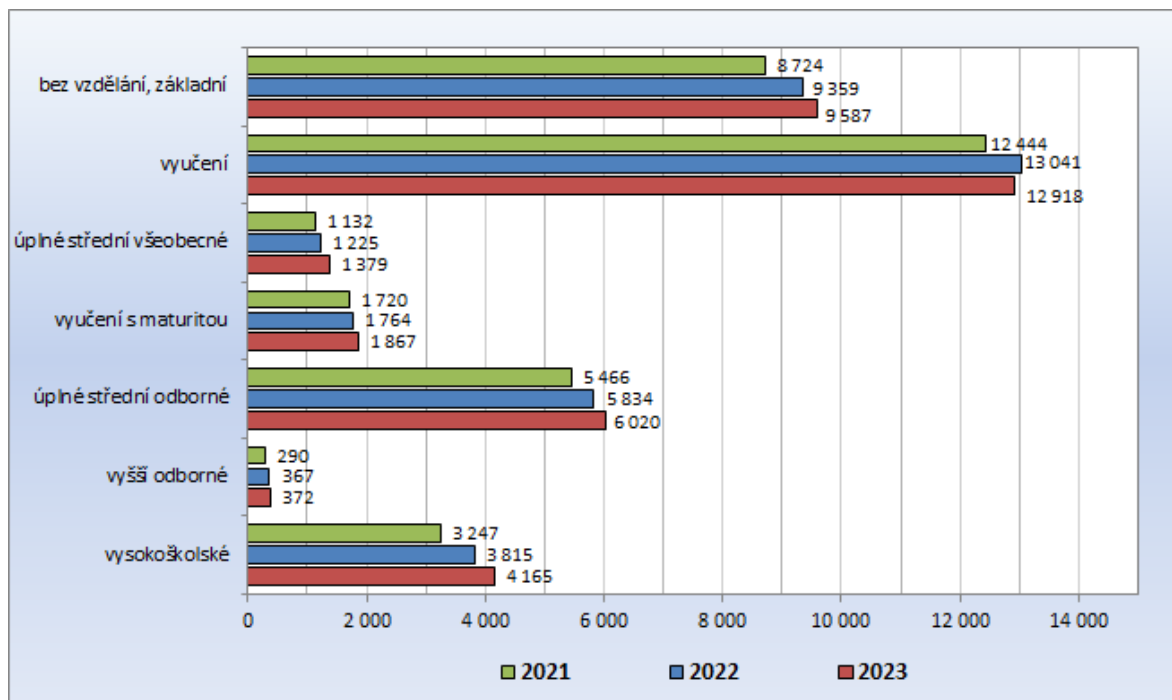
Obr. 14 Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání a pohlaví evidovaných v Jihomoravském kraji k 31.12.2023

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2023

Zatímco mezi muži výrazně převažují vyučení, kteří tvoří téměř polovinu (41,2 %) všech uchazečů, kvalifikační struktura u žen je vyrovnanější a také celkově vyšší než u mužů. Střední vzdělání s maturitou má 28,2 % uchazeček - žen (u uchazečů - mužů jen 22,6 %) a také podíl uchazečů s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním je mezi ženami vyšší (14,7 %) než mezi muži (10,1 %).

Obr. 15 Kvalifikační struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji v letech 2021–2023 (stav k 31.12. daného roku)

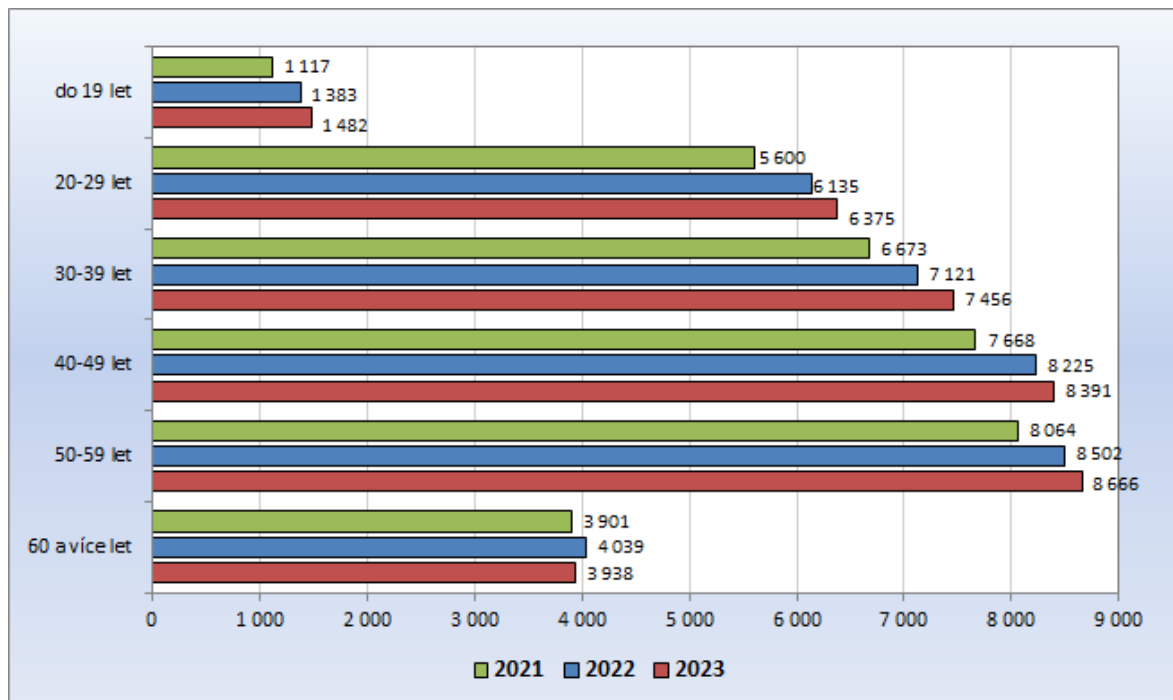

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2021-2023

Meziročně v kraji vzrostl počet evidovaných uchazečů o zaměstnání ve všech sledovaných vzdělanostních kategoriích mimo kategorii vyučení. Absolutně nejvíce přibylo uchazečů v **kategorii „vysokoškolské vzdělání“**, v níž se počet uchazečů zvýšil o 350 osob, tj. o 9,2 % původního stavu. Důvodem nárůstu podobně jako v předchozím roce je evidence uchazečů s dočasnou ochranou, kteří jako dosažené vzdělání často uvádějí vysokoškolské (jiný vzdělávací systém).

Z hlediska **věkové struktury** vzrostl meziročně počet nezaměstnaných ve všech kategoriích. Relativně nejvíce v roce 2023 vzrostl počet uchazečů v kategorii nad 65 let (o 11,3 %), tato kategorie roste dlouhodobě, a to z důvodu, že v evidenci setrvávají uchazeči, kteří z důvodu nedostatečného počtu odpracovaných let nemají nárok na starobní důchod. Průměrný věk nezaměstnaných v Jihomoravském kraji poklesl, k datu 31.12.2023 dosáhl hodnoty 42,7 let.

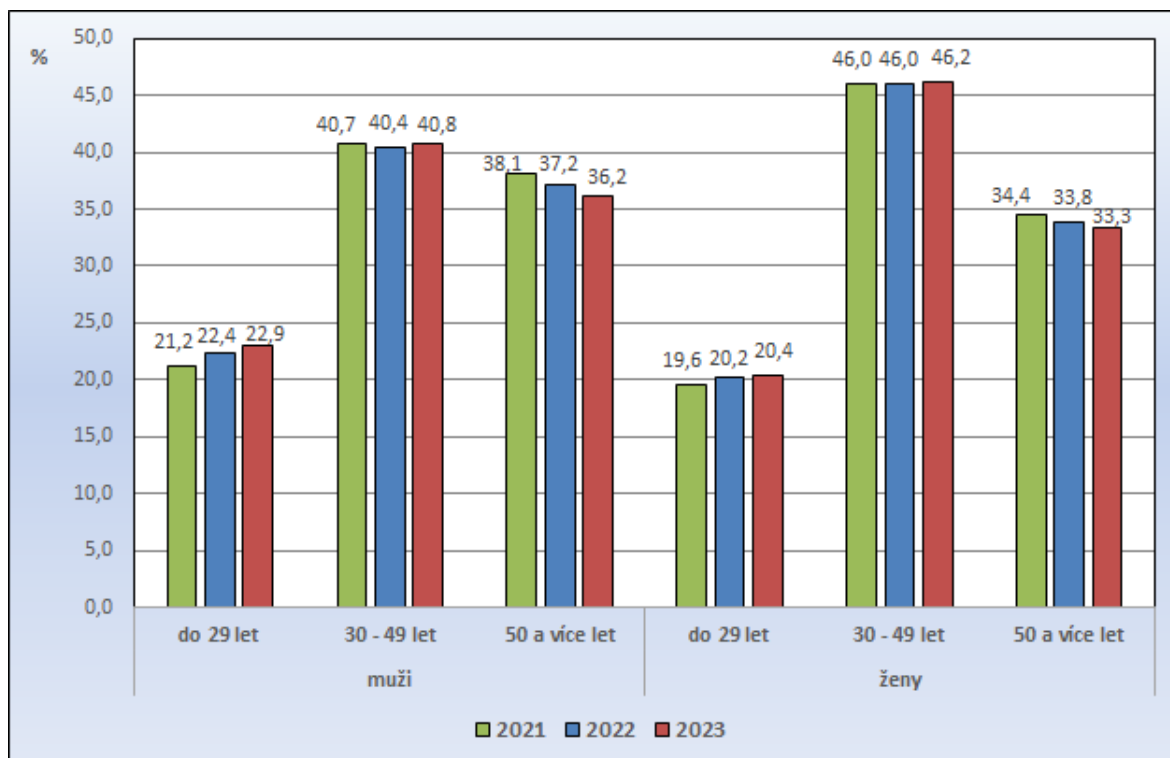
Obr. 16 Vývoj věkové struktury uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji v letech 2021-2023 (stavy k 31.12.)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2021-2023

Ve struktuře nezaměstnaných dle věku jsou přítomné zjevné genderové rozdíly, dané jak rozdílným věkem odchodu do důchodu pro jednotlivá pohlaví, tak především omezeními žen na trhu práce v období péče o děti a rodinu. Zatímco v kategoriích 20-24 let a nad 60 let převažují muži, ve zbývajících věkových kategoriích převažují ženy, nejvýrazněji pak ve věku mezi 35-39 lety.

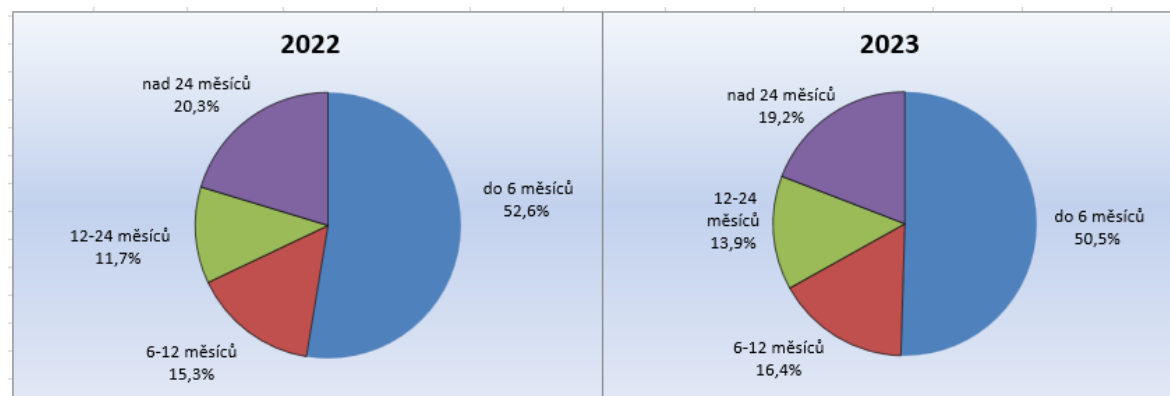
Obr. 17 Struktura uchazečů o zaměstnání dle věku a pohlaví evidovaných v Jihomoravském kraji v letech 2021–2023 (podíl k 31. 12.)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2021-2023

Kromě celkového nárůstu nezaměstnanosti se v roce 2023 změnila v kraji i **struktura evidovaných uchazečů dle délky evidence**. Počet dlouhodobě evidovaných uchazečů (nad 12 měsíců) v posledních letech každoročně roste, meziročně vzrostl o 5,9 % (o 667 osob). Celkem tak dlouhodobě evidovaní uchazeči představují v kraji 33,1 %.

Obr. 18 Struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji podle délky evidence v roce 2022 a 2023 (stav k 31. 12.)

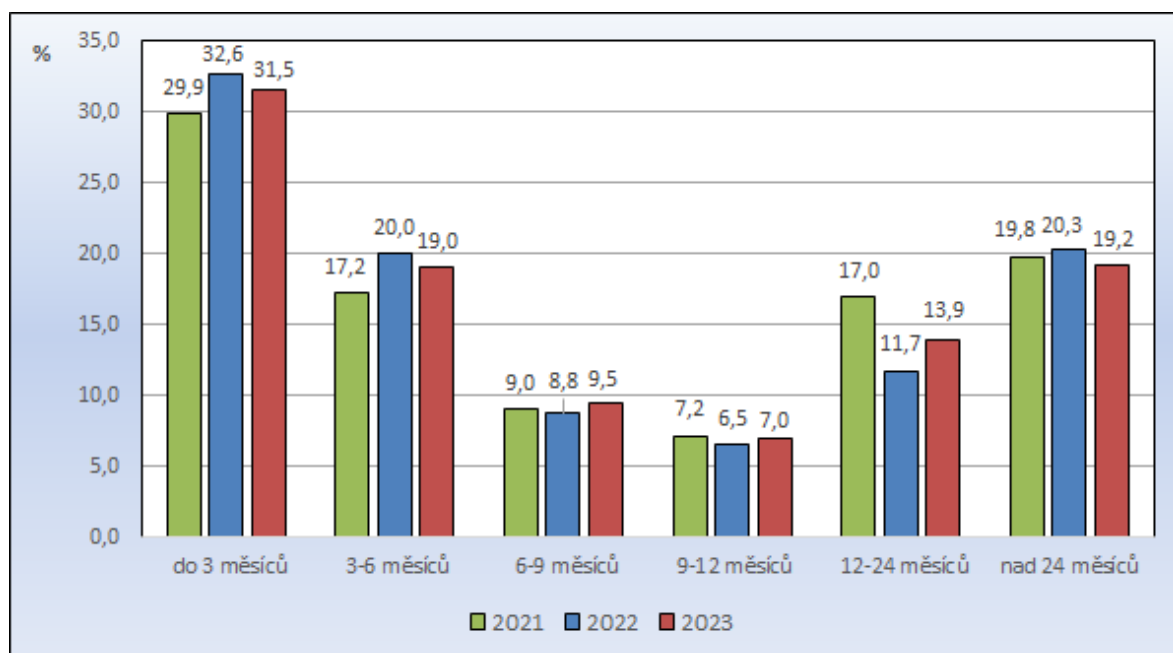
Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2022, 2023

Za uplynulý rok došlo k nárůstu dlouhodobé nezaměstnanosti ve všech okresech Jihomoravského kraje mimo okres Brno-město (pokles o 0,2 p.b.) Přesto však okres Brno-

město dosahuje stále nejvyššího podílu dlouhodobě nezaměstnaných v Jihomoravském kraji, a to 38,7 %. Důvodem vysokého podílu dlouhodobě nezaměstnaných v okrese Brno-město jsou především podmínky velkoměsta (zejména větší počet osob v sociálně vyloučených lokalitách, nelegální práce), které umožňují setrvávat uchazečům ve „chtěné“ nezaměstnanosti. Nejnižší podíl je v okrese Břeclav (20,3 %), a to hlavně z důvodu vysoké sezónnosti prací.

Celokrajský ukazatel průměrné délky evidence se meziročně téměř nezměnil, vzrostl z 552 na 554 dní, a stále se pohybuje nad průměrem ČR (476 dnů).

Obr. 19 Struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji dle délky evidence v letech 2021–2023 (stav k 31.12. daného roku)

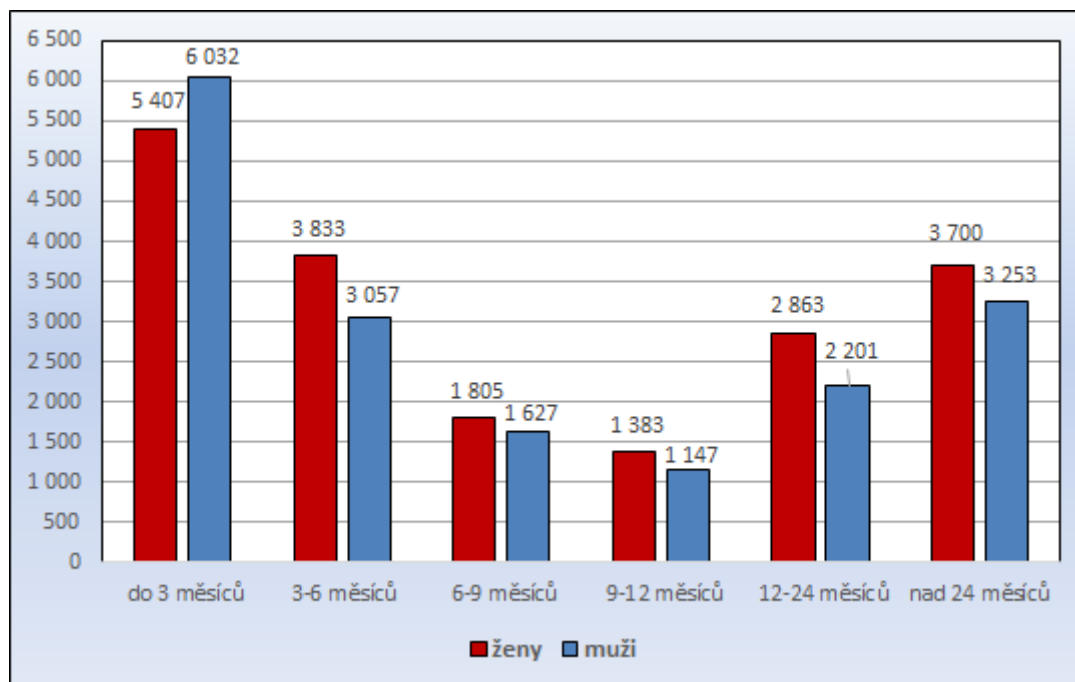

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2021-2023

Průměrná délka evidence žen v Jihomoravském kraji byla na konci roku 2023 vyšší než mužů a činila 568 dní. Ženy dominují ve všech kategoriích délky evidence mimo kategorie evidence do 3 měsíců. Na tuto skutečnost má vliv zejména péče žen o děti (nízká nabídka částečných úvazků, vysoká obsazenost mateřských školek) a také to, že sezónní práce spojené s krátkodobou zimní evidencí jsou většinou doménou mužů.

Obr. 20 Struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji dle délky evidence a pohlaví k 31.12.2023

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2023

2.2 Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji

Úroveň nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji je výrazně regionálně diferencovaná. Ke 31.12.2023 byl rozdíl 3,0 p.b. mezi okresem s nejnižší (Vyškov 2,8 %) a nejvyšší nezaměstnaností (Znojmo 5,8 %), v ročním průměru pak 2,8 p.b. (Vyškov 2,6 %, Znojmo 5,4 %).

Okres Vyškov také patří k okresům s nejnižší nezaměstnaností v rámci celé ČR, a úroveň nezaměstnanosti se zde blíží přirozené míře. V dalších třech okresech (Brno-venkov, Blansko a Břeclav) je nezaměstnanost také pod celorepublikovým průměrem. Naopak výrazně **nadprůměrná úroveň nezaměstnanosti** je v příhraničních okresech **Znojmo** a **Hodonín**, a také v krajském městě (okres **Brno-město**) je stále nad průměrem ČR i kraje.

Důvody vysoké nezaměstnanosti v okresech Znojmo a Hodonín jsou jednak geografické (vzdálenost od center, horší dopravní dostupnost, a tudíž malá atraktivita pro investory), jednak historicko-ekonomické (tradičně vyšší podíl zemědělské výroby, rozpad navazujícího zpracovatelského průmyslu po r. 1989, absence významných zaměstnavatelů). U okresu Hodonín navíc hraje roli geografická blízkost Slovenska umožňující denní pracovní dojížděku, což dále zvyšuje konkurenci na místním trhu práce.

Pro oba okresy je charakteristický výrazný sezónní vývoj zaměstnanosti, který je v případě okresu Znojmo umocňován i sezónním pracovním uplatněním v sousedním Rakousku. Avšak i v těchto okresech jsou již zaměstnavatelé nuceni řešit potřebu sezónních pracovníků importem zahraniční pracovní síly, která – na rozdíl od domácích uchazečů – je ochotna akceptovat minimální mzdu a často fyzicky náročné pracovní podmínky.

V případě krajského města pak úroveň nezaměstnanosti ovlivňuje faktorů více:

- Významně je propojený trh práce mezi městem a jeho zázemím, v důsledku čehož pracovní síla dojíždějící do města zdařile konkuruje místní pracovní síle.
- Relativně vysoký je podíl cizinců na trhu práce. Geografická blízkost Slovenska přitahuje tamější pracovní sílu. Absolventi VŠ pak často po studiu zůstávají pracovat v Brně.
- Velký počet studentů studujících na zdejších vysokých školách již při studiu pracuje formou brigád, zejména v obchodě a ve službách, a opět tak konkurují místní pracovní síle.
- Je zde výrazná koncentrace osob sociálně vyloučených, které ztratily nebo ani nikdy neměly pracovní návyky.
- Specifické podmínky a anonymita velkoměsta, umožňují setrvávat ve „chtěné“ nezaměstnanosti (možnosti nelegální práce, vysoký podíl nájemního bydlení podporující snadný přístup k sociálním dávkám). Nezájem legálně pracovat také ovlivňuje vysoké procento exekucí mezi uchazeči o zaměstnání.

Lze říct, že nezaměstnanost je vedle objektivních důvodů (především v příhraničních regionech) **podmíněna poměrem nabízených, resp. dosažitelných legálních pracovních příjmů k úrovni sociálních dávek.**

Základní příčinou nezaměstnanosti v případech, které nejsou objektivně podmíněny (zdravotní či jiné handicapy) je v současné době nesoulad mezi výší sociálních dávek a potenciální výší mezd, které by v průměru uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP ČR obdrželi, pokud by pracovali. Pro velkou část nezaměstnaných je z ekonomického hlediska výhodnější pobírat v nečinnosti sociální dávky než pracovat v (legálním) pracovním poměru za mzdu/plat. Nezaměstnaní se tedy chovají v zásadě ekonomicky a je nutno poznamenat, že administrativními zásahy je velmi obtížné s ekonomickými zákonitostmi takového povahy bojovat.

Dalším důvodem nárůstu nezaměstnanosti je válečný konflikt na Ukrajině, kdy do ČR přišla velká část převážně žen s dětmi za účelem poskytnutí dočasné ochrany. Tyto osoby se v počátku konfliktu evidovaly na úřadech práce převážně jako zájemci o zaměstnání. V souvislosti s legislativní změnou týkající se úhrady zdravotního pojištění (úhrada do 180 dní) se část osob s dočasnou ochranou, která si nenašla zaměstnání, začala evidovat na úřadech práce jako uchazeči o zaměstnání. K 31.12.2023 bylo v Jihomoravském kraji úřady práce evidováno 1 663 osob s udělenou dočasnou ochranou, které představovaly 4,6 % celkového počtu uchazečů. Pozitivním dopadem příchodu těchto osob na trh práce je obsazení některých dlouhodobě neobsazených nekvalifikovaných pozic.

Situace na trhu práce po předchozích pro zaměstnavatele obtížných letech (pandemie a její opatření, nárůst cen energií) se v roce 2023 příliš nelepšila, vliv na ni měla vysoká inflace a ekonomika se tak pohybovala na hraně recese. Docházelo ke stagnaci a poklesu zakázek, někteří zaměstnavatelé byli nuceni svoji činnost ukončit. Zaměstnavatelé se snaží snižovat své vstupní náklady optimalizací a racionalizací výroby, investovat do inovací.

Vzhledem k nízké míře nezaměstnanosti evidují úřady práce často uchazeče, kteří jsou velmi málo motivováni k zapojení se do pracovního života. Lze tak očekávat, že počet dlouhodobě evidovaných bude v budoucích letech narůstat.

2.3 Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji

Vzhledem k velikosti sídel, geografické poloze, dopravní obslužnosti a s tím spojené odlišně atraktivitě pro zaměstnavatele (rozložení průmyslu a zemědělství) vykazují okresy rozdílnou nezaměstnanost.

Dle administrativního členění se území Jihomoravského kraje člení na 7 okresů, na 21 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a na 35 obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Celkem se v kraji nachází 673 obcí, z nichž 49 má statut města. Jediné z nich – krajské město Brno - je statutárním městem. Z hlediska vnitřní struktury ÚP zahrnuje krajská pobočka v Brně celkem 20 tzv. kontaktních pracovišť.

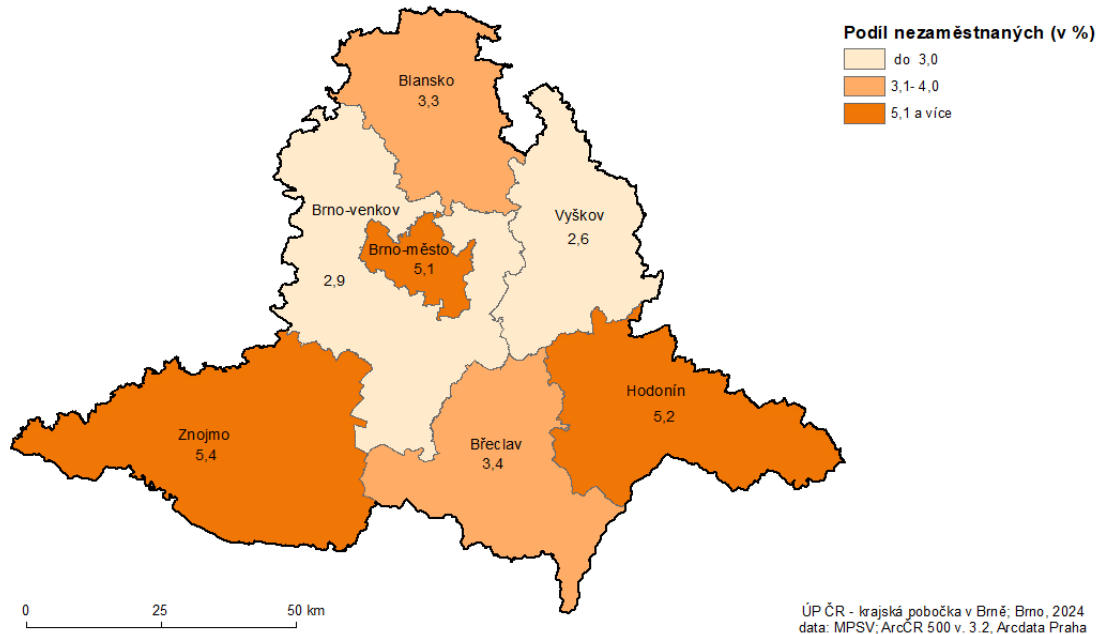
Tab. 9 Charakteristika okresů Jihomoravského kraje v roce 2023 – roční průměry

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Volná pracovní místa	Počet uchazečů na 1 volné místo	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Blansko	2 498	1 202	1 296	138	961	2,6	3,3
Brno-město	13 635	6 175	7 460	632	9 371	1,5	5,1
Brno-venkov	4 548	2 073	2 476	226	5 443	0,8	2,9
Břeclav	2 642	1 263	1 379	142	1 238	2,1	3,4
Hodonín	5 475	2 730	2 744	290	1 737	3,2	5,2
Vyškov	1 692	759	933	95	1 594	1,1	2,6
Znojmo	4 059	1 868	2 190	214	1 548	2,6	5,4
Jihomoravský kraj	34 548	16 071	18 478	1 736	21 892	1,6	4,2
Česká republika	265 855	120 420	145 436	12 878	282 125	0,9	3,6

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2023

Úroveň nezaměstnanosti ve venkovských okresech kraje je významně ovlivňována průběhem sezónních prací v zemědělství, stavebnictví a cestovním ruchu, což se promítá do celkového vývoje nezaměstnanosti v průběhu roku na úrovni celého kraje. V letech 2020-21 se do celkového vývoje nezaměstnanosti promítl vliv pandemie, v roce 2022 k neobvyklému nárůstu došlo v měsíci srpnu v souvislosti s evidencí osob s dočasnou ochranou, v roce 2023 si nezaměstnanost zachovávala sezónní charakter, avšak obvyklé nárůsty a poklesy počtu uchazečů nebyly tak výrazné, uchazeči do evidence přibývali celoročně a z evidence odcházeli díky malé nabídce volných míst na trhu práce méně než v předchozích letech.

Obr. 21 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15-64 v jednotlivých okresech Jihomoravského kraje - roční průměry

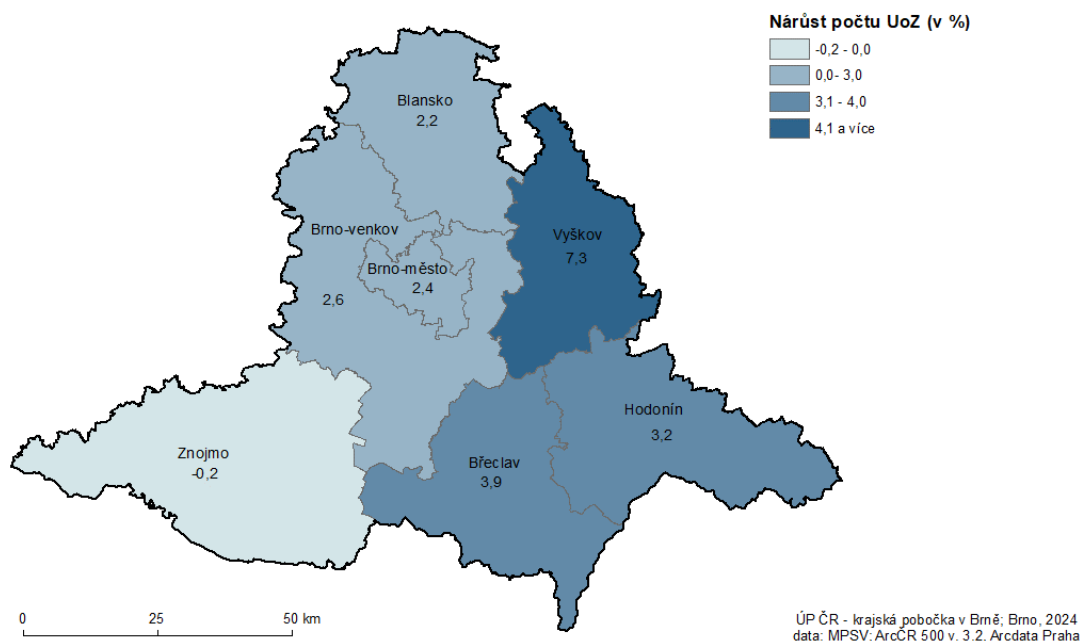

Podíl nezaměstnaných osob v obcích vyšší než 10 % byl k 31.12.2023 zaznamenán v okrese Znojmo (obce Onšov, Podhradí nad Dyjí, Prokopov, Lančov, Uherčice, Újezd, Vysočany, Rudlice, Vranov nad Dyjí, Valtrovice) a v okrese Blansko (obec Hodonín). Naopak nulová nezaměstnanost byla zaznamenána celkem v 9 obcích (okres Blansko – Lubě, Ústup, Závist; okres Brno-venkov – Biskoupky, Borovník, Bukovice, Řikonín, Zálesná Zhoř; okres Znojmo – Zblovce).

Ve všech okresech Jihomoravského kraje mimo okres Znojmo došlo meziročně k nárůstu počtu evidovaných dosažitelných uchazečů o zaměstnání. K nejmenšímu relativnímu nárůstu počtu dosažitelných uchazečů došlo v okrese Brno-venkov (2,3 %), nejvýraznější nárůst zaznamenal okres Vyškov (10,4 %). V okrese Znojmo počet poklesl o 5 osob, tj. o 0,1 %. Z hlediska úrovně celého kraje došlo k meziročnímu nárůstu dosažitelných uchazečů o zaměstnání o 3,1 % (v rámci celé ČR o 3,4 %).

Zaměříme-li se na správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem došlo k nárůstu evidovaných také ve většině z nich, k poklesu došlo v 7 územních celcích, nejvíce pak relativně v POÚ Velké Opatovice (o 11,7 %) a POÚ Vranov nad Dyjí (o 6,7 %).

Obr. 22 Meziroční změna počtu uchazečů o zaměstnání v letech 2022–2023 (stav k 31. 12.) - vyjádřeno v %

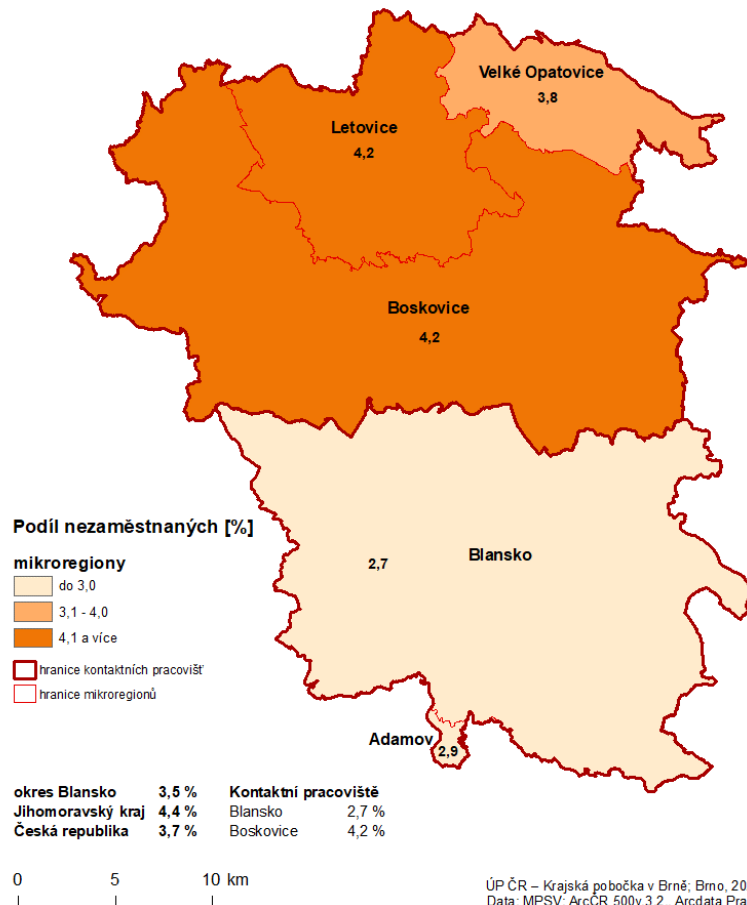

Okres Blansko

Okres Blansko je okresem s dlouhodobě druhou až třetí nejnižší úrovní nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji. Podíl nezaměstnaných osob se pohybuje nejen pod celokrajským, ale i pod celorepublikovým průměrem. V roce 2023 dosáhl průměrné roční hodnoty 3,3 % (krajský průměr byl 4,2 %, celorepublikový 3,6 %).

Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena dvěma kontaktními pracovišti: v Blansku a Boskovicích.

Obr. 23 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v mikroregionech okresu Blansko k 31.12.2023

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu k 31.12.2023 je znázorněn v kartogramu v Příl. 2.

Silné stránky okresu

- staletá tradice strojírenské výroby
- existence nově vybudovaných průmyslových zón
- kvalifikovaná pracovní síla
- dobrá vzdělanostní úroveň
- dobrá silniční i železniční dostupnost regionu
- atraktivní oblast z hlediska rozvoje cestovního a turistického ruchu

Slabé stránky okresu

- omezená nabídka volných pracovních míst
- podprůměrná úroveň mezd
- přetíženost silnice 1. tř. č. 43

- špatná silniční dostupnost mikroregionu Adamov, Kunštát a Olešnice

Tab. 10 Charakteristika mikroregionů (POÚ) v okrese Blansko k 31.12.2023

Území	Počet nezaměstnaných		Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]	
	celkem	v tom					
		muži					ženy
Adamov	95	44	51	3	26	9	2,9
Blansko	977	479	498	54	207	249	2,7
Boskovice	1 057	507	550	56	217	296	4,2
Letovice	314	162	152	7	68	82	4,2
Velké Opatovice	150	70	80	9	29	9	3,8

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2023

Adamovsko

Kdysi významné průmyslové centrum kraje. ADAST zaměstnával přes 5 tisíc zaměstnanců, tiskařské stroje vyvážel podnik do 30 zemí. Po pádu komunismu nebyly schopny kvalitou konkurovat nejmodernějším polygrafickým strojům, což znamenalo konec výroby. Stejně dopadla i rozsáhlá přísně utajovaná vojenská výroba protitankových střel Tandem. V mikroregionu bylo k 31.12.2023 evidováno 95 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 2,9 %. Nejvýznamnější zaměstnavatel je společnost Tenza cast, a.s., Základní škola a mateřská škola Adamov, příspěvková organizace a Adast Systems, a.s.

Blanensko

Mikroregion Blansko má průmyslový charakter. Svou polohou je součástí brněnské průmyslové aglomerace. Převažujícím odvětvím se staletou tradicí je zde strojírenství, následováno textilní výrobou, elektrotechnickým, potravinářským a dřevozpracujícím průmyslem. Nejvýznamnější průmyslové podniky regionu jsou rozmístěny převážně v těsné blízkosti železniční tratě Brno - Česká Třebová. V Blansku dříve nejvýznamnější firma ČKD Blansko Holding, a.s. byla nucena v roce 2022 propustit více než 100 zaměstnanců. V Dlouhé Lhotě sídlí výrobce záruvzdorných materiálů PYROTEK CZ, s.r.o., v Ráječku pak výrobce elektrických rozvodných a kontrolních zařízení společnost Tyco Fire & Security Czech Republic s.r.o. Největším zaměstnavatelem byla v roce 2023 Nemocnice Blansko. V mikroregionu bylo k 31.12.2023 evidováno 977 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 2,7 %, čímž se v rámci kraje držel mezi deseti nejnižšími hodnotami.

Boskovicko

Jedná se o mikroregion, v němž se vzájemně ovlivňuje průmyslové centrum regionu (Boskovice) a jeho venkovské zázemí v jehož zaměstnanecké struktuře je výrazně zastoupeno zemědělství. V mikroregionu je mnohem více rozvinuto živnostenské podnikání než v jiných částech okresu. Větší část regionu má dobré dopravní spojení jak po silnici, tak i po železnici. Specifickou částí mikroregionu je oblast Olešnicka a Kunštátska. Hlavním důvodem je omezené množství pracovních příležitostí (sezónní práce zejména v zemědělství), chybějící infrastruktura a velké vzdálenosti (k vyjížděce za prací) do průmyslových center. V mikroregionu bylo k 31.12.2023 evidováno 1 057 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 4,2 %. Největším zaměstnavatelem mikroregionu a potažmo i okresu je společnost ALPS Electric Czech, s.r.o se sídlem v Sebranicích, která zaměstnává přes 1 000 pracovníků (z toho však více než 50 % agenturní formou). Dalším významným zaměstnavatelem je společnost vyrábějící šicí stroje Minerva Boskovice, a.s. s více než 800 zaměstnanci. Další větší zaměstnavatelé jsou Nemocnice Boskovice, Jednota Boskovice či ITAB Shop Concept CZ, a.s.

Letovicko

Letovicko je průmyslový mikroregion s částečným podílem zemědělství na celkové zaměstnanosti. K významným zaměstnavatelům patří Letovické strojírna, s.r.o, LETOPLAST s.r.o., Nemocnice Letovice, p. o. či Základní škola Letovice. V roce 2023 zcela ukončil činnost tradiční výrobce Tylex Letovice, akciová společnost, který se dostal do konkurzu. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2023 evidováno 314 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 4,2 %.

Velkoopatovicko

Jedná se o průmyslově - zemědělský region s jediným dominantním zaměstnavatelem a tím je společnost P–D Refractories CZ a.s. a několika menšími GERBRICH s.r.o. a příspěvkovou organizací Paprsek (domov pro osoby se zdravotním postižením). Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2023 evidováno celkem 150 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 3,8 %.

Okres Brno-město

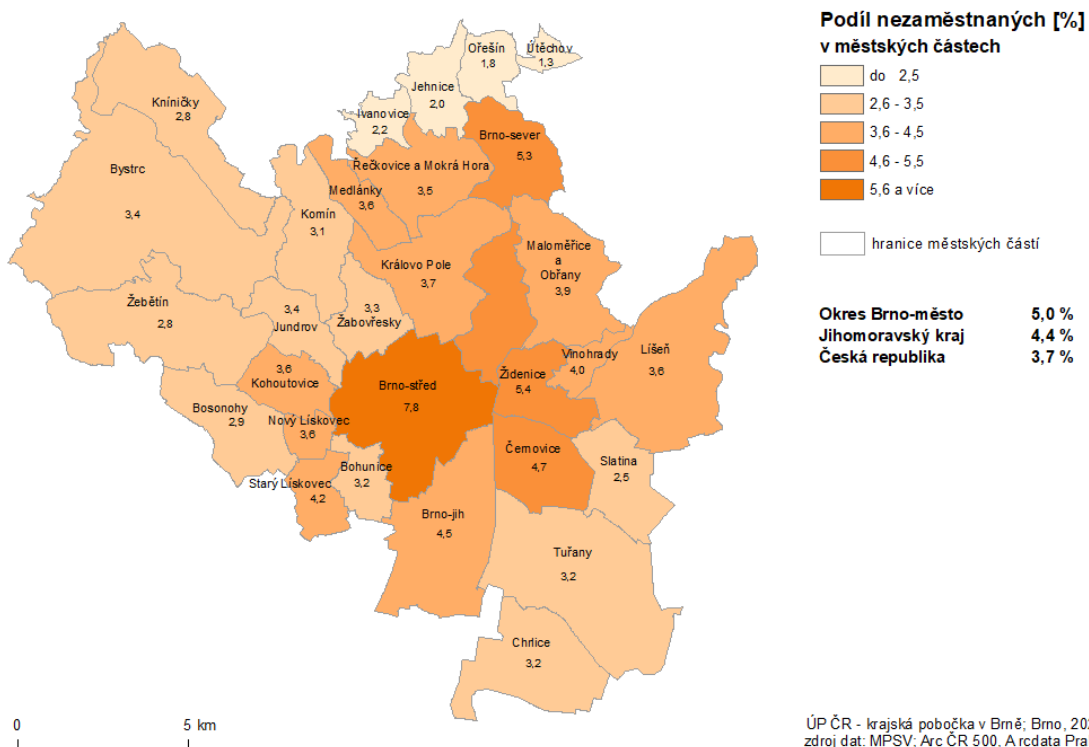
Město Brno je správním, ekonomickým a kulturním centrem Jihomoravského kraje. Zaměstnanost ve městě je rozložena do širokého spektra odvětví, přičemž žádné z nich nemá na trhu práce dominantní postavení. Největší zaměstnavatelé ve městě vyvíjejí činnost v odvětvích terciární sféry (nemocnice, vysoké školy, dopravní organizace). V důsledku vysokého počtu pracovníků ve veřejné správě (úřady, policie, soudy), školství, zdravotnictví a sociální péči je podíl státu na zaměstnanosti ve městě značný. Takto vázaná pracovní síla je stabilní a méně ohrožena nezaměstnaností, což je při výrazných turbulencích na trhu práce pokládáno za značnou výhodu.

Úroveň nezaměstnanosti v krajském městě se však dlouhodobě pohybuje nad celorepublikovým, a v posledních letech dokonce i nad celokrajským průměrem. Na konci

roku 2023 dosáhl podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu 15-64 let hodnoty 5,0 % (kraj 4,4 %, ČR 3,7 %). Tento stav je podmíněn několika faktory. Jednak je pracovní trh města úzce provázán s jeho zázemím, kdy z okolních okresů denně do města dojíždí za prací cca 60 tis. osob a zdařile tak konkuruje místní pracovní síle, ale zejména je zde výrazná koncentrace osob sociálně vyloučených, které ztratily nebo ani nikdy neměly pracovní návyky. Sociálně vyloučené lokality se nacházejí zejména na území městských částí Brno-střed a Brno-sever. V městské části Brno-střed jsou navíc také evidovány osoby na "úřední adrese", z celkového počtu evidovaných tvoří cca čtvrtinu, přes 60 % z nich má přitom korespondenční adresu v jiných městských částech.

Specifické podmínky a anonymita velkoměsta navíc umožňují setrvávat ve „chtěné“ nezaměstnanosti (možnosti nelegální práce, vysoký podíl nájemního bydlení podporující snadný přístup k sociálním dávkám). Významnou roli hraje i relativně vysoký je i podíl cizinců na trhu práce. Geografická blízkost Slovenska přitahuje tamější pracovní sílu. Také velký počet studentů studujících na zdejších vysokých školách již při studiu pracuje formou brigád, zejména v obchodě a ve službách, a absolventi VŠ pak často po studiu zůstávají pracovat v Brně.

Obr. 24 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v městských částech okresu Brno-město ke 31.12.2023

Silné stránky okresu

- rozsáhlý pracovní potenciál
- kvalitní střední, vyšší a vysoké školství

- kvalifikovaná pracovní síla
- kvalitní infrastruktura pro rozvoj inovativního podnikání a klastrů
- možnost využití vědeckovýzkumného potenciálu města Brna
- rozvoj průmyslových zón

Slabé stránky okresu

- nepříznivá demografická struktura obyvatel města
- vysoká koncentrace osob ohrožených sociální exkluzí a jejich slabá motivace k pracovnímu uplatnění

Tab. 11 Charakteristika městských částí okresu Brno-město k 31.12.2023

Území	Počet nezaměstnaných		Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]	
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Brno-Bohunice	275	131	144	12	37	79	3,2
Brno-Bosonohy	54	17	37	4	5	22	2,9
Brno-Bystrc	528	223	305	22	58	29	3,4
Brno-Černovice	283	109	174	9	29	668	4,7
Brno-Chrlice	80	34	46	4	9	54	3,2
Brno-Ivanovice	28	8	20	0	0	13	2,2
Brno-Jehnice	15	6	9	2	2	0	2,0
Brno-jih	367	159	208	6	40	714	4,5
Brno-Jundrov	98	42	56	2	8	4	3,4
Brno-Kníničky	20	10	10	2	1	0	2,8
Brno-Kohoutovice	288	130	158	17	29	1	3,6
Brno-Komín	145	61	84	11	9	7	3,1
Brno-Královo Pole	792	333	459	26	75	768	3,7
Brno-Líšeň	674	287	387	20	86	202	3,6
Brno-Maloměřice a Obřany	166	69	97	5	15	17	3,9
Brno-Medlánky	144	58	86	3	11	25	3,6
Brno-Nový Lískovec	275	113	162	10	33	2	3,6
Brno-Ořešín	7	4	3	2	0	0	1,8
Brno-Řečkovice a Mokrá Hora	336	146	190	5	34	131	3,5
Brno-sever	1866	814	1052	47	201	171	5,3
Brno-Slatina	221	91	130	11	24	215	2,5
Brno-Starý Lískovec	334	142	192	11	31	104	4,2
Brno-střed	4102	2111	1991	73	422	2338	7,8
Brno-Tuřany	128	54	74	9	19	80	3,2
Brno-Útěchov	7	2	5	3	0	1	1,3
Brno-Vinohrady	333	139	194	15	48	36	4,0
Brno-Žabovřesky	450	197	253	22	41	92	3,3
Brno-Žebětín	107	42	65	8	17	36	2,8
Brno-Židenice	865	367	498	19	89	321	5,4

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2023

V roce 2023 bylo v Brně průměrně měsíčně evidováno celkem 9 371 volných pracovních míst, z toho však 91 % nabízených pro cizince.

V brněnských průmyslových zónách meziročně narůstá počet zaměstnaných. V největší zóně Černovická terasa pracuje cca 8 tisíc zaměstnanců, jsou zde lokalizovány např. firmy Thermo Fisher Scientific Brno, Ademco CZ, Daikin Device Czech Republic, FERMAT CZ, Honeywell International s.r.o., Commscope, OHLA ŽS, a.s. a další. V Technologickém parku Brno je již zaměstnáno kolem 7 tis. osob. Zde má na nárůstu počtu zaměstnanců největší podíl společnost Kyndryl Client Center, s.r.o. (původně IBM Global Services Delivery Center Czech Republic), která se zaměřuje na podporu databázového a systémového programového vybavení. Kromě tohoto zaměstnavatele je lokalizováno dalších 20 významných zaměstnavatelů mezi nimi např. Red Hat Czech, Y Soft Corporation, MANN & HUMMEL (CZ). Navíc, díky své výhodné poloze v sousedství kampusu Vysokého učení technického v Brně a výzkumných center CEITEC (Středoevropský technologický institut) a AdMaS (Advanced Materials, Structures and Technologies) nabízí prostor parku zdejším zaměstnavatelům výhody nejen v podobě vysoce kvalifikované pracovní síly „na dosah ruky“, ale také příležitosti ke spolupráci na rozvojových a výzkumných projektech ať už s univerzitou tak i s výše uvedenými výzkumnými centry. Mnoho firem přesídluje do areálu Campus Science Parku u Univerzitního kampusu Masarykovy univerzity v Bohunicích. Zde sídlí AT&T Global Network Services Czech Republic s.r.o. či ESET Research Czech Republic s.r.o. Další rozvíjející se zónou je Business park Ponávka, kam přesídlila společnost ABB, a Vlněna Office Park, kde nalezneme např. Avast Software s.r.o., Zebra Technologies CZ s.r.o., Společnost Kiwi.com v roce 2020 přesídlila do nové budovy v areálu tzv. Nové Zbrojovky v brněnských Židenicích. Největším zaměstnavatelem ve městě Brně je Masarykova univerzita a Fakultní nemocnice Brno.

Okres Brno-venkov

Okres Brno-venkov má průmyslově-zemědělský charakter a tvoří široký pás ze všech stran obklopující město Brno. Člení se do sedmi správních obvodů obcí s rozšířenou působností: Ivančice, Kuřim, Pohořelice, Rosice, Šlapanice, Tišnov, Židlochovice. S rozlohou 1 499 km² je Brno-venkov druhým největším okresem v rámci Jihomoravského kraje. Druhé místo zaujímá rovněž v počtu obyvatel a hustotě zalidnění, což je dáno zejména blízkostí krajského města a úzkým propojením obou okresů.

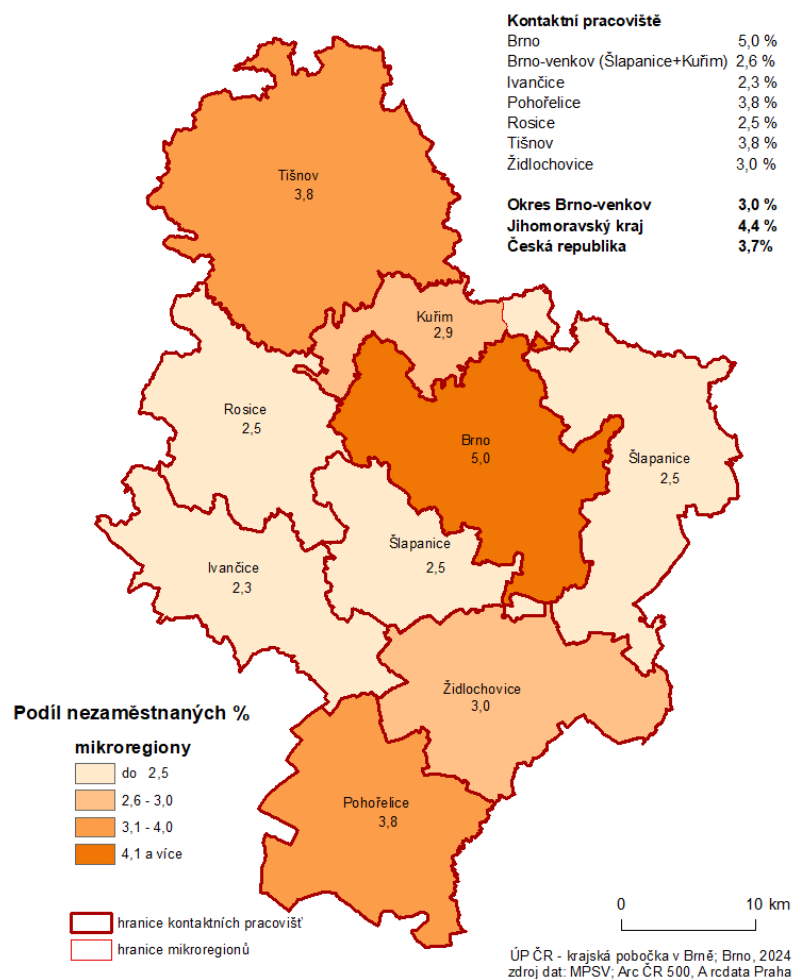
Je zde rozvinutá dopravní infrastruktura (silniční i železniční) a značná intenzita dopravy, což pozitivně ovlivňuje hospodářství, rozvoj podnikatelských aktivit i možnost mobility pracovní síly mezi regiony.

Okres Brno-venkov těží ze své geografické polohy. Velká část obyvatel dojíždí za prací do krajského města Brna a řada investorů využila výhodné polohy těsně za hranicemi města a okres díky tomu disponuje i vysokým počtem nabízených volných pracovních míst.

Úroveň nezaměstnanosti je dlouhodobě pod celorepublikovým průměrem a až do roku 2013 měl okres i nejnižší nezaměstnanost v kraji (nyní druhou nejnižší po okrese Vyškov). V roce 2023 dosáhl podíl nezaměstnaných průměrné roční hodnoty 2,9 %. Počet uchazečů na jedno nahlášené pracovní místo byl průměrně 0,8 osoby na 1 nahlášené pracovní místo.

Úřad práce Brno-venkov sídlí v Brně. Další kontaktní pracoviště jsou umístěna ve městech Ivančice, Pohořelice, Rosice, Tišnov a Židlochovice.

Obr. 25 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v okrese Brno-město a mikroregionech okresu Brno-venkov k 31.12.2023

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu ke 31.12.2023 je znázorněn v kartogramu v Příl. 4.

Silné stránky okresu

- rozmach průmyslových zón
- významné podnikatelské subjekty se zahraničním kapitálem na území okresu
- značný počet kvalifikované pracovní síly

- nižší cena pozemků oproti městu Brnu, což také ovlivňuje vstup zahraničních investorů
- významná tranzitní funkce okresu
- dobrá dopravní dostupnost obyvatel okresu do krajského centra Brna
- sousedství s univerzitním městem Brnem, které je rovněž sídlem řady středních a vyšších odborných škol, tedy dostatečná kapacita škol v dojížděkové vzdálenosti

Slabé stránky okresu

- dlouhodobě podprůměrná úroveň mezd
- nedostatečná mobilita pracovní síly
- nerovnoměrné rozložení pracovních příležitostí na okrese
- větší vliv sezónní zaměstnanosti na trh práce

Tab. 12 Charakteristika mikroregionů (POÚ) v okrese Brno-venkov k 31.12.2023

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Ivančice	457	229	228	15	100	255	2,3
Kuřim	485	219	266	20	80	799	2,9
Pohořelice	400	187	213	15	85	667	3,8
Rosice	461	219	242	27	73	442	2,5
Šlapanice	1 207	560	647	58	178	1 883	2,5
Tišnov	798	378	420	27	188	137	3,8
Židlochovice	668	314	354	26	115	634	3,0

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2023

Ivančicko

Ivančicko je průmyslově - zemědělským regionem, který byl stejně jako sousední region Rosicko v minulosti postižen útlumem hornictví. V současnosti má však v rámci okresu nezaměstnanost nejnižší. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem byla v roce 2023 Nemocnice Ivančice. V Oslavanech je významný zaměstnavatel společnost Metaldyne Oslavany spol. s r.o. a Strojírna Oslavany, spol. s r.o. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 457 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 2,3 %, což je druhá nejnižší hodnota v rámci kraje.

Kuřimsko

Kuřimsko je průmyslovým regionem, na trhu práce se kladně projevuje přítomnost většího počtu středních a velkých zaměstnavatelů a dobré dopravní spojení s Brnem. V Kuřimi sídlí nejvýznamnější zaměstnavatel v okrese Brno-venkov, společnost TE Connectivity Czech s.r.o. výrobce elektrosoučástek pro automobilový průmysl. Ve Veverské Bítýšce sídlí výrobce zdravotnických a hygienických výrobků společnost HARTMANN - RICO a.s. Dalším významným zaměstnavatelem v mikroregionu je akciová společnost Slévárna

Kuřim a výrobce nástrojových brusek společnost Walter s.r.o. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 485 uchazečů a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 2,9 %.

Pohořelicko

Pohořelicko má průmyslově - zemědělský charakter i proto, že se jedná o vinařskou oblast. Pro zaměstnanost na území mikroregionu mělo významnou roli vybudování průmyslové zóny Pohořelice - Dolní Štíngary. Tato skutečnost kladně ovlivňuje situaci na trhu práce v celém regionu, i přesto je však tento mikroregion spolu s Tišnovskem oblastí s nejvyšší nezaměstnaností v okrese Brno-venkov. Mezi významné zaměstnavatele patří firmy DHL Supply Chain s.r.o, papírenský výrobce CPI Moravia Books s.r.o. a francouzská společnost zabývající se lisováním a svařováním kovových dílů pro automobilový průmysl s. n. o. p. cz. V Branišovicích sídlí spediční společnost Cross Speed s.r.o. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 400 uchazečů a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 3,8 %.

Rosicko

Rosicko bylo v minulosti charakteristické především těžbou černého uhlí v Rosicko-oslavanské pánvi. Těžba však byla na počátku 90. let shledána nerentabilní a doly byly v roce 1992 uzavřeny. Těžební průmysl ustoupil do pozadí a v současnosti jsou největšími zaměstnavateli autobusový dopravce ADOSA a.s. a výrobce zdravotnických potřeb Panep s.r.o. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 461 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 2,5 %, což patří k nejnižším hodnotám v kraji.

Šlapanicko

Šlapanicko je regionem s přítomností většího počtu středních a velkých zaměstnavatelů a má dobré dopravní spojení s Brnem. V roce 1996 byla založena v Modřicích průmyslová zóna Černovická terasa, ve které mají sídlo nejvýznamnější zaměstnavatelé regionu, ale i Jihomoravského kraje. Mezi významné zaměstnavatele v Modřicích patří následující společnosti: IFE-CR, a.s., IMI International, s.r.o., Vodňanská drůbež a Inventec (Czech), s.r.o. Mezi další významné zaměstnavatele regionu patří JULI Motorenwerk, s.r.o se sídlem v Moravanech a společnost Carmeuse Czech Republic, s.r.o. v Mokrém-Horákově. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 1 207 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 2,5 % (čtvrtá nejnižší v rámci JMK).

Tišnovsko

Tišnovsko je průmyslovým regionem, který dříve patřil v rámci okresu Brno-venkov k oblastem s nižší nezaměstnaností. Na trhu práce se kladně projevovала přítomnost většího počtu středních a velkých zaměstnavatelů a dobré dopravní spojení s městem Brnem. Situace v mikroregionu se zhoršila od roku 2005, kdy bylo k tomuto mikroregionu přiřazeno 24 převážně menších obcí s vyšší mírou nezaměstnanosti z okresu Žďár nad Sázavou. Z významných zaměstnavatelů v okrese, kteří v tomto mikroregionu působí, lze uvést firmy: Siemens Large Drives, s.r.o. v Drásově, ČSAD Tišnov s.r.o. v Tišnově, Steinhauser s.r.o. v Tišnově. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 798 uchazečů a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 3,8 %, čímž je tento mikroregion spolu s Pohořelickem oblastí s nejvyšší nezaměstnaností v okrese Brno-venkov.

Židlochovicko

Nejvýznamnějšími zaměstnavateli jsou společnost Notino, s.r.o., která má sklad v Rajhradě a dále výrobce pekárenských a cukrárenských výrobků společnost Karlova pekárna s.r.o. se sídlem v Židlochovicích. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 668 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 3,0 %.

Okres Břeclav

Okres Břeclav postupně prochází strukturálními změnami. Charakteristickými odvětvími regionu jsou historicky zemědělství a průmyslová výroba, zejména zpracovatelský průmysl. Výhodou regionu je jeho umístění, neboť okres sousedí se Slovenskem a Rakouskem a zároveň je zde hlavní dopravní železniční i silniční uzel. V sektoru průmyslu zde působí několik větších firem do 1000 zaměstnanců. Část podniků je napojena na automobilový průmysl a část se zabývá výrobou vlastních výrobků – sanitární techniky, výtahů, udírenských a potravinářských technologií, plastových obalů, drogistického zboží, potravin aj. Ve stavebním sektoru k významnějším patří společnost VHS Břeclav a.s. Zaměstnanost v tradičním zemědělství se mírně snižuje, dáno je to zejména rozvojem techniky a novými technologiemi. Dochází k rozvoji v oboru vinohradnictví a výroby vína, což má za následek i rozvoj cestovního ruchu v regionu. Dopravní poloha regionu je na významných silničních tazích do Rakouska a na Slovenko, nelze opomenout ani železniční uzel v Břeclavi. Příhraniční poloha umožňuje zaměstnávání v sousedním Rakousku, převážně je však sezónního charakteru.

Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena třemi kontaktními pracovišti – Břeclav, Hustopeče a Mikulov.

Od roku 2015 se nezaměstnanost v okrese výrazně snižuje. Průměrný podíl nezaměstnaných osob za rok 2023 dosáhl hodnoty 3,4 %, průměrně evidováno bylo 2 642 uchazečů a 1 238 volných pracovních míst.

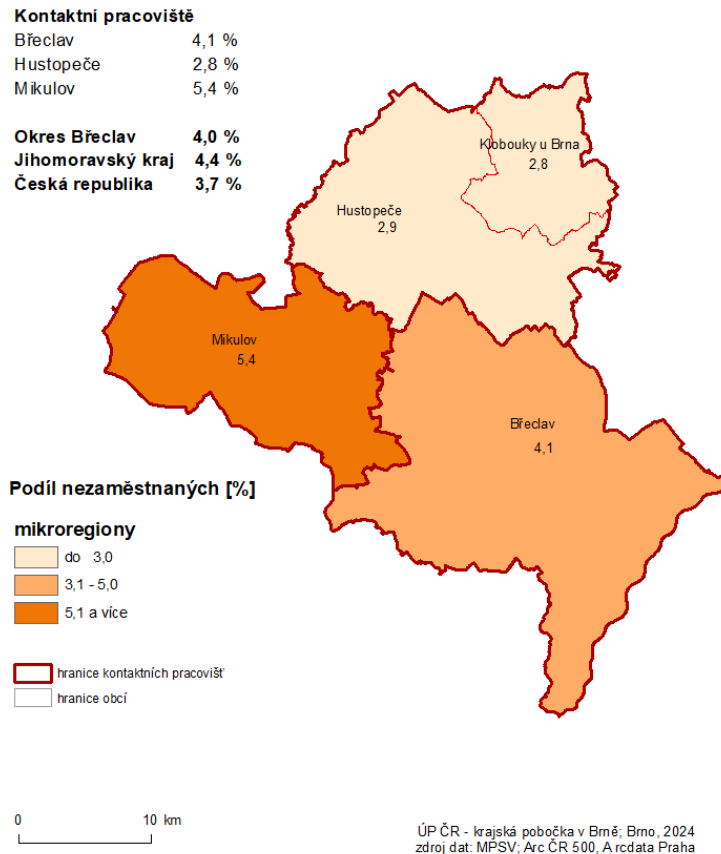
Silné stránky okresu

- výhodná poloha – dobrá dopravní dostupnost
- fungující spolupráce mezi obcemi (mikroregiony)
- existence nově vybudovaných průmyslových zón
- významný podíl malého a středního podnikání
- tradice vinařství a ovocnářství

Slabé stránky okresu

- nesoulad mezi profesní kvalifikační strukturou nabídky a poptávky na trhu práce
- nízká kvalifikace pracovních sil
- nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva
- nedostatečná dopravní síť a dopravní dostupnost mezi malými obcemi

Obr. 26 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v mikroregionech okresu Břeclav k 31.12.2023

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu ke 31.12.2023 je znázorněn v kartogramu viz Příl. 5.

Tab. 13 Charakteristika mikroregionů (POÚ) v okrese Břeclav k 31.12.2023

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Břeclav	1 633	816	817	69	277	367	4,1
Hustopeče	574	276	298	35	86	224	2,9
Klobouky u Brna	149	73	76	10	19	103	2,8
Mikulov	742	360	382	33	120	404	5,4

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2023

Břeclavsko

Břeclavsko zaujímá z hlediska počtu obyvatel dominantní postavení v celém okrese. Z hlediska odvětví je zde zastoupen zejména zpracovatelský průmysl, stavebnictví a obchodní služby. Mezi největší zaměstnavatele lze zahrnout Nemocnici Břeclav poskytující ambulantní i nemocniční zdravotní péči. Ze zpracovatelského průmyslu stojí za zmínku skupina GUMOTEX a.s. skládající se z několika společností (dříve nejvýznamnější zaměstnavatel regionu, který však některé výroby oddělil a prodal). Důležité postavení v mikroregionu má také společnost Alcadrain s.r.o., aktuálně největší výrobce sanitární techniky východní a střední Evropy. Mikroregion disponuje rovněž rozsáhlými zemědělskými plochami, na kterých hospodaří desítky drobných zemědělců či firem. Sezónnost tohoto odvětví se nevyhýbá ani tomuto mikroregionu, což způsobuje nárůst počtu nezaměstnaných v zimním období. Evidovaní uchazeči se pak vrací na pracovní místa s příchodem jarních měsíců. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 1 633 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 4,1 %.

Hustopečsko

Mikroregion Hustopečsko je na tom z hlediska zaměstnanosti celého okresu nejlépe. Tento fakt je způsoben zejména krátkou vzdáleností a velmi dobrou dopravní obslužností s Brnem. Rozvoj vinařství a služeb s tím úzce spojenými je viditelný. Významnou úlohu z hlediska zaměstnavatelů tvoří hustopečská průmyslová zóna nedaleko obce Šakvice a společnosti Westfalia a skupina Agrotec. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 574 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,9 %.

Kloboucko

Kloboucko je oblast se zemědělským charakterem, významná část obyvatel dojíždí za prací do Brna. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem je výrobce nábytku BLANÁŘ NÁBYTEK v Brumovicích a výrobce plastových oken PRAMOS, a.s. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 149 uchazečů a podíl nezaměstnaných dosáhl hodnoty 2,8 %.

Mikulovsko

Mikulovsko je region charakteristický svými vinicemi a vinařskými oblastmi, které jsou známé po celé ČR a také ve světě. Působí zde mnoho podnikatelských subjektů zabývajících se zejména vinohradnictvím a výrobou vína, což ovlivňuje sezónní průběh nezaměstnanosti mikroregionu. Mezi největší průmyslové zaměstnavatele patří rakouská společnost Gebauer a Griller Kabeltechnik zabývající se výrobou kabelů a kabelových svazků do automobilů. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 742 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 5,4 %.

Okres Hodonín

Okres Hodonín patří úrovní nezaměstnanosti k nejvíce postiženým okresům v rámci celé ČR. Do roku 2014 byl okresem s nejvyšší průměrnou hodnotou podílu nezaměstnaných

osob v Jihomoravském kraji, až v roce 2015 byl „předstižen“ okresem Znojmo. V roce 2023 dosáhl podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu 15-64 let průměrné roční hodnoty 5,2 %.

Okres Hodonín je zároveň charakterizován relativně vysokým počtem uchazečů na jedno pracovní místo, na konci roku 2023 tento poměr činil 3,2 osob, což je vysoko nad krajským (1,6) i celorepublikovým průměrem (0,9). Tato situace je dána zejména historickým vývojem, kdy zde po roce 1989 zanikla řada významných zaměstnavatelů a v současné době investoři nejvíce o tuto oblast příliš velký zájem díky okrajové poloze regionu. Nezanedbatelným faktorem je také poměrně vysoký počet občanů Slovenska na místním pracovním trhu, kteří využívají možnosti denní dojíždky a konkurují tak domácí pracovní síle. Úroveň nezaměstnanosti v okrese Hodonín je také výrazně ovlivňována průběhem sezónních prací v zemědělství. Nejvíce volných míst bývá proto hlášeno v letních měsících.

Důvody vysokého podílu nezaměstnaných v níže uvedených regionech okresu Hodonín lze spatřovat v relativně významném zastoupení zemědělství a značném úbytku pracovních příležitostí v souvislosti s restrukturalizací hospodářských odvětví sahající do devadesátých let minulého století, a to především ve spádových centrech – Kyjově a zejména Hodoníně, kam byli obyvatelé z mikroregionů léta zvyklí dojíždět za prací.

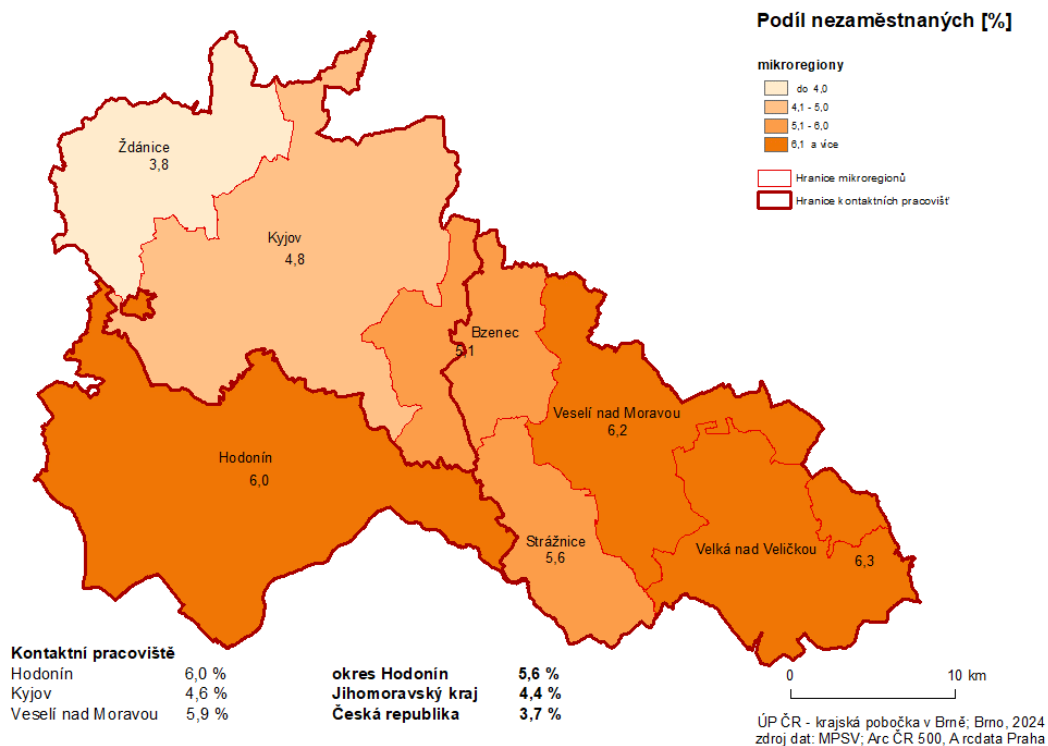
Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena třemi kontaktními pracovišti: v Hodoníně, Kyjově a ve Veselí nad Moravou.

Silné stránky okresu

- blízkost dálnice D2 a hustá síť dopravní infrastruktury (ovšem jen pro část území)
- vysoká podpora zvyšování zaměstnanosti z národních i evropských zdrojů
- příhodné podmínky pro zemědělství
- tradice průmyslové výroby

Slabé stránky okresu

- okrajová příhraniční poloha regionu a horší dopravní dostupnost části území
- nadprůměrná nezaměstnanost
- na rozlohu okresu atypicky vysoký počet obyvatel, a tudíž i velká pracovní síla, pro kterou v periferním regionu republiky trh práce negeneruje dostatek pracovních příležitostí
- sezónnost trhu práce
- nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva
- nízká úroveň mezd

Obr. 27 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v mikroregionech okresu Hodonín k 31.12.2023

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu ke 31.12.2023 je znázorněn v kartogramu v Příl. 6.

Tab. 14 Charakteristika mikroregionů v okrese Hodonín k 31.12.2023

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Bzenec	453	244	209	40	73	378	5,1
Hodonín	2 475	1 315	1 160	100	333	531	6,0
Kyjov	1 154	642	512	70	150	205	4,8
Strážnice	269	131	138	14	56	58	5,6
Velká nad Veličkou	332	164	168	18	49	223	6,3
Veselí nad Moravou	928	474	454	30	136	85	6,2
Ždánice	242	124	118	10	30	18	3,8

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2023

Bzenecko

V mikroregionu Bzenecka je soustředěno několik středně velkých i velkých firem. Největším zaměstnavatelem je výrobce automobilových konektorů společnost KYOCERA AVX Components s.r.o. Pro region významná byla i konzervářská společnost PIKA a.s., která patřila do skupiny Orkla Foods Česko a Slovensko, jejímž vlastníkem je norská společnost

Orkla. Společnost se v roce 2023 rozhodla uzavřít ztrátové závody (v ČR PIKA v Bzeneci a Agrimex Vestec). Jako důvod ztrátovosti uvedla zvýšení vstupních nákladů (suroviny, energie, obaly) a snížení poptávky po produktech.

Dalšími zaměstnavateli jsou výrobce plastových výrobků společnost WMW-Production, s.r.o. a výrobce zahradního kovového nábytku společnost UNIKOV Steel. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 453 uchazečů a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 5,1 %.

Hodonínsko

Hodonínsko je průmyslový mikroregion s významnou zemědělskou produkcí a vysokou hustotou zalidnění. Pro sídelní strukturu je typický častý výskyt městysů a velkých obcí s několika tisíci obyvateli. Hodonínsko bylo ze všech regionů v okrese nejvíce postiženo restrukturalizací hospodářství. V Hodoníně a okolí byla v minulosti nezvykle vysoká koncentrace zaměstnavatelů s několika stovkami, příp. i více než tisícem zaměstnanců. Tyto podniky však během poměrně krátké doby buď zanikly, nebo prošly radikálním snížením stavů zaměstnanců a do dnešní doby za ně nevznikla adekvátní náhrada vytvořením obdobného počtu volných míst v jiných odvětvích. V současné době mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu Hodonín patří společnost VAG s.r.o., Jednota, spotřební družstvo v Hodoníně, Nemocnice TGM Hodonín, Delimax, a.s., ČSAD Hodonín a.s., Groz-Beckert Czech s.r.o., The Candy Plus Sweet Factory, s.r.o. a skupina MND. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 2 475 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 6,0 %, což byla pátá nejvyšší hodnota v rámci Jihomoravského kraje.

Kyjovsko

Kyjovsko je průmyslově - zemědělský region vyplňující severní část okresu. Většina ekonomických aktivit je soustředěna do osy Kyjov - Bzenec podél hlavní silnice protínající tento region. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem v mikroregionu je Nemocnice Kyjov, která je zároveň největším zaměstnavatelem okresu. Významným zaměstnavatelem je také společnost Vetropack Moravia Glass, a.s. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 1 154 uchazečů a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 4,8 %.

Strážnicko

Strážnicko je mikroregionem s relativně významným zastoupením zemědělství, které se postupně snižuje. Ekonomickým centrem je město Strážnice, kde sídlí největší podniky, jedním z nich je zemědělský podnik Žerotín, a.s. V mikroregionu se nachází pouze 3 obce – Radějov, Strážnice, Tvarožná Lhota. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 269 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 5,6 %.

Velicko

Velicko je mikroregionem ležící v nejvýchodnější části okresu Hodonín, do něhož zasahuje horská část Bílých Karpat. Díky své odlehlosti a částečně i velké závislosti na jednom zaměstnavateli (Indorama Ventures Mobility Moravia a.s. – dříve KORDÁRNA Plus a.s.), je druhým nezaměstnaností nejpostiženějším mikroregionem Jihomoravského kraje. Na konci

roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 332 uchazečů a podíl nezaměstnaných dosáhl hodnoty 6,3 %.

Veselsko

Veselí nad Moravou je průmyslový mikroregion s relativně významným zastoupením zemědělství, na jeho území leží část Bílých Karpat. Výhodou je existující přirozená spádovost obcí na sousední hospodářsky silnější Uherskohradištsko. Na Veselsku je většina hospodářských aktivit soustředěna do samotného města Veselí nad Moravou a do dvou významnějších sídel – do Moravského Písku a Blatnice pod Svatým Antonínkem. V současné době mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu Veselsko patří společnost FERROMET a.s. (z hutní skupiny Z-Group), který však na konci roku 2023 oznámil uzavření jedné z divizí (v důsledku ztrátovosti způsobené vysokými cenami energií), dále výrobce obráběcích strojů Siempelkamp CZ s.r.o. a EUROTEC, k. s. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 928 uchazečů a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 6,2 % (čtvrtý nejvyšší v JMK).

Ždánicko

Nejnižší nezaměstnanost v rámci okresu Hodonín vykazuje mikroregion Ždánicko. Tato situace je ze značné míry způsobena denní vyjíždkou pracovní síly do města Brna. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 242 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 3,8 %, což je nejméně v okrese. Nejvýznamnější zaměstnavatelé regionu jsou společnosti NAREX Ždánice a STAR TECHNIK, s.r.o.

Okres Vyškov

Okres Vyškov je nejmenším okresem kraje a zároveň okresem s nejnižší hodnotou podílu nezaměstnaných osob v kraji v posledních 10 letech. Podíl nezaměstnaných osob se trvale pohybuje výrazně pod celokrajským i pod celorepublikovým průměrem. V roce 2023 dosáhl průměrné roční hodnoty 2,6 % (krajský průměr byl 4,2 %, celorepublikový 3,6 %). Nemalý podíl na této skutečnosti je blízkost krajského města Brna, kam řada obyvatel za prací dojíždí. Okres také těží z výhodné polohy na křížení hlavních dopravních tahů na Ostravu a na Zlín, která přilákala řadu investorů. Díky tomu je v okrese nabízeno poměrně velké množství pracovních míst.

Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena třemi kontaktními pracovišti: v Bučovicích, Slavkově u Brna a Vyškově.

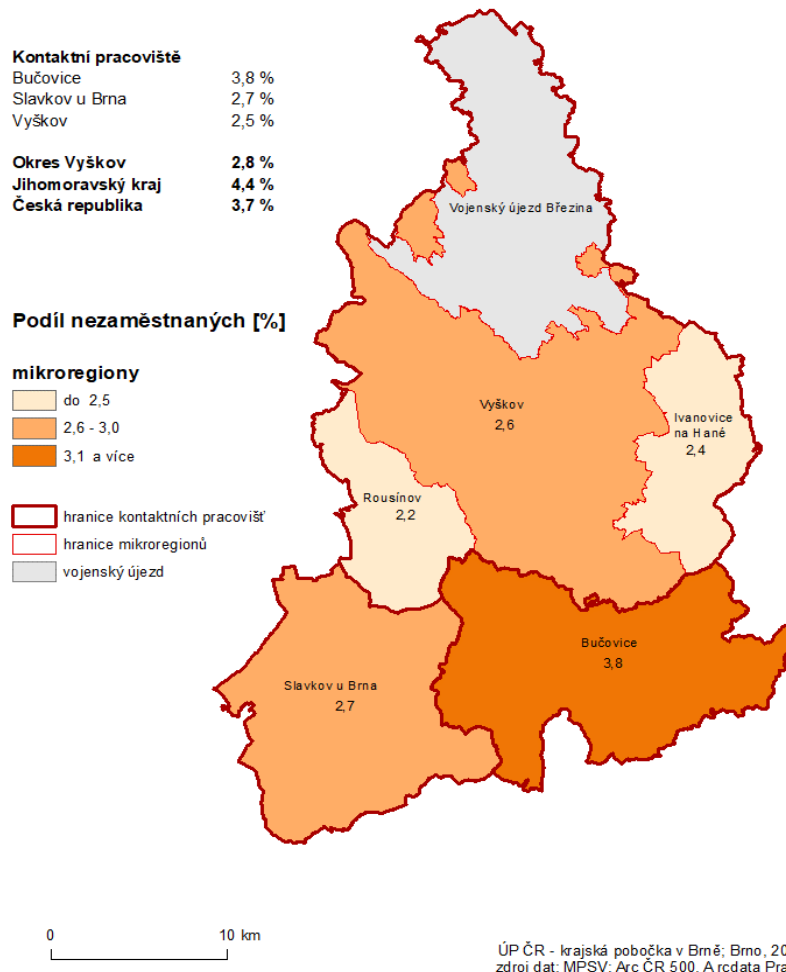
Silné stránky okresu

- ve struktuře zaměstnavatelů nepřevažuje výrazně jeden obor
- na zaměstnanosti v okrese Vyškov se podílejí především drobné a středně velké firmy
- výborná poloha okresu, kterým prochází páteřní komunikace D1

Slabé stránky okresu

- poměrně nízká úroveň mezd
- nižší počet větších zaměstnavatelů na jihovýchodě okresu (hranice tří krajů)

Obr. 28 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 let v mikroregionech okresu Vyškov k 31.12.2023

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu ke 31.12.2023 je znázorněn v kartogramu v Příl. 7.

Tab. 15 Charakteristika mikroregionů v okrese Vyškov k 31.12.2023

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Bučovice	422	197	225	17	64	113	3,8
Ivanovice na Hané	103	53	50	4	16	67	2,4
Rousínov	137	57	80	5	29	361	2,2
Slavkov u Brna	449	186	263	18	78	331	2,7
Vyškov	696	348	348	28	151	476	2,6

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2023

Bučovicko

Je jediným dlouhodobě problematickým mikroregionem okresu. Za hlavní příčinu tohoto stavu je možno označit minimum středních a velkých zaměstnavatelských subjektů v této části okresu a dále pak kvalifikační strukturu uchazečů o zaměstnání. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 422 uchazečů a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 3,8 %. Významným zaměstnavatelem v této části okresu je textilní výrobce DINA – HITEK, spol. s r.o. v Bučovicích. Další významní zaměstnavatelé sídlí v průmyslové zóně v Brankovicích, nejvíce zaměstnanců má výrobce bezpečnostních komponentů do automobilů Astotec Automotive Czech Republic s.r.o. Struktura tohoto mikroregionu nezaznamenala v posledních letech výrazných proměn.

Ivanovicko

Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu patří výrobce veterinárních výrobků společnost Bioveta, a.s, dále je to výrobce komponentů do motorových vozidel společnost fischer automotive systems s.r.o. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 103 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,4 % (třetí nejnižší hodnota v rámci Jihomoravského kraje). Tato skutečnost souvisí s dobrou dopravní dostupností v této části okresu (směr Vyškov, resp. Prostějov).

Rousínovsko

V mikroregionu má sídlo vedle řady malých a středních firem (tj. podniků do 250 pracovníků) i jeden větší podnik – výrobce výherních automatů a herních systémů European Data Project (EDP), který do roku 2018 zaměstnával přes tisíc pracovníků, v posledních letech jejich počet mírně klesal (v Rousínově má výrobní závod, sídlí v Komořanech u Vyškova). I v tomto mikroregionu má na nízkou nezaměstnanost vliv spádovost do Brna, resp. průmyslových zón ve Vyškově. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 137 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,2 % (nejnižší hodnota v rámci kraje).

Slavkovsko

Slavkovsko je průmyslový mikroregion s relativně výrazným zastoupením zemědělství. Mikroregion se nachází v jižní části vyšovského okresu. Většina ekonomických aktivit je soustředěna do města Slavkov u Brna. Na stabilizaci zaměstnanosti se i nadále podílejí společnost Lohmann & Rauscher, s.r.o., LIKO-S, a.s., PEGAS - GONDA s.r.o. a EMP s.r.o. Pozitivní vliv na zaměstnanost v tomto regionu má skutečnost, že v roce 2023 byl zahájen provoz logistického parku GLP Park Holubice, ve kterém působí několik středních firem. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 449 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 2,7 %.

Vyškovsko

Největším zaměstnavatelem v okrese je Nemocnice Vyškov, k dalším výrazným zaměstnavatelům v nevýrobní sféře stále patří i Ministerstvo obrany ČR – vojenské útvary se sídlem ve Vyškově - Dědicích. Ve městě Vyškov se nacházejí tři průmyslové zóny, kde mají svá sídla následující společnosti: Lear Corporation Czech Republic s.r.o., Fritzmeier

s.r.o., BKR ČR s.r.o, HESTEGO a. s., Böttcher ČR, k. s. Výrobní závod zde má společnost SMC Industrial Automation CZ, s.r.o., která sídlí v Brně. Tyto tři průmyslové zóny jsou hlavním pilířem vysoké zaměstnanosti v okrese Vyškov. Dobrá dopravní dostupnost z velké části okresu umožňuje firmám v těchto zónách realizovat bez větších problémů směnné provozy. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 696 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,6 %.

Okres Znojmo

Okres Znojmo byl v roce 2023 okresem s nejvyšší hodnotou podílu nezaměstnaných osob v Jihomoravském kraji (roční průměr 5,4 %) a zároveň na konci roku 2023 se sedmou nejvyšší úrovní nezaměstnanosti mezi okresy ČR. Patří dlouhodobě mezi nejvíce postižené okresy zejména díky své geografické vzdálenosti od významných center a nedostatečné dopravní infrastruktury, která limituje možnosti denní dojížděky za prací.

Trh práce v okrese Znojmo je nevyvážený a má výrazně sezónní charakter s velkými výkyvy v zaměstnanosti. V regionu je málo větších zaměstnavatelů, stále významnou roli hraje zemědělská výroba a navazující zpracovatelský průmysl. Průmysl je koncentrován do Znojma a jeho blízkého okolí. Nedostatek pracovních příležitostí je zejména v okrajových mikroregionech Vranovska a Hrušovanska, kde se rovněž nejvíce projevuje sezónnost. Řada místních občanů vyjíždí za prací do blízkého Rakouska, ale v převážné míře se jedná pouze o pomocné sezónní práce v zemědělství a ve službách. Počet uchazečů na jedno nahlášené pracovní místo v okrese Znojmo dosahoval průměrně v roce 2023 hodnoty 2,6.

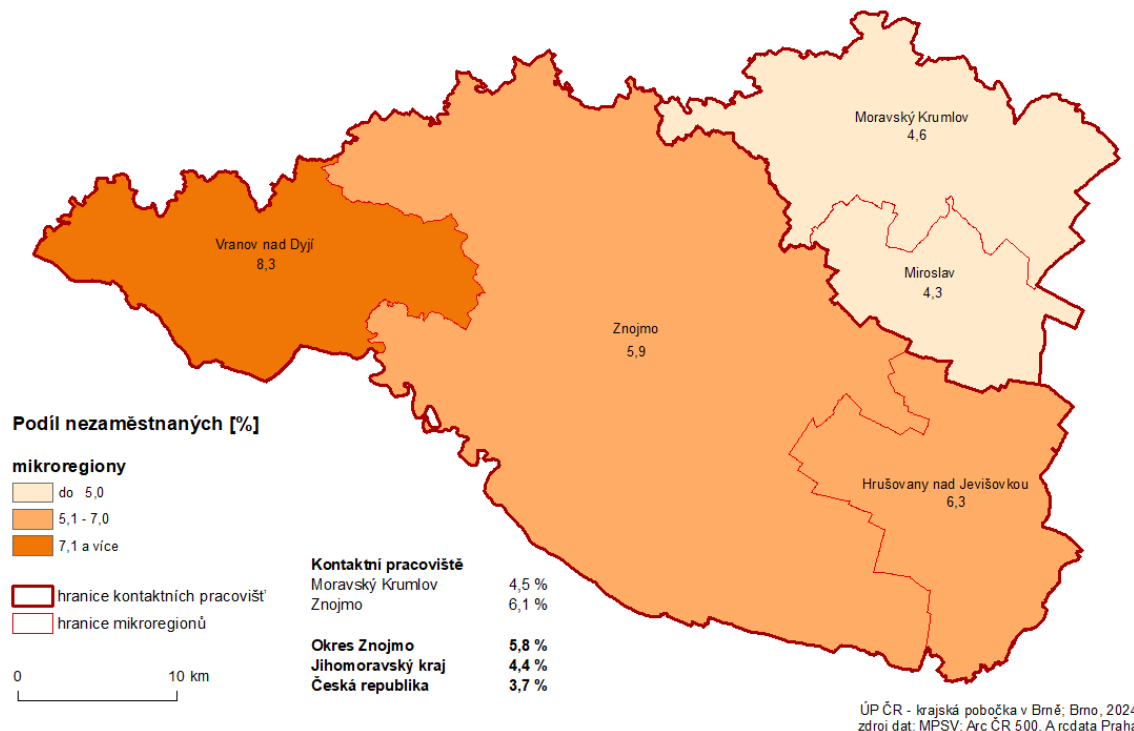
Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena dvěma kontaktními pracovišti: v Moravském Krumlově a Znojmě.

Silné stránky okresu

- sousedství s Rakouskem

Slabé stránky okresu

- geografická vzdálenost od větších center
- špatná dopravní infrastruktura a špatná dostupnost velké části regionu
- sezónnost trhu práce
- nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva

Obr. 29 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v okrese Znojmo k 31.12.2023

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu k 31.12.2023 je znázorněn v kartogramu viz Příl. 8.

Tab. 16 Charakteristika mikroregionů v okrese Znojmo k 31.12.2023

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Hrušovany nad Jevišovkou	496	239	257	15	60	127	6,3
Miroslav	211	104	107	9	25	56	4,3
Moravský Krumlov	464	202	262	21	62	129	4,6
Vranov nad Dyjí	277	115	162	7	30	58	8,3
Znojmo	2 984	1 424	1 560	134	331	1 002	5,9

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2023

Hrušovansko

Region Hrušovany nad Jevišovkou patří v rámci kraje k nejproblémovějším. Dopravní obslužnost je nedostatečná, zvláště v okrajových oblastech, které jsou odkázány na silniční dopravu. Ta je vzhledem k velkým vzdálenostem mezi obcemi neefektivní a přepravci ji trvale redukují. Velkou výhodou je doprava železniční, neboť mikroregionem prochází tratě Znojmo-Břeclav a Znojmo-Brno. Ve srovnání s Vranovskem je zde situace po transformaci zemědělství příznivější. Bývalý Státní statek Znojmo (dříve největší zaměstnavatel okresu) se rozpadl na řadu nových zemědělských subjektů, které zaměstnaly značnou část uvolněných pracovníků. Hlavním odvětvím regionu je zemědělství, které ovlivňuje svou

sezonností také místní průmysl, orientovaný na zpracování zemědělských produktů – tj. průmysl cukrovarnický a konzervářský. S produkcí je úzce spjata také činnost přepravních společností. Jedním z největších zaměstnavatelů mikroregionu jsou Moravskoslezské cukrovary a.s. a s nimi spolupracující přepravní společnost VAPAS a.s. Díky své poloze blízkosti rakouských hranic v posledních letech v regionu vzrostl podíl soukromých firem, jejichž předmětem podnikání je obchod, služby a pohostinství čerpající z potenciálu zahraniční klientely. Řada místních občanů vyjíždí za prací do blízkého Rakouska. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 496 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob byl třetí nejvyšší v rámci kraje, dosáhl hodnoty 6,3 %.

Mirotlavsko

Malý region při hlavní dopravní komunikaci spojující Znojmo s Brnem. Poměrně výhodná dopravní poloha umožňující dojíždět za prací do krajského města i do větších hospodářských center okresu Brno-venkov (např. Ivančice, Pohořelice) způsobuje, že nezaměstnanost je v tomto mikroregionu nejnižší v okrese. Významným zaměstnavatelem jsou Miroslavské strojírny, s.r.o. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 211 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 4,3 %.

Moravskokrumlovsko

Druhou nejnižší nezaměstnanost v rámci okresu Znojmo má mikroregion Moravský Krumlov. Na konci roku 2023 zde bylo evidováno 464 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 4,6 %. Moravský Krumlov je po okresním městě druhým nejvýznamnějším hospodářským centrem okresu. Ve městě samotném však ubývá pracovních příležitostí. Nedaří se přivést investory, kteří by vytvořili nová pracovní místa. Významnou roli hraje sousedství regionu s okresem Brno-venkov a rovněž i možnost dojíždět ze severních částí regionu za prací do Brna. Nejvýznamnější zaměstnavatel je JEDNOTA, spotřební družstvo, Moravský Krumlov. Dalším důležitým zaměstnavatelem je výrobce netkaných textilií RETEX a.s.

Vranovsko

V mikroregionu Vranovsko se na trhu práce dlouhodobě výrazně projevuje vliv sezónnosti, v důsledku čehož bývá podíl nezaměstnaných osob v letních měsících až o polovinu nižší než v měsících zimních. Jedná se o trvale problémovou část okresu Znojmo. V jižní části regionu se rozkládá Národní park Podyjí, který svými striktními ochrannými předpisy neumožňuje rozvoj dalšího průmyslu ani podnikání v této oblasti. Trh práce je jednostranně orientován na zemědělství, lesnictví a v letním období i na cestovní ruch v oblasti Vranovské přehrady. Nově vytvářené pracovní příležitosti jsou až na malé výjimky pouze sezónního charakteru. V oblasti není rozvinut téměř žádný průmysl. Pracovní příležitosti v sousedním regionu Rakouska jsou většinou krátkodobého sezónního charakteru. Na konci roku 2023 bylo v mikroregionu evidováno 277 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 8,3 % a byl tak nejvyšší v rámci Jihomoravského kraje.

Znojensko

I přes vysokou nezaměstnanost je Znojensko mikroregionem s nejvyšší hospodářskou a sociální úrovní v rámci okresu. Tato skutečnost je ovlivňována zejména městem Znojmem, které představuje přirozené centrum regionu s nejvíce pracovními příležitostmi v průmyslu, stavebnictví, obchodě i ve službách. Velká přednost pro budoucí rozvoj této části okresu spočívá v jeho výhodné poloze na příjezdu do České republiky. Mnoho pracovních míst již v příhraniční části regionu vzniklo; řada podnikatelských aktivit je zaměřena na poskytování služeb zejména rakouským občanům. Společným znakem mikroregionu Znojensko je dlouhodobě především sezonnost prací jak ve výrobě, tak ve službách. Nejhorší situace na trhu práce je v oblasti ležící východně a jihovýchodně od města Znojma (okolí obce Jaroslavice), jedná se oblast s převažující zemědělskou produkcí. V mikroregionu bylo na konci roku 2023 evidováno 2 984 uchazečů a podíl nezaměstnaných osob činil 5,9 %. V současné době mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu Znojmo patří Nemocnice Znojmo (největší zaměstnavatel okresu), společnost EGSTON SYSTEM ELECTRONIC, spol. s r.o., SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o. či Nevoga s.r.o.

3 Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti

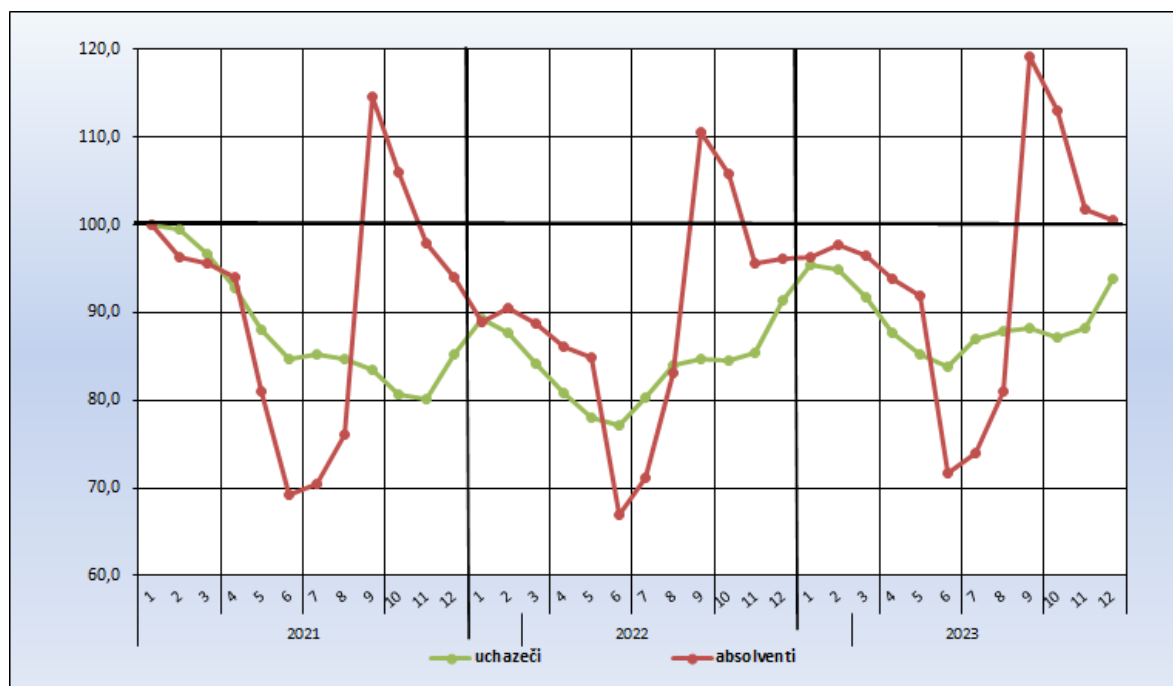
Problémové skupiny

K dlouhodobě obtížně umístitelným skupinám osob v Jihomoravském kraji vždy patřily osoby starší 50-ti let, dlouhodobě nezaměstnaní, nekvalifikovaní, zdravotně postižení a částečně také absolventi škol a mladiství. Tyto skupiny se mnohdy vzájemně prolínají a většina problémových uchazečů tak náleží k více skupinám současně.

Absolventi a mladiství

V současné době absolventi obecně k problémovým skupinám nepatří, důvodem je jednak to, že na trh práce nyní nastupují slabší populační ročníky a jednak zaměstnavatelé při současném nedostatku pracovní síly jsou ochotni přijmout téměř kohokoli. Problémem však je, pokud mladí lidé – ať už z jakéhokoli důvodu – setrvávají v evidenci úřadu práce delší dobu. Rychle přivyknou na „volný“ život, nevytvoří si pracovní návyky a je pro ně pak velmi obtížné akceptovat jakýkoli pravidelný režim a pevnou pracovní dobu. Důvodem setrvávání v evidenci bývají často nereálná očekávání ohledně výše nabízené mzdy, nevhodný obor vzdělání či právě požadavky na „volnou“ pracovní dobu.

Obr. 30 Vývoj ukazatelů nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji v období 2021-2023 (vyjádřeno bazickým indexem)

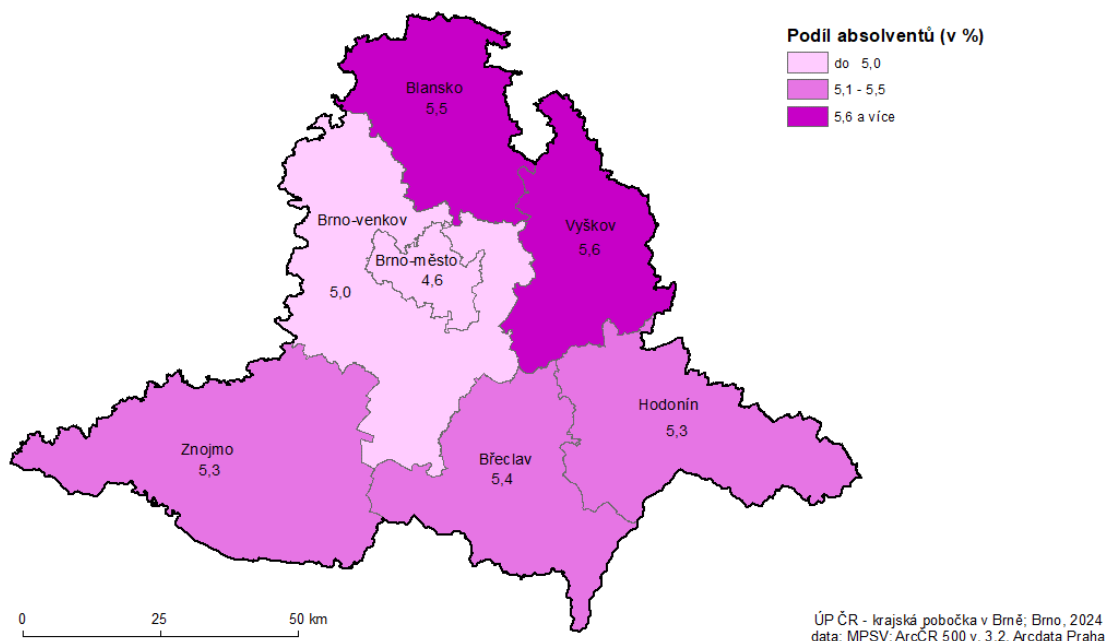

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2021-2023

S uplatnitelností se potýkají zejména absolventi bez jasné profesní profilace a bez dostatečných IT dovedností či jazykových znalostí, případně absolventi oborů, kterých školy produkují násobně více než je trh práce schopen absorbovat. Absolventi s technickým zaměřením nemívají problémy, absolventi humanitních oborů hledají uplatnění obtížněji.

Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání tvořili v Jihomoravském kraji na konci roku 2023 absolventi škol a mladiství 5,1 % (1 841 osob), tento podíl byl o 0,2 % méně než celorepublikový průměr. Z hlediska absolutního počtu došlo meziročně k nárůstu počtu absolventů a mladistvých (o 81 osob, tj. o 4,6 % jejich stavu ke konci roku 2022). Průměrný roční podíl absolventů a mladistvých na celkovém počtu uchazečů dosahoval v roce 2023 5,0 %, stejně jako v roce 2022.

Obr. 31 Podíl absolventů na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji k 31.12.2023

Z regionálního hlediska byl na konci roku 2023, měřeno celkovým počtem, absolutně nejnižší počet absolventů evidován v okrese Vyškov (95 osob), nejvíce jich logicky bylo v Brně-městě (632 osob). Z hlediska relativního podílu absolventů na celkovém počtu uchazečů je však situace rozdílná, neboť nejnižší průměrnou roční hodnotu vykazoval okres Brno-město (4,6 %), naopak nejvyšší Vyškov (5,6 %). V případě okresu Brno-město má na nízkém podílu absolventů mezi uchazeči o zaměstnání rovněž vliv rostoucí počet společností zaměřených na poskytování strategických služeb, které často přijímají i osoby bez praxe (administrativní pracovníky, programátory, účetní).

Uplatnění mladých lidí na trhu práce se stále více dostává do popředí zájmu široké odborné veřejnosti ve všech evropských zemích. Známa skutečnost, že úroveň vzdělání je rozhodující pro uplatnění na trhu práce, se potvrzuje i u mladé generace vstupující na pracovní trh. Získání přinejmenším středního vzdělání s maturitou či v posledních letech i vysokoškolského vzdělání, se stává standardem pro mladé lidi. Bohužel však tento tlak na masové zvyšování kvalifikační úrovně s sebou na straně druhé přináší i snížení nároků na účastníky vzdělávání a tím také pokles výsledné kvality dosaženého vzdělání. Zaměstnavatelé si pak často oprávněně stěžují na současnou úroveň absolventů.

Tab. 17 Struktura absolventů podle délky evidence v Jihomoravském kraji k 31.12.2023 – %

	do 3 měsíců	3-6 měsíců	6-12 měsíců	nad 12 měsíců
Blansko	35,6	50,4	6,7	7,4
Brno-město	31,4	52,1	9,4	7,1
Brno-venkov	26,9	61,9	7,1	4,1
Břeclav	36,4	55,6	3,3	4,6
Hodonín	31,8	53,4	6,9	7,9
Vyškov	30,3	60,5	1,3	7,9
Znojmo	35,8	53,7	7,0	3,5
Jihomoravský kraj	32,3	54,5	7,0	6,2

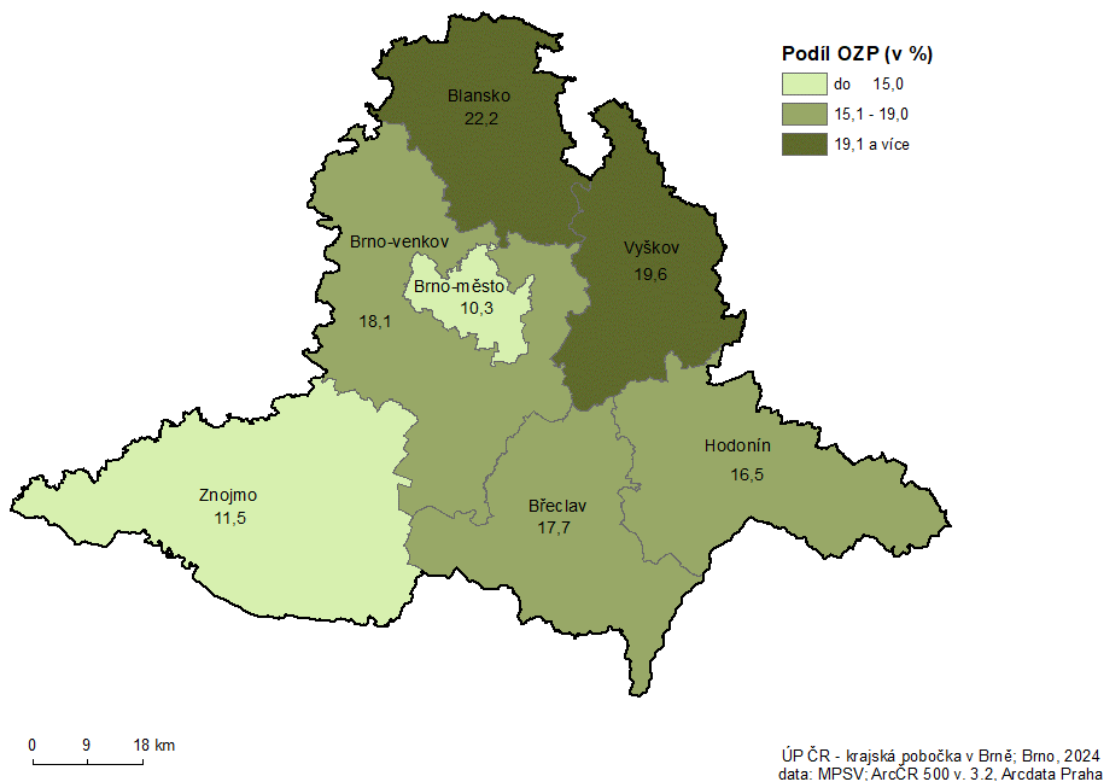
Pramen: Výběry z databáze OKpráce, ÚPČR 2023

Osoby se zdravotním postižením

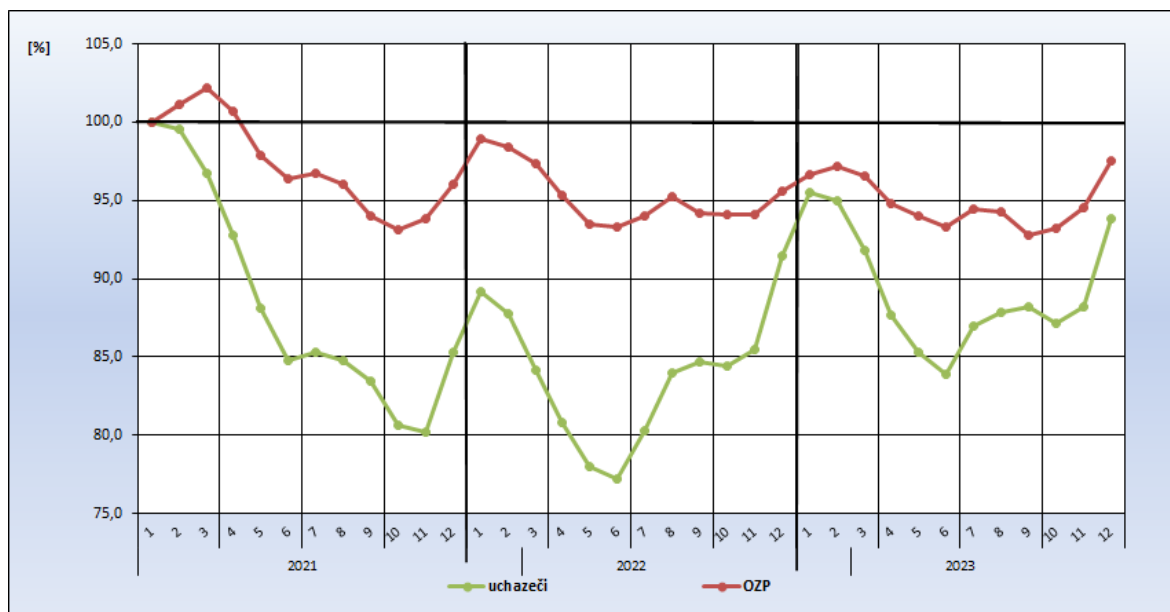
Počet uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením (dále OZP) se od roku 2017 postupně snižoval ze zhruba 7 tis. na 4,5 tis. v roce 2019. V roce 2020 se tento vývoj zastavil a počet uchazečů se zdravotním postižením začal naopak opět stoupat až do března 2021 (5 331 OZP), poté začal opět klesat a v posledních dvou letech se pohybuje zhruba v rozmezí 4,9 – 5,1 tisíc. Vývoj počtu OZP v podstatě kopíruje trend vývoje celkového počtu uchazečů, jen není tak dynamický. Na konci roku 2023 bylo registrováno 5 087 uchazečů se zdravotním postižením, což bylo o 102 osob více než před rokem. Jejich podíl na celkové nezaměstnanosti meziročně klesl o 0,1 % na 14,0 %.

V absolutním počtu osob je cca čtvrtina OZP koncentrována do okresu Brno-město (27,9 %). Vysoký počet uchazečů se zdravotním postižením je také v okrese Hodonín (18,0 %). Naopak nejméně osob z této skupiny je evidováno v okrese Vyškov (6,7 %). Z hlediska podílu na celkové nezaměstnanosti však byl na konci roku 2023 nejnižší podíl OZP v okrese Brno-město (10,4 %) a Znojmo (11,4 %), nejvyšší pak v okresech Blansko (21,0 %) a Vyškov (18,5 %). Hodnota tohoto podílu za celý Jihomoravský kraj byla na konci roku 2023 14,0 % (na úrovni celé ČR tvoří OZP 13,4 % všech uchazečů o zaměstnání).

Obr. 32 Podíl osob se zdravotním postižením na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji k 31.12.2023

Obr. 33 Vývoj ukazatelů nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji v období 2021–2023 (vyjádřeno bazickým indexem)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2023

Mezi osobami se zdravotním postižením je na úřadech práce v JMK nejvíce evidováno osob invalidních v I. stupni invalidity (57,3 %). Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o osoby s lehčími formami postižení, lze jim při cílené pomoci místo na trhu práce nalézt. Druhou významnou skupinou jsou invalidní osoby náležející do II. stupně invalidity (30,1 %). Ve struktuře osob se zdravotním postižením lze zaznamenat i některé odlišnosti ve zdravotním omezení podle pohlaví.

Tab. 18 Struktura OZP podle stupně zdravotního postižení v JMK stav k 31.12.2023

	celkem	ženy v %	muži v %	z toho osoba invalidní			z toho osoba zdrav. znevýhodněná
				I. stupeň invalidity	II. stupeň invalidity	III. stupeň invalidity	
Blansko	554	53,8	46,2	346	175	3	30
Brno-město	1 417	54,8	45,2	745	369	41	262
Brno-venkov	844	55,3	44,7	481	317	12	34
Břeclav	504	53,2	46,8	339	125	6	34
Hodonín	916	50,2	49,8	548	291	5	72
Vyškov	342	54,7	45,3	188	98	3	53
Znojmo	510	50,2	49,8	268	157	2	83
Jihomoravský kraj	5 087	53,3	46,7	2 915	1 532	72	568

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky 2023

Z hlediska profesního uplatnění nachází osoby se zdravotním postižením práci v jednoduchých pracovních činnostech, které nejsou náročné fyzicky, mentálně ani smyslově. Mezi typy vhodných činností pro osoby s tělesným postižením se obecně řadí lehké či středně těžké manuální práce jakými jsou například: lepení papírových výrobků, zhotovení obalových materiálů, manipulace a práce s nejrůznějšími materiály, práce s ručním nářadím, montáž a demontáž různých součástek, obsluha mechanických strojů.

Uplatnění zdravotně handicapovaných uchazečů na trhu práce v Jihomoravském kraji je v současné době obtížné především z „kvalifikačních“ a osobních důvodů na straně uchazečů. Velká část těchto uchazečů má pouze základní vzdělání, což v kombinaci se zdravotním handicapem znamená, že na trhu práce jsou uplatnitelní jen stěží. Podpora ze strany státu, a to nejen finanční (§ 78 zk. o zam. – chráněný trh práce tvořen zaměstnavateli, kteří zaměstnávají více než 50 % OZP z celkového počtu svých zaměstnanců) vytváří pro zaměstnávání OZP podmínky více než dobré a představuje pro řadu zaměstnavatelů významnou motivaci k rozvoji podnikání v této oblasti. Je však otázkou nakolik je tato masivní podpora skutečně efektivní – přestože totiž vynakládané prostředky na podporu zaměstnávání OZP rostou, jejich počet v evidenci se výrazněji nemění.

Tab. 19 Struktura uchazečů OZP v Jihomoravském kraji k 31.12.2023 - %

	Starší 50-ti let	Evidence nad 12 měsíců	Bez vzdělání a základní vzdělání
Blansko	67,5	56,0	17,6
Brno-město	65,0	55,4	31,0
Brno-venkov	68,4	50,6	15,9
Břeclav	73,0	39,4	21,1
Hodonín	72,9	55,8	19,6
Vyškov	70,1	55,5	20,6
Znojmo	73,0	47,7	22,0
Jihomoravský kraj	69,2	52,4	22,5

Pramen: Výběry z databáze OKpráce, ÚPČR 2023

Možnosti zaměstnání OZP jsou ztížené i díky kombinaci dalších znevýhodnění, a to hlavně z hlediska věku a délky evidence. Téměř 70 % OZP je v Jihomoravském kraji starších 50-ti let a více než polovina OZP je v evidenci déle než 1 rok. Z hlediska vzdělání má více než pětina maximálně základní vzdělání.

Dlouhodobě nezaměstnaní s délkou evidence nad 12 měsíců

Meziročně se podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu uchazečů v Jihomoravském kraji mírně zvýšil z 32,1 % na 33,1 %. V posledních letech jsme mohli sledovat postupné snižování tohoto podílu, v roce 2018 podíl dlouhodobě nezaměstnaných dosáhl hodnot, které jsme mohli pozorovat před nástupem hospodářské krize (na konci roku 2008 činil v kraji podíl dlouhodobě nezaměstnaných 30,3 %), v roce 2020 se však tento trend otočil, a to hlavně z důvodu, že klesl v době pandemie počet osob vyřazených z databáze z důvodu nesoučinnosti s úřadem práce.

Tab. 20 Struktura uchazečů evidovaných nad 12 měsíců v Jihomor. kraji k 31.12.2023 - %

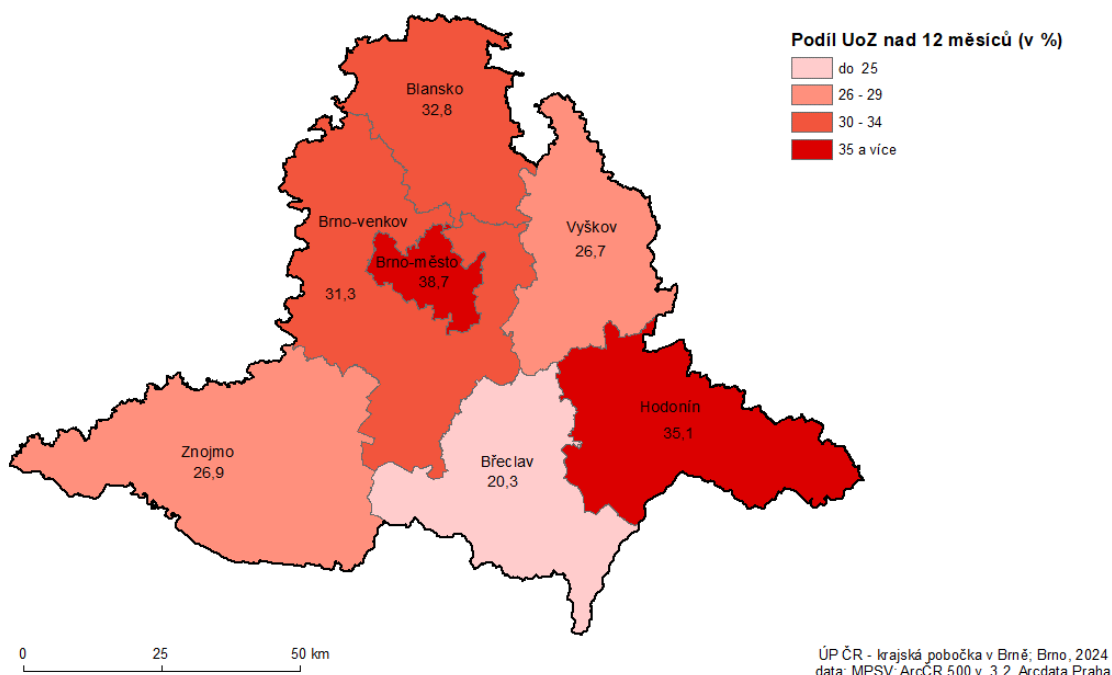
	Ženy	Starší 50-ti let	OZP	Bez vzdělání a základní vzdělání
Blansko	52,5	52,6	34,8	25,2
Brno-město	56,2	45,1	14,8	41,5
Brno-venkov	54,1	51,7	28,3	23,1
Břeclav	54,0	57,0	31,1	28,3
Hodonín	51,4	49,4	23,8	29,6
Vyškov	57,9	56,9	36,6	29,5
Znojmo	56,7	54,3	19,7	31,8
Jihomoravský kraj	54,8	49,2	21,7	33,8

Pramen: Výběry z databáze OKpráce, ÚPČR 2023

Více než polovina ze všech dlouhodobě nezaměstnaných je navíc v evidenci úřadu práce déle než dva roky (57,9 %), šance na umístění na trh práce jsou u této skupiny velmi malé, protože většina z nich již ztratila pracovní návyky a pracovat nechce. Téměř polovina těchto

osob již přesáhla věk 50 let, třetina má maximálně základní vzdělání. Významná část dlouhodobě nezaměstnaných se potýká se zdravotním omezením – 21,7 % je OZP a dalších 24,6 % udává jiné zdravotní omezení. Tito lidé se, často ne vlastní vinou, „vydělili ze společnosti“ a k možnosti najít nové pracovní uplatnění bývají skeptičtí. S hledáním zaměstnání mívají negativní zkušenosti – zaměstnavatelé je často již předem považují za osoby nezaměstnatelné. Faktem ovšem zůstává, že část z nich o pracovní uplatnění příliš nestojí a v evidenci úřadu práce setrvává pouze z důvodů možnosti žádat o sociální dávky.

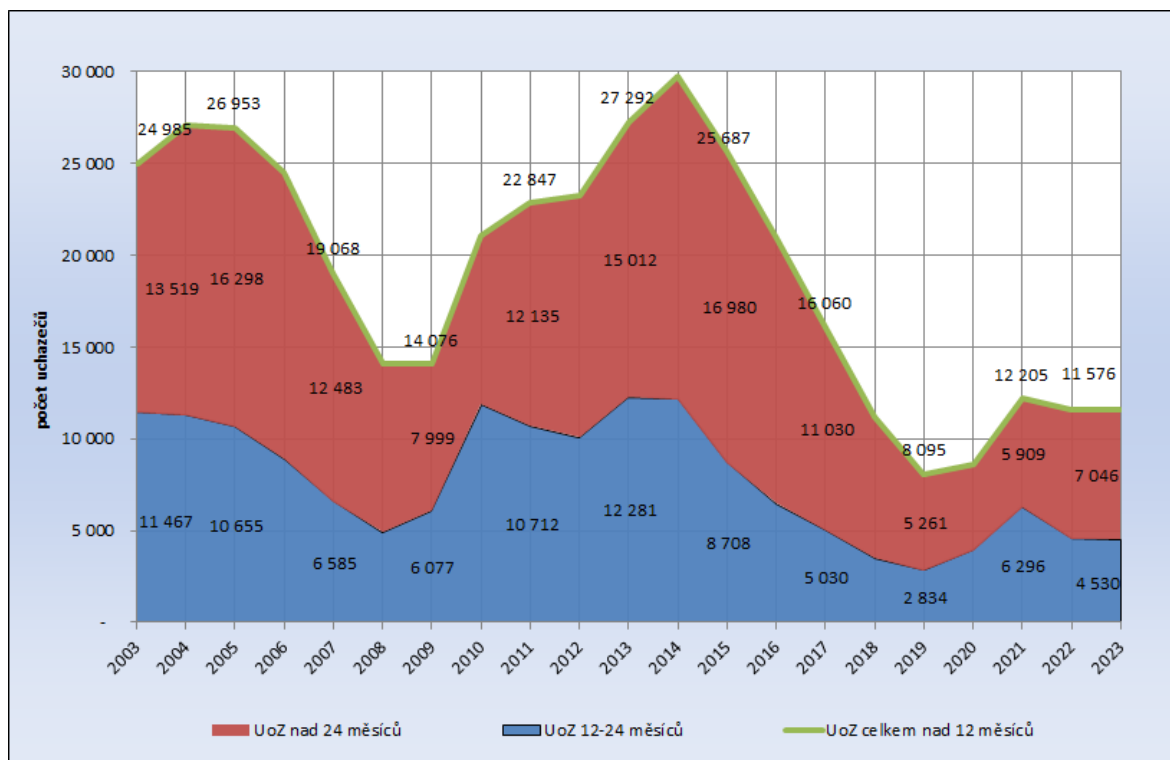
Obr. 34 Podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu uchazečů v okresech Jihomoravského kraje k 31.12.2023

Z regionálního hlediska byl k 31.12.2023 nejnižší počet osob dlouhodobě nezaměstnaných evidován v okrese Vyškov (494 osob), nejvíce jich je ve městě Brně (5 270 osob). Z hlediska podílu dlouhodobě nezaměstnaných osob na celkovém počtu uchazečů nejnižší hodnotu vykazuje okres Břeclav (20,3 %), nejvyšší okres Brno-město (38,7 %). Podíl skupiny dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu uchazečů v ČR na konci roku 2023 dosahoval 29,5 %, horší než celorepublikový průměr byl ve 4 okresech kraje (Brno-venkov 31,3 %, Blansko 32,8 %, Hodonín 35,1 %, Brno-město 38,7 %). Uchazeči v evidenci ÚP déle než 2 roky tvoří téměř čtvrtinu všech nezaměstnaných v Brně (23,5 %). V Brně je takto vysoká úroveň dlouhodobé nezaměstnanosti do značné míry důsledkem koncentrace sociálně vyloučených osob, větších možností setrvat ve „chtěné“ nezaměstnanosti.

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů v jednotlivých obcích JMK k 31.12.2023 je znázorněn v kartogramu v Příl. 11.

Obr. 35 Vývoj počtu dlouhodobě nezaměstnaných v Jihomoravském kraji v letech 2003–2023 – roční průměry

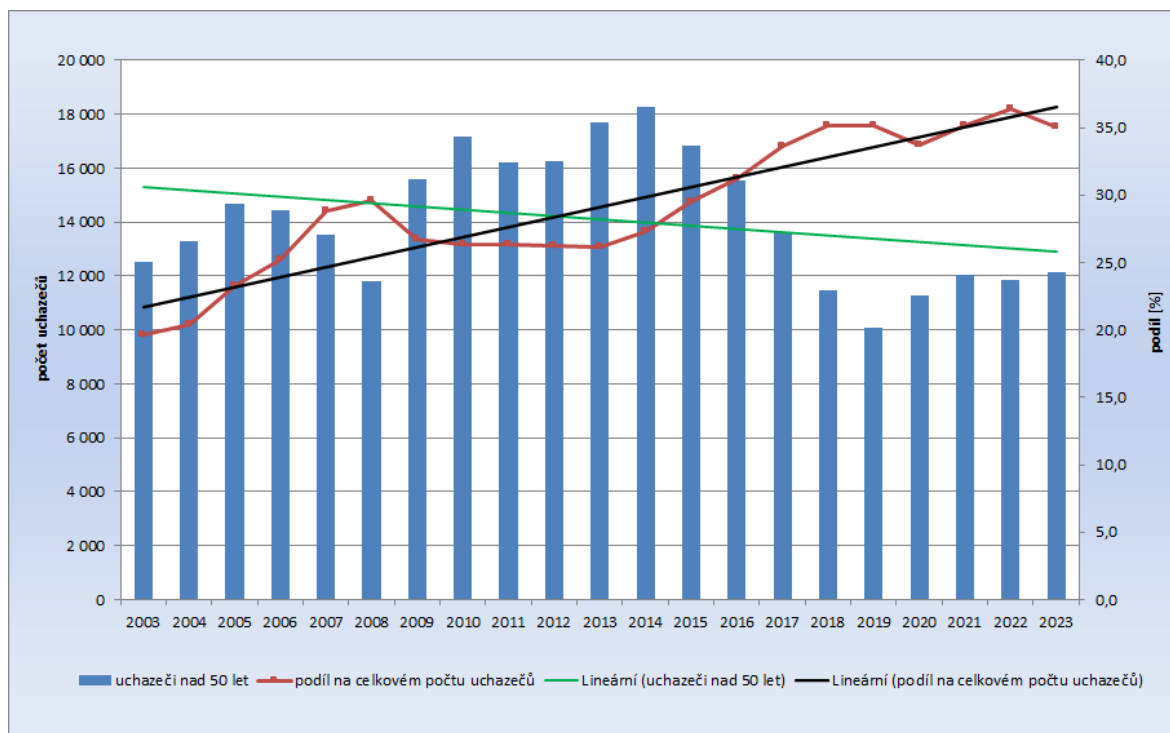

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2023

Skupina osob nad 50 let

Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání ve věku nad 50 let vzrostl od roku 2000 do roku 2014 v Jihomoravském kraji na více než dvojnásobek, poté docházelo k poklesu do roku 2019, v posledních letech jejich počet osciluje okolo 12 tisíc. Relativní zastoupení této kategorie na celkovém počtu uchazečů se pohybuje okolo 35 % a lze konstatovat, že tento podíl má rostoucí trend.

Obr. 36 Vývoj počtu a podílu uchazečů nad 50 let v Jihomoravském kraji v letech 2003–2023 – roční průměry

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2023

Při rozdělení uchazečů starších 50-ti let na pětileté kohorty je nejvíce osob evidováno ve věkové kategorii 55 – 59 let (37,0 %). Podíl uchazečů ve věkové skupině nad 60 let v posledních letech rostl, nicméně v roce 2023 na něj měl velký vliv odchod části uchazečů do předčasného důchodu kvůli výhodně nastaveným podmínkám, které se měli od října 2023 měnit. S ohledem na současnou věkovou hranici odchodu do důchodu se tak jeví jako reálné motivovat k návratu na trh práce spíše uchazeče z věkových kategorií 50–59 let. Ve věkové kategorii nad 60 let lze již zaznamenat menší snahu si práci hledat; tyto osoby z převážné části zůstávají na úřadech práce evidovány až do dosažení důchodového věku.

Tab. 21 Struktura uchazečů starších 50-ti let v Jihomoravském kraji k 31.12.2023 - %

	Ženy	Evidence nad 12 měsíců	OZP	Bez vzdělání a základní vzdělání
Blansko	48,0	46,9	37,4	21,9
Brno-město	52,7	55,3	21,3	26,6
Brno-venkov	50,0	45,8	33,9	14,8
Břeclav	50,4	32,2	32,5	16,4
Hodonín	46,5	50,0	31,5	18,5
Vyškov	50,4	41,9	34,0	19,4
Znojmo	49,3	40,0	22,2	21,1
Jihomoravský kraj	50,2	47,6	27,8	21,3

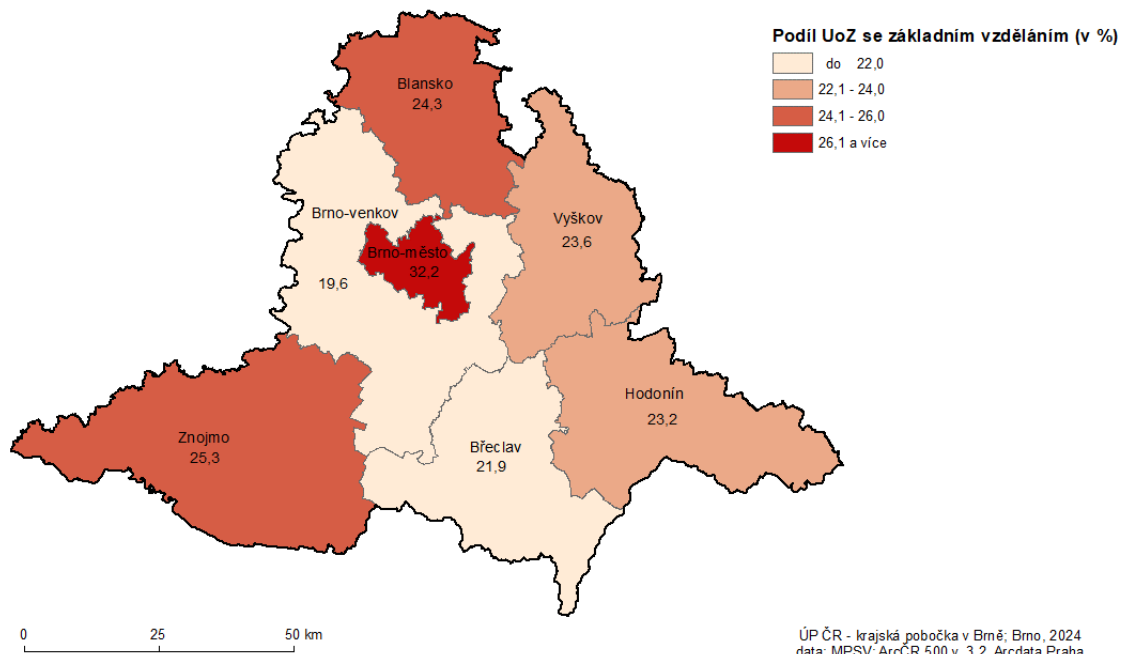
Pramen: Výběry z databáze OKpráce, ÚPČR 2023

Tato skupina zároveň vykazuje nižší úroveň kvalifikace (pětina uchazečů nad 50 let má pouze základní vzdělání a téměř polovina je vyučena), jejich dosažená kvalifikace navíc již často neodpovídá požadavkům současného trhu práce. Uplatnění osob starších 50-ti let se výrazně snižuje také v souvislosti se zdravotním omezením. Kombinace zdravotního omezení spolu s vyšším věkem a nedostatečnou kvalifikací vede ke skutečnosti, že tyto osoby velmi obtížně hledají uplatnění. Zároveň často mají negativní zkušenosti s přístupem zaměstnavatelů, kteří na volném trhu práce upřednostňují mladší věkové kategorie. To vede k postupné rezignaci a ztrátě motivace hledat nové zaměstnání.

Nekvalifikovaní uchazeči

Meziročně se počet uchazečů se základním vzděláním (včetně kategorie „bez vzdělání“) zvýšil v Jihomoravském kraji o 222 osob, tedy o 2,4 % jejich stavu v prosinci 2022. V evidenci poboček úřadu práce v Jihomoravském kraji bylo na konci prosince 2023 registrováno celkem 9 571 uchazečů se základním vzděláním. Podíl této skupiny nezaměstnaných na počtu všech evidovaných koncem roku 2023 činil 26,4 %. Šance najít pracovní uplatnění pro tyto uchazeče není příliš dobrá. V kraji je však o něco příznivější než v rámci celé ČR, kde podíl nekvalifikovaných uchazečů ke konci roku 2023 činil 31,9 %.

Obr. 37 Podíl nekvalifikovaných uchazečů na celkovém počtu v okresech Jihomoravského kraje k 31.12.2023

Z regionálního hlediska byl ke 31.12.2023 nejnižší počet nekvalifikovaných osob evidován v okrese Vyškov, nejvíce jich je ve městě Brně. Z hlediska podílu nekvalifikovaných osob na celkovém počtu uchazečů nejnižší hodnoty vykazují okresy Brno – venkov (19,6 %), naopak nejvyšší okres Brno-město (32,2 %).

Podíl uchazečů se základním vzděláním v jednotlivých obcích JMK k 31.12.2023 je znázorněn v kartogramu v příloze 12.

Problémem této skupiny osob je často jejich nízká motivace pracovat. Na trhu práce se tyto pracovníci nesnadno umisťují, pomoc úřadů práce proto spočívá i v možnosti nabídnout jim umístění např. prostřednictvím veřejně prospěšných prací. Důležitá je rovněž organizace rekvalifikačních kurzů či podpora zaměstnavatelů při přijetí a zaškolení těchto uchazečů o zaměstnání.

Tab. 22 Struktura nekvalifikovaných uchazečů v Jihomoravském kraji k 31.12.2023 - %

	Ženy	Evidence nad 12 měsíců	OZP	Starší 50-ti let
Blansko	53,6	34,7	15,1	33,8
Brno-město	52,7	51,1	10,2	26,7
Brno-venkov	54,1	37,5	14,4	27,0
Břeclav	52,8	26,5	15,6	27,3
Hodonín	49,2	45,4	12,9	28,1
Vyškov	57,0	35,2	16,2	31,4
Znojmo	55,0	34,5	9,9	31,0
Jihomoravský kraj	52,9	43,4	11,9	28,2

Pramen: Výběry z databáze OKpráce, ÚPČR 2023

Osoby pečující o děti do 15 let

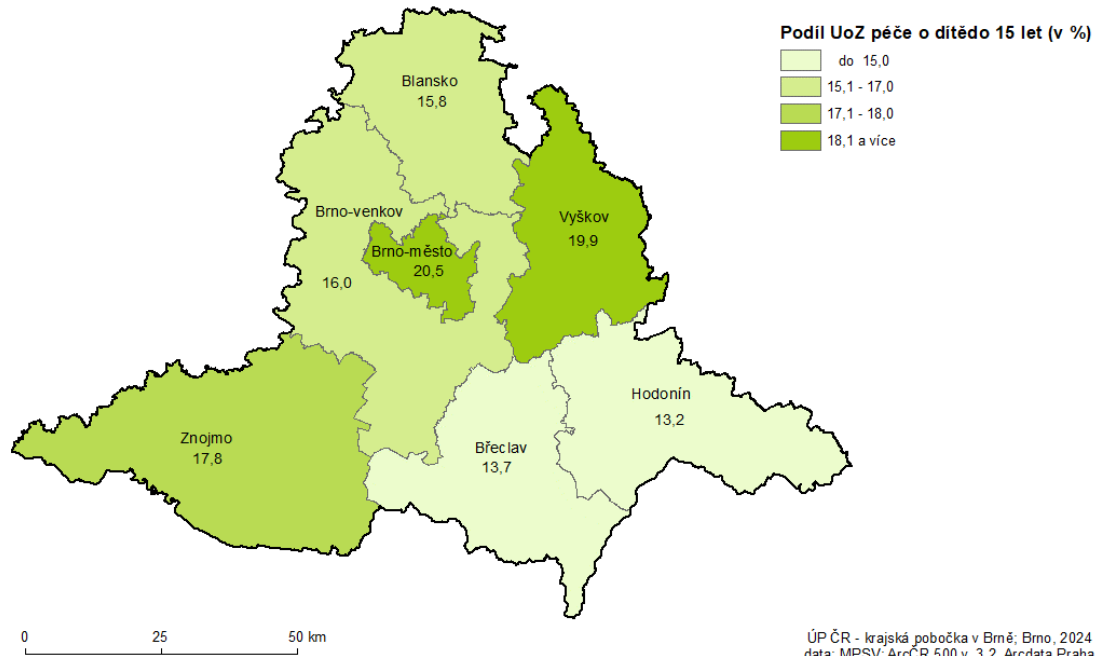
Na konci roku 2023 bylo v evidenci ÚP v Jihomoravském kraji vedeno **6 325 osob** pečujících o dítě do 15-ti let. Výraznému zvýšení zaměstnanosti těchto uchazečů brání, stejně jako v minulosti, nízký počet jednosměnných pracovních míst a míst na zkrácený úvazek, chybějící možnost zabezpečit péči o děti formou finančně nenáročných služeb či v rámci rodin. Rodiče vracející se z mateřské dovolené zaměstnavatelé přirovnávají k absolventům. Navíc se obávají časté nemocnosti dětí a s tím spojené absence rodiče na pracovišti.

Tab. 23 Struktura uchazečů o zaměstnání pečujících o dítě ve věku do 15 let v Jihomoravském kraji k 31.12.2023 - %

	Ženy	30-40 let	Evidence nad 12 měsíců
Blansko	82,1	49,3	30,0
Brno-město	82,6	46,9	41,7
Brno-venkov	93,4	50,3	34,3
Břeclav	97,0	50,9	17,5
Hodonín	91,3	49,6	44,0
Vyškov	97,3	51,3	27,4
Znojmo	91,3	47,7	32,5
Jihomoravský kraj	87,9	48,4	36,6

Pramen: Výběry z databáze OKpráce, ÚPČR 2023

Obr. 38 Podíl osob pečujících o dítě do 15 let na celkovém počtu v okresech Jihomoravského kraje k 31.12.2023

Strukturu uchazečů o zaměstnání pečujících o dítě ve věku do 15 let tvoří převážně ženy (87,9 %), nejvíce jich je evidováno ve věkové kategorii 30–40 let. Co se týče úrovně kvalifikace, počet jedinců se základním vzděláním, vyučením a maturitou je vyrovnaný. Počet vysokoškoláků je v této skupině výrazně menší, jelikož tyto osoby často mohou kombinovat péči o děti s prací, nejen díky většímu finančnímu ohodnocení, ale i díky flexibilitě pracovní doby. Pozitivně se do pracovního uplatnění těchto osob promítla možnost práce na home office, která se v důsledku pandemie začala na trhu práce více nabízet. Negativem zůstává, že dosažená kvalifikace často po dlouhé neaktivitě, způsobené péčí o děti, již neodpovídá požadavkům současného trhu práce. Z pohledu délky evidence je pětina pečujících osob evidována více než 24 měsíců.

Problémové regiony

Nepříznivá situace na trhu práce je dlouhodobě zaznamenávána v příhraničních periferních regionech na jihu kraje. Problémové oblasti v Jihomoravském kraji jsou primárně v okresech Hodonín a Znojmo. Tyto regiony jsou dlouhodobě nad celokrajským průměrem hodnot podílu nezaměstnaných osob.

Tab. 24 Problémové mikroregiony s nadprůměrnou nezaměstnaností v Jihomoravském kraji (stav k 31.12.2023)

Mikroregion	Podíl nezaměst. [%]	Počet nezaměstnaných			Okres
		celkem	v tom		
			muži	ženy	
Vranov nad Dyjí	8,3	277	115	162	Znojmo
Velká nad Veličkou	6,3	332	164	168	Hodonín
Hrušovany nad Jevišovkou	6,3	496	239	257	Znojmo
Veselí nad Moravou	6,2	928	474	454	Hodonín
Hodonín	6,0	2 475	1 315	1160	Hodonín
Znojmo	5,9	2 984	1 424	1560	Znojmo
Strážnice	5,6	269	131	138	Hodonín
Mikulov	5,4	742	360	382	Břeclav
Bzenec	5,1	453	244	209	Hodonín
Kyjov	4,8	1 154	642	512	Hodonín

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2023

Podrobnější charakteristika jednotlivých mikroregionů je uvedena v kapitole 2.3.

4 Cizinci na trhu práce

V roce 2023 počet registrovaných cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji přesáhl 105 tis. osob.

Ke dni 31.12.2023 bylo na kontaktních pracovištích **Úřadu práce ČR** v Jihomoravském kraji **registrováno 95,3 tis. pracovníků ze zahraničí**. Kromě toho bylo živnostenskými úřady v kraji registrováno dalších 9,7 tis. cizinců, kteří soukromě podnikají. **Celkem se tedy na trhu práce v Jihomoravském kraji legálně pohybovalo 105,1 tis. cizinců.**

Tab. 25 Počet cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji k 31.12.2023

	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Cizinci registrovaní Úřadem práce celkem	3 389	62 881	13 932	6 489	3 579	2 946	2 125	95 341
Informace - občané EU/EHP, Švýcarska	1 260	35 849	5 771	4 251	2 475	1 359	1 000	51 965
Informace - cizinci nepotřebující povolení	1 759	19 827	5 309	1 557	734	1 262	833	31 281
<i>z toho osoby s Dočasnou ochranou</i>	<i>1 259</i>	<i>6 042</i>	<i>3 024</i>	<i>1 105</i>	<i>517</i>	<i>841</i>	<i>490</i>	<i>13 278</i>
Cizinci s povolením celkem	370	7 205	2 852	681	370	325	292	12 095
<i>z toho</i>								
<i>Zaměstnanecké karty*</i>	<i>339</i>	<i>6 954</i>	<i>2 720</i>	<i>659</i>	<i>363</i>	<i>305</i>	<i>271</i>	<i>11 611</i>
<i>Modré karty</i>	<i>2</i>	<i>100</i>	<i>5</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2</i>	<i>0</i>	<i>109</i>
<i>Pracovní povolení</i>	<i>29</i>	<i>151</i>	<i>127</i>	<i>22</i>	<i>7</i>	<i>18</i>	<i>21</i>	<i>375</i>
Cizinci registrovaní živnostenskými úřady	432	6 171	951	618	537	498	556	9 763
Cizinci na trhu práce celkem	3 821	69 052	14 883	7 107	4 116	3 444	2 681	105 104

Pramen: Statistiky OKPráce 2023, statistika živnostenského podnikání MPO 2023

Celkový počet cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji od roku 2011 rychle rostl, a to především díky zvyšujícímu se počtům pracovníků ze zemí EU. Od roku 2015 v souvislosti s růstem ekonomiky a snižující se celkovou nezaměstnaností však rychle rostla i poptávka po zahraniční pracovní síle ze třetích zemí. Nic na tom nezměnila ani pandemie COVID-19, ani současná energetická krize a s ní spojená očekávání ekonomické recese. V roce 2022 v důsledku konfliktu na Ukrajině, přílivu uprchlíků a následně přijatým legislativním opatřením, získali občané Ukrajiny de facto zcela volný vstup na trh práce v ČR. V roce 2022 tímto způsobem vstoupilo na trh práce v JK cca 11 tis. osob a v roce 2023 se jejich počet zvýšil o další cca 2,4 tis. Celkově meziročně (ve srovnání s koncem roku 2022) došlo k nárůstu počtu v kraji pracujících cizinců o 4,7 tis., tedy o 4,7 %, přičemž počet cizinců-podnikatelů evidovaných živnostenskými úřady vzrostl o 721 osob (o 8,0 %) a počet zaměstnaných cizinců se meziročně navýšil o 3 958 osob (tj. o 4,3 %). Z toho zhruba 60 % připadá na občany Ukrajiny s dočasnou ochranou. V souvislosti s uvolněním vstupu

Ukrajinců na český trh práce pak výrazně kles počet vydávaných pracovních povolení, protože zaměstnavatelé mohou potřebné pracovníky získat jiným způsobem.

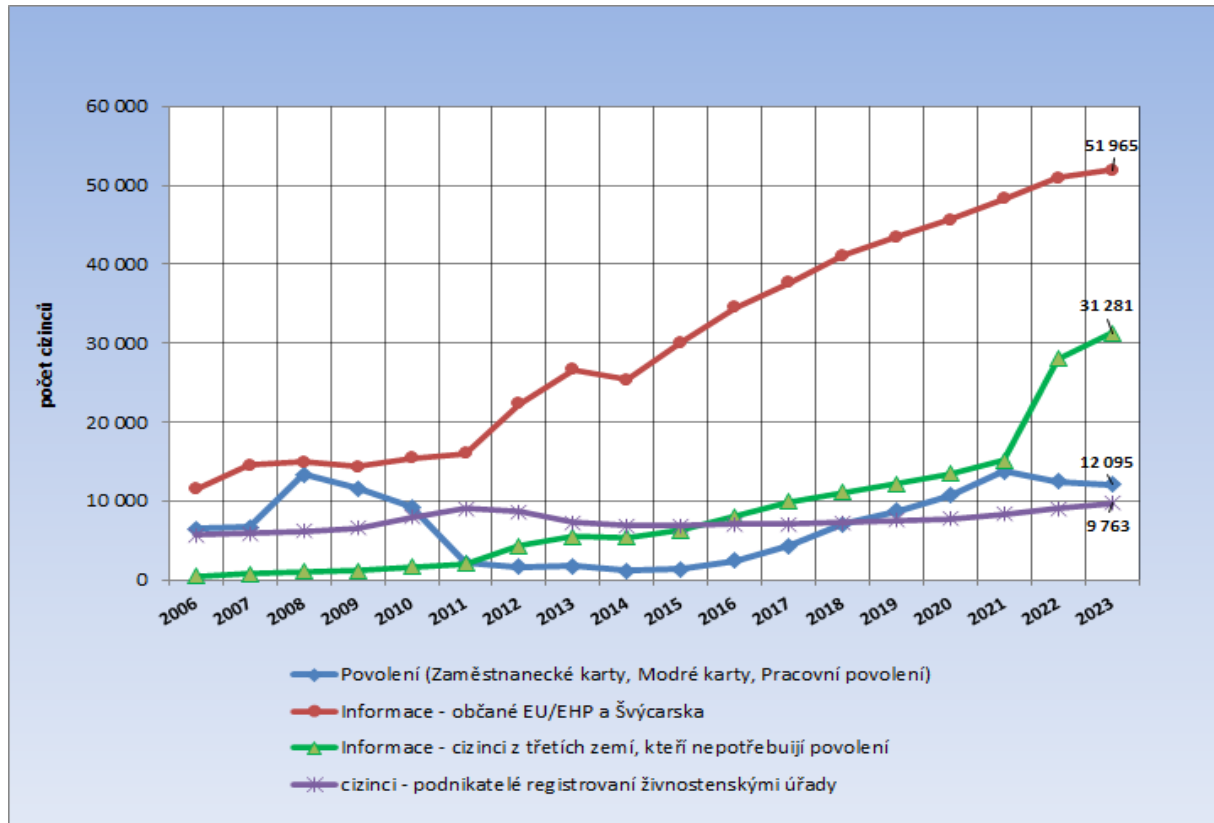
Struktura cizinců působících na trhu práce v Jihomoravském se tak vstupem Ukrajinců poněkud změnila, počet pracovníků ze zemí EU a cizinců ze třetích zemí je opět téměř vyrovnaný.

Obr. 39 Vývoj celkového počtu cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji v letech 2006-2023

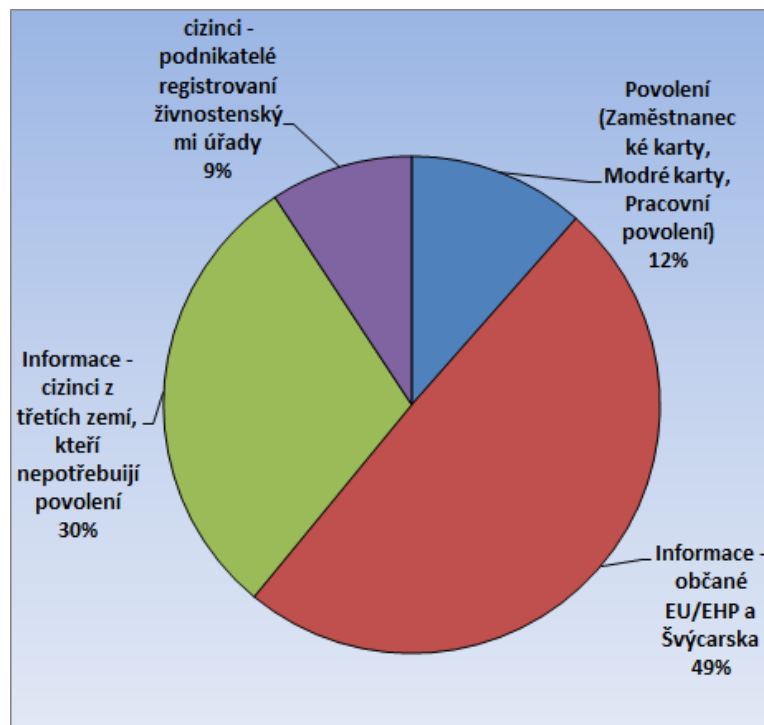
Pramen: Statistiky OK Práce 2023, statistika živnostenského podnikání MPO 2023

Obr. 40 Vývoj počtu cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji v letech 2006–2023 dle typu registrace

Pramen: Statistiky OKPráce 2023, statistika živnostenského podnikání MPO 2023

Pandemie Covid 19 neměla na poptávku po zahraniční pracovní síle téměř žádný vliv. Program Antivirus v podstatě zmrazil trh práce, což v kombinaci se stále relativně velmi nízkou úrovní nezaměstnanosti v ČR (v rámci EU) vedlo k tomu, že vhodné volné pracovní síly byl na trhu stále nedostatek. Příchod Ukrajinců tak částečně vyřešil některé požadavky zaměstnavatelů, avšak vzhledem k tomu, že se jednalo převážně o ženy, navíc často pečující o malé děti, rozhodně nebyly uspokojeny potřeby zaměstnavatelů ve všech oblastech. Je však zřejmé, že i část cizinců – mužů – začíná postupně využívat institutu dočasné ochrany a tlak zaměstnavatelů na pracovní povolení či zaměstnanecké karty je výrazně nižší. Počet cizinců působících na trhu práce v kraji na základě pracovního povolení v roce 2022 klesl o 2,7 tis. a nárůst u zaměstnaneckých karet se výrazně zpomalil. V roce 2023 pak začal mírně klesat i počet zaměstnaneckých karet. V celkovém součtu se však počet cizinců ze třetích zemí meziročně zvýšil o 2,9 tis. a dosáhl ke 31.12.2023 cca 43,4 tis. osob.

Obr. 41 Cizinci na trhu práce v Jihomoravském kraji k 31.12.2023 dle typu registrace

Pramen: Statistiky OKPráce 2023, statistika živnostenského podnikání MPO 2023

Pokud jde o **počty cizinců-živnostníků**, tak po dočasném nárůstu jejich počtu v letech 2009-2011 se jejich stav stabilizovaly. Nárůst počtu cizinců-podnikatelů v letech 2009-2011 byl důsledkem restriktivních opatření Úřadu práce v oblasti vydávání pracovních povolení. Část cizinců, jimž bylo odmítnuto standardní pracovní povolení, řešila situaci založením vlastní živnosti. Bylo to však zřejmě pouze dočasné řešení, protože po roce 2011 počet těchto živností postupně opět klesl na úroveň roku 2009. V posledních dvou letech však jejich počet opět roste v souvislosti s příchodem Ukrajinských uprchlíků, kteří začínají v ČR podnikat. V roce 2022 vzrostl počet podnikajících Ukrajinců o 278 a v roce 2023 o 251 osob, představovali tedy třetinu meziročního přírůstku podnikajících cizinců.

Více než třetinu celkového počtu podnikajících cizinců představují Slováci (38,1 %), druhou nejpočetnější národností jsou s 23,2 % Ukrajinci, a třetí s 13,8 % Vietnamci. Občané těchto tří států tedy tvoří tři čtvrtiny cizinců registrovaných živnostenskými úřady. Zastoupení dalších jednotlivých států dosahuje maximálně dvou procent a jedná se vesměs o sousední státy a země bývalého východního bloku (Rumuni 2,2 %, Bulhaři 1,4 %, Poláci 1,5 %, Rakušané 1,2 %, Maďaři 1,5 %, Němci 1,1 %). V minulých letech v souvislosti s brexitem vzrostl rostl podíl občanů Velké Británie (aktuálně 1,3 %) a po roce 2022 v souvislosti s Rusko-Ukrajinským konfliktem se zvýšil počet Rusů (aktuálně 2,3 %).

Podíl cizinců na celkovém počtu podnikatelů je v Jihomoravském kraji nižší (4,6 %), než je republikový průměr (6,2 %), a jejich národnostní struktura je ovlivněna zejména geografickou blízkostí Slovenska. Zatímco v průměru ČR tvoří Slováci 20 % podnikatelů-cizinců, v Jihomoravském kraji je to 38 % a v okrese Hodonín přes 50 %.

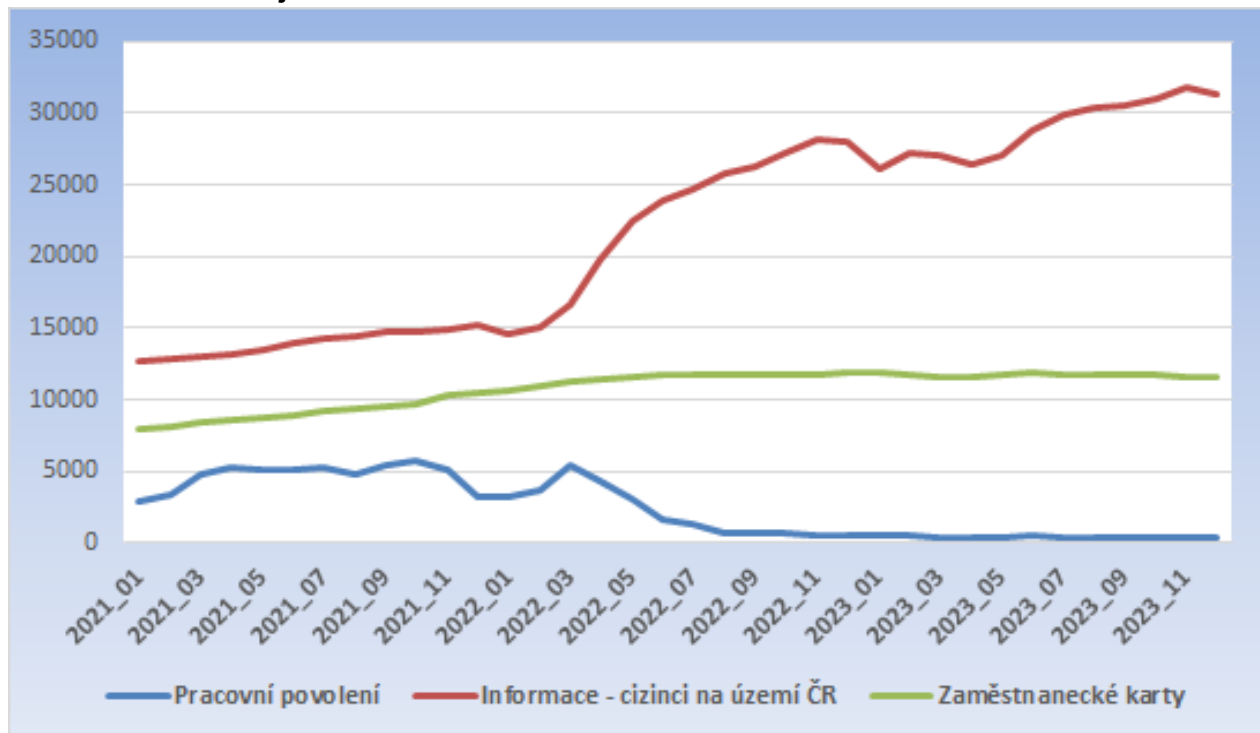

Vedle rostoucího počtu cizinců ze zemí EU/EHP **roste trvale také počet cizinců z třetích zemí, kteří pracovní povolení nepotřebují**. Právě do této kategorie totiž (díky splnění zákonných podmínek pro trvalý pobyt) přechází část cizinců, působících zde dříve na standardní pracovní povolení. S velkou pravděpodobností také značná část těch, kteří situaci po roce 2009 řešili založením živnosti, zažádala později o trvalé pobyty a živnostenské oprávnění nyní již k legalizaci pobytu nepotřebují. Od roku 2022 navíc do této kategorie přibyla velká skupina osob s dočasnou ochranou, takže aktuálně představují již 30 % cizinců na trhu práce.

Jediným segmentem pracovního trhu, který v oblasti zahraniční zaměstnanosti může Úřad práce regulovat či ovlivňovat, je vydávání pracovních povolení a částečně i zaměstnaneckých karet, které dohromady v současné době představují 11,5 % cizinců na trhu práce v kraji. V případě pracovních povolení došlo v roce 2022 k enormnímu poklesu vydávaných povolení, protože Ukrajinci, kteří byli dříve jejich hlavními uživateli získali volný přístup na trh práce. V posledních letech poptávka po této pracovní síle rychle rostla. Jednak v důsledku reálného nedostatku pracovní síly schopné vykonávat často fyzicky namáhavou práci, jednak proto, že je pro zaměstnavatele atraktivní zaměstnávat zahraniční pracovníky, kteří jsou ochotni, na rozdíl od českých uchazečů, přistoupit na nabízené nízké (obvykle minimální) mzdy. Značnou roli samozřejmě hraje nezájem a nechuť českých uchazečů o zaměstnání pracovat na těchto finančně (a často i fyzicky) neatraktivních pozicích, přestože odpovídají jejich kvalifikační úrovni.

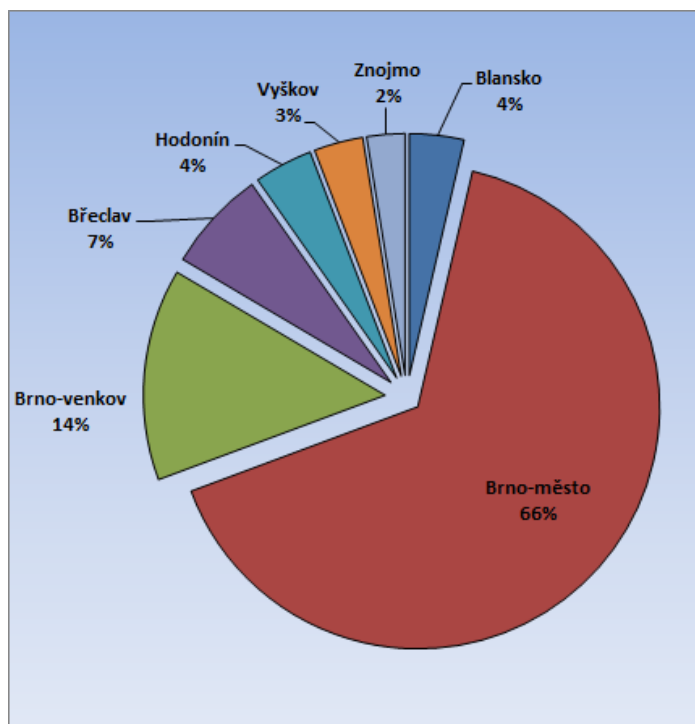
Vzhledem ke zdoluhavému administrativnímu procesu při vydávání zaměstnaneckých karet (v gesci ministerstva vnitra) výrazně rostl počet krátkodobých povolení k zaměstnání vydávaných Úřadem práce. Zaměstnavatelé se tak snažili překlenout období do doby vyřízení zaměstnanecké karty. Vyšší počet krátkodobých povolení byl vydáván také v jarních, letních a podzimních měsících na sezónní práce v zemědělství. Bez zahraničních pracovníků (vesměs z bývalého východního bloku) by zaměstnavatelé již nebyli schopni tyto práce zvládnout, protože čeští uchazeči nemají o fyzicky náročnou práci zájem. S volným vstupem Ukrajinců na trh práce potřeba pracovních povolení opadla (viz následující graf).

Obr. 42 Vývoj počtu Informací cizinců, Zaměstnaneckých karet a Pracovních povolení v Jihomoravském kraji v letech 2021-2023

Pramen: Statistiky OKPráce 2023

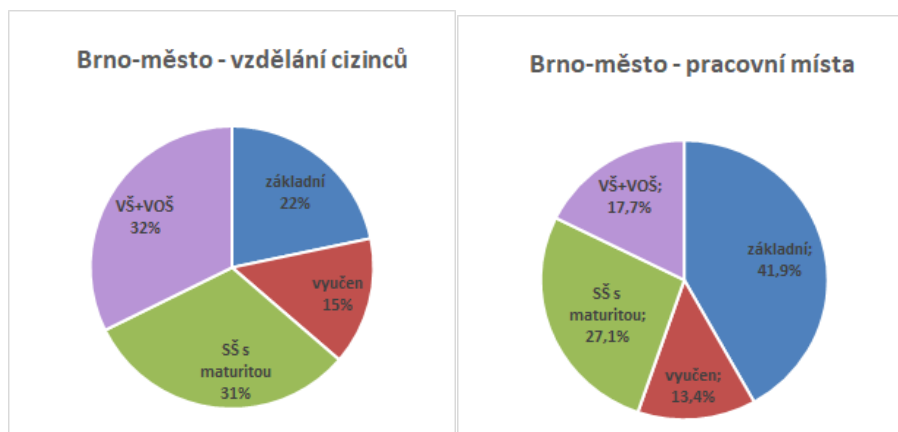
Obr. 43 Podíl jednotlivých okresů v Jihomoravském kraji na celkovém počtu cizinců (včetně podnikatelů) k 31.12.2023

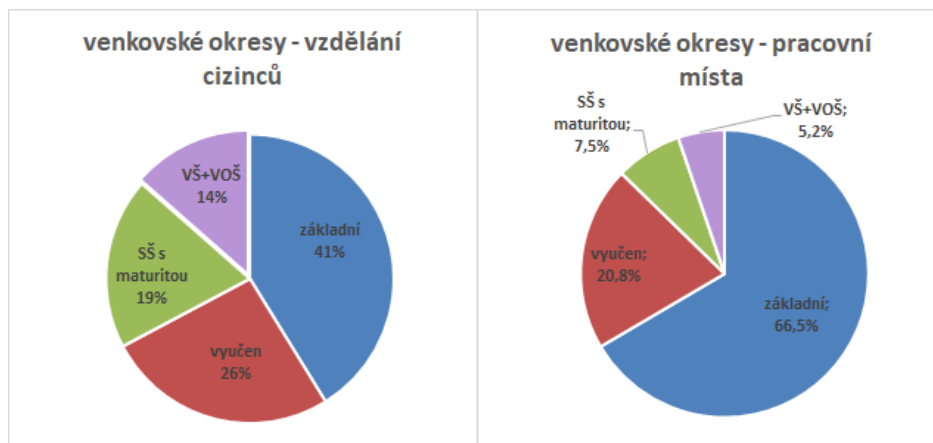

Pramen: Statistiky OKPráce, 2023

Dvě třetiny všech cizinců působících v kraji jsou koncentrovány do krajského města a nic na tom nezměnil ani příchod uprchlické vlny. Zahraniční zaměstnanost je v Jihomoravském kraji relativně vysoká mimo jiné i díky vysokému počtu občanů Slovenska, kteří zde pracují téměř ve všech odvětvích národního hospodářství. Je to dáno jak geografickou blízkostí Slovenska, tak tím, že v Brně Slováci často zůstávají pracovat po ukončení studia. Brno navíc nabízí velký počet pracovních příležitostí v nadnárodních společnostech, které sem umístily svá mezinárodní centra a požadují kvalifikovanou, a hlavně dobře jazykově vybavenou pracovní sílu. Na tyto pozice pak směřují jak cizinci ze západní Evropy, tak i kvalifikovaná pracovní síla ze třetích zemí. Ve venkovských okresech kraje je zastoupení cizinců výrazně nižší, ačkoli postupně se i zde jejich počet zvyšuje. Rozdílná je i jejich struktura. Zatímco v Brně převažují cizinci na pracovních místech vyžadujících maturitní a vysokoškolské vzdělání (pracovní pozice pro vysokoškolsky vzdělané pracovníky v současnosti tvoří pětinu všech míst obsazených cizinci v Brně), ve venkovských okresech převažují naopak místa pro vyučené či nekvalifikované (4/5 míst). Cizinci zde pracují nejčastěji v dělnických profesích ve zpracovatelském průmyslu a ve stavebnictví a často také jako sezónní dělníci v zemědělství. Řada cizinců však pracuje na méně kvalifikovaných pozicích, než jaké je jejich skutečně dosažené vzdělání, reálná kvalifikační struktura cizinců je tedy lepší (v Brně město má např. vysokoškolské vzdělání 32 % cizinců). Jak výrazné jsou rozdíly mezi kvalifikační strukturou pracovních míst obsazených cizinci v Brně a ve venkovských okresech a mezi kvalifikační strukturou míst a skutečnou kvalifikací cizinců ukazují následující grafy.

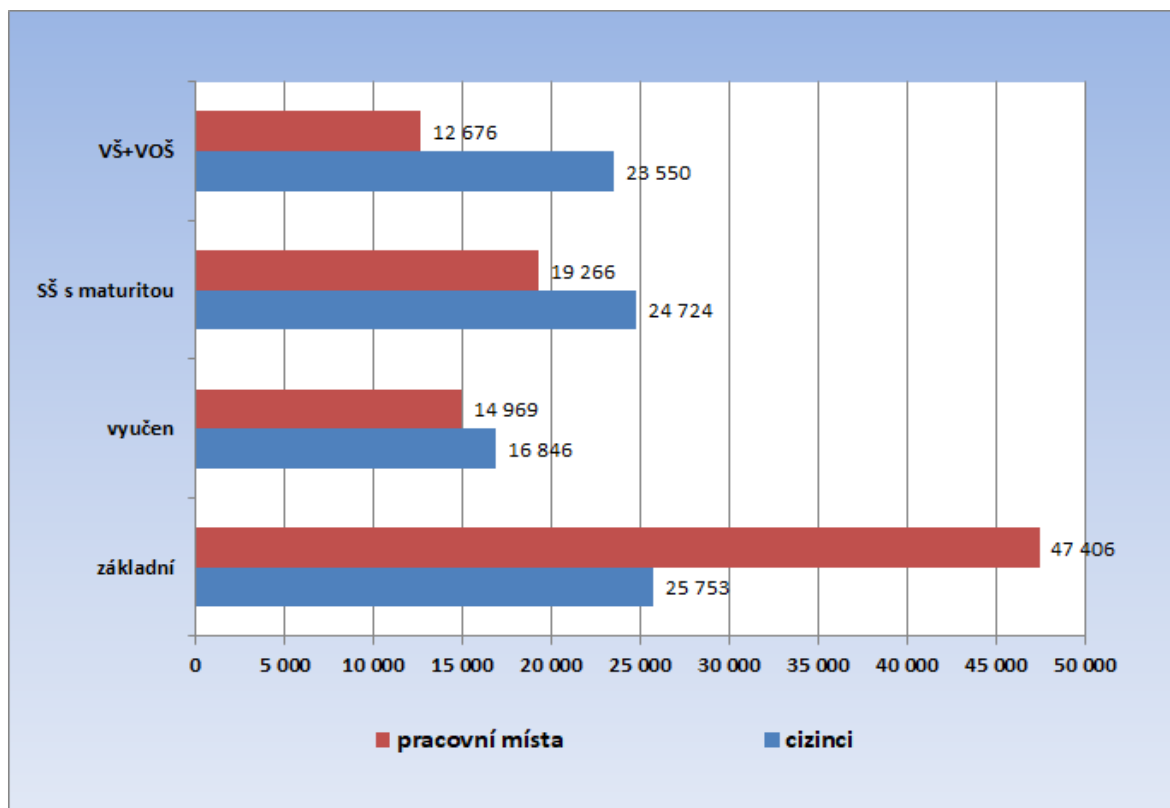
Obr. 44 Kvalifikační struktura cizinců a pracovních míst obsazených cizinci v Brně-městě a ve venkovských okresech Jihomoravského kraje k 31.12.2023

Pramen: Statistiky OKPráce, 2023

Obr. 45 Kvalifikační struktura cizinců a pracovních míst obsazených cizinci v Jihomoravském kraji k 31.12.2023

Pramen: Statistiky OKPráce, 2023

Kvalifikační struktura cizinců dle jimi dosaženého vzdělání je v současné době v průměru celého kraje poměrně vyrovnaná, 27 % cizinců má základní vzdělání, 18 % jsou vyučení, maturitní vzdělání má 26 % a 25 % má vzdělání vysokoškolské. Jak je ale uvedeno výše, rozdíly mezi strukturou cizinců v krajském městě a ve venkovských okresech jsou velmi výrazné. **Z hlediska nároků na pracovní sílu** opět v současné době **dominuje poptávka po méně kvalifikované pracovní síle**. Polovina pracovních míst v současné době obsazených cizinci (50,3 %) nevyžaduje odbornou kvalifikaci.

Rozdíly v kvalifikační struktuře cizinců jsou jak regionální, tak z hlediska typu registrace. Na **pracovní povolení sem přicházela zejména nekvalifikovaná pracovní síla** (sezónní zemědělní dělníci a málo kvalifikovaní dělníci ve stavebnictví a zpracovatelském průmyslu). Nově (s volným vstupem Ukrajinců) se tato pracovní síla zčásti přesunula do segmentu Informačních karet cizinců třetích zemí. Výrazná změna v posledních letech nastala ve struktuře skupiny cizinců, kteří mají zaměstnanecké karty. Vysoká poptávka po pracovní síle, kterou domácí pracovní trh není schopen uspokojit, stupňuje požadavky na import pracovní síly ze zahraničí. Zatímco ještě v roce 2016 využívala zaměstnanecké karty většinou vysoce kvalifikovaná pracovní síla (odborníci v IT, manažeři, učitelé cizích jazyků), nyní se již i v této skupině kvalifikační struktura pracovní síly vyrovnává.

Struktura pracovní síly ze zemí Evropské unie je také poměrně vyrovnaná, což je dáno především vysokým zastoupením Slováků, kteří pracují téměř ve všech oborech. Ale i v této skupině se začíná oproti předchozím letům zvyšovat podíl nekvalifikované pracovní síly.

Výrazně se také změnila **struktura cizinců ze třetích zemí**, kteří nepotřebují pracovní povolení, a to nejen v průběhu minulých dvou let (2022 - 2023), ale tento trend je dlouhodobý. Dříve se jednalo většinou o vysoce kvalifikovanou pracovní sílu (studenti, vědečtí pracovníci), v současnosti již převažují cizinci se základním vzděláním, neboť mnoho cizinců, kteří sem přišli pracovat na dělnické pozice na pracovní povolení, získalo trvalý pobyt.

Tab. 26 Věková struktura cizinců v Jihomoravském kraji k 31.12.2023 (relativně %)

	Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj
do 19 let	3,0	1,8	3,4	1,4	1,0	4,2	2,5	2,1
20 - 24 let	8,5	9,9	7,3	5,4	4,6	7,7	5,6	8,8
25 - 29 let	10,6	16,9	14,5	9,2	7,7	11,3	10,0	15,2
30 - 34 let	12,1	17,8	13,7	13,1	10,3	11,9	13,5	16,1
35 - 39 let	12,1	15,6	14,1	13,0	13,0	13,3	14,4	14,9
40 - 44 let	15,8	12,2	13,1	13,8	14,6	13,8	14,7	12,8
45 - 49 let	14,9	9,1	12,0	13,7	15,7	14,3	13,1	10,6
50 - 54 let	10,3	6,3	9,2	11,0	12,0	10,0	8,6	7,6
55 - 59 let	6,6	4,6	6,3	8,4	7,8	6,7	8,0	5,4
60 - 64 let	3,4	3,2	3,7	5,3	6,7	3,8	5,1	3,6
Nad 65 let	2,6	2,7	2,7	5,7	6,5	2,9	4,6	3,1
celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Pramen: Statistiky OKPráce, 2023

Také **věková struktura** cizinců vykazuje regionální odlišnosti. Vymyká se především Brno, kam přicházejí především mladí kvalifikovaní cizinci do nadnárodních společností a zůstávají slovenští absolventi místních vysokých škol. Dvě třetiny cizinců v Brně jsou mladší 40-ti let, naopak ve věku nad 55 let je zde pouze okolo 10 %. Naopak nejvyšší podíl starších věkových skupin má okres Hodonín, kde většinu cizinců představují Slováci dojíždějící sem denně za prací. Cizinci nad 55 let zde představují 21 %.

Tab. 27 Struktura cizinců dle občanství v Jihomoravském kraji k 31.12.2023

	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem	kraj rel. (%)
Cizinci celkem	3 389	62 881	13 932	6 489	3 579	2 946	2 125	95 341	100,0
<i>z toho</i>									
Slovensko	583	25 710	3 340	2 615	2 233	688	493	35 662	37,4
Ukrajina	1 825	16 011	6 333	1 887	869	1 324	763	29 012	30,4
Rumunsko	66	2 497	580	687	37	269	110	4 246	4,5
Bulharsko	234	1 496	601	293	55	164	42	2 885	3,0
Maďarsko	312	1 321	315	274	59	147	187	2 615	2,7
Rusko	25	2 066	303	18	9	20	29	2 470	2,6
Polsko	32	1 056	675	219	44	41	45	2 112	2,2
Vietnam	32	805	245	43	71	22	103	1 321	1,4
Indie	8	931	36	53	9	32	1	1 070	1,1
Filipíny	7	587	291	87	13	12	61	1 058	1,1
Kazachstán	4	589	111	1	5	14	5	729	0,8
Itálie	4	643	19	15	5	3	9	698	0,7
Bělorusko	8	462	103	10	26	6	16	631	0,7
Mongolsko	138	160	178	9	19	6	39	549	0,6
Srbsko	1	422	66	3	8	5	4	509	0,5
Moldavsko	9	304	72	27	20	36	40	508	0,5
Řecko		467	31	2	1	1	1	503	0,5
Velká Británie	5	386	20	11	8	4	10	444	0,5
Ghana	1	335	57	5		13		411	0,4
Turecko	24	329	25	8	4	10	5	405	0,4
Německo	10	304	45	21	8	5	8	401	0,4
Španělsko	2	375	5	3	1	2	1	389	0,4
Francie		329	9	4	4	9	2	357	0,4
Bosna a Herc.		289	12	1	3	16		321	0,3
Rakousko		129	26	38	7	8	84	292	0,3
Portugalsko		244	3				2	249	0,3
USA		210	6	2	2	3	1	224	0,2
Egypt	1	190	10	1	2	3	11	218	0,2
Čína	7	179	7	20	1	3		217	0,2
Bangladéš		168	31			11		210	0,2
ostatní	51	3 887	377	132	56	69	53	4 625	4,9

Pramen: Statistika OKPráce, 2023

Z hlediska národnostního jednoznačně převažují občané Slovenska. Geografická blízkost, neexistence jazykové bariéry a poměrně dobrá dopravní dostupnost umožňují občanům SR uplatnění ve většině oblastí pracovního trhu. Z cizinců registrovaných Úřadem práce v Jihomoravském kraji **Slováci** představují cca 37 %. Druhou nejpočetnější skupinou

jsou **Ukrajinci**, jejichž podíl ve srovnání s rokem 2021 narostl z 22 % na 30 %, následují občané **Rumunska** (4,5 %) a **Bulharska** (3,0 %). Pokud zahrneme i cizince působící zde na živnostenská oprávnění, tak pátou nejpočetnější národností budou Vietnamci. (Podíl předchozích skupin přitom zůstává zhruba stejný.) Cizinci ze třetích zemí se koncentrují především do Brna, ve venkovských okresech je (mimo Ukrajinců) jejich počet minimální. Ještě v roce 2014 byla početná skupina pracovníků z Mongolska v okrese Blansko, kteří byli zaměstnáni především ve firmě APOS-AUTO s.r.o. Poté, co firma v roce 2015 postupně ukončila svou činnost, se na Blanensku jejich počty sice výrazně snížily, řada z nich však mezitím získala trvalý pobyt a nyní figurují i mezi uchazeči o zaměstnání.

Informační karty - občané EU/EHP a Švýcarska

Ke konci roku 2023 bylo Úřadem práce registrováno v Jihomoravském kraji téměř 52 tis. (51 965) pracovníků ze zemí Evropské unie. Největší podíl na této pracovní síle mají občané Slovenska, kterých bylo k 31.12.2023 v kraji zaměstnáno 35,7 tis. (35 662). Ti pracují kromě Brna především v příhraničních okresech Břeclav a Hodonín, kde využívají denní dojíždky do zaměstnání, a dále také na území okresu Brno-venkov. Slovenští občané jsou nejčastěji zaměstnáváni jako dělníci ve strojírenství, ve stavebnictví a zemědělství, navíc se – díky neexistenci jazykové bariéry – velmi často uplatňují rovněž v obchodě, službách a zdravotnictví. V Brně také postupně roste podíl vysoce kvalifikované pracovní síly ze Slovenska, což je spojeno jak s vysokým počtem slovenských studentů zde na vysokých školách, kteří zde často po ukončení studia zůstávají a hledají si zaměstnání (typicky lékaři), tak s rozmachem zaměstnavatelů poskytujících služby v oblasti IT, kteří kvalifikovanou pracovní sílu stále poptávají.

Cizinci z ostatních zemí Evropské unie jsou koncentrováni především v Brně; jedná se jak o méně, tak i o vysoce kvalifikovanou pracovní sílu (programátoři, analytici a pracovníci operačních systémů, ale také učitele jazyků, obchodní zástupci či vedoucí a řídicí pracovníci). Největšími zaměstnavateli těchto cizinců jsou firmy Kyndryl Client Center, s.r.o. (dříve IBM) a AT&T. V souvislosti se zhoršenou ekonomickou situací, nejen u nás ale i ve světě, a s tím souvisejícím poklesem poptávky po službách, však v roce 2023 někteří zaměstnavatelé v oblasti IT přistoupili ke snižování stavu pracovníků.

Počet v kraji registrovaných zahraničních pracovníků ze zemí EU/EHP sice v důsledku krize v první polovině roku 2009 mírně poklesl (uvolňování byli zejména agenturní pracovníci v dělnických profesích), od druhé poloviny roku 2009 však již jejich počet začal opět růst a již na konci roku 2010 byl vyšší než před počátkem krize. Nyní je jejich počet oproti roku 2008 více než trojnásobný. Po Slovácích jsou nejpočetněji zastoupeni občané Rumunska (4 246), Bulharska (2 885), Maďarska (2 615) a Polska (2 112).

Informační karty cizinců třetích zemí dle § 98 Zákona o zaměstnanosti

Cizinci ze třetích zemí, kteří působí v ČR na základě zvláštních předpisů (cizinci s povolením k trvalému pobytu, vědečtí pracovníci, stáže, rodinní příslušníci občana EU apod.), jsou úřady práce také pouze registrováni a nepotřebují pracovní povolení. Jejich

počet i význam na pracovním trhu rychle roste. Zejména díky poměrně snadnému způsobu získávání trvalého pobytu tak v této skupině cizinců již nepřevládají vysoce kvalifikovaní pracovníci jako v předchozích letech, ale naopak osoby s nízkou kvalifikací, pocházející z východoevropských a asijských zemí. K 31.12.2023 bylo touto formou v Jihomoravském kraji evidováno **31 281 cizinců**, tj. o 3,2 tis. více než v předchozím roce. **Téměř 13,3 tis.** (13 278) z nich **představují občané Ukrajiny s dočasnou ochranou**.

Na počátku konfliktu byla Ukrajinským uprchlíkům vydávána víza za účelem strpění pobytu a aby mohli pracovat povolení podle § 97 písm. d) zákona o zaměstnanosti. Od 21. 3. 2022 byly přijaty zákony „Lex Ukrajina“, které těmto Ukrajincům přidělily statut tzv. dočasně ochrany a umožnily mj. volný vstup na trh práce. Za držitele dočasné ochrany byly na základě těchto zákonů považovány i osoby, které v období od 24. 2. do 20. 3. 2022 získaly vízum za účelem strpění, a pokud tyto osoby pracovaly na základě povolení podle § 97 písm. d), byly tyto doklady hromadně převedeny na informační karty.

Uprchlíci nespĺňující podmínky pro udělení dočasné ochrany a pobývají na území ČR na základě víza za účelem strpění musí nadále žádat o pracovní povolení podle § 97 písm. d).

Cizinci s povolením (Zaměstnanecké karty, Modré karty a pracovní povolení)

V současné době mohou cizinci třetích zemí využít pro vstup na pracovní trh v ČR tři typy povolení, a to Zaměstnanecké karty, Modré karty a Pracovní povolení vydávaná Úřadem práce. Jejich bližší specifikace je uvedena dále.

K 31.12.2023 bylo v Jihomoravském kraji evidováno celkem **12 095** těchto dokladů. Oproti loňskému roku klesl jejich počet o 361, tj. o 2,9 %. Pokles se týkal jak pracovních povolení, jejichž počet se snížil meziročně o 135, tj. o 26,5 %, tak Zaměstnaneckých karet, jejichž počet klesl o 257, tj. o 2,9 %. Počet Modrých karet naopak vzrostl o 31, což představovalo relativní nárůst 39,7 %. Pokles počtu Pracovních povolení a Zaměstnaneckých karet souvisí, jak již bylo řečeno výše, s volným vstupem Ukrajinců na trh práce. Tato pracovní síla představuje v současné době **11,5 % cizinců** pohybující se na trhu práce v kraji, přičemž dvě třetiny z nich jsou Ukrajinci. Dále pak jsou početněji zastoupeni Rusové, Indové a Vietnamci.

Největší část pracovních povolení a zaměstnaneckých karet je využívána pro méně kvalifikované práce v průmyslové výrobě, stavebnictví a sezónní práce v zemědělství. Jedná se o případy, kdy ÚP není schopen nabídnout a zajistit odpovídající pracovní sílu, a to jak z důvodu objektivního nedostatku volné pracovní síly, tak z důvodů nezájmu ze strany českých uchazečů o zaměstnání (fyzicky náročná a málo placená práce).

Část cizinců z Ukrajiny i dalších východoevropských zemí působí i v **kvalifikovaných dělnických profesích** (svářeči, zámečníci, brusiči, frézaři, elektromechanici, zedníci, tesaři), které jsou na trhu práce (zejména pokud jde o strojírenské profese) trvale nedostatkové.

Vysokoškolsky kvalifikovaná pracovní síla je soustředěna především do Brna a jejími

největšími zaměstnavateli jsou firmy poskytující široké spektrum služeb v oblasti informačních technologií (Kyndryl, AT&T). Důvodem zaměstnávání těchto cizinců je především nedostatečná jazyková vybavenost českých uchazečů, neboť vedle počítačové odbornosti je zde vyžadována výborná znalost minimálně jednoho světového jazyka. Z mimoevropských zemí jsou zde zaměstnání především Indové. Další cizinci působí v Brně na vysoce kvalifikovaných pozicích především jako manažeři, učitelé cizího jazyka, odborní a pedagogičtí pracovníci na vysokých školách.

Zaměstnanecké karty

V polovině roku 2014 došlo k významné změně v oblasti vydávání pracovních povolení pro cizince. Dne **24.6.2014 vstoupila v platnost novela Zákona o pobytu cizinců** a Zákona o zaměstnanosti, **kteřá zavádí** nový druh povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR – **zaměstnanecké karty**. Ty spojují do jednoho dokladu pracovní povolení a povolení k pobytu a vydává je Ministerstvo vnitra. Úřad práce k vydání těchto karet vydává závazné stanovisko, posuzující možnost obsazení daného pracovního místa českými uchazeči o zaměstnání. Souhlasné stanovisko je vydáno, když úřad práce není schopen nabídnout zaměstnavateli pracovníky s odpovídající kvalifikací či zdravotním stavem a ochotou pracovat (pracovní místo je na volném trhu práce testováno po dobu 30 dnů).

K 31.12.2023 evidovaly úřady práce v Jihomoravském kraji **11 611 vydaných zaměstnaneckých karet**, oproti loňskému roku jejich počet klesl o 2,2 %.

Pracovní povolení

V kompetenci Úřadu práce nadále zůstává **vydávání** a prodlužování pracovních povolení pro společníky a členy družstev a vydávání **krátkodobých pracovních povolení**. Ta jsou vydávána jednak na sezónní práce, jednak jimi zaměstnavatelé nyní řeší akutní nedostatek pracovní síly, aby překlenuli mezidobí, než získají cizince na zaměstnaneckou kartu. V souvislosti s volným vstupem Ukrajinců na trh práce **počet cizinců pracujících v kraji na základě pracovního povolení klesl v roce 2022 o 2,7 tis. a zůstal i v roce 2023 na minimálních hodnotách**. K 31.12.2023 pracovalo v Jihomoravském kraji na Pracovní povolení **375 cizinců**.

Pro vydávání nových povolení platí obdobná kritéria jako u stanovisek k zaměstnaneckým kartám. Prodlužování starších povolení pak je posuzováno zejména s ohledem na dobu, po kterou zde již žadatel žije a s ohledem na rodinné poměry. Někteří cizinci totiž nechtějí žádat o trvalý pobyt, přestože na území ČR již dlouhodobě žijí i se svými rodinami.

Modré karty

Modrá karta vydaná Českou republikou je povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího **vysokou kvalifikaci**. Cizinec, který má modrou kartu, je oprávněn:

- pobývat na území České republiky a
- pracovat na pracovním místě, na které byla modrá karta vydána, a případně toto místo za definovaných podmínek změnit.

Modrá karta tedy (obdobně jako zaměstnanecká karta) spojuje povolení k pobytu i povolení k zaměstnání.

Modrá karta se vydává pracovníkům s vyšším odborným nebo vysokoškolským vzděláním, kteří mají pracovní smlouvu nejméně na dobu jednoho roku na zákonem stanovenou týdenní pracovní dobu a sjednanou hrubou měsíční nebo roční mzdu, jejíž výše odpovídá alespoň 1,5násobku v České republice. Platnost modré karty je na dobu výkonu zaměstnání stanovenou v pracovní smlouvě plus 3 měsíce, nejdéle však na 2 roky.

K 31.12.2022 pracovalo v Jihomoravském kraji na modré karty **109 cizinců**, z toho 100 v okrese Brno-město. Nejčastěji se jedná opět o Ukrajince, což je také důvodem, že Modré karty byly jediným typem povolení, jejichž počet v roce 2023 relativně výrazně vzrostl (o 31, tj o 39,7 %).

5 Prognóza vývoje trhu práce na rok 2024

Prognózování vývoje na trhu práce je velmi obtížné i v případě relativně „spojitého“ vývoje v ekonomice. V současných podmínkách vývoje značně dynamického je to samozřejmě tím složitější. Situace na trhu práce v ČR a v Jihomoravském kraji bude nadále odvislá od turbulentního vývoje na trhu s energiemi a také od dalšího vývoje konfliktu na Ukrajině. Nicméně zásadní dopad bude mít především další vývoj ve spotřebě obyvatelstva, tedy jeho ochoty (a schopnosti) utrácet.

Nezaměstnanost v ČR v roce 2024 dle našeho názoru poroste, otázkou je jak rychle a jak dynamicky. Několikaletý růst výrobních nákladů producentů a postupně snižující se reálná kupní síla obyvatelstva pravděpodobně již vyústí v hospodářský pokles, jehož hloubku lze ovšem obtížně odhadovat. Postupné snižování poptávky po zboží i službách vždy způsobí pokles odbytu produkce, což se následně vždy projeví tlakem na snižování výrobních nákladů. Protože obvykle největší položkou těchto nákladů jsou pracovní zdroje, bude snaha jejich využívání co nejvíce zefektivnit a jejich rozsah co nejvíce omezit. Aktuálně se již projevují dopady vysokých cen energií na zaměstnavatele s energeticky náročnou výrobou, omezují její rozsah či zcela zavírají provozy. Radikálněji a rychleji řeší tuto situaci zahraniční zaměstnavatelé, pro které přestává být Česká republika i přes stále nízkou cenu pracovní síly nákladově výhodnou lokalitou, a buď přesunují své aktivity jinam, nebo je významně omezují. Snaha o úspory a racionalizaci nákladů se však netýká jen výrobních firem. I velcí nadnárodní zaměstnavatelé v nevýrobní sféře již snižují počty pracovníků, často v důsledku celosvětového poklesu poptávky po službách.

V situaci, kdy „neviditelná ruka trhu“ je výrazným způsobem (a dlouhodobě) doplňována v celé EU „viditelnou rukou státu“, tedy celým komplexem státních zásahů do volného trhu, je postavení domácích firem nezáviděníhodné. Nemají kam „odejít“ a díky vysokým cenám energií ztrácejí konkurenceschopnost nejen na zahraničních, ale i na českém trhu, kde nejsou schopny konkurovat levnějším dovozům ze zemí, jejichž vlády energetickou krizi vyřešily podstatně lépe a také daleko více chrání své národní zájmy. Řada menších českých firem je navíc často jen v postavení subdodavatelů velkých zahraničních společností.

Uchazeči vedení v současnosti v evidenci ÚP často nesplňují požadavky zaměstnavatelů nejen po stránce kvalifikační, ale ani z hlediska pracovní morálky, flexibility či ochoty pracovat za nabízenou mzdu. Poslednímu se však do jisté míry nelze divit. Hladina mezd je v ČR dlouhodobě udržována na velmi nízké úrovni, snad ve snaze přilákat (a udržet) velké nadnárodní společnosti, aby zde (mnohdy i za pomoci investičních pobídek) lokalizovaly své aktivity. Pokud však nabízená mzda není schopna pokrýt životní náklady, a pracující člověk je nucen žádat o sociální dávky stejně jako ten, který nepracuje, tak se logicky motivace pracovat ztrácí, případně se pracovní aktivita přesouvá do šedé zóny.

Zaměstnavatelé se pochopitelně snaží tuto situaci řešit importem pracovní síly ze zahraničí. A právě poptávka po zahraniční pracovní síle v ČR řadu let silně deformuje obraz trhu

práce. Vzhledem k složitým a zdlouhavým administrativním procesům při vyřizování zaměstnaneckých karet v minulosti rostly počty evidovaných tzv. "volných" pracovních míst, přestože reálně tato místa českým uchazečům o zaměstnání nabízet nelze. Skutečnost, že statisticky udávaný počet nezaměstnaných je v ČR nadhodnocen díky stínové ekonomice potvrzují i data Eurostatu; obdobně nadhodnocen je ale i počet nabízených volných pracovních míst.

Lze předpokládat, že v případě scénáře pozitivního se nezaměstnanost v Jihomoravském kraji meziročně zvýší (dle velmi hrubého odhadu) o cca 5 procent, tedy k 31.12.2024 na cca 38 tis. osob. V případě scénáře pesimistického ovšem bude celkový nárůst nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji podstatně vyšší.

S rostoucí nezaměstnaností bude také stále obtížnější dosáhnout vhodného pracovního uplatnění u některých skupin osob (věkových, vzdělanostních, zdravotních i profesních), u nichž je možnost podávat běžný pracovní výkon ztížena z objektivních důvodů (uchazeči starší 50-ti let, osoby pečující o děti do 15 let věku, občané zdravotně postižení). Počet uchazečů z těchto skupin pravděpodobně poroste a bez podpory Úřadu práce z finančních prostředků kapitoly aktivní politiky zaměstnanosti bude jejich uplatnění v rostoucí konkurenci velmi obtížné.

K nejobtížněji uplatnitelným skupinám uchazečů budou v Jihomoravském kraji nadále patřit zejména nekvalifikovaní a dlouhodobě nezaměstnaní uchazeči, u nichž jednak došlo ke ztrátě pracovních návyků a jednak dosažitelný pracovní výdělek není pro ně dostatečně motivující v poměru k pobíraným sociálním dávkám, případně jsou navíc zatíženi exekucemi a o legální pracovní příjmy proto nemají zájem. Na volném trhu práce jsou prakticky neuplatnitelní, avšak řešení tohoto problému není v možnostech Úřadu práce a aktivní politiky zaměstnanosti. Nutná je změna legislativy, systému sociálních dávek i systému práce s těmito skupinami osob.

6 Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2023

Realizaci aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2023 významně ovlivnil přechod čerpání finančních prostředků ESF z programového období 2014-2020 na programové období 2021-2027. Projekty realizované v rámci Operačního programu Zaměstnanost (OPZ, programové období 2014-2020) v roce 2023 dobíhaly a většinou končily v první polovině roku, nové projekty v rámci Operačního programu Zaměstnanost plus (OPZ+, programové období 2021-2027) se pak začaly rozbíhat ve druhé polovině roku. Také se poměrně rychle naplno rozeběhly vzdělávací aktivity v rámci Národního plánu obnovy (NPO), jehož realizace byla zahájena již na sklonku roku 2022. Zároveň, stejně jako již v minulém roce, byli významnou cílovou skupinou APZ Ukrajinci uprchlíci, kterým bylo potřeba poskytovat poradenství a byly jim poskytovány zejména kurzy českého jazyka.

Na aktivní politiku zaměstnanosti bylo v roce 2023 vynaloženo celkem 216,5 mil. Kč. Na klasickou aktivní politiku zaměstnanosti, tzn. nástroje **na podporu uchazečů a zájemců o zaměstnání**, bylo vynaloženo **160,7 mil. Kč**, tedy o cca 4,7 mil Kč více než v minulém roce. V rámci aktivní politiky zaměstnanosti byl dále financován projekt *Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců (POVEZ II)*, na který bylo v roce 2023 vynaloženo 51,4 mil. Kč (o 21,4 mil. Kč více než v minulém roce), a *Systémové individuální projekty (SIP)* zaměřené na rozvoj služeb zaměstnanosti (cca 4,3 mil. Kč). Na podporu utečenců z Ukrajiny (poradenství, jazykové kurzy, tlumočnické služby, rekvalifikace, podporovaná pracovní místa...) byly v rámci národních zdrojů vyčleněny samostatné prostředky s kódem účelu Ukrajina a bylo takto vyčerpáno 3,7 mil. Kč. (Dalších cca 5,6 mil Kč pak bylo za jazykové kurzy pro Ukrajince uhrazeno v rámci projektů ESF a národní APZ). Celkový objem prostředků vynaložených na APZ byl oproti minulému roku nižší o 110,0 mil Kč, a to zejména proto, že již nebyl realizován program Antivirus (v loňském roce 139,4 mil Kč.).

Tab. 28 Prostředky vynaložené na APZ v roce 2023 v Jihomoravském kraji dle zdroje financování

Zdroje	čerpání celkem	národní podíl	evropský podíl
APZ národní – bez kódu účelu	38 826 212	38 826 212	0
APZ národní – s kódem účelu Ukrajina	3 667 000	3 667 000	0
národní celkem	42 493 212	42 493 212	0
OPZ	150 807 572	24 971 357	125 836 215
OPZ+	6 736 069	1 567 485	5 168 583
NPO	16 414 381	0	16 414 381
ESF celkem	173 958 022	26 538 842	147 419 180
APZ – CELKEM	216 451 234	69 032 054	147 419 180

Pramen: Ekonomické oddělení KrP Brno, 2024

Z hlediska zdrojů financování bylo 69,0 mil. Kč vynaloženo ze státního rozpočtu (včetně národního podílu v projektech ESF-OPZ a ESF-OPZ+), z prostředků EU pak 147,4 mil. Kč. Vedle projektů v rámci operačních programů zaměstnanosti (OPZ a OPZ+) se významným

zdrojem financování stal Národní plán obnovy (NPO), hrazený výhradně z prostředků EU.

Realizace aktivní politiky zaměstnanosti byla v roce 2023 ve všech okresech Jihomoravského kraje prováděna v souladu s Instrukcí MPSV 1/2019 a Směrnicí GŘ 4/2019 *Postup Úřadu práce ČR při realizaci nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti a zaměstnávání OZP* v platném znění. V souladu s těmito vnitřními řídicími akty byly příspěvky z APZ podpořeny přednostně kategorie uchazečů o zaměstnání znevýhodněných na trhu práce: dlouhodobě evidovaní uchazeči, uchazeči do 25 let a nad 50 let věku, ženy vracející se na trh práce po rodičovské dovolené, osoby pečující o děti do 10 let věku, osoby se zdravotním postižením a uchazeči, kterým je třeba věnovat zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání. Z nástrojů APZ byly vzhledem ke struktuře nezaměstnaných a dle nastavených priorit v čerpání národních prostředků nejvíce využívány rekvalifikace a veřejně prospěšné práce. V oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením bylo preferováno jejich umísťování na otevřeném trhu práce, v odůvodněných případech byl poskytnut příspěvek na zřízení pracovního místa pro OZP. Při poskytování příspěvků na podporu zaměstnávání OZP byla preferována podpora vzniku nových pracovních míst. **Celkem** bylo v roce 2023 v Jihomoravském kraji různými **nástroji APZ podpořeno 4 804 osob a dalších 358 osob** bylo podpořeno v rámci projektu Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců (**POVEZ II**). Některé osoby však mohou být v případě potřeby podpořeny zároveň více nástroji APZ (typicky poradenství + následná rekvalifikace), počet individuálně podpořených osob tak v roce 2023 dosáhl cca 4,4 tisíce (4 379).

Tab. 29 Prostředky vynaložené na jednotlivé nástroje APZ v roce 2023 v Jihomoravském kraji

Nástroje	CELKEM	národní APZ	ESF
Rekvalifikace	34 334 798	8 104 353	26 230 445
Kurzy digitálního vzdělávání	5 403 362	0	5 403 362
Poradenství (externí)	193 520	145 486	48 034
Veřejně prospěšné práce	72 352 761	26 983 037	45 369 724
SÚPM – SVČ	3 515 000	3 515 000	0
SÚPM vyhrazená + sdílená	41 353 903	2 001 891	39 352 012
CHPM-zřízení prac. místa pro OZP	1 065 000	1 065 000	0
CHPM – příspěvek na provoz	121 017	121 017	0
Pracovní rehabilitace	5 440	5 440	0
Příspěvek na dojíždku	316 319	316 319	0
Překlenovací příspěvek	90 000	90 000	0
SIP	4 528 714	0	4 528 714
POVEZ II	51 419 947	0	51 419 947
ostatní náklady	1 751 453	145 669	1 605 785
Celkem	216 451 234	42 493 212	173 958 022

Pramen: Ekonomické oddělení KrP Brno, 2024

V rámci aktivní politiky zaměstnanosti bylo v Jihomoravském kraji v roce 2023 nově vytvořeno celkem 879 pracovních míst, z toho 484 VPP, 285 SÚPM vyhrazených a 86 SÚPM-SVČ. Také bylo zřízeno 13 pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením. Na tato místa bylo umístěno 914 uchazečů o zaměstnání (z toho 501 na VPP, 265 na SÚPM vyhrazená, 86 na SÚPM-SVČ a 47 na CHPM pro OZP, 15 osob bylo podpořeno na pracovních místech v projektech OUTPLACEMENT a FLEXI). Celkem 2 804 osob bylo zařazeno do rekvalifikací a dalších 595 osob absolvovalo kurzy digitálního vzdělávání. Ostatními nástroji APZ pak bylo podpořeno celkem 491 osob (příspěvek na dojíždění využilo 38 uchazečů, do externích poradenských aktivit bylo zařazeno 444 osob, překlenovací příspěvek využily 3 osoby, příspěvek na zapracování 2 osoby a nově bylo poskytnuty 4 příspěvky na provoz CHPM).

Tab. 30 Počet osob podpořených nástroji APZ v roce 2023 (nově od počátku roku)

2023	Veřejně prospěšné práce	Společensky účelná pracovní místa	SÚPM – SVČ	Rekvalifikace	Ostatní nástroje	Celkem
Blansko	36	22	13	227	131	429
Brno-město	97	47	6	1 078	471	1 699
Brno-venkov	57	48	21	447	117	690
Břeclav	68	19	8	265	160	520
Hodonín	84	86	23	413	104	710
Vyškov	55	29	10	268	115	477
Znojmo	104	29	5	106	35	279
Jihomoravský kraj	501	280	86	2 804	1 133	4 804

Pramen: Statistiky OKpráce, 2023

Tab. 31 Ostatní nástroje (z tab. 31) využité v roce 2023– počet nově podpořených osob

okres	CHPM zřízená	Příspěvek na provoz pracovního místa pro OZP	příspěvek na dojížděku	Překlen. příspěvek	Přísp. na zaprac.	Poradenství (externí)	Digitální vzdělávání (§ 106 ZoZ)	ostatní nástroje celkem od poč. roku
Blansko	0	1	3	1	1	88	37	131
Brno-město	30	1	0	0	0	56	384	471
Brno-venkov	0	0	3	0	0	28	86	117
Břeclav	10	0	2	0	0	127	21	160
Hodonín	7	1	12	0	0	61	23	104
Vyškov	0	1	16	2	1	61	34	115
Znojmo	0	0	2	0	0	23	10	35
JM kraj	47	4	38	3	2	444	595	1 133

Pramen: Statistiky OKpráce, 2023

Intenzita a struktura využití nástrojů APZ v jednotlivých okresech závisí jak na úrovni nezaměstnanosti, tak na charakteru území. V okresech s vysokou úrovní nezaměstnanosti bývá intenzivnější tvorba pracovních míst, v okresech s nezaměstnaností nižší bývají naopak více využívány rekvalifikace. Pokud se jedná o samotná pracovní místa, převažovala tvorba míst v rámci VPP, nejvíce tradičně v okresech Znojmo a Břeclav, a v letošním roce také v Brně-městě, naopak v okrese Hodonín bylo vytvořeno výrazněji více SÚPM.

6.1 Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2023

Veřejně prospěšné práce

Celkem bylo v rámci VPP **vytvořeno 484 pracovních míst**, nejvíce v okresech Znojmo (103), Hodonín (85) a Brno-město (78). Na tato místa bylo **umístěno 501 uchazečů**. Ve srovnání s rokem 2022 klesl počet vytvořených míst o 122, tedy o 20 %, počet umístěných uchazečů pak klesl o 84 osob.

Celkové náklady na VPP dosáhly v roce 2023 téměř **72,4 mil. Kč** (72 352 761 Kč). Z rozpočtových prostředků bylo vyčerpáno 93,6 %.

Z národní APZ bylo podpořeno **221 míst** (umístěno 226 uchazečů), výše nákladů činila **27,0 mil. Kč** (26 983 037 Kč).

V rámci Národního individuálního projektu *Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů (NIP – PDU)*, který je financován z ESF, bylo vytvořeno **263 pracovních míst**, na která bylo umístěno 275 uchazečů. Výše nákladů činila **45,4 mil. Kč** (45 369 742 Kč).

Nástroj veřejně prospěšné práce je využíván především pro časově omezené umístování dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání s nižší kvalifikací, u kterých je důležitá obnova pracovních návyků. VPP jsou vytvářeny ve spolupráci s městskými a obecními úřady, také v neziskové sféře a charitativních organizacích, zájem o vytváření VPP mají i základní a mateřské školy jako příspěvkové organizace měst a obcí. Počty vytvářených VPP jsou podmíněny zájmem obcí tato místa zřizovat.

Ve větších městech je dlouhodobě zájem o něco nižší než v menších obcích, ale ve městě Brně se zájem především větších městských částí udržuje dlouhodobě na vysoké úrovni. Pracovní místa jsou vytvářena především ve spolupráci s jednotlivými MČ a také spolky. Nejvíce umístěných uchazečů je v MČ Brno – střed, Brno – sever, Diecézní charitě Brno a DPMB. Jedná se o uchazeče dlouhodobě evidované na ÚP, převážně ze sociálně vyloučených lokalit a se základním vzděláním, upřednostňování jsou klienti v hmotné nouzi. VPP jsou využívány především na úklid a údržbu veřejných prostranství a údržbu zeleně. Příklad dobré praxe je MČ Brno – Žabovřesky, kde uchazeče umístěného na VPP zaměstnali na hlavní pracovní poměr.

V menších obcích je o tento nástroj mezi starosty také stále velký zájem, obce využívají VPP především na úklid a údržbu veřejných prostranství a údržbu zeleně. Na tento nástroj jsou umístováni výhradně uchazeči evidovaní déle než 12 měsíců, je však stále obtížnější najít vhodné uchazeče, kteří splňují kritéria poskytnutí příspěvku, resp. zařazení do projektu, a zároveň vyhovují žadateli o příspěvek. Zaměstnavatelé upřednostňují uchazeči, kteří již na VPP pracovali, což však ve většině případů není možné. Opakovaně mohou být podpořeni pouze uchazeči s kumulací hendikepů (OZP, nad 50 let, základní vzdělání, opakovaná evidence). V případě neumístění přes nástroj VPP tito klienti dlouhodobě zůstávají v evidenci úřadu práce a není možno je umístit jinam. V několika případech tak

došlo po podpisu dohody k nenastoupení uchazeče do pracovního poměru a místo se nepodařilo přeobsadit – zpravidla již v obci není další vhodný uchazeč, který by splňoval podmínky poskytnutí příspěvku.

Přehled počtu vytvořených míst a umístěných uchazečů v jednotlivých okresech podává následující tabulka.

Tab. 32 Počty vytvořených míst a umístěných uchazečů na VPP v roce 2023

	národní		NIP		celkem		změna 2023–2022		změna rel. (%)	
	vytvořená místa	umístění uchazeči	vytvořená místa	umístění uchazeči	vytvořená místa	umístění uchazeči	vytvořená místa	umístění uchazeči	vytvořená místa	umístění uchazeči
Blansko	17	18	14	18	31	36	-20	-10	-39,2	-21,7
Brno-město	41	47	37	50	78	97	-39	-17	-33,3	-14,9
Brno-venkov	27	27	32	30	59	57	-10	-13	-14,5	-18,6
Břeclav	35	32	40	36	75	68	-17	-9	-18,5	-11,7
Hodonín	44	44	41	40	85	84	-10	-16	-10,5	-16,0
Vyškov	11	11	42	44	53	55	-2	6	-3,6	12,2
Znojmo	46	47	57	57	103	104	-24	-25	-18,9	-19,4
kraj	221	226	263	275	484	501	-122	-84	-20,1	-14,4

Pramen: Statistiky OKpráce, 2023

V roce 2023 v rámci národních prostředků na VPP se dohody začaly uzavírat od měsíce dubna na 6 měsíců. Rozpočet byl přidělován opět po částech, obce a města byly osloveny s možností prodloužení po burze peněžních prostředků v kraji. Této možnosti bylo využito ve většině dohod a byly uzavírány na maximální možnou dobu do 30.11.2023. Vzhledem k prodloužení projektu PDU a možnosti prodloužit pracovní místa u obtížně umístitelných UoZ až na 24 měsíců, byla tato možnost obcím rovněž nabídnuta a došlo ve většině případů k prodloužení dohod uzavřených v roce 2022.

Starostové každoročně upřednostňují uchazeče, kteří již na VPP pracovali. Na trhu práce je omezený počet vhodných uchazečů, kteří splňují kritéria pro zařazení na VPP. V několika případech došlo po podpisu dohody k nenastoupení uchazeče do pracovního poměru a místo se nepodařilo přeobsadit. V regionech s nižší nezaměstnaností zpravidla již v obci není další vhodný uchazeč, který by splňoval podmínky poskytnutí příspěvku. Zároveň při výběrech vhodných UoZ jsme opakovaně naráželi na problém, kdy starostové nechtějí přijmout do pracovního poměru Úřadem práce vytipované vhodné uchazeče. Většinou totiž v menších obcích starostové dobře znají osoby, které jim jsou nabízeny, a mají s nimi mnohdy i letité negativní zkušenosti, včetně řešení různých problémů a lehkých přečinů. Nejčastějším důvodem nepřijetí UoZ do pracovního poměru bylo nadměrné požívání alkoholu případně jiných omamných látek, zdravotní stav a neschopnost začlenit se do kolektivu a přizpůsobit se pracovnímu prostředí.

Společensky účelná pracovní místa vyhrazená

- vyhrazená u zaměstnavatele
- Vytvořená pracovní místa (NIP – OUTPLACEMENT)
- Sdílená pracovní místa (NIP-Flexi)

Od roku 2021 vznikly v rámci nových projektů dva typy SÚPM obdobného charakteru jako pracovní místa vyhrazená, a to Sdílená pracovní místa v projektu Flexi a Vytvořená pracovní místa NIP v projektu OUTPLACEMENT.

Na všechna tato dotovaná pracovní místa u zaměstnavatelů bylo v roce 2023 vynaloženo **celkem 41,4 mil. Kč, z toho na SÚPM vyhrazená 35,4 mil. Kč**, na Sdílená místa 0,26 mil. Kč a na Vytvořená pracovní místa NIP 5,7 mil. Kč.

Nástroj společensky účelné pracovní místo vyhrazené je využíván pro umístění uchazečů, jejichž uplatnění nelze zajistit jiným způsobem. Preferována jsou místa umožňující získání nových odborných kompetencí pro další uplatnění na trhu práce. Prioritně jsou zařazováni uchazeči o zaměstnání s kumulovanými handicapem. Příspěvek na vyhrazení je poskytován zaměstnavatelům na uchazeče o zaměstnání, kterým nelze zajistit uplatnění na TP jiným způsobem s tím, že prioritu má pracovní poměr uzavřený na dobu neurčitou. Výše příspěvku je nastavena jako procentní sazba ze skutečně vynaložených nákladů na mzdu a je sjednána jako součet % sazeb za každé znevýhodnění posuzované osoby až max. do 100 % vynaložených prostředků na mzdy.

SÚPM vyhrazená byla realizována v rámci národní APZ, projektů NIP a projektů RIP.

Tab. 33 Počet vytvořených SÚPM a umístěných uchazečů v roce 2023 (nově od počátku roku)

2023	SÚPM vyhrazená						Vytvořená pracovní místa NIP		Sdílená pracovní místa NIP		CELKEM	
	národní		NIP		RIP		vytvořená místa	umístění uchazeči	vytvořená místa	umístění uchazeči	vytvořená místa	umístění uchazeči
	vytvořená místa	umístění uchazeči	vytvořená místa	umístění uchazeči	vytvořená místa	umístění uchazeči						
Blansko	0	0	11	11	10	10	1	1	0	0	22	22
Brno-město	0	0	39	38	10	8	3	1	0	0	52	47
Brno-venkov	18	18	21	22	2	2	4	6	0	0	45	48
Břeclav	3	3	12	12	2	2	0	2	0	0	17	19
Hodonín	0	0	80	68	17	17	0	1	0	0	97	86
Vyškov	0	0	26	22	3	3	3	3	0	1	32	29
Znojmo	8	8	9	7	14	14	0	0	0	0	31	29
kraj celkem	29	29	198	180	58	56	11	14	0	1	296	280

Pramen: Statistiky OKpráce, 2023

Celkem bylo v kraji v roce 2023 **vytvořeno 296 pracovních míst** (SÚPM vyhrazená + Sdílená + Vytvořená) a na ně **umístěno 280 uchazečů a zájemců** o zaměstnání.

SÚPM vyhrazená byla v souladu s doporučením Směrnice GŘ 4/2019 přednostně financována z prostředků ESF (95,2 %). Realizované projekty NIP a RIP v rámci svých cílových skupin pokrývají širokou škálu znevýhodněných uchazečů, takže uchazeči jsou přednostně zařazováni právě do těchto projektů.

Celkové náklady na SÚPM u zaměstnavatelů (vyhrazená + Sdílená + Vytvořená) dosáhly v roce 2022 **41,4 mil. Kč** (41 353 903 Kč), z toho 13,6 mil. Kč bylo vynaloženo v rámci projektů RIP, 25,7 mil. Kč v rámci projektů NIP a 2,0 mil. Kč z národní APZ.

Vytvořeno bylo celkem **296 míst** a bylo na ně **umístěno 280 klientů**. Nejvíce míst bylo vytvořeno v okresech Hodonín a Brno-město.

V rámci **národní APZ** bylo v roce 2022 vytvořeno pouze 29 pracovních míst, tzn. cca 10 % nově podpořených míst. Umístěno na ně bylo 29 uchazečů a výše nákladů činila **2,0 mil. Kč**. V rámci národní APZ vznikla v okrese Břeclav 2 pracovní místa pro 2 uchazečky z Ukrajiny v rámci Lex Ukrajina.

V rámci projektů NIP (včetně Vytvořených a Sdílených míst) bylo vytvořeno **209 pracovních míst** a umístěno 195 klientů. **Nejvíce míst bylo vytvořeno v projektu NIP-PDU, a to 141 míst** /141 umístěných/. Realizace ostatních projektů v roce 2023 buď končila, nebo naopak teprve začínala, a počty vytvořených míst a umístěných uchazečů byly proto výrazně nižší než v minulých letech. V projektu NIP – Záruky pro mladé bylo umístěno 11 klientů, v projektu Podpora zaměstnanosti osob se zdravotním postižením (NIP –OZP) bylo umístěno 10 klientů, v projektu Nová etapa (NIP-NOE) bylo umístěno 9 klientů, a v projektu Věk není překážkou (NIP-VNP) jeden klient. V rámci projektu Flexi bylo umístěno 8 klientů na SÚPM vyhrazená a jeden na Sdílené místo, v rámci projektu OUTPLACEMENT pak bylo vytvořeno 11 míst a umístěno 14 klientů (=Vytvořená pracovní místa). Na podporu pracovních míst v projektech NIP bylo za rok 2023 vynaloženo **25,7 mil. Kč**.

V rámci Regionálních individuálních projektů ESF bylo vytvořeno **58 míst** a **umístěno 56 uchazečů**. V končících projektech již nové dohody uzavírány nebyly, pouze dobíhaly dohody z předchozích let. Pouze do projektu RIP-Záruky pro mladé nově vstoupilo 6 klientů a dva z nich byli zařazeni na pracovní místa. Ostatní pracovní místa (56 vytvořených míst, 54 umístěných) pak již vzniklo v novém projektu „Šance na práci“. Na podporu pracovních míst v projektech RIP bylo za rok 2023 vynaloženo cca **13,6 mil. Kč**.

Realizace jednotlivých projektů je popsána v kapitole Projekty ESF.

Stejně jako u VPP, byla i realizace SÚPM ovlivněná v roce 2023 ukončováním projektů z minulého programovacího období (Operační program Zaměstnanost) a rozjezdem nových projektů (Operační program Zaměstnanost plus) a s tím spojenými pauzami v realizaci.

Poslední dohody z regionálních individuálních projektů se uzavíraly na konci roku 2022, neboť projekty měly vesměs končit v průběhu první poloviny roku 2023. Z důvodu dočerpávání finančních prostředků byly sice o 2-3 měsíce prodlouženy, avšak nové dohody již uzavírat nemělo smysl.

Ze starých projektů NIP až do konce roku pokračoval pouze NIP PDU (do 31.12.2023). Komplikací při jeho realizaci bylo, že UoZ museli nejdříve absolvovat nějaké aktivity v rámci projektu a až následně mohli být umístěni na SÚPM vyhrazené. Z důvodu, že se postupně délka poskytování příspěvku zkracovala v souvislosti s ukončením projektu, někteří zaměstnavatelé avízovaný zájem o realizaci SÚPM stornovali.

O projekty Flexi i OUT byl vzhledem k avizovanému ukončení v první polovině roku zájem ze strany zaměstnavatelů minimální.

Aktivity v nových projektech se pak začaly rozebíhat vesměs až ke konci roku, takže počty umístěných uchazečů nemohou být vysoké, a také finanční čerpání na aktivity je relativně nízké, protože u řady uzavřených dohod se projeví až v následujícím roce

Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem

Společensky účelná pracovní místa zřízená jsou nástrojem, kterého zaměstnavatelé příliš často nevyužívají. Zaměstnavatelé raději volí bezpečnější formu příspěvku, a to příspěvku do mzdy (SÚPM vyhrazená). Vzhledem k tomu, že výše příspěvku na mzdové náklady je srovnatelná s výší příspěvku na zřízení, mnohdy i vyšší, není tento nástroj využíván a zaměstnavatelé nová místa nezřizují. **V roce 2023 nebyl tento nástroj v JMK využit.**

Společensky účelná pracovní místa zřízená za účelem zahájení samostatné výdělečné činnosti

V roce 2023 bylo **nově zřízeno 86 pracovních míst**. Ve srovnání s rokem 2022 klesl počet vytvořených míst o 11. Náklady na SÚPM-SVČ byly hrazeny pouze z národních prostředků a činily za rok 2023 celkem **3,5 mil. Kč** (3 515 000 Kč).

Příspěvky z APZ na zahájení samostatné výdělečné činnosti (SÚPM – SVČ) slouží uchazečům k částečnému krytí nákladů potřebných k zahájení podnikání. Jedná se o významnou pomoc v případech, kdy pro uchazeče není na trhu práce vhodné volné místo, ale jeho kvalifikace umožňuje, aby si své budoucí pracovní místo vytvořil sám.

Faktory, které ovlivňují a působí na uchazeče v rámci zvažování podnikání jako OSVČ jsou dlouhodobá evidence na Úřadu práce, potřeba vydělávat sám na sebe v co nejbližší době, a také výše příspěvku, která se někdy uchazečům jeví jako nízká. Významným faktorem jsou ale také obavy ze zvládnutí účetnictví či komunikace s úřady v rámci podnikání.

Z hlediska oblastí činností se zájem o zahájení SVČ s pomocí příspěvku od Úřadu práce příliš nemění. **Nejčastěji uchazeči směřují svoji činnost do oblasti osobních služeb** (kadeřnictví, kosmetika, manikúra, pedikúra, modeláž nehtů, masáže, tatérství apod.), ty představují zhruba třetinu schválených žádostí. O něco méně do oblasti řemesel (truhlářské práce, zednické práce, instalatérské práce, elektroinstalační a servisní práce), ty představují zhruba čtvrtinu schválených žádostí, i když zde jsme zaznamenali rostoucí zájem.

Z ostatních služeb se častěji vyskytuje ještě poradenství a konzultační činnosti jak v oblasti financí, tak v dalších oblastech. V poslední době přibývá i žádostí v kreativních oborech - např. fotografické služby, interiérový design, reklamní a poradenské služby. Je patrné, že převládá poskytování služeb, kde žadatelé mají provozovny ve vlastních prostorách nebo vyjíždí k zákazníkům.

Nejvíce byl tento nástroj v roce 2023 (podobně jako v předchozích letech) využit v okrese Brno-venkov (21 míst) a nově Hodonín (23 míst), v nichž dohromady vznikla polovina míst celého kraje.

Průměrná výše příspěvku byla 40,9 tis. Kč. Lišila se však jak dle jednotlivých okresů, tak dle podpořených činností. Nejnižší byla v okrese Znojmo (v průměru 22 tis. Kč), kde převažovaly osobní služby, nejvyšší naopak v okrese Břeclav (v průměru 65 tis. Kč.), kde byla většina podpořených v oblasti řemesel či technických služeb. Nejvyšší poskytnutý příspěvek byl v oboru pokrývačství – tesařství, a to 90 tis. Kč.

I přes pečlivé posuzování podnikatelských záměrů je někdy při průběžných kontrolách zjišťováno porušení dohod, zejména nenahlášení změny provozovny, nenahlášené předčasné ukončení činnosti, čerpání příspěvku v rozporu se schválenými nákladovými položkami.

Překlenovací příspěvek

Překlenovací příspěvek je poskytován uchazečům o zaměstnání, kteří zahájili samostatnou výdělečnou činnost. Je poskytován na úhradu provozních nákladů na dobu nejdéle 5 měsíců. **V roce 2023 využily tohoto příspěvku v Jihomoravském kraji 3 osoby** (1 v okrese Blansko, dvě v okrese Vyškov), náklady činily 90 000 Kč. Příspěvek je poskytován z národních zdrojů.

Zřízení pracovního místa pro OZP (osoby zdravotně postižené)

V roce 2023 byla **nově zřízeno 13 pracovních míst pro OZP**. Příspěvek na zřízení pracovních míst pro OZP byl poskytnut z národních zdrojů v celkové částce **1 065 000 Kč**. **Celkový počet zřízených míst** pro OZP (včetně míst zřízených v předchozích letech) byl ke konci roku **87**. Umístěno na těchto místech bylo ke 31.12.2023 celkem 85 uchazečů. Nově v průběhu roku bylo v roce 2023 umístěno 47 uchazečů.

Při poskytování příspěvku na zřízení pracovního místa pro OZP je naší snahou stejně jako v předešlých letech podpořit zaměstnavatele z volného trhu práce, tj. zaměstnavatele, kteří nemají uzavřenou dohodu o Uznání.

Zaměstnavatelé také často mají problém najít vhodné uchazeče, kteří by splňovali vhodná kritéria na požadované pozice. Osvědčuje se nabízet zaměstnavatelům možnost realizovat výběrová řízení v prostorách ÚP. Zároveň využívají zaměstnavatelé možnosti vybírat si zaměstnance i řad OZP mimo evidenci ÚP, což tento nástroj umožňuje.

Dlouhodobě přes 70 % zřizovaných míst pro OZP připadá na okres Brno-město, v roce 2023 vznikla vedle 4 míst v Brně další 4 místa v okrese Břeclav a 5 míst v okrese Hodonín. V okrese Brno-město se jednalo o pracovní místa u dvou zaměstnavatelů, v jednom případě o pozici administrativní pracovník, ve druhém o tři pozice pomocných dělníků. Výše podpory byla celkem 315 tis. Kč. Další 4 místa vznikla v okrese Břeclav, kde požádal o příspěvek na Zřízení chráněného pracovního místa pro OZP jeden zaměstnavatel, který již v minulosti ze strany ÚP byl podpořen, ale z důvodu větší poptávky po výrobcích a službách rozšiřuje svoji produkci v oblasti výroby lepenkových obalů pro vinaře. Nezbytnou součástí bylo pořízení nových strojů. Zřízena byla 4 pracovní místa na pozici dělník/dělnice a z rozpočtu APZ za rok 2023 byla vyplacena částka 400 000 Kč. Pracovní místa byla obsazena i osobami evidovanými na ÚP. V okrese Hodonín o poskytnutí příspěvku požádal jeden zaměstnavatel na zřízení 5 míst pro osoby se zdravotním postižením v celkové výši 350 000 Kč.

Příspěvek na provoz pracovního místa pro OZP a OZP-SVČ

Příspěvkem na provoz pracovního místa pro OZP a OZP-SVČ byly v roce 2023 nově podpořeny **4 OZP**.

Ke 31.12.2023 však bylo podporováno na pracovních místech celkem 40 OZP, z toho 37 v okrese Brno-město a po jednom v okresech Blansko, Hodonín a Vyškov.

Celková výše příspěvku v roce 2023 činila **121 017 Kč**.

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce

Tento příspěvek není sice přímo součástí APZ, je však zdaleka nejvíce využívaným nástrojem podpory zaměstnávání OZP, proto jej zde zmiňujeme.

Poskytnutí **příspěvku dle § 78a** je podmíněno účinností dohody o uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce. Chráněný trh práce je tvořen zaměstnavateli

zaměstnávajícími více než 50 % OZP z celkového počtu svých zaměstnanců, kteří mají zároveň uzavřenou s ÚP ČR dohodu o uznání dle § 78 ZoZ. Během roku 2023 bylo v kraji uzavřeno celkem **66** dohod o uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce. Celkem platných dohod ke 31.12.2023 bylo 547, z toho téměř polovina (253) připadala na Brno-město. Příspěvky těmto zaměstnavatelům jsou vypláceny **mimo rozpočet APZ. V roce 2023 činily téměř než 1,7 mld. Kč (1 680 619 422 Kč)**

Podpora regionální mobility – příspěvek na dojížděku

V roce 2023 bylo podáno 54 žádostí o **příspěvek na dojížděku, podpořeno bylo 38 uchazečů o zaměstnání**. Výše vynaložených prostředků v roce 2023 činila 316,3 tis. Kč (316 319 Kč). Příspěvek je poskytován z národních zdrojů.

Počet podpořených osob byl zhruba o čtvrtinu nižší než v předchozím roce (v roce 2022 podpořeno 52 uchazečů), objem vynaložených prostředků však zůstal zhruba na stejné úrovni (v roce 2022 332,4 tis. Kč) Nejvíce klientů využilo příspěvek v okresech Hodonín (12 osob) a Vyškov (16), naopak v okrese Brno-město nebyl využit vůbec.

Zájem o využití tohoto příspěvku je ve většině okresů velmi malý. Pouze v okrese Hodonín se příspěvek na dojížděku stal běžně užívaným nástrojem, avšak i zde zájem v poslední době klesá, oproti předchozímu roku bylo podáno o 40 % žádostí méně. Tento pokles může být ovlivněn jak nižší nezaměstnaností, tak i benefity od zaměstnavatelů, kteří jsou ochotni svým zaměstnancům přispívat na dopravu nebo své pracovníky svážet autobusy do zaměstnání.

Z praxe je zřejmé, že o příspěvek mají zájem zejména klienti, kteří jsou znevýhodněni na trhu práce špatnou dopravní dostupností. Právě pro tyto uchazeče je tento příspěvek motivací k hledání pracovního uplatnění ve vzdálenějších regionech. Nejčastější vzdálenost dojíždění se v tomto okrese pohybuje mezi 10 až 25 km, což odpovídá poskytnutí příspěvku ve výši 1 500 Kč/měsíc.

Vedle okresu Hodonín je příspěvek častěji využíván ještě v okrese Vyškov, pro který je naopak díky dobré dopravní dostupnosti charakteristická dojížděka značné části obyvatelstva za prací do Brna. Klientům je možnost příspěvku na dojížděku aktivně nabízena (dobrá spolupráce s oddělením zprostředkování, poradenství a pracovníky projektů do nichž klienti vstupují). Osvědčila se také spolupráce se zaměstnavateli, kdy v některých případech výplatní pásku, která je podkladem pro vyúčtování příspěvku na dojížděku zasílá na ÚP přímo zaměstnavatel. Ve většině případů zde byli příspěvkem podpořeni uchazeči s kumulací hendikepů (nejvíce osoby se zdravotním postižením, 50 +, pečující o dítě do 10 let věku). I zde je nejčastější délka dojíždění mezi 10–25 km a výše příspěvku 1 500 Kč/měsíc.

Určitá specifika má využití tohoto příspěvku v okrese Znojmo. Ačkoli se jedná o okres s relativně vysokou úrovní nezaměstnanosti a malou nabídkou pracovních míst, kde by tedy teoreticky tento příspěvek mohl být velmi žádaný, není téměř využíván. Zájem ze strany

uchazečů o zaměstnání je malý, i přes nabízení tohoto příspěvku v rámci poradenství a zprostředkování zaměstnání. Jedná se totiž o okres s velmi špatnou dopravní dostupností. Většina uchazečů z okresu Znojmo dojíždí za prací do Rakouska, v tomto případě však není možné příspěvek poskytnout. Některé firmy zde také v rámci bonusů pro získání zaměstnanců dojíždění do zaměstnání hradí, nebo poskytují vlastní dopravu svými dopravními prostředky. Jedná se především o stavební firmy a společnosti sídlící v jiném okrese. Dojíždění do zaměstnání v rámci znojemského okresu, resp. i mimo něj, však obecně není pro uchazeče motivující, neboť není ze strany zaměstnavatelů dostatečně finančně ohodnocováno. Uchazeči raději volí zaměstnání nejlépe v místě bydliště, nebo jen s krátkou vzdáleností k dojíždění.

Realizace tohoto nástroje probíhá bez větších obtíží, avšak zájem uchazečů o tento příspěvek se zlepšující se situací na trhu práce postupně klesá. Stává se také, že uchazeči ukončí pracovní poměr ještě před koncem platnosti uzavřených dohod o poskytnutí příspěvku na dojíždění.

V roce 2023 bylo podáno celkem 54 žádostí, zhruba třetina však byla zamítnuta. **Nejčastějším důvodem pro zamítnutí žádosti bylo neuvedení konkrétního místa výkonu práce v pracovní smlouvě.** Mezi dalšími důvody se pak vyskytly nedoplatky na pojistném a penále na veřejné zdravotní pojištění.

Obecně častými důvody pro zamítnutí žádosti bývá nesplnění podmínky evidence v době podání žádosti, pracovněprávní vztah u zaměstnavatele v předchozích 24 měsících, neuvedení konkrétního místa výkonu práce (případně bydliště žadatele nebylo faktickým místem vyjíždky do místa výkonu práce) a výkon nekolidujícího zaměstnání v době podání žádosti. Dalšími důvody, které se vyskytují jsou daňové nedoplatky a nedoplatky a penále na pojistném za sociální či zdravotní pojištění. Významným faktorem je ovšem také stávající situace na trhu práce a s tím související neefektivní využití podpory, neboť v řadě případů je dostatek volných pracovních míst v blízkosti bydliště žadatele.

V rámci poradenství jsou o tomto příspěvku informováni nejenom uchazeči vstupující do různých projektů, ale i zaměstnavatelé, které nejčastěji zajímají podmínky poskytnutí tohoto příspěvku pro jejich potencionální zaměstnance. Stejně jako v minulých letech byl příspěvek na dojíždění mnohdy využíván uchazeči, kteří byli podpořeni i jiným nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti, zpravidla se jednalo o příspěvek na SÚPM vyhrazené. Jako příklad dobré praxe lze uvést např. využití příspěvku na dojíždění jako podpory při nástupu do zaměstnání osob se zdravotním postižením a osob nad 50 let věku.

6.2 Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké, rekvalifikace NPO, vzdělávací kurzy NPO), poradenství a pracovní rehabilitace

Celkem se kurzů a rekvalifikací v roce 2023 zúčastnilo **3 462 osob**, z toho 3 399 bylo nově zařazených v roce 2023.

Rekvalifikačních programů se v JMK v roce 2023 účastnilo **celkem 2 867** uchazečů a zájemců o zaměstnání, z toho **nově zařazeno v roce 2023** bylo **2 804 klientů**. **Vzdělávací kurzy NPO** (další vzdělávání dle § 106 Zákona o zaměstnanosti) absolvovalo **595 osob**.

Celkové náklady na rekvalifikace, poradenství a vzdělávací kurzy v roce 2023 dosáhly **40,2 mil. Kč** (40 197 180 Kč), z toho 8,2 mil. Kč (8 249 839 Kč) bylo vynaloženo z národní APZ a 32 mil. Kč (31 947 341 Kč) z projektů ESF a NPO.

Náklady na rekvalifikace a poradenství v celkové výši cca 34,8 mil Kč byly hrazeny z ESF a státního rozpočtu ČR prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost, Operačního programu Zaměstnanost plus a z Národního plánu obnovy. **Z národních prostředků bylo vynaloženo 8,2 mil Kč**, přičemž 3,2 mil. Kč bylo vyčleněno na program Ukrajina (kód účelu Ukrajina). Zhruba třetina nákladů na rekvalifikace byla financována z **Národního plánu obnovy** (projekt **NPO – Vzdělávám se v DIGI**), kde bylo vynaloženo **11,0 mil. Kč**, druhá třetina, cca **10,0 mil. Kč z projektu NIP** Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II (**NIP-VDTP II**), a zbývající náklady pak z ostatních projektů NIP a RIP. **Vzdělávací kurzy NPO** (dle § 106 Zákona o zaměstnanosti) byly hrazeny z Národního plánu obnovy v rámci projektu **NPO – Kurz DIGI vzdělávání**, vynaloženo bylo **5,4 mil. Kč**.

Tab. 34 Struktura rekvalifikací v roce 2023 celkem (tj. zabezpečovaných + zvolených)

RK kompletní (zabezpečované + zvolené) - účastníci RK	Celkem v rekvalifikaci	Zahájené v roce 2023	Ukončené		Pokračují do dalšího roku	Zaměření RK zahájených v roce 2023	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
Celkem	2 867	2 804	2 612	2 454	229	488	2 316
z toho ženy	1 953	1 916	1 775	1 675	155	355	1 561
NIP	1 242	1 201	1 105	1 052	119	363	838
RIP	60	55	54	48	3	36	19
NPO	959	945	859	768	95	53	892
Národní APZ	606	603	594	586	12	36	567
Uchazeči o zaměstnání	2 345	2 289	2 177	2 035	142	440	1 849
Zájemci o zaměstnání	522	515	435	419	87	48	467
Osoby se ZP	246	256	247	225	7	60	196

Pramen: Statistiky OKpráce, 2023

Počet osob zařazených do rekvalifikací se oproti minulému roku výrazně zvýšil, zařazeno bylo o 1 294 osob více, tj. o 85 % (v roce 2022 bylo nově zařazeno 1 510 klientů). Nárůst počtu rekvalifikací byl způsoben z části pokračující realizací jazykových kurzů pro občany Ukrajiny s dočasnou ochranou, do kterých bylo zařazeno 724 klientů (v roce 2022 pouze 215 klientů).

Podstatným faktorem zvýšení objemu rekvalifikací však je realizace Národního plánu obnovy. **Národní plán obnovy (NPO)** je plánem reforem a investic České republiky ke zmírnění dopadů pandemie COVID-19 a znovunastartování ekonomiky s využitím finančních prostředků EU. Z celkového objemu 180 mld. Kč má být do konce roku 2026 vynaloženo cca 7 mld. Kč na digitální vzdělávání a rozvoj kompetencí potřebných pro Průmysl 4.0. **V rámci NPO** (Národního plánu obnovy) bylo 945 klientů zařazených do rekvalifikací, dalších 595 osob pak absolvovalo tzv. vzdělávací kurzy NPO, celkem tedy v roce 2023 bylo z NPO **podpořeno 1 540 osob**.

V rámci Národních individuálních projektů (zejména VDTP II) bylo do rekvalifikací v roce 2023 zařazeno **1 201 klientů**. Dalšíh **55 klientů** bylo nově zařazeno do rekvalifikací **v projektech RIP** (Regionální individuální projekty) a **v rámci národní APZ** bylo do rekvalifikací zařazeno **603 osob**.

Tab. 35 Struktura uchazečů zařazených do rekvalifikací zahájených v roce 2023

Zahájené 2023	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Účastníci rekv. celkem	227	1 078	447	265	413	268	106	2 804
ženy	143	796	314	157	261	177	68	1916
osoby se zdr. postižením	25	79	40	25	51	30	6	256
péče o dítě do 15 let	73	233	107	61	106	82	34	696
evidence delší než 5 měsíců	84	445	160	70	159	96	48	1 062
do 25 let	36	128	41	30	48	23	12	318
nad 50 let	37	219	93	53	82	64	19	567
průměrný věk (roky) REK	40,0	42,0	42,0	41,0	41,0	44,0	39,0	41,7
průměrný věk (roky) REK ZV	36,0	39,0	38,0	40,0	37,0	37,0	40,0	38,5
Vzdělání:								
základní	57	102	65	42	54	49	16	385
střední bez maturity (vyuč.)	59	187	110	77	116	62	36	647
SŠ s maturitou	83	308	173	83	170	91	13	921
VŠ, VOŠ	28	481	99	63	73	66	41	851

Pramen: Statistiky OKpráce, 2023

Do rekvalifikací byli klienti zařazováni na základě profesně poradenského rozhovoru s odborným pracovníkem zprostředkování, odborným pracovníkem rekvalifikací, kariérovým poradcem, případně psychologem. Doporučování k rekvalifikaci byli zejména

klienti, jimž je při zprostředkování zaměstnání věnována zvýšená péče dle § 33 odst. 1 zákona o zaměstnanosti, osoby sociálně vyloučené, osoby setrvávající v dlouhodobé evidenci, osoby s nízkou kvalifikací či osoby s kvalifikací, která neodpovídá aktuálním požadavkům na trhu práce.

Od května 2023 mohli klienti žádat o **rekvalifikace v rámci NPO** také prostřednictvím e-shopu rekvalifikací. Tuto formu však využilo pouze 13 % klientů, většinou jsou do rekvalifikací v rámci NPO zařazováni klienti klasicky na pracovištích ÚP. **Přes e-shop vstoupilo do rekvalifikací celkem 121 osob (36 uchazečů a 85 zájemců).**

Tab. 36 Struktura uchazečů zařazených do rekvalifikací v roce 2023 – relativně (%)

Zahájené 2023	Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Účastníci rekvalifikací celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
ženy	63,0	73,8	70,2	59,2	63,2	66,0	64,2	68,3
osoby se zdrav. postižením	11,0	7,3	8,9	9,4	12,3	11,2	5,7	9,1
péče o dítě do 15 let	32,2	21,6	23,9	23,0	25,7	30,6	32,1	24,8
evidence delší než 5 měsíců	37,0	41,3	35,8	26,4	38,5	35,8	45,3	37,9
do 25 let	15,9	11,9	9,2	11,3	11,6	8,6	11,3	11,3
nad 50 let	16,3	20,3	20,8	20,0	19,9	23,9	17,9	20,2
Vzdělání:								
základní	25,6	10,2	15,4	16,2	14,3	19,0	15,1	14,5
střední bez maturity (vyučení)	25,6	16,6	23,7	28,7	26,9	22,4	34,0	22,3
SŠ s maturitou	36,6	28,6	38,7	31,3	41,2	34,0	12,3	32,8
VŠ, VOŠ	12,3	44,6	22,1	23,8	17,7	24,6	38,7	30,3

Pramen: Statistiky OKpráce, 2023

Ženy tvořily 68,3 % zařazených uchazečů, zhruba třetina z nich pak zároveň pečovalo o děti do 15-ti let. Ženy mají o rekvalifikace větší zájem než muži, v průměru představují 60-70 % rekvalifikovaných. Nejnižší zastoupení žen mezi rekvalifikovanými bylo v okrese Břeclav, kde představovaly zhruba 60 % rekvalifikovaných, nejvyšší naopak v okrese Brno-město (74 %), kde byl podíl vysoký mj. i díky kurzům českého jazyka pro uprchlíky z Ukrajiny, což jsou převážně ženy. Průměrný věk uchazečů zařazených do rekvalifikací se dlouhodobě pohybuje mezi 40 až 41 lety, v roce 2023 se průměrný věk snížil na 38,5 let, a to jak díky již zmiňovaným jazykovým kurzům pro Ukrajince (převážně věkové kategorie 30-40 let), tak díky digitálnímu vzdělávání v rámci rekvalifikací NPO, které také absolvují spíše mladší osoby.

O rekvalifikace mají dlouhodobě největší zájem uchazeči se středoškolským vzděláním s maturitou, (v roce 2023 v rámci kraje 32,8 %), avšak v roce 2023 se téměř stejně početnou kategorií stali vysokoškoláci (30,3 %), a to opět díky dvěma výše zmiňovaným faktorům – realizaci jazykových kurzů pro Ukrajince a rekvalifikace v oblasti digitálních kompetencí, o které mají vysokoškoláci zájem. Vysokoškoláci v okrese Brno-město dlouhodobě představují více než pětinu rekvalifikovaných, v roce 2023 jejich podíl vzrostl až na 45 %. Také v okrese Znojmo se vysokoškoláci v roce 2023 stali nejpočetnější vzdělanostní

kategorií, právě díky realizaci kurzů českého jazyka pro občany Ukrajiny (tyto kurzy představovaly v okrese Znojmo 50 % všech realizovaných rekvalifikací). Právě uprchlíci s vysokoškolským vzděláním mají totiž o tyto kurzy největší zájem, aby se v ČR mohli realizovat ve svých profesích. Nad průměrem kraje je zastoupení vysokoškoláků dlouhodobě ještě v okresech Brno-venkov a Vyškov, v ostatních okresech jejich podíl na rekvalifikovaných poměrně výrazně kolísá.

Nejčastěji realizované kurzy rekvalifikací v roce 2023:

Zaměření rekvalifikačních kurzů se v minulosti příliš neměnilo. Ve většině okresů převládá zájem o účetnictví, kurzy ze sociální oblasti, získání řidičských oprávnění včetně profesních průkazů, svařování, počítačové rekvalifikace, sanitáře a bezpečnost práce a ochrana majetku.

V roce 2023 však do struktury kurzů výrazně zasáhla nejen realizace kurzů českého jazyka pro uprchlíky z Ukrajiny, které se staly nejčastěji realizovaným kurzem a představovaly čtvrtinu všech realizovaných kurzů (25,8 %), ale také realizace rekvalifikací v rámci NPO, která otevřela nabídku rekvalifikací v oblasti digitálních kompetencí pro širokou veřejnost. Díky možnosti poskytnout tyto rekvalifikace i zájemcům o zaměstnání, kteří si konkrétní požadovanou rekvalifikaci sami vyberou z nabídky v Databázi rekvalifikací, se rekvalifikace v oblasti specializovaných počítačových dovedností staly po jazykových kurzech a účetnictví třetím nejčastěji realizovaným typem rekvalifikačního kurzu.

Dlouhodobě nejčastěji realizovanými kurzy jsou:

Účetnictví – v roce 2023 12,0 % všech rekvalifikací (21,3 % zabezpečených rekvalifikací, 2,4 % zvolených rekvalifikací). V rámci Jihomoravského kraje byla díky nové veřejné zakázce od roku 2020 opět obnovena realizace těchto rekvalifikačních kurzů v rámci zabezpečených rekvalifikací. Do pozadí se tudíž dostal zájem o zvolenou rekvalifikaci v tomto oboru. Nejvíce využívají těchto kurzů ženy s následným uplatněním u zaměstnavatelů na pozici účetní, případně zahajují SVČ.

Počítačové rekvalifikace celkem (základní + specializované) – v roce 2023 tvořily 17,5 % všech rekvalifikací (22,5 % zabezpečených rekvalifikací a 12,4 % zvolených rekvalifikací). V minulosti dvě třetiny počítačových rekvalifikací představovaly kurzy základní a třetinu kurzy specializované, v roce 2023 se díky rekvalifikacím realizovaným v rámci NPO poměr obrátil. Zhruba 40 % představovaly základní kurzy a 60 % specializované, které byly realizovány většinou jako zvolené.

Základní kurzy jsou realizovány výhradně v rámci zabezpečených rekvalifikací. Základní počítačové kurzy slouží k získání povědomí o práci s počítačem především pro klientelu se základním vzděláním. Nejčastěji realizovanými kurzy jsou Obsluha osobního počítače (v rozsahu 80 hodin teoretické výuky) a Počítačová gramotnost (dle sylabů ECDL Core) nabízí praktické seznámení s kancelářskými a grafickými programy. Kurz umožňuje klientům ÚP zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce napříč obory, jelikož znalost práce na PC je jedním ze základních požadavků zaměstnavatelů.

Specializované kurzy – jedná se o velmi široké spektrum kurzů zaměřených na rozvoj specializovaných digitálních kompetencí. Díky realizaci NPO se tyto kurzy staly přístupnými

pro daleko širší okruh klientů. Jedná se např. o rekvalifikace Programátor www aplikací, Obsluha osobního počítače a Počítačová grafika, Tvorba www stránek apod.

Sociální oblast – v roce 2023 6,0 % všech rekvalifikací (11,2 % zabezpečených rekvalifikací, 0,6 % zvolených). Nejčastěji požadovaný je Kvalifikační kurz pro pracovníky v sociálních službách, o který jeví zájem především ženy různých věkových kategorií z řad evidovaných uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání na základě požadavků zaměstnavatelů. Ke zvýšenému zájmu přispělo i rozšíření pandemie COVID-19.

Svářečské kurzy – v roce tvořily cca 6,0 % všech rekvalifikací (11,2 % zabezpečených rekvalifikací, 0,7 % zvolených rekvalifikací) – nabízejí výběr ze základních typů kurzů svařování, kterými si jednotlivci mají možnost jednak zvýšit svoji kvalifikaci pro výkon specifické činnosti a jednak získat okamžité uplatnění v dělnických profesích.

Osobní služby – tyto kurzy jsou realizovány jak v rámci zabezpečených, tak zvolených rekvalifikací. V roce 2023 tvořily 5,9 % všech rekvalifikací (6,1 % zabezpečených rekvalifikací, 5,6 % zvolených rekvalifikací).

O kurz Kosmetička, Vizážistka, Pedikérka a nehtová designérka projevují zájem nejčastěji ženy, ať už jsou to matky s dětmi nebo ženy ve věkové kategorii 50+, které vítají možnost zahájit SVC a možnost regulovat svou pracovní dobu. Se zájmem mužů se setkáváme především u kurzu kosmetička, neboť je vstupním předpokladem pro navazující rekvalifikaci Tatér. Celkově představují tyto kurzy cca 30 % profesních rekvalifikací.

Řidičské průkazy vč. průkazů profesní způsobilosti – tyto kurzy byly dříve realizovány výhradně v rámci zvolených rekvalifikací. V roce 2023 již byla možná i realizace v rámci zabezpečených rekvalifikací. V roce 2023 tvořily **5,3 % rekvalifikací** (9,1 % zvolených rekvalifikací, 1,6 % zabezpečených). Dříve bývaly nejčastěji realizovanou zvolenou rekvalifikací. V roce 2023 však byly až na 3.místě za kurzy českého jazyka pro Ukrajince a specializovanými počítačovými dovednostmi.

Oblast bezpečnosti práce a ochrany majetku – v roce 2023 představovaly již pouze 2,0 % všech rekvalifikací (3,9 % zabezpečených rekvalifikací). Kurzy jsou realizovány téměř výhradně v rámci zabezpečených rekvalifikací.

Nejvíce je realizován kurz Strážný (68-008-E), který je zároveň nejčastěji realizovanou profesní rekvalifikací. Tyto kurzy jsou významným nástrojem pro podporu uplatnění osob se zdravotním postižením na trhu práce. Tito klienti často mají kumulaci handicapů, vedle zdravotního stavu je to i nízká kvalifikace či vyšší věk, které vedou k dlouhodobé evidenci. Profese Strážný je pak jedna z mála pozic pro OZP, která je na trhu práce dlouhodobě nabízena v hojném počtu.

Příprava k podnikání – realizována výhradně v rámci zabezpečené rekvalifikace. Kurz Základy podnikání nepatří sice mezi nejčastěji realizované kurzy (pouhá 2 % rekvalifikací celkem a 4 % zabezpečených), má však významnou roli, pokud se klient rozhodne samostatně podnikat. Pomáhá klientům nejen stanovit předmět jejich podnikání, ale především zpracovat podnikatelský záměr.

Pod **vzdělávací aktivity NPO** jsou zahrnuty vzdělávací aktivity zaměřené na **rozvoj digitálních dovedností** v oblasti IT, a to jak základních, tak specializovaných.

Pod oblastí **Průmysl 4.0.** jsou realizovány např. kurzy Účetnictví s využitím výpočetní techniky, Mzdové účetnictví, Oceňování nemovitostí, Manažer/manažerka projektů, Kontrolní technik STK.

Kurzy jsou realizovány jak formou zabezpečovaných, tak zvolených rekvalifikací.

Tab. 37 Zaměření rekvalifikačních kurzů (celkem zabezpečované + zvolené) v roce 2023

Oblast rekvalifikací	počet klientů	%
ČJ pro cizince	724	25,8
účetnictví	336	12,0
počítačové rekvalifikace - specializované dovednosti	288	10,3
počítačové rekvalifikace - základní dovednosti	202	7,2
svářečské, strojnické a jiné odborné průkazy	168	6,0
sociální oblast	167	6,0
osobní služby (péče o tělo, kosmetika, manikúra, pedikúra, ...)	165	5,9
řidičské průkazy vč. profesní způsobilosti	148	5,3
zemědělství, zahradnictví a lesnictví	75	2,7
ekonomika, administrativa, personalistika	67	2,4
příprava k podnikání	57	2,0
bezpečnost práce, ochrana majetku a osob	56	2,0
zdravotnictví	46	1,6
stavebnictví strojírenství	41	1,5
gastronomie, hotelnictví a turismus	40	1,4
obchod, skladování, logistika	38	1,4
doprava	35	1,2
provozní služby (chůva, hospodyně, úklidový pracovník, ..)	32	1,1
výchova a vzdělávání	16	0,6
sport	13	0,5
ostatní	90	3,2
CELKEM	2 804	100,0

Pramen: Statistiky OKpráce, 2023

Zabezpečované rekvalifikace

Rekvalifikační kurzy zabezpečované Úřadem práce představovaly v roce 2023 polovinu (50,5 %) realizovaných rekvalifikací. Zařazeno do nich bylo celkem **1 416 klientů, z toho** 636 v rámci projektů NIP, 46 v rámci projektů RIP a 678 klientů v rámci Národního plánu obnovy (NPO). V rámci národní APZ absolvovalo rekvalifikaci 56 uchazečů.

Klientům ÚP byly kurzy nabízeny především s ohledem na situaci na trhu práce v příslušném regionu, dále dle dosaženého vzdělání, dosavadní praxe, zdravotního stavu a pracovní perspektivy. Díky realizaci Národního plánu obnovy se v roce 2023 otevřela možnost absolvovat rekvalifikace v oblasti digitálních kompetencí i klientům z řad široké veřejnosti. Zájemci o rekvalifikace mohli prostřednictvím e-shopu rekvalifikací kontaktovat Úřad práce a při splnění podmínek být zařazení do rekvalifikací. Základní podmínkou je, aby byl klient po dobu rekvalifikace zaevidován na ÚP jako Zájemce o zaměstnání. Počet osob zařazených do zabezpečovaných rekvalifikací se zvýšil oproti předchozímu roku o 420, tj. o 42 % (v roce 2022 bylo zařazeno 996 klientů).

Tab. 38 Struktura zabezpečovaných rekvalifikací v roce 2023

Účastníci rekvalifikací zabezpečovaných	Celkem v rekvalifikaci	Zahájené v roce 2023	Ukončené		Pokračují do dalšího roku
			celkem	z toho úspěšně	
Celkem	1 430	1 416	1 406	1 282	15
z toho ženy	946	932	923	841	15
NIP	647	636	630	590	14
RIP	49	46	47	41	0
NPO	678	678	674	596	0
Národní APZ	56	56	55	55	1
Uchazeči o zaměstnání	1 334	1 321	1 311	1 195	14
Zájemci o zaměstnání	96	95	95	87	1
Osoby se ZP	206	206	204	185	0

Pramen: Statistiky OKpráce, 2023

Tab. 39 Zaměření zabezpečovaných rekvalifikačních kurzů v roce 2023

Oblast rekvalifikací	počet klientů	%
účetnictví	302	21,3
počítačové rekvalifikace - základní dovednosti	202	14,3
sociální oblast	159	11,2
svářečské, strojnické a jiné odborné průkazy	158	11,2
počítačové rekvalifikace - specializované dovednosti	116	8,2
osobní služby (péče o tělo, kosmetika, manikúra, pedikúra, ...)	87	6,1
zemědělství, zahradnictví a lesnictví	66	4,7
příprava k podnikání	56	4,0
bezpečnost práce, ochrana majetku a osob	55	3,9
ekonomika, administrativa, personalistika	44	3,1
gastronomie, hotelnictví a turismus	37	2,6
stavebnictví strojírenství	32	2,3
obchod, skladování, logistika	26	1,8
řidičské průkazy vč. profesní způsobilosti	22	1,6
doprava	18	1,3
ostatní	36	2,5
CELKEM	1 416	100,0

Pramen: Statistiky OKpráce, 2023

V rámci VDTP II byly nejčastěji realizovány tyto kurzy:

- Kvalifikační kurz pro pracovníky v sociálních službách
- Florista/floristka (41-008-H)
- Obsluha elektrovozíku a motovezíku (bez ŘP)
- Obsluha elektrovozíku a motovezíku (s ŘP)
- Kosmetik / kosmetička (69-030-M)
- Základy podnikání
- Základní kurz svařování tavící se elektrodou ZK 135 1.1
- Základní kurz svařování nerez ocelí ZK 141 8
- Pedikér a nehtový designér / pedikérka a nehtová designérka (69-025-H)
- Strážný/ strážná (68-008-E)

V rámci NPO byly nejčastěji realizovány tyto kurzy:*Digitalizace IT*

- Tvorba www stránek
- Obsluha osobního počítače
- Počítačová gramotnost (dle Sylabů ECDL Core)
- Základy obsluhy osobního počítače

Průmysl 4.0

- Účetnictví a daňová evidence (s využitím výpočetní techniky)
- Mzdové účetnictví (s využitím výpočetní techniky)
- Obsluha CNC obráběcích strojů (23-026-H)
- Účetnictví a daňová evidence (s využitím výpočetní techniky; v rozsahu 170 hodin teoretické výuky)

Tab. 40 Struktura uchazečů zařazených do zabezpečovaných rekvalifikací v roce 2023

Zahájené 2023	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Účastníci rekvalifikací celkem	144	402	228	161	282	173	26	1 416
ženy	90	278	175	82	177	117	13	932
osoby se zdr.postižením	21	64	32	21	40	27	1	206
péče o dítě do 15 let	44	77	59	34	83	53	1	351
evidence delší než 5 měsíců	60	170	95	42	119	70	12	568
do 25 let	22	40	19	17	33	10	5	146
nad 50 let	31	120	65	38	66	53	6	379
průměrný věk (roky)	40,0	42,0	42,0	41,0	41,0	44,0	39,0	41,7
vzdělání								
základní	25	46	18	28	44	20	3	184
střední bez maturity (vyučení)	46	100	70	51	79	45	13	404
SŠ s maturitou	62	162	101	59	124	67	6	581
VŠ, VOŠ	11	94	39	23	35	41	4	247

Pramen: Statistiky OKPráce, 2023

Tab. 41 Struktura uchazečů zařazených do zabezpečovaných rekvalifikací v roce 2023 – relativně (%)

Zahájené 2023	Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Účastníci rekvalifikací celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
ženy	62,5	69,2	76,8	50,9	62,8	67,6	50,0	65,8
osoby se zdr.postižením	14,6	15,9	14,0	13,0	14,2	15,6	3,8	14,5
péče o dítě do 15 let	30,6	19,2	25,9	21,1	29,4	30,6	3,8	24,8
evidencie delší než 5 měsíců	41,7	42,3	41,7	26,1	42,2	40,5	46,2	40,1
do 25 let	15,3	10,0	8,3	10,6	11,7	5,8	19,2	10,3
nad 50 let	21,5	29,9	28,5	23,6	23,4	30,6	23,1	26,8
vzdělání								
základní	17,4	11,4	7,9	17,4	15,6	11,6	11,5	13,0
střední bez maturity (vyučení)	31,9	24,9	30,7	31,7	28,0	26,0	50,0	28,5
SŠ s maturitou	43,1	40,3	44,3	36,6	44,0	38,7	23,1	41,0
vš, VOŠ	7,6	23,4	17,1	14,3	12,4	23,7	15,4	17,4

Pramen: Statistiky OKPráce, 2023

Do zabezpečovaných rekvalifikací jsou zařazováni často uchazeči, kteří z důvodu různých handicapů (věk, zdravotní stav,...) jsou v evidenci ÚP delší dobu. Proto je ve struktuře uchazečů zabezpečovaných rekvalifikací výrazně vyšší podíl např. uchazečů nad 50 let či zdravotně postižených než u rekvalifikací zvolených.

Zvolené rekvalifikace

Zvolené rekvalifikace jsou zajišťovány na základě klientem podaného Zájmu o zvolenou rekvalifikaci, doporučovány na základě uskutečněného profesně poradenského rozhovoru ve spolupráci s útvary zprostředkování, rekvalifikací a poradenství a následného posouzení odbornou komisí. Prioritou pro odsouhlasení je především konkrétní následné pracovní uplatnění klienta na trhu práce, případně zahájení SVČ, nabídka volných pracovních míst na trhu práce a jiné skutečnosti mající vliv na brzký návrat klienta na trh práce. Po absolvování zvolené rekvalifikace je sledována efektivnost a hospodárnost vynakládání finančních prostředků. Mezi nejčastěji požadované zvolené rekvalifikace dlouhodobě patří řidičské průkazy vč. profesní způsobilosti, kurzy v sociální oblasti, ve zdravotnictví a počítačové rekvalifikace.

Rovněž o zvolené rekvalifikace v oblasti digitálních kompetencí mohli zájemci o rekvalifikace od května 2023 žádat přes e-shop rekvalifikací.

Nově bylo v roce 2023 **zahájeno 1 388 zvolených rekvalifikací**, z toho 565 v projektech NIP (z toho 226 v rámci projektu VDTP II), 267 v rámci NPO, 9 v rámci projektů RIP a **547 v rámci národní APZ**.

Počet zvolených rekvalifikací v roce 2023 vzrostl na téměř trojnásobek oproti roku 2022, a to jednak z důvodu realizace kurzů českého jazyka pro osoby z Ukrajiny s dočasnou ochranou, jednak díky realizaci Národního plánu obnovy, v jehož rámci byly rekvalifikace v oblasti digitálních dovedností nabídnuty široké veřejnosti.

Tab. 42 Struktura zvolených rekvalifikací v roce 2023

Účastníci RK zvolených	Celkem v rekvalifikaci	Zahájené v roce 2023	Ukončené		Pokračují do dalšího roku
			celkem	z toho úspěšně	
Celkem	1 437	1 388	1 206	1 172	214
z toho ženy	1 007	984	852	834	140
NIP	595	565	475	462	105
RIP	11	9	7	7	3
NPO	281	267	185	172	95
Národní APZ	550	547	539	531	11
Uchazeči o zaměstnání	1 011	968	866	840	128
Zájemci o zaměstnání	426	420	340	332	86
Osoby se ZP	40	50	43	40	7

Pramen: Statistiky OKpráce, 2023

V roce 2023 bylo realizováno **724 kurzů českého jazyka** pro osoby s dočasnou ochranou. Kurzy českého jazyka se tak staly nejčastěji realizovanou zvolenou rekvalifikací (52,2 %) i nejčastěji realizovanou rekvalifikací celkově (25,8 % všech rekvalifikací).

Na realizaci těchto kurzů byly čerpány finanční prostředky především v rámci národní APZ, kde bylo vynaloženo cca 5,9 mil. Kč (z toho 3,2 mil. Kč přímo vyčleněných na tyto účely), dalších 2,8 mil. Kč pak bylo čerpáno v rámci projektů EFS. Celkově tedy **na jazykové kurzy češtiny pro Ukrajince bylo vynaloženo 8,7 mil Kč.**

Mimo kurzy českého jazyka byly v rámci zvolených rekvalifikací v roce 2023 nejčastěji realizovány **kurzy v oblasti specializovaných digitálních dovedností**. Představovaly 12,4 % zvolených rekvalifikací.

Třetím nejčastějším typem kurzu pak byly kurzy k získání **řidičských oprávnění** vč. profesní způsobilosti řidičů – tvořily **9,1 %** zvolených rekvalifikací.

V rámci projektu VDTP II byly nejčastěji realizovány tyto zvolené rekvalifikace:

- Český jazyk pro cizince - základní kurz
- Vstupní školení řidičů - 140 hod.
- Český jazyk pro cizince - navazující kurz
- Rozšíření řidičského oprávnění ze sk. B na sk. C
- Rozšíření řidičského oprávnění ze sk. C na sk. CE
- Rozšíření řidičského oprávnění ze sk. C na sk. D
- Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky (69-017-M)
- Sanitář

- Kadeřník/ kadeřnice (69-071-H)
- Chůva pro děti v dětské skupině (69-073-M)
- Český jazyk pro cizince - základní kurz
- Vstupní školení řidičů - 140 hod.
- Český jazyk pro cizince - navazující kurz
- Rozšíření řidičského oprávnění ze sk. B na sk. C
- Rozšíření řidičského oprávnění ze sk. C na sk. CE
- Rozšíření řidičského oprávnění ze sk. C na sk. D
- Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky (69-017-M)
- Sanitář
- Kadeřník/ kadeřnice (69-071-H)
- Chůva pro děti v dětské skupině (69-073-M)

V rámci projektu NPO byly nejčastěji realizovány tyto zvolené rekvalifikace:

- Programátor www aplikací
- Pracovník grafického studia
- Účetnictví a daňová evidence (s využitím výpočetní techniky)

Tab. 43 Zaměření zvolených rekvalifikačních kurzů v roce 2023

Oblast rekvalifikací	počet klientů	%
ČJ pro cizince	724	52,2
počítačové rekvalifikace - specializované dovednosti	172	12,4
řidičské průkazy vč. profesní způsobilosti	126	9,1
osobní služby (péče o tělo, kosmetika, manikúra, pedikúra, ...)	78	5,6
zdravotnictví	46	3,3
účetnictví	34	2,4
provozní služby (chůva, hospodyně, úklidový pracovník, ..)	32	2,3
ekonomika, administrativa, personalistika	23	1,7
doprava	17	1,2
výchova a vzdělávání	16	1,2
sport	13	0,9
obchod, skladování, logistika	12	0,9
svářečské, strojnické a jiné odborné průkazy	10	0,7
ostatní	85	6,1
CELKEM	1 388	100,0

Pramen: OKpráce, 2023

S typy realizovaných kurzů souvisí také struktura uchazečů. Zvolené rekvalifikace absolvují za normálních okolností častěji muži než ženy. V roce 2023 však strukturu účastníků zvolených rekvalifikací výrazně ovlivnila realizace kurzů Českého jazyka, kdy se jednalo převážně o ženy. Tato skupina ovlivnila také kvalifikační strukturu účastníků, protože se jednalo převážně o ženy s vysokoškolským vzděláním. Druhým významným faktorem pak byly rekvalifikace v rámci NPO v oblasti speciálních digitálních kompetencí, o které měli zájem především mladší klienti s vyšším vzděláním.

Tab. 44 Struktura uchazečů zařazených do zvolených rekvalifikací v roce 2023

Zahájené 203	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Účastníci rekvalifikací celkem	83	676	219	104	131	95	80	1388
ženy	53	518	139	75	84	60	55	984
osoby se zdr. postižením	4	15	8	4	11	3	5	50
péče o dítě do 15 let	29	156	48	27	23	29	33	345
evidence delší než 5 měsíců	24	275	65	28	40	26	36	494
do 25 let	14	88	22	13	15	13	7	172
nad 50 let	6	99	28	15	16	11	13	188
průměrný věk (roky)	36,0	39,0	38,0	40,0	37,0	37,0	40,0	38,5
vzdělání								
základní	32	56	47	14	10	29	13	201
střední bez maturity (vyučení)	13	87	40	26	37	17	23	243
SŠ s maturitou	21	146	72	24	44	23	7	337
VŠ, VOŠ	17	384	60	40	38	25	36	600

Pramen: Statistiky OKPráce, 2023

Také průměrný věk klientů zvolených rekvalifikací je výrazně nižší. Dlouhodobě zhruba 28 % klientů zvolených rekvalifikací je ve věku do 30-ti let (do 35-ti let pak 44 %) a naopak ve skupině nad 50 let je jich pouze okolo 16-18 %. U zabezpečených rekvalifikací je poměr obrácený.

Tab. 48 Struktura uchazečů zařazených do zvolených rekvalifikací v roce 2023 – relativně (%)

Zahájené 2023	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Účastníci rekvalifikací celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
ženy	63,9	76,6	63,5	72,1	64,1	63,2	68,8	70,9
osoby se zdr. postižením	4,8	2,2	3,7	3,8	8,4	3,2	6,3	3,6
péče o dítě do 15 let	34,9	23,1	21,9	26,0	17,6	30,5	41,3	24,9
evidence delší než 5 měsíců	28,9	40,7	29,7	26,9	30,5	27,4	45,0	35,6
do 25 let	16,9	13,0	10,0	12,5	11,5	13,7	8,8	12,4
nad 50 let	7,2	14,6	12,8	14,4	12,2	11,6	16,3	13,5
vzdělání								
základní	38,6	8,3	21,5	13,5	7,6	30,5	16,3	14,5
střední bez maturity (vyučení)	15,7	12,9	18,3	25,0	28,2	17,9	28,8	17,5
SŠ s maturitou	25,3	21,6	32,9	23,1	33,6	24,2	8,8	24,3
VŠ, VOŠ	20,5	56,8	27,4	38,5	29,0	26,3	45,0	43,2

Pramen: Statistiky OKPráce, 2023

Rozdíly jsou také z hlediska délky evidence před nástupem na rekvalifikaci. Do zvolených rekvalifikací vstupují klienti výrazně dříve. Téměř 90 % účastníků zvolených rekvalifikací nastoupilo na rekvalifikaci do 9-ti měsíců, naopak dlouhodobě evidovaných (nad 12 měsíců) bylo pouze 5 %. U rekvalifikací zabezpečených 14 % uchazečů bylo v evidenci déle než 12 měsíců. Z následující tabulky je patrné, že průměrná délka evidence před nástupem do

rekvalifikace je u zabezpečených rekvalifikací téměř dvojnásobná oproti rekvalifikacím zvoleným. Naopak délka samotné rekvalifikace je u zvolených rekvalifikací v průměru dvojnásobná, což samozřejmě souvisí s náročností rekvalifikací.

Tab. 49 Struktura rekvalifikací v roce 2023 podle délky evidence před rekvalifikací a délky rekvalifikace

Zahájené 2023	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
průměrná délka evidence klienta před rekvalifikací (měsíce)								
REK zabezpečená	6,2	8,7	9,9	4,3	7,6	5,9	5,2	7,5
REK zvolená	4,9	4,3	4,5	3,9	4,8	3,5	6,0	4,4
průměrná délka rekvalifikace (dny)								
REK zabezpečená	29	25	28	24	25	24	34	26
REK zvolená	58	51	56	49	55	55	68	53

Pramen: Statistiky OKPráce, 2023

Vzdělávací kurzy NPO

Vedle rekvalifikací, které jsou v rámci NPO realizovány prostřednictvím projektu *NPO – Vzdělávám se v DIGI* realizuje Úřad práce také **projekt NPO – Kurz DIGI vzdělávání**. Cílem projektu je podpora dalšího vzdělávání a rozšíření nabídky vzdělávání v oblasti informačních technologií (IT) a dovednostech potřebných pro Průmysl 4.0 **mimo rámec stávajícího systému rekvalifikací**.

Kurzy digitálního vzdělávání jsou nabízeny široké veřejnosti prostřednictvím Databáze rekvalifikací a dalšího vzdělávání (Databáze), což je pilotně ověřované opatření APZ podle § 106 Zákona o zaměstnanosti.

Digitální vzdělávání stejně jako v oblasti rekvalifikací obsahuje dvě kategorie:

Rozvoj digitálních dovedností v oblasti IT – vzdělávání, které obsahuje výhradně získání přenositelných digitálních kompetencí a IT dovedností, tj. například vzdělávání, které výhradně (či z významné části) spočívá v získání dovedností nezbytných k obsluze, tvorbě či správě softwaru, PC a počítačových sítí. Vzhledem ke stárnoucí populaci jsou podporovány také kurzy základních IT dovedností, tj. základní obsluhu PC apod.

Rozvoj digitálních dovedností v oblasti Průmyslu 4.0 – vzdělávání, které souvisí s konceptem Průmyslu 4.0, robotizací a digitalizací práce a využívání autonomních systémů a umělé inteligence. Zpravidla se jedná o vzdělávání zaměřené na získání specifických či nepřenositelných digitálních kompetencí, jako např. schopnost obsluhovat výrobní stroje přímo ve výrobě. Rovněž se do této kategorie řadí takové vzdělávání, kde digitální dovednosti nejsou nutně primárním cílem vzdělávání, ale osvojení si digitálních kompetencí je důležitým prostředkem pro využívání, ovládání a správu digitálních nástrojů potřebných pro výkon povolání (např. účetnictví s využitím výpočetní techniky atd.).

O příspěvek na tyto kurzy je možné žádat výhradně on-line prostřednictvím Databáze.

V Jihomoravském kraji zahájilo tyto kurzy v roce 2023 celkem **595 klientů**, z toho 459 v oblasti digitálních dovedností (IT) a 136 v oblasti Průmysl 4.0. Naprostá většina podpořených klientů *Digikurzů* byla z Brna a jeho blízkého okolí (téměř 80 %).

Tab. 50 Počet klientů Digikurzů v roce 2023 v jednotlivých okresech

	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	Celkem
NPO-Digikurzy - Digi	32	288	74	13	15	27	10	459
NPO-Digikurzy-Prum 4.0	5	96	12	8	8	7	0	136
Celkem	37	384	86	21	23	34	10	595

Pramen: Statistiky OKPráce, 2023

Úspěšně kurzy ukončilo v roce 2023 celkem 342 klientů, z toho 239 v oblasti IT a 103 v oblasti Průmysl 4.0.

Mezi žadateli jednoznačně převažují zájemci o zaměstnání (podmínkou poskytnutí příspěvku je být po dobu kurzu evidován na ÚP, ať už jako uchazeč, či zájemce). Z 595 klientů, kteří v roce 2023 požádali o příspěvek bylo 498 ZoZ a 97 UoZ. O další vzdělávání mají zájem především vysokoškoláci (téměř 60 % mezi Zájemci a 50 % mezi Uchazeči). Druhou skupinou pak jsou osoby se středním odborným vzděláním s maturitou (cca 28 %), ať už s vyučením, nebo bez vyučení, zde se jedná častěji o UoZ. Ostatní kategorie vzdělání jsou zastoupeny minimálně. Většina klientů je mladší 45-ti let (82 %) a cca 60 % představují ženy.

V roce 2023 bylo na *Digikurzy* vynaloženo **5,4 mil Kč** (přesně 5 403 362 Kč).

Nežádanějšími kurzy byly:

- PowerBI - Komplexní Online kurz pro začátečníky
- Python Akademie (programování pro začátečníky)

Poradenství

Poradenské aktivity byly na KrP v Brně zajišťovány interně, tj. zaměstnanci ÚP ČR a externími dodavatelskými službami v různých typech poradenských činností.

Interní poradenství

V roce 2023 zajišťovala Informační a poradenská střediska pro volbu povolání v rámci kraje celkem **579 skupinových akcí** pro žáky a studenty škol, z toho 391 akcí bylo určeno pro základní školy a 188 akcí žákům středních a vysokých škol. Akcí se zúčastnilo celkem **11 883 osob**, z toho 8 557 žáků základních škol a 3 276 studentů středních a vysokých škol, tedy téměř stejný počet jako v minulém roce.

Obsahovou náplní těchto schůzek byly informace o uplatnitelnosti vzdělání, konkurenceschopnosti na trhu práce a o volbě povolání. Poradci IPS taktéž prezentují svoji činnost na veletrzích, burzách práce či veřejných seminářích, obnovili setkání s výchovnými poradci nebo zástupci škol.

Skupinové informační schůzky slouží k informovanosti klientů ÚP o jejich právech a povinnostech, o nabídce služeb ÚP. V roce 2023 bylo uskutečněno **531** těchto akcí, kterých se zúčastnilo **6 531 klientů**, což představovalo oproti roku 2022 navýšení o 55 %. Cílovými skupinami těchto schůzek jsou klienti nově evidovaní, klienti dlouhodobě evidovaní (individuální akční plán), mladiství nebo klienti vracející se po rodičovské dovolené. Stejně jako v minulých letech byly přínosem zorganizované skupinové schůzky pro vybrané skupiny motivovaných klientů k problematice rekvalifikací za účelem jejich vhodného výběru.

Stejně jako v minulém roce byly realizovány jak skupinové, tak individuální poradenské činnosti **pro cílovou skupinu osob s dočasnou ochranou** s využitím tlumočnicků.

- Skupinové poradenství umožnilo v krátkém čase efektivně informovat větší množství klientů o možnosti vstupu do projektu VDTP II.
- S uchazeči zařazenými do projektu se realizovaly individuální schůzky za přítomnosti tlumočnicků, kde se probírají práva a povinnosti zájemce a uchazeče o zaměstnání, nabídka konkrétních služeb poskytovaných projektem VDTP II, oblast hledání zaměstnání, mapování situace na českém trhu práce, specifika pracovních předpisů. Nejčastější jsou dotazy týkající se hledání práce, zvolené rekvalifikace (téměř výhradně kurzy češtiny), nostrifikace apod.

Poradenské programy interní byly poskytovány uchazečům v minimálním rozsahu osmi povinných poradenských témat – sebepoznání, komunikační dovednosti, sebezpetance, orientace na trhu práce, hledání zaměstnání, pracovní-právní gramotnost, finanční gramotnost a poradenství k podnikání.

V roce 2022 tímto typem poradenských aktivit prošlo **165 klientů** (uchazečů, zájemců o zaměstnání).

Externí poradenství

Poradenské aktivity KrP v Brně byly nadále zajišťovány externím dodavatelem na základě výsledků vyhlášené veřejné zakázky. V návaznosti na uzavřené rámcové dohody s dodavatelem pokračovala realizace vysoutěžených poradenských programů.

V roce 2023 prošlo externími poradenskými aktivitami 378 klientů. **Komplexní poradenský program absolvovalo 178 klientů a Bilanční diagnostiku 200 klientů.**

Do poradenských aktivit byli v souladu s cílovými podmínkami projektu VDTP II zařazováni především uchazeči o zaměstnání spadající do skupiny § 33 zákona o zaměstnanosti, kterým je věnována zvýšená péče, osoby sociálně vyloučené, osoby zdravotně či tělesně znevýhodněné, osoby s nízkou kvalifikací či osoby s kvalifikací, která neodpovídá aktuálním požadavkům na trhu práce, osoby dlouhodobě evidované či jinak znevýhodněné při vstupu na trh práce.

Podobu realizace projektu VDTP II (do 31.8. 2023) bylo možné vybírat z externích poradenských programů: Bilanční diagnostika, Job Club, Poradenský program se základy práce na PC, Motivační program, Poradenský program pro zájemce o podnikání. Největší zájem byl o Bilanční diagnostiku z důvodů nasměrování a zjištění vhodných možností dalšího uplatnění na trhu práce. Z komunikace s absolventy této poradenské činnosti vyplývá, že je to také pro její relativně krátké trvání a zajímavý výstup. Dalším vyhledávaným poradenským programem je Motivační program, který je vhodný k rozvoji komunikačních a sociálních dovedností, pomáhá při sestavování životopisu a při nácvičku vystupování u pracovního pohovoru.

Na poradenské aktivity v rámci projektu VDTP II bylo v roce 2023 vynaloženo 1 232 564 Kč.

Tab. 45 Skupinové poradenství a akce ÚP realizované v roce 2023

	Počet konání	Počet účastníků, kteří byli zařazeni do PČ	Počet účastníků, kteří úspěšně absolvovali PČ
Skupinové poradenství interní celkem	1 285	20 109	
<i>z toho</i>			
Skupinové poradenství pro ZŠ	391	8 557	
Skupinové poradenství pro SŠ, VOŠ, VŠ	188	3 276	
Skupinové poradenství pro UoZ, ZZ	166	1 620	
Skupinové poradenství pro veřejnost	9	125	
Skupinová informační schůzka	531	6 531	
Individuální poradenství interní celkem	29 331		
<i>z toho</i>			
Individuální poradenství pro UoZ, ZZ	21 547		
Individuální poradenství pro veřejnost	7 784		
Poradenský program interní celkem	22	170	165
<i>z toho</i>			
Poradenský program Sebepoznávání pro trh práce	1	5	5
Poradenský program Finanční gramotnost	6	47	46
Poradenský program komplexní	10	89	87
Poradenské programy ostatní	5	29	27
Externí poradenství			
Bilanční diagnostika	20	215	200
Skupinové poradenství externí	2	0	
Poradenský program (komplexní) externí celkem	20	206	178
Akce ÚP ČR a akce, na kterých se ÚP ČR podílí			
Burzy škol	10		
Burzy práce	8		
Jiné prezentace na veletrzích, výstavách apod.	19		
Setkání s výchovnými poradci ZŠ, SŠ	21		
Setkání s rodiči žáků/studentů v rámci třídních schůzek	14		

Pramen: Statistiky OZaM KrP v Brně, 2023

Realizace pracovní rehabilitace

Pracovní rehabilitace je souvislá činnost zaměřená na získání a udržení vhodného zaměstnání pro osoby se zdravotním postižením (OZP). Uskutečňuje se na základě individuálního plánu pracovní rehabilitace, který se s účastníky pracovní rehabilitace sestavuje po podání Žádosti o pracovní rehabilitaci.

Možnost podat žádost o pracovní rehabilitaci mají jak uchazeči a zájemci o zaměstnání, tak i klienti (osoby se zdravotním postižením) z široké veřejnosti, kteří nejsou v evidenci ÚP ČR. Žádosti podávají u odborného pracovníka zprostředkování, nebo poradce pro OZP. Poradci pro OZP za tímto účelem realizují individuální a skupinová poradenství. Všem OZP je věnována zvýšená péče a jsou informováni o možnostech pracovní rehabilitace.

Celkem bylo v roce 2023 uskutečněno 1522 individuálních poradenských aktivit a 100 skupinových poradenských aktivit pro 879 klientů. Ze všech klientů, se kterými poradci v roce 2023 pracovali, jich bylo úspěšně umístěno 219 na otevřeném trhu práce a 141 na chráněném trhu práce.

V loňském roce byla podána **1 žádost o pracovní rehabilitaci** a uzavřen 1 individuální plán pracovní rehabilitace. Klient byl podpořen poradenstvím v oblasti hledání vhodného zaměstnání a ergodiagnostickým vyšetřením. Celková výše vynaložených prostředků za ergodiagnostické vyšetření činila 2 750 Kč.

Celková výše vynaložených prostředků činila 49 840 Kč, což jsou náklady za realizaci rekvalifikačního kurzu základy podnikání v roce 2022.

Veškeré ostatní aktivity nabízené ÚPČR klientům OZP přešly od 1.5.2023 pod projekt Podpora zaměstnanosti osob se zdravotním postižením (OZP) a jsou tedy hrazeny z evropských prostředků. Viz kapitola projekty NIP.

6.3 Projekty ESF

V roce **2023** realizoval Úřad práce v Jihomoravském kraji:

Národní plán obnovy

- *NPO – Vzdělávám se v DIGI (DIGI – RK)*
- *NPO – Kurz DIGI vzdělávání (DIGI – Kurz)*

9 Národních individuálních projektů:

v rámci OPZ (Operační program Zaměstnanost)

- *Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů (PDU)*
- *Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II (VDTP II)*
- *Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců (POVEZ II)*
- *OUTPLACEMENT (OUT)*
- *Podpora forem flexibilního zaměstnávání (FLEXI)*

v rámci OPZ+ (Operační program Zaměstnanost plus)

- *Záruky pro mladé (ZPM)*
- *Podpora zaměstnanosti osob se zdravotním postižením (OZP)*
- *Nová etapa (NOE)*
- *Věk není překážkou (VNP)*

5 Regionálních individuálních projektů:

v rámci OPZ (Operační program Zaměstnanost)

- *Záruky pro mladé v Jihomoravském kraji*
- *ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji*
- *50 PLUS v Jihomoravském kraji*
- *Šance pro rodiče v Jihomoravském kraji*

v rámci OPZ+ (Operační program Zaměstnanost plus)

- *Šance na práci v Jihomoravském kraji*

5 Systémových individuálních projektů (rozvoj služeb zaměstnanosti):

v rámci OPZ (Operační program Zaměstnanost)

- [*Efektivní služby zaměstnanosti \(EFES\)*](#)
- [*Evropské služby zaměstnanosti ČR II \(EURES ČR II\)*](#)
- [*Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR \(PIPS\)*](#)
- [*Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce \(OZP\)*](#)

v rámci OPZ+ (Operační program Zaměstnanost plus)

- [*EURES+3Z Up!*](#)

Tab. 46 Prostředky vynaložené na APZ v rámci projektů ESF v roce 2023 v Jihomoravském kraji (náklady na přímou podporu aktivit pro klienty, nikoli celkové náklady projektů)

projekt	čerpání celkem	národní podíl	evropský podíl
NPO – Vzdělávám se v DIGI	11 011 019	0	11 011 019
NPO – Kurz DIGI vzdělávání	5 403 362	0	5 403 362
OPZ – NIP – VDTP II	10 006 395	1 763 128	8 243 267
OPZ – NIP – OUTPLACEMENT	5 798 535	1 126 656	4 671 879
OPZ – NIP – FLEXI	2 814 445	495 906	2 318 539
OPZ – NIP – PDU	62 723 701	11 051 919	51 671 782
OPZ – NIP – POVEZ II	51 419 947	7 712 992	43 706 955
OPZ – SIP – EURES II	82 073	14 461	67 612
OPZ – SIP – EFES	2 013 541	354 788	1 658 753
OPZ – SIP – PIPS	2 239 168	394 542	1 844 626
OPZ – SIP – OZP	19 073	3 361	15 712
OPZ – RIP – Záruky pro mladé v JmK	4 224 829	633 724	3 591 104
OPZ – RIP – Život bez bariér v JmK	1 277 102	191 565	1 085 536
OPZ – RIP - 50 plus v JmK	5 510 195	826 529	4 683 666
OPZ – RIP – Šance pro rodiče v JmK	2 678 569	401 785	2 276 784
OPZ+ NIP – Záruky pro mladé	1 301 146	302 777	998 369
OPZ+ NIP – OZP	256 669	59 727	196 942
OPZ+ NIP – NOE	2 971 205	691 400	2 279 805
OPZ+ NIP – Věk není překážkou	494 385	115 044	379 341
OPZ+ SIP – EURES+ 3Z UP!	174 859	40 690	134 169
OPZ+ RIP – Šance na práci v JmK	1 537 805	357 848	1 179 957
EU – celkem	173 958 022	26 538 842	147 419 180

Pramen: Ekonomické oddělení KrP Brno 2024

V následujícím textu jsou komentovány projekty cílené na klienty Úřadu práce, tedy Národní plán obnovy, Národní individuální projekty a Regionální individuální projekty. Systémové individuální projekty jsou zaměřeny na rozvoj služeb zaměstnanosti, nikoli na klienty.

NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY (NIP)

- **NPO – Vzdělávám se v DIGI (DIGI – RK)**

Doba realizace: 1. 5. 2022 – 31. 10. 2025

Reg. č. projektu: CZ.31.6.0/0.0/0.0/22_041/0007765

Předmětem projektu je **realizace** cílených **rekvalifikačních kurzů** (jak rekvalifikací zabezpečovaných, tak tzv. rekvalifikací zvolených) **v oblastech digitálních dovedností**

(IT) a **dovednostech potřebných pro Průmysl 4.0** s cílem zvýšení uplatnitelnosti uchazečů a zájemců o zaměstnání na trhu práce.

Cílem projektu je zvýšit adaptabilitu pracovních sil vůči měnícím se potřebám trhu práce prostřednictvím podpory rekvalifikací (dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů).

Cílová skupina:

- uchazeči o zaměstnání – osoby zařazené ÚP ČR do evidence UoZ
- zájemci o zaměstnání – osoby zařazené ÚP ČR do evidence ZoZ

Klíčové aktivity projektu: rekvalifikace, doprovodná opatření.

Faktická realizace aktivit projektu začala v závěru roku 2022, v roce 2023 se již rozeběhla naplno, a od 04/2023 mohli klienti žádat o rekvalifikace i prostřednictvím e-shopu rekvalifikací. Tuto formu však využilo jen cca 13 % klientů, většinou jsou do rekvalifikací v rámci NPO zařazováni klienti klasicky na pracovištích ÚP.

V rámci tohoto projektu bylo **do rekvalifikačních programů** zařazeno v roce 2023 **945 klientů**, tzn. třetina všech osob zařazených do rekvalifikací. Kurzy v oblasti digitálních dovedností (IT) absolvovalo 490 klientů a v oblasti Průmysl 4.0 celkem 450 klientů.

Vedle uchazečů o zaměstnání (886 osob) se jednalo také o zájemce o zaměstnání (59 osob) Realizovány byly jak rekvalifikace zabezpečované (678 osob), tak rekvalifikace zvolené (267 osob). Celkem 121 osob požádalo o rekvalifikace prostřednictvím e-shopu rekvalifikací (36 uchazečů a 85 zájemců).

V roce **2023** činily náklady na aktivity pro klienty projektu **11,0 mil Kč** (přesně 11 011 019 Kč).

- **NPO – Kurz DIGI vzdělávání (DIGI – Kurz)**

Doba realizace: 1. 2. 2023 – 31. 10. 2025

Reg. č. projektu: CZ.31.6.0/0.0/0.0/22_041/0007765

Předmětem projektu je **podpora** rozvoje oblasti **dalšího vzdělávání** a rozšíření strany nabídky a stimulace strany poptávky po dalším vzdělávání **v oblasti informačních technologií (IT) a dovednostech potřebných pro Průmysl 4.0 mimo rámec stávajícího systému rekvalifikací** prostřednictvím zvýšení dostupnosti kurzů digitálního vzdělávání a rozšíření portfolia jeho poskytovatelů.

Cílem projektu je zvýšit adaptabilitu pracovních sil vůči měnícím se potřebám trhu práce prostřednictvím podpory kurzů digitálního vzdělávání prostřednictvím *Databáze*

rekvalifikací a dalšího vzdělávání (Databáze), což je pilotně ověřované opatření APZ podle § 106 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Cílová skupina:

- uchazeči o zaměstnání – osoby zařazené ÚP ČR do evidence UoZ
- zájemci o zaměstnání – osoby zařazené ÚP ČR do evidence ZoZ

Klíčová aktivita projektu: Kurz digitálního vzdělávání

Jedná se o vzdělávací kurz, který splňuje vymezení digitálního vzdělávání, nabízený vzdělávacím zařízením prostřednictvím Databáze. Digitálním vzděláváním se pro účely tohoto nového nástroje APZ rozumí soubor dovedností nutných k identifikaci, pochopení, interpretaci, vytváření, komunikování a účelnému a bezpečnému užití všech digitálních technologií. Takovéto dovednosti souvisejí nejen s digitalizací trhu práce, resp. digitalizací pracovních činností, ale s digitalizací celé společnosti.

Digitální vzdělávání obsahuje dvě kategorie:

Rozvoj digitálních dovedností v oblasti IT – vzdělávání, které obsahuje výhradně získání přenositelných digitálních kompetencí a IT dovedností, tj. například vzdělávání, které výhradně (či z významné části) spočívá v získání dovedností nezbytných k obsluze, tvorbě či správě softwaru, PC a počítačových sítí. Vzhledem ke stárnoucí populaci budou podporovány také kurzy základních IT dovedností, tj. základní obsluhu PC apod.

Rozvoj digitálních dovedností v oblasti Průmyslu 4.0 – vzdělávání, které souvisí s konceptem Průmyslu 4.0, robotizací a digitalizací práce a využívání autonomních systémů a umělé inteligence. Zpravidla se jedná o vzdělávání zaměřené na získání specifických či nepřenositelných digitálních kompetencí, jako např. schopnost obsluhovat výrobní stroje přímo ve výrobě. Rovněž se do této kategorie řadí takové vzdělávání, kde digitální dovednosti nejsou nutně primárním cílem vzdělávání, ale osvojení si digitálních kompetencí je důležitým prostředkem pro využívání, ovládání a správu digitálních nástrojů potřebných pro výkon povolání (např. účetnictví s využitím výpočetní techniky atd.).

Příspěvek může ÚP ČR poskytnout uchazeči/zájemci pouze v případě, že kurz bude realizován vzdělavatelem, který je v Databázi veden jako vzdělávací zařízení, které může na základě příslušných oprávnění provozovat činnost v oblasti vzdělávání. Definice poskytovatelů vzdělávání, kteří mohou vstupovat do Databáze, minimální požadavky na kvalitu poskytovatelů tohoto vzdělávání a další náležitosti spojené se vstupem a nabídkou vzdělávání v Databázi jsou specifikovány v příloze č. 5 výzvy NPO č. 31_23_067.

O příspěvek je možné žádat výhradně on-line prostřednictvím *Databáze*.

Realizace v roce 2023:

O příspěvky/kurzy bylo možné začít žádat od května 2023. Zájem jak ze strany vzdělavatelů, tak klientů byl značný, realizaci však provázely počáteční obtíže spojené zejména s vyjasňováním přípustného obsahu kurzů nabízených vzdělavateli v *Databázi*.

Vzdělavatelé se často pokoušeli nabízet své stávající, mírně modifikované kurzy jako digitální vzdělávání, přestože kurzy nesplňovaly kritéria digitálního vzdělávání. Problémem byla i počáteční metodická nevyjasněnost a nejednotný postup při schvalování takovýchto problematických kurzů.

Vzdělávací aktivity v rámci tohoto projektu absolvovalo **v roce 2023** celkem **595 klientů**, z toho 459 v oblasti digitálních dovedností (IT) a 136 v oblasti Průmysl 4.0.

V roce **2023** bylo ta tyto kurzy vynaloženo **5,4 mil Kč** (přesně 5 403 362 Kč).

NÁRODNÍ INDIVIDUÁLNÍ PROJEKTY (NIP)

- **NIP Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů (PDU)**

Doba realizace: 1.1.2019 – 31.12.2023

Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_121/0010247

Realizace projektu byla zahájena 1.1.2019. Projekt byl zaměřen zejména na zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání, na začleňování dlouhodobě evidovaných uchazečů se sociálním znevýhodněním na volný trh práce a na podporu cílové skupiny komplexním poradenstvím a posilováním motivace ke změně.

Cílová skupina:

- dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání (v evidenci ÚP ČR nad 12 měsíců), přednostně uchazeči opakovaně nebo dlouhodobě pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi.
- uchazeči o zaměstnání, kteří byli ke dni vstupu do projektu v předchozích třech letech opakovaně evidováni na ÚP ČR a současně jsou osobami s žádnou nebo nízkou kvalifikací (tj. maximálně dosažené základní vzdělání).

Klíčové aktivity projektu: individuální a skupinové poradenství, rekvalifikace, krátkodobá pracovní příležitost, krátkodobé zaměstnání, SÚPM, VPP, doprovodná opatření.

V roce **2023** bylo do projektu zařazeno 442 nových klientů. Na SÚPM bylo umístěno 141 klientů, na VPP pak 238 klientů. Všichni klienti absolvovali minimálně jednu poradenskou aktivitu. Rekvalifikační kurzy úspěšně dokončilo 13 klientů, z toho 3 RK byly zabezpečované a 10 RK zvolených. Na nedotované zaměstnání bylo umístěno 16 účastníků.

V průběhu celé realizace bylo v Jihomoravském kraji do projektu **zařazeno celkem 1 277 klientů**. Na SÚPM bylo umístěno 382 účastníků a na VPP 616 účastníků. Všichni klienti

zařazení do projektu absolvovali individuální poradenství, většina z nich i další poradenskou aktivitu. Rekvalifikační kurzy úspěšně ukončilo 92 klientů; z toho bylo 79 RK zabezpečovaných a 13 rekvalifikací zvolených. Na nedotované zaměstnání bylo umístěno 44 účastníků. Na dotované zaměstnání v rámci národní APZ pak bylo na umístěno 110 účastníků projektu.

V roce **2023** činily náklady na aktivity pro klienty projektu **62,7 mil Kč** (přesně 62 723 701 Kč).

Za celou dobu realizace projektu v JmK bylo vyčerpáno celkem 204,7 mil. Kč (přesně 204 733 923 Kč).

- **NIP Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II (VDTP II)**

Doba realizace: 1.1.2016 – 30.6.2023, prodlouženo do 31.8.2023

Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_121/0000597

V roce 2023 pokračovala realizace národního individuálního projektu **Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II**, v jehož rámci byly financovány rekvalifikace uchazečů a zájemců o zaměstnání a poradenské aktivity.

V rámci tohoto projektu bylo **do rekvalifikačních programů** zařazeno v roce 2023 **615 klientů**, tzn. 22 % všech osob zařazených do rekvalifikací. Realizovány byly jak rekvalifikace zabezpečované (398 osob), tak rekvalifikace zvolené (226 osob) a **poradenské aktivity**, do kterých bylo zařazeno **301 osob**. Blíže jsou poradenské aktivity popsány v rámci kapitoly Rekvalifikace a poradenství. Problémem při realizaci projektu byla relativně nízká míra nezaměstnanosti. Vzhledem ke struktuře a skladbě UoZ bylo velice těžké vybírat vhodné UoZ k účasti do projektu. Oslovování, a především motivace osob setrvávajících (zejména v dlouhodobé) v evidenci ÚP je čím dál náročnější.

Projektu VDTP II konkurovaly další realizované projekty ESF, a to zejména program NPO. Došlo tak k poklesu čerpání z projektu VDTP II.

V roce 2023 bylo na aktivity pro klienty **vynaloženo celkem 10,0 mil. Kč** (přesně 10 006 395 Kč).

- **NIP Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců (POVEZ II)**

Doba realizace: 1.1.2016 – 30.6.2023, prodlouženo do 30.12.2023

Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_121/0000597

Hlavním cílem projektu **Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II** je pomoci zaměstnavatelům v odborném vzdělávání stávajících i nově přijímaných zaměstnanců tak, aby mohli pružně reagovat na měnící se situaci a podmínky na trhu. Projekt umožňuje zaměstnavatelům získat finanční příspěvky na externí vzdělávání zaměstnanců nebo na mzdy interních lektorů a zároveň na mzdové náklady vzdělávaných zaměstnanců po dobu jejich vzdělávání.

Konkrétním cílem projektu je podpora odborného vzdělávání. Zájem je především o kurzy v oblasti odborné IT, a to jak programátorské kurzy, tak kurzy různých projekčních softwarů. Druhou nejčastější oblastí jsou odborně technické vzdělávací aktivity, zde mají největší zastoupení svářečské kurzy a kurzy obsluhy CNC strojů. V neposlední řadě jsou žádané kurzy jazykové.

V roce 2023 bylo v celém Jihomoravském kraji do projektu nově zapojeno **271 subjektů**, z toho 54 OSVČ. Celkem bylo do vzdělávání zapojeno **358 osob**. Nejvíce tento projekt využívají zaměstnavatelé v Brně, na které připadá více než polovina uzavřených dohod i podpořených zaměstnanců.

V roce 2023 bylo v Jihomoravském kraji uzavřeno s žadateli celkem **280 dohod** (co dohoda, to vzdělávací aktivita). Přestože projekt umožňuje vzdělávání formou interního školení, 90 % vzdělávacích aktivit bylo realizováno prostřednictvím externího dodavatele.

V roce 2023 bylo na projekt vynaloženo celkem 51,4 mil. Kč (přesně 51 419 947 Kč).

Za celou dobu realizace projektu bylo v Jihomoravském kraji do projektu zapojeno **2264 zaměstnavatelů a proškoleny 10 670 osob**. S žadateli bylo uzavřeno celkem **2 954 dohod** a celkově bylo vynaloženo **293 912 960 Kč**.

- **NIP OUTPLACEMENT (OUT)**

Doba realizace: 1.6.2020 – 31.5.2023, prodlouženo do 31.7.2023

Reg. č. projektu: CZ.03.1.52/0.0/0.0/18_093/0017176

Projekt byl zaměřen na **pomoc zaměstnancům, kteří byli ohroženi ztrátou zaměstnání** nebo byli již ve výpovědní době.

Cílem projektu je pomoc zaměstnancům podniků, které prochází strukturálními změnami, a které jsou tudíž nuceni své zaměstnance propouštět. Projekt se zaměřuje na **zvýšení adaptability** těchto **zaměstnanců pro nalezení nového pracovního uplatnění**. Propouštění zaměstnanci tak mají šanci najít si nové zaměstnání ještě před koncem stávajícího pracovního poměru. Zaměstnavatelé také mohou dál udržet dlouholeté pracovníky, pro které už nemají práci, ale díky projektu je mohou přeškolit na jinou pozici.

Klíčové aktivity: monitoring zaměstnavatelů, poradenská činnost, vzdělávací kurzy a rekvalifikace, zprostředkování zaměstnání a doprovodná opatření.

MONITORING ZAMĚSTNAVATELŮ A VÝBĚR ÚČASTNÍKŮ – v rámci projektu probíhá aktivní monitoring s cílem oslovit jak zaměstnavatele, kteří plánují propouštění, tak zaměstnavatele, kteří naopak chtějí nové zaměstnance přijímat. Využívány jsou veškeré dostupné informace a zdroje, které má Úřad práce k dispozici. Vedle přímého monitoringu zaměstnavatelů a hlášení o hromadných propouštěních jsou to mj. také informace přímo od nově registrovaných uchazečů o zaměstnání.

ZAPOJENÍ ÚČASTNÍKŮ DO PROJEKTU, VSTUPNÍ ROZHOVOR A PORADENSTVÍ – na základě získaných informací jsou zaměstnavatelé, kteří se potýkají s problémy kontaktováni, je jim představen projekt a jsou nabídnuty služby Úřadu práce. V případě zájmu jsou realizovány informační schůzky, kde jsou potencionálním účastníkům zodpovězeny dotazy týkající se aktivit projektu a případně i otázky ohledně evidence na Úřadu práce ČR. Cílem schůzek je dosáhnout zapojení účastníků do projektových aktivit.

VZDĚLÁVACÍ KURZY V OBLASTI PRACOVNÍHO PRÁVA, FINANČNÍ GRAMOTNOSTI A SOFT SKILLS – účastníci projektu jsou do této klíčové aktivity zařazováni průběžně dle individuálních potřeb a jejich aktuální situace. Snahou je poskytnout vzdělávací kurzy účastníkům bezprostředně po vstupu do projektu tzn. ještě v době jejich stávajícího zaměstnání. Kurzy jsou určeny nejen účastníkům projektu, kteří jsou ještě v zaměstnaneckém poměru, ale i těm, kterým se nepodařilo rychle nalézt vhodné pracovní uplatnění a již se registrovali na Úřadu práce ČR jako uchazeči o zaměstnání.

REKVALIFIKACE A VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY – cílem je zabezpečení rekvalifikací a vzdělávacích aktivit pro účastníky projektu dle jejich individuálních požadavků a při zohlednění jejich uplatnitelnosti na trhu práce. Část zařazených účastníků nakonec rekvalifikace nevyužila, neboť ještě před jejich realizací našla pracovní uplatnění a nastoupila do nového zaměstnání.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – je realizováno formou nedotovaných pracovních míst nebo pracovních míst, jejichž financování je podpořeno s využitím prostředků poskytnutých z OPZ (**Vytvořená pracovní místa NIP**). Příspěvek na mzdy nových zaměstnanců může činit až 15 tisíc Kč měsíčně po dobu až 9 měsíců.

DOPROVODNÁ OPATŘENÍ – v rámci realizace poradenských aktivit mohou účastníci projektu využívat doprovodná opatření. Jedná se např. o proplácení prokázaných cestovních výdajů. V odůvodněných případech mohou účastníci rovněž využít služeb hlídání dětí a jiných závislých členů rodiny. Účastníkům mohou být dále uhrazeny poplatky za vstupní prohlídky u lékaře, popř. za vyšetření nutná ke vstupu do rekvalifikací nebo do zaměstnávání.

Realizace projektu v roce 2023

Situace v projektu pro rok 2023 byla složitá jednak proto že zbývalo jen 5 měsíců do konce projektu, později byl projekt prodloužen ještě o dva měsíce pro ukončení projektu. To se významně promítlo na všech realizovaných aktivitách v projektu. Vzhledem k tomu, že projekt končil tak se podařilo **zařadit jen 12 nových klientů**. Vytvořeno bylo 11 pracovních míst a umístěno **14 klientů** (někteří na pracovní místa vytvořená již v minulém roce). Nová místa však již byla na kratší dobu a neměla tedy již takový efekt jako delší úvazky. Naopak se podařilo ještě realizovat **6 rekvalifikací a 1 poradenství**.

V roce 2023 bylo na aktivity projektu v Jihomoravském kraji **vynaloženo 5,8 mil Kč (5 798 535 Kč)**.

Celková realizace projektu Outplacement v rámci ČR: Projekt Outplacement byl realizován po dobu **38** měsíců. Projekt po dobu jeho realizace provázelo několik komplikací. Jako nejdůležitější komplikaci je možné považovat politickou situaci ve světě a navazující zhoršující se energetickou situaci. Další komplikaci v projektu představovalo i finanční provizorium samozřejmě nepomohl ani pozdní start projektu. Přes všechny zmíněné komplikace se celému projektovému týmu dařilo úspěšně projekt realizovat. V průběhu projektu **úspěšně ukončilo** projekt **6140** osob. Z dostupných dat vyplývá, že velkou část této skupiny tvořily **ženy**, a to až z **55** procent. Co se týče aktivit v projektu naši klienti nejvíce využívaly Společensky účelné pracovní místo (SÚPM) a rekvalifikace. O SÚPM měli převážně zájem malé a střední firmy. Celkově projekt pomohl vytvořit **2 086 nových pracovních míst**.

- **NIP FLEXI**

Doba realizace: 1.1.2021 – 30.6.2023, prodlouženo do 31.8.2023

Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_121/0017211

Cílem projektu je podpořit vyšší soulad mezi rodinným (soukromým) a pracovním životem, získání praxe a pracovních návyků za účelem usnadnění vstupu a udržení se na trhu práce. Projekt vychází vstříc osobám, které se z nejrůznějších důvodů (zdravotních, rodinných apod.) nemohou nechat zaměstnat např. na plný pracovní úvazek. Projekt nabízí flexibilní formy zaměstnání v rámci sdílených pracovních míst a generačního tandemu či v rámci standardních nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (APZ), kterými jsou příspěvek na zapracování a společensky účelné pracovní místo vyhrazené.

Cílovou skupinou projektu jsou

- Uchazeči a zájemci o zaměstnání, u kterých hrozí dlouhodobé vyloučení z trhu práce, ztráta pracovních návyků nebo sociální vyloučení. Převážně se jedná o klientky – matky malých dětí, pro které je důležitá možnost skloubení pracovního a rodinného života a možnost rozvržení pracovní doby dle individuálních potřeb. Druhou převažující skupinou jsou klienti OZP, kteří hledají zaměstnání na zkrácený úvazek.

- Uchazeči a zájemci o zaměstnání do věku 30 let a také zájemci o zaměstnání, kteří dosáhnou důchodového věku v období následujících 36 měsíců a jsou stávajícími zaměstnanci zaměstnavatele. Cílem této skupiny je podpora mezigenerační solidarity na trhu práce, zajištění tak generační výměny, pracovních zkušeností a udržení zaměstnanců v předdůchodovém věku.

Uchazeči se vybírají na základě kritérií, které musí splňovat pro vstup do projektu. Výběry klientů probíhají ve spolupráci se zaměstnavateli.

Klíčové aktivity: podpora flexibilních forem zaměstnání (sdílená pracovní místa, generační tandem či příspěvek na zapracování), poradenství, rekvalifikace, doprovodná opatření.

ZAŘAZENÍ ÚČASTNÍKŮ DO PROJEKTU, VSTUPNÍ POHOVOR A PORADENSKÁ ČINNOST – pro zapojení do projektu se musí osoba zaevidovat na Úřadu práce ČR jako zájemce o zaměstnání nebo uchazeč o zaměstnání. Následuje vstupní rozhovor se zaměstnancem ÚP ČR, na jehož základě vznikne seznam aktivit šitých na míru, které účastník absolvuje. Jednou z prvních aktivit je individuální či skupinové poradenství směřem k uplatnění na trhu práce.

SDÍLENÉ PRACOVNÍ MÍSTO – jedná se o místo, které je obsazeno dvěma nebo více zaměstnanci zaměstnavatele. Zaměstnanci na sdíleném pracovním místě vykonávají jeden (stejný) druh práce.

SÚPM VYHRAZENÁ – na ZKRÁCENÝ ÚVAZEK – místa určená pro osoby, které nemohou pracovat na plný úvazek (matky s malými dětmi, OZP..)

SÚPM VYHRAZENÁ – GENERAČNÍ TANDEM – cílem je podpora mezigenerační solidarity na trhu práce, zajištění generační výměny, mezigenerační přenos pracovních zkušeností, udržení zaměstnanců předdůchodového věku v zaměstnání, posílení souladu mezi kvalifikační nabídkou a poptávkou u osob vstupujících nově na trh práce (obzvláště u čerstvých on-line absolventů) pomocí investic do jejich vzdělání. U zaměstnavatele je tak zajištěno zapracování nově přijímaného zaměstnance provedené stávajícím zaměstnancem, kterému vznikne nárok na starobní důchod v období do 36 měsíců, je zaměstnán u zaměstnavatele minimálně 2 roky, a je zároveň ohrožen ztrátou zaměstnání.

PŘÍSPĚVEK NA UDRŽENÍ STÁVAJÍCÍHO ZAMĚSTNANCE – ÚP ČR uzavře se zaměstnavatelem Dohodu na udržení stávajícího zaměstnance. Zaměstnanec musí zůstat v pracovním poměru ještě minimálně 6 měsíců po skončení poskytování příspěvku (možnost výjimek). Poskytování příspěvku na udržení zaměstnance je vázáno na trvání pracovního poměru nově přijatého zaměstnance v rámci Generačního tandemu.

PŘÍSPĚVEK NA ZAPRACOVÁNÍ – příspěvek bude poskytnut na uchazečům o zaměstnání, kterým pro jejich zdravotní stav, věk, péči o dítě nebo z jiných vážných důvodů nelze zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem, a kterým ÚP ČR věnuje zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání (§ 33 zák. o zaměstnanosti).

DOPROVODNÁ OPATŘENÍ – mezi doprovodná opatření se řadí např. proplácení prokázaných cestovních výdajů, proplácení vstupních prohlídek u lékaře, popř. vyšetření nutná ke vstupu do rekvalifikací nebo do zaměstnávání nebo také využití služeb hlídání dětí a jiných závislých členů rodiny.

Realizace projektu

Klientům, pokud splňují kritéria cílové skupiny, je aktivně nabízena možnost vstupu do projektu, jednak přímo na úseku zprostředkování, ale také při jednání s klienty při realizaci individuálních poradenských aktivit. Rovněž zaměstnavatelům, kteří se informují o možnostech čerpání příspěvku na nové zaměstnance, je přednostně nabízena možnost podpory sdílených pracovních míst, generačního tandemu nebo nově zkrácených pracovních úvazků v rámci projektu FLEXI.

Klienti (zájemci a uchazeči o zaměstnání), kteří mají zájem vstoupit do projektu se účastní vstupního pohovoru, při kterém dojde k objasnění práv a povinností účastníků pro vstup do projektu. Je podepsána dohoda o vstupu do projektu, seznámení se zařazením do projektu a bezpečnostní pokyny pro účastníky poradenského programu. V rámci vstupního pohovoru je provedena profilace účastníků projektu. Následuje přijetí žádosti od zaměstnavatele a kontrola potřebných náležitostí žádosti (povinné přílohy, bezdlužnosti aj.). V případě, že je žádost kompletní, dochází k posouzení žádosti a uchazeče/záměnce o zaměstnání hodnotící komisí. Poté dochází k sepsání dohody se zaměstnavatelem, zveřejnění dohody v Registru smluv, doložení pracovních smluv, dohod o sdíleném pracovním místě a mzdových výměrů. Dalším krokem je kontrola zaměstnavatelem zaslaných měsíčních výkazů vyúčtování mzdových nákladů a proplácení schváleného příspěvku.

Ze začátku byl o projekt spíše menší zájem, postupně, kdy se víc dostával do povědomí (hromadné rozesílání dopisů zaměstnavatelům, spolupráce se zprostředkováním v rámci okresu), se na nás začaly firmy obracet s dotazy na podmínky a možnosti projektu (často však nedošlo ani k podání žádosti, protože jim nevyhovovala nastavená cílová skupina, popř. další podmínky projektu). V průběhu realizace projektu jsme nenarazili na větší překážky; s klienty i zaměstnavateli se spolupracovalo dobře. Z podpořených osob se nejčastěji jednalo o osoby vracející se na trh práce po rodičovské dovolené, které jsme umístili na sdílená pracovní místa a společensky účelná místa vyhrazená – zkrácený úvazek.

Vzhledem k tomu, že jednou z cílových skupin projektu jsou maminky pečující o děti, daří se umísťovat tyto klientky na pracovní pozice v dětských skupinách a alternativních školských zařízeních, kam si mohou brát děti sebou.

Doba realizace projektu (2,5 roku) byla velmi krátká na to, aby si zaměstnavatelé navykli využívat nové nástroje v projektu. Úspěšnost projektu také ztížil jednak odložený počátek skutečné realizace 6 měsíců po spuštění projektu, dále doba, kdy platila proticovidová opatření a v neposlední řadě rozpočtové provizorium na počátku roku 2022, kdy nebylo možné uzavírat nové dohody.

Problémem byla také složitost a náročná administrace nástrojů Sdílené místo a Generační tandem, jež odradila většinu zaměstnavatelů již v počátku.

Informace o prodloužení projektu přišlo velmi pozdě na uzavírání nových závazků. Stávající smlouvy, u kterých to bylo možné a byl zájem ze strany zaměstnavatele byly prodlouženy.

Zaměstnavatelé byli v rámci jiných jednání informováni o možnostech a podmínkách projektu FLEXI prostřednictvím specialistů monitoringu projektu EFES.

Realizace v roce 2023

V roce 2023 byl původní konec projektu nastaven na 31.6.2023 a tudíž byly uzavřeny smlouvy na max. 6 měsíců tj. 7 smluv SÚPM zkrácený úvazek. Následně po prodloužení termínu ukončení projektu na 31.8.2023 bylo prodlouženo čerpání u 15 stávajících smluv SÚPM na zkrácený úvazek.

Za celou dobu realizace vstoupilo do projektu 158 osob, bylo uzavřeno 52 SÚPM na zkrácený úvazek, 17 smluv SDM (sdílené pracovní místo), 2 SÚPM GT (generační tandem) a jedna smlouva na Příspěvek na zapracování. V roce 2023 vstoupilo do projektu 23 osob. **V roce 2023 bylo na aktivity pro klienty vynaloženo celkem 2,8 mil. Kč** (přesně 2 814 445 Kč).

Za celou dobu realizace bylo v JmK vynaloženo na projekt FLEXI 16 142 294 Kč.

- **NIP Záruky pro mladé (ZPM)**

Doba realizace: 1. 6. 2023 – 31. 5. 2027

Reg. č. projektu: CZ.03.01.01/00/22_028/0001318

Předmětem projektu je aktivizovat a motivovat k práci osoby se sníženou možností uplatnění se na trhu práce, a to osoby mladší 30 let (tj. do 29 let včetně) s kumulací znevýhodnění ovlivňujících jejich schopnost uplatnit se na trhu práce, které nejsou v zaměstnání, ve vzdělávání nebo v profesní přípravě (včetně dlouhodobě nezaměstnaných).

Cílem projektu je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost mladých díky jejich větší konkurenceschopnosti na trhu práce prostřednictvím odborné praxe; motivovat účastníky k prohloubení odborných znalostí a pracovních dovedností potřebných k výkonu konkrétní pracovní činnosti požadované trhem práce a vyrovnávat tak nesoulad mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce, získat tak kvalitní a dlouhodobé zaměstnání; u uchazečů o zaměstnání bez dokončené odborné kvalifikace usilovat o opětovné zahájení přípravy na budoucí povolání s využitím kariérového poradenství a aktivity „Návrat do vzdělávání“ a tím získat potřebné vzdělání k následnému lepšímu uplatnění na trhu práce.

Cílová skupina:

Klienti ÚP ČR **mladší 30 let** (tj. ve věku 15–29 let včetně):

- uchazeči o zaměstnání – osoby zařazené ÚP ČR do evidence UoZ;
- zájemci o zaměstnání – osoby zařazené ÚP ČR do evidence ZoZ;
- mladí lidé bez praxe, které nejsou zaměstnané ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, osoby předčasně odcházející ze vzdělávání, osoby opouštějící zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy;
- žáci a studenti posledních ročníků škol – osoby soustavně se připravující na výkon budoucího povolání, které studují v posledním ročníku SŠ nebo posledním ročníku VOŠ a VŠ;
- absolventi – osoby vstupující do zaměstnání na práci odpovídající jejich kvalifikaci, jestliže celková doba jejich odborné praxe nedosáhla po řádném (úspěšném) ukončení studia (přípravy) 2 let, přičemž se do této doby nezapočítává doba mateřské nebo rodičovské dovolené.

NEET – osoby, které nejsou zaměstnané ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy a nejsou v evidenci uchazečů o zaměstnání vedené ÚP ČR.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (údaje k 31.12.2023)

PORADENSTVÍ

Individuální poradenství – služba Úřadu práce ČR cílená na konkrétního klienta, která probíhá ve vztahu poradce – klient. Klientům je průběžně poskytováno individuální poradenství pro zprostředkování zaměstnání po celou dobu jeho účasti v projektu.

Skupinové poradenství/Poradenské aktivity/Motivační aktivity – služba Úřadu práce ČR poskytovaná skupině klientů se specifickými potřebami zjištěnými v průběhu poradenského procesu, a to k zajištění poradenské a informační činnosti v rámci zprostředkování zaměstnání a kariérové poradenství.

Díky absolvování jedné z forem diagnostik (bilanční diagnostika, diagnostika profesních kompetencí) bude možné účastníky efektivně profilovat a zařazovat do dalších aktivit projektu dle jejich schopností a aktuálních potřeb, jež jim usnadní vstup, i návrat na trh práce, udržení zaměstnání.

REKVALIFIKACE, PROFESNÍ KVALIFIKACE

Vstupu na trh práce mohou v projektu dle individuálních potřeb klientů předcházet [rekvalifikace](#). Rekvalifikace jsou zaměřeny zejména na získání odborných znalostí a dovedností vyžadovaných pro uplatnění na trhu práce, a to s cílem pomoci klientovi připravit se na konkrétní pozici anebo očekávání na trhu práce, a tím zvýšit jeho zaměstnanost.

NÁVRAT DO VZDĚLÁVÁNÍ

Hlavním cílem tohoto nástroje je zvýšit motivaci cílové skupiny vrátit se do systému vzdělávání, a tím zvýšit svoje šance na získání udržitelného zaměstnání.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Hlavním cílem je podpora klienta dotovaným a nedotovaným zaměstnáním. Nástroje [APZ](#) využívané v rámci této aktivity jsou Společensky účelná pracovní místa vyhrazená (včetně zkráceného úvazku), Sdílená pracovní místa, SÚPMV – zřízené za účelem výkonu [SVČ](#), SÚPMV – Odborná praxe, Práce na zkoušku, Příspěvek na zapracování.

DOPROVODNÁ OPATŘENÍ

Jedná se např. o případné proplácení prokázaných cestovních výdajů na aktivity projektu, proplacení poplatků za vydání potvrzení ke zdravotní způsobilosti (např. před nástupem na rekvalifikaci), zdravotní průkazy, výpisy z rejstříku trestů, v odůvodněných případech je možné využít služeb hlídání dětí a jiných závislých členů rodiny nebo příspěvek na podporu regionální mobility ([příspěvek na dojížděku](#)).

V průběhu roku 2023 bylo do projektu **zařazeno** celkem **243 klientů**. Na **rekvalifikační kurzy** v **roce 2023** nastoupilo **135 klientů**; z toho bylo 62 rekvalifikačních kurzů zabezpečených a 73 zvolených. Na **Odbornou praxi** bylo umístěno 11 **klientů**. Všichni klienti zařazení do projektu absolvují poradenské aktivity.

Z celkové částky rozpočtu určeného na přímou podporu aktivit v JMK, tedy 67 624 322 mil. Kč bylo **v roce 2023 vyčerpáno 1,3 mi. Kč** (přesně 1 301 146 Kč).

- **NIP Nová etapa (NOE)**

Doba realizace: 1. 5. 2023 – 30. 4. 2027
Reg. č. projektu: CZ.03.01.01/00/22_015/0002653

Cílem projektu je práce s klienty ve věku 30 až 54 let a poskytnutí pomocné ruky při nástupu na pracovní trh. Tato podpora se pohybuje od poradenských činností až po vytvořené pracovní místo, které má podpořit naše klienty v adaptaci na trhu práce. K procesu adaptace a zlepšení kvalifikaci našich klientů nabízíme také Rekvalifikace.

Cílovou skupinou projektu jsou klienti ve věku 30 až 54 let kteří jsou:

- uchazeči o zaměstnání – osoby zařazené ÚP ČR do evidence UoZ;
- zájemci o zaměstnání – osoby zařazené ÚP ČR do evidence ZoZ;
- neaktivní osoby v produktivním věku nad 55 let, které nejsou ani zaměstnané (zaměstnáním se pro tuto definici rozumí i výkon samostatně výdělečné

činnosti) ani nezaměstnané, tj. osoby, které nejsou evidované Úřadem práce ČR jako uchazeč o zaměstnání ani jako zájemce o zaměstnání, avšak mají zájem využít služeb ÚP ČR, které nejsou vázány ani na jednu z těchto evidencí, zejména tedy kariérového poradenství

Klíčovými aktivitami projektu jsou:

PORADENSTVÍ

Individuální poradenství – služba Úřadu práce ČR cílená na konkrétního klienta, která probíhá ve vztahu poradce – klient. Klientům je průběžně poskytováno individuální poradenství pro zprostředkování zaměstnání po celou dobu jeho účasti v projektu.

Skupinové poradenství/Poradenské aktivity/Motivační aktivity – služba Úřadu práce ČR poskytovaná skupině klientů se specifickými potřebami zjištěnými v průběhu poradenského procesu, a to k zajištění poradenské a informační činnosti v rámci zprostředkování zaměstnání a kariérového poradenství.

Díky absolvování jedné z forem diagnostik (bilanční diagnostika, diagnostika profesních kompetencí) bude možné účastníky efektivně profilovat a zařazovat do dalších aktivit projektu dle jejich schopností a aktuálních potřeb, jež jim usnadní vstup, i návrat na trh práce, udržení zaměstnání.

REKVALIFIKACE A PROFESNÍ KVALIFIKACE

Vstupu na trh práce mohou v projektu dle individuálních potřeb klientů předcházet rekvalifikace. Rekvalifikace jsou zaměřeny zejména na získání odborných znalostí a dovedností vyžadovaných pro uplatnění na trhu práce, a to s cílem pomoci klientovi připravit se na konkrétní pozici anebo očekávání na trhu práce, a tím zvýšit jeho zaměstnanost.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Hlavním cílem je podpora klienta dotovaným a nedotovaným zaměstnáním. Nástroje APZ využívané v rámci této aktivity jsou Společensky účelná pracovní místa vyhrazená (včetně zkráceného úvazku), Sdílená pracovní místa, SÚPMV – zřízené za účelem výkonu SVČ, Příspěvek na zapracování.

DOPROVODNÁ OPATŘENÍ

Jedná se např. o případné proplácení prokázaných cestovních výdajů na aktivity projektu, proplacení poplatků za vydání potvrzení ke zdravotní způsobilosti (např. před nástupem na rekvalifikaci), zdravotní průkazy, výpisy z rejstříku trestů, v odůvodněných případech je možné využít služeb hlídání dětí a jiných závislých členů rodiny nebo příspěvek na podporu regionální mobility (příspěvek na dojížďku).

Realizace projektu v roce 2023 (realizace byla zahájena 1.5.2023)

Projekt se postupně rozjíždí a začíná se dostávat do podvědomí klientů. Sice byla realizace zahájena oficiálně od května, ale první zaměstnanci byli nabrání později. To se významně podepsalo na plnění aktivit projektu. Ke konci roku 2023 jsme evidovali díky široké cílové skupině celkově **529 klientů zařazených do projektu**. Celkově byl zatím hlavně zájem o rekvalifikace. Za rok 2023 jsme financovali celkem **174 rekvalifikací** a vytvořily **25 nových pracovních míst**.

V roce 2023 bylo na aktivity projektu vyplaceno v JMK **2,9 mil. Kč** (přesně 2 971 205 Kč).

- **NIP Věk není překážkou (VNP)**

Doba realizace: 1. 5. 2023 – 30. 4. 2027

Reg. č. projektu: CZ.03.01.01/00/22_015/0002657

Realizace projektu byla zahájena 1.5.2023, realizační tým v JMK byl do projektu dosazen až od 1. 10. 2023. Projekt je zaměřen na podporu starších osob na trhu práce prostřednictvím nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, má za cíl zvýšit zaměstnanost těchto osob a posílit jejich rezistenci vůči výkyvům trhu práce, včetně podpory aktivního stárnutí a profesní mobility v závěrečných fázích profesní dráhy.

Cílem projektu je podpora profesní mobility a prodloužení aktivní profesní dráhy starších osob zejména prostřednictvím individuálního dalšího vzdělávání nebo poradenství a podpoře uzpůsobení pracovního prostředí a dalšího profesního směřování a podpora zaměstnanosti prostřednictvím komplexní palety nástrojů APZ, zejména eliminace bariér omezujících starší osoby v přístupu k zaměstnání v případě, že již došlo k jeho ztrátě.

Cílová skupina:

- uchazeči o zaměstnání ve věku od 55 let – osoby zařazené ÚP ČR do evidence UoZ
- zájemci o zaměstnání ve věku od 55 let – osoby zařazené ÚP ČR do evidence ZoZ
- neaktivní osoby v produktivním věku nad 55 let, které nejsou ani zaměstnané (zaměstnáním se pro tuto definici rozumí i výkon samostatně výdělečné činnosti) ani nezaměstnané, tj. osoby, které nejsou evidované Úřadem práce ČR jako uchazeč o zaměstnání ani jako zájemce o zaměstnání, avšak mají zájem využít služeb ÚP ČR, které nejsou vázány ani na jednu z těchto evidencí, zejména tedy kariérového poradenství

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (údaje k 31.12.2023)

PORADENSTVÍ

Individuální poradenství – služba Úřadu práce ČR cílená na konkrétního klienta, která probíhá ve vztahu poradce – klient. Klientům je průběžně poskytováno individuální poradenství pro zprostředkování zaměstnání po celou dobu jeho účasti v projektu.

Skupinové poradenství/Poradenské aktivity – služba Úřadu práce ČR poskytovaná skupině klientů se specifickými potřebami zjištěnými v průběhu poradenského procesu, a to k zajištění poradenské a informační činnosti v rámci zprostředkování zaměstnání a kariérové poradenství.

Díky absolvování jedné z forem diagnostik (bilanční diagnostika, diagnostika profesních kompetencí) bude možné účastníky efektivně profilovat a zařazovat do dalších aktivit projektu dle jejich schopností a aktuálních potřeb, jež jim usnadní vstup, i návrat na trh práce, udržení zaměstnání.

REKVALIFIKACE, PROFESNÍ KVALIFIKACE

Vstupu na trh práce mohou v projektu dle individuálních potřeb klientů předcházet rekvalifikace. Rekvalifikace jsou zaměřeny zejména na získání odborných znalostí a dovedností vyžadovaných pro uplatnění na trhu práce, a to s cílem pomoci klientovi připravit se na konkrétní pozici anebo očekávání na trhu práce, a tím zvýšit jeho zaměstnanost.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Hlavním cílem je podpora klienta dotovaným a nedotovaným zaměstnáním. Nástroje APZ využívané v rámci této aktivity jsou Společensky účelná pracovní místa vyhrazená (včetně zkráceného úvazku), Sdílená pracovní místa, SÚPMV – zřízené za účelem výkonu SVČ, Příspěvek na zapracování.

DOPROVODNÁ OPATŘENÍ

Jedná se např. o případné proplácení prokázaných cestovních výdajů na aktivity projektu, proplácení poplatků za vydání potvrzení ke zdravotní způsobilosti (např. před nástupem na rekvalifikaci), zdravotní průkazy, výpisy z rejstříku trestů, v odůvodněných případech je možné využít služeb hlídání dětí a jiných závislých členů rodiny nebo příspěvek na podporu regionální mobility (příspěvek na dojížděku).

V průběhu roku 2023 bylo do projektu **zařazeno** celkem **142 klientů**. Na **rekvalifikační kurzy v roce 2023** nastoupilo **55 klientů**; z toho bylo 32 rekvalifikačních kurzů zabezpečených a 23 zvolených. Na **SÚPM** byli umístěni **3 klienti**. Všichni klienti zařazení do projektu absolvují poradenské aktivity.

Z celkové částky rozpočtu určeného na přímou podporu aktivit v JMK 81 mil. Kč (přesně 81 499 471 Kč) bylo **v roce 2023 vyčerpáno 0,5 mil. Kč** (přesně 494 385 Kč). Většina aktivit byla zahájena až v závěru roku a čerpání finančních prostředků na přímou podporu klientů se promítne až do roku následujícího.

- **NIP Podpora zaměstnanosti osob se zdravotním postižením (OZP)**

Doba realizace: 1.4.2023 – 31.3.2027

Reg. č. projektu: CZ.03.01.01/00/22_015/0000889

Realizace projektu byla zahájena 1.4.2023 respektive 1.5.2023. Hlavním cílem projektu je zvýšení podpory zaměstnávání OZP a stabilizace jejich zaměstnání na otevřeném trhu práce. ÚP ČR proto chce problematiku podpory zaměstnávání OZP řešit řadou nástrojů a opatření, a to v rámci komplexních balíčků aktivit „šitých na míru“ pro konkrétní osoby prostřednictvím maximální podpory OZP prostřednictvím poradců na kontaktních pracovištích ÚP ČR. Současně je cílem zvýšit ekonomickou aktivitu OZP a prostřednictvím sítí spolupráce všech zainteresovaných stran dostat na trh práce dosud neaktivní osoby (OZP).

Cílová skupina:

- **Osoby se zdravotním postižením**
 - osoby se zdravotním postižením (dále jen „OZP“), které doloží status „OZP“ dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, § 67 (OZP v evidenci UoZ, ZoZ).
 - osoby se zdravotním postižením (dále jen „OZP“), které požádají o pracovní rehabilitaci a doloží status „OZP“ dle zákona č. 435/2024 Sb., o zaměstnanosti, § 67 a osoby v dočasné pracovní neschopnosti, které požádají o pracovní rehabilitaci na základě doporučení lékaře dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, § 69, odst. 5 (OZP v evidenci UoZ, ZoZ, OZP).
- **Neaktivní osoby** (OZP v produktivním věku, které nejsou ani zaměstnané ani nezaměstnané).

Klíčové aktivity projektu:

- Výběr a vstup účastníků do projektu
- Poradenství (vstupní poradenský pohovor, individuální poradenství, skupinové poradenství, poradenské programy, diagnostiky, bilanční diagnostika, diagnostika profesních kompetencí, ergodiagnostika, poradenství pro zaměstnavatele na otevřeném trhu práce a pro zaměstnavatele, kteří akceptují principy sociálního podnikání)
- Rekvalifikace, profesní kvalifikace
- Pracovní rehabilitace
- Zprostředkování zaměstnání (SÚPM vyhrazená pro UoZ, SÚPM vyhrazená Generační tandem, SÚPM vyhrazená pro UoZ na zkrácený úvazek, Sdílené pracovní místo, Pracovní místo se zapracováním, SÚPM, které je zřízené za účelem výkonu SVČ, Příspěvek na dojížděku)
- Doprovodná opatření

V době realizace v roce 2023 bylo do projektu zařazeno 240 osob. Na SÚPM nastoupilo 13 klientů, 7 klientů absolvovalo zvol. rekvalifikaci, 21 klientů absolvovalo zabezpečenou rekvalifikaci.

V roce 2023 bylo na projekt vynaloženo celkem **0,25 mil. Kč** (přesně 256 669 Kč). Většina aktivit byla zahájena až v samém závěru roku a čerpání finančních prostředků se promítne až do roku následujícího.

REGIONÁLNÍ INDIVIDUÁLNÍ PROJEKTY (RIP)

- **Záruky pro mladé v Jihomoravském kraji**

Doba realizace: 1.1.2016 – 31.5.2023

Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0./0.0./15_004/0000009

Cílová skupina (2 460 osob):

- osoby do 29 let věku (včetně)
- pracovní zkušenosti max. 3 roky
- evidence na úřadech práce v Jihomoravském kraji

Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání.

Primárním cílem projektu je zvýšit zaměstnanost a uplatnitelnost cílové skupiny na trhu práce. Prostřednictvím aktivit projektu je snaha poskytnout klientům odborné dovednosti a znalosti pro výkon konkrétní profese, poskytnout odborné praxe s perspektivou dalšího uplatnění na trhu práce, předcházet opakované evidenci a snížit průměrnou dobu evidence mladých uchazečů o zaměstnání na úřadu práce. V případě uchazečů o zaměstnání bez dokončené odborné kvalifikace se usiluje o opětovné zahájení přípravy na budoucí povolání, resp. návrat do vzdělávání.

V roce 2022 došlo k prodloužení doby realizace projektu do 31.5.2023 a s tím spojené navýšení rozpočtu o 11 100 000, včetně navýšení cílových hodnot sledovaných indikátorů projektu. (Rozpočet nově 240 615 613Kč, celková délka realizace 89 měsíců). Počet zařazených uchazečů do projektu se zvýšil z 1 580 na 1 656 klientů, počet uzavřených dohod o absolvování rekvalifikačního kurzu ze 153 na 160 dohod, z nichž alespoň 98 klientů získá osvědčení. Počet plánovaných mzdových příspěvků formou tzv. společensky účelných pracovních míst se zvýšil z hodnoty 1 204 na 1 242 míst s tímto příspěvkem.

VÝSLEDKY PROJEKTU:

VÝBĚR KLIENTŮ DO PROJEKTU – je realizován odbornými pracovníky projektu na všech

kontaktních pracovištích, a to ve spolupráci s oddělením zprostředkování. Uchazeči o zaměstnání byli vybíráni, v souladu s požadavky na cílovou skupinu, jak dle jejich zájmu, tak s ohledem na konkrétní odborné praxe u zaměstnavatelů. Vybráno a podpořeno aktivitami bylo od počátku projektu celkem 2 633 klientů (z plánovaných 2 460 osob, což je 107 %). S každým klientem byla uzavřena dohoda o účasti v projektu

PORADENSTVÍ – cílem této aktivity, opět realizované odbornými pracovníky projektu, je maximální možná podpora klientů projektu zvýšit motivaci a sebevědomí klienta a zajištění jeho pracovního potenciálu, které povede k uplatnění na trhu práce.

Typy poradenství:

- Individuální (absolvoval každý klient) – posílení motivace úspěšně absolvovat projekt, poradenství pro volbu povolání a rekvalifikace, získání a udržení odborné praxe atd. Rozsah je individuální dle potřeb klientů. Bylo poskytnuto 4 108,5 hodin individuálního poradenství, přičemž některým klientům opakovaně.
- Skupinové (absolvovalo od počátku projektu 220 osob z 216 plánovaných, což je 101,9 %) – v rámci skupinového poradenství je klientům poskytován celkový přehled v oblasti práva a zaměstnanosti, rozvoj sebe prezentace (sestavování životopisů, motivačních dopisů, práce s databázemi zaměstnavatelů apod.). Rozsah je zpravidla jednodenní.
- Pracovní diagnostika (absolvovalo od počátku projektu 270 klientů z plánovaných 270, což je 100 %) – pracovní diagnostiku absolvovali ti klienti, u kterých byla potřeba zjištění předpokladů k začlenění na trh práce, stanovení konkrétních dovedností, které je klient schopen získat dalším vzděláváním a možnosti pracovní uplatnění.

REKVALIFIKACE – byly zaměřeny na získání odborných znalostí a dovedností, obecně vyžadovaných na trhu práce, s cílem připravit uchazeče o zaměstnání především na konkrétní profesi (odbornou praxi) nebo přiblížit jejich kvalifikaci požadovaným nebo očekávaným potřebám trhu práce. Bylo možné absolvovat rekvalifikaci klasickou (vysoutěženou) či zvolenou. Celkový počet vstupů do rekvalifikací je tedy 166, přičemž jedna osoba měla 2 rekvalifikace. Počet osob s osvědčením je 149 a počet osvědčení je 150 (114 klasických a 36 zvolených). Nedokončení rekvalifikačních kurzů bylo především z důvodů nástupu na SÚPM, nedotované zaměstnání nebo do zaměstnání mimo projekt, ze zdravotních důvodů nebo z důvodu nedokončení závěrečné zkoušky.

ODBORNÉ PRAXE – hlavní aktivita projektu. Odborné praxe byly realizovány u zaměstnavatelů na území ČR formou SÚPM vyhrazených. Praxe byly zpravidla sjednávány na dobu 12 měsíců (doba poskytování příspěvku max. do 31.8.2022). Výše příspěvku byla určena v souladu se Směrnicí GŘ č. 4/2019, kdy je měsíční příspěvek stanoven procentní sazbou z hrubé mzdy uvedené v Žádosti o poskytnutí příspěvku na SÚPM, a to podle míry znevýhodnění a délky evidence jednotlivého uchazeče dle přílohy Směrnice GŘ ÚP ČR v platném znění. Na odbornou praxi byli zařazeni uchazeči o zaměstnání s evidencí na ÚP delší než 3 měsíce.

Celkem od počátku projektu bylo uzavřeno, resp. podepsáno, 1 290 dohod (z 1 242 plánovaných, tj. 103,9 %). Během realizace projektu bylo uzavřeno 102 dohod na úhradu mentora.

KRÁTKODOBÁ PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOST – jedná se o doplňkovou aktivitu projektu. Cílem práce na zkoušku je zjistit připravenost cílové skupiny k nástupu na pracovní místo (odbornou praxi). Na tuto aktivitu, zvanou také práce na zkoušku, bylo zařazeno 13 klientů (aktivita celkem plánována pro 13 osob). Pracovní smlouva byla uzavřena s maximálním možným úvazkem 0,5 na maximální možnou dobu - 3 měsíce.

NÁVRAT DO VZDĚLÁVÁNÍ – doplňková aktivita (plánem je podpořit max. 20 osob). Doposud touto aktivitou prošly 3 klienti projektu. Jejím cílem je zajistit návrat do vzdělávání u uchazečů, u kterých bude tato potřeba zjištěna a zajistit tak jejich lepší uplatnění na trhu práce v budoucnu. Odborní pracovníci trhu práce uchazeče motivovali ke vstupu do vzdělávání, poskytli odborné informace, zprostředkovali kontakt s vhodnou školou.

Z celkového počtu 2 633 klientů, kteří vstoupili do projektu, jich 2 135 vystoupilo z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání.

V roce 2023 vstoupilo do projektu ještě 6 osob a **2 byly umístěny na SÚPM.**

V roce 2023 bylo na aktivity projektu vynaloženo celkem **4,2 mil. Kč** (přesně 4 224 829 Kč).

- **50 PLUS v Jihomoravském kraji**

Doba realizace: 1.1.2016 – 30.4.2023

Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000041

Cílová skupina projektu (2 380 osob) - projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání evidované na úřadech práce v Jihomoravském kraji, a to:

- osoby starší 50 let v evidenci déle než 5 měsíců
NEBO
- osoby starší 50 let bez ohledu na délku evidence v případě, že jim nevznikl nárok na podporu v nezaměstnanosti.

Cílem projektu v roce 2023 bylo úspěšně dokončit projekt v souladu s navýšeným rozpočtem a navýšenými cílovými hodnotami sledovaných indikátorů projektu z roku 2022.

KONEČNÉ VÝSLEDKY PROJEKTU

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – byl prováděn ve spolupráci s jednotlivými úřady práce v kraji. Potenciální klienti z řad cílové skupiny projektu byli pozváni na individuální nebo skupinovou schůzku s odborným pracovníkem projektu, kde byl účastníkům představen smysl a obsah projektu. Celkem do projektu bylo vybráno 2 429 klientů, tj. 102 % plánu.

MOTIVAČNÍ PROGRAM – obsahem aktivity byl rozvoj sebe prezentace, rozvoj komunikačních a sociálních dovedností, všeobecný přehled v oblasti ekonomiky, práva a zaměstnanosti. Aktivita probíhala skupinově v rozsahu 12 – 15 hodin podle potřeb a možností klientů. Aktivitu absolvovalo 473 klientů, tj. 104 % plánu.

PORADENSKÉ ČINNOSTI – cílem aktivity bylo formou poradenství zvýšit motivaci klientů projektu a zjistit jejich pracovní potenciál. Aktivita zahrnovala:

- Individuální poradenství – možnost konzultace aktuální situace, schopností, dovednost a možností vedoucí k zapojení se zpět na trh práce. Časová dotace byla nastavena individuálně podle potřeb klienta. Celkově bylo poskytnuto 4 191,5 hodin poradenství.
- Pracovní diagnostika – zjišťovala možnosti konkrétního pracovního uplatnění pro klienta projektu. Aktivitu absolvovalo 321 klientů, tj. 100 % plánu.

REKVALIFIKAČNÍ KURZY – cílem aktivity bylo umístit klienty do vhodných rekvalifikačních kurzů vedoucích k získání nové kvalifikace či ke zvýšení nebo prohloubení kvalifikace stávající. Do rekvalifikací vstoupilo celkem 316 klientů (107 % plánu), přičemž osvědčení získalo 270 klientů.

MONITORING TRHU PRÁCE A ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – odborní pracovníci trhu práce a poradenství soustavným monitoringem trhu práce ve všech okresech JMK zajišťovali vhodná pracovní uplatnění pro klienty projektu a motivovali zaměstnavatele k využívání mzdových příspěvků při zaměstnání klientů projektu. Projekt podpořil formou mzdových příspěvků 1 361 tzv. společensky účelných pracovních míst, tj. 107 % plánu.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (aktivity ukončeny 31.03.2023, údaje k 31.12.2023)

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – byl prováděn ve spolupráci s jednotlivými kontaktními pracovišti v rámci celého Jihomoravského kraje. Vhodní uchazeči o zaměstnání byli na základě doporučení zprostředkování pozváni na individuální nebo skupinovou schůzku s odbornými pracovníky projektu, kde jim byl představen projekt a jeho aktivity. Od začátku realizace projektu bylo zařazeno 2 429 uchazečů, což je o 69 klientů více, než bylo plánováno. **V roce 2023 vstoupilo do projektu 8 klientů.**

MOTIVAČNÍ PROGRAM – nabízel účastníkům rozvoj komunikačních a sociálních dovedností, odborní pracovníci předávali uchazečům informace z oblasti ekonomiky, práva či zaměstnanosti. Aktivity se účastnily skupiny zájemců v rozsahu 12 – 15 hodin dle jejich potřeb a možností. Motivační program od začátku realizace absolvovalo 473 klientů z plánovaných 455, tj. 104 % plánu. **V roce 2023 prošlo Motivačním programem 6 klientů.**

PORADENSKÉ ČINNOSTI – cílem aktivity bylo formou poradenství zvýšení motivace klientů projektu a zjištění jejich pracovního potenciálu.

Aktivita zahrnuje:

- **Individuální poradenství** – klienti měli možnost konzultovat svoji aktuální situaci, schopnosti, dovednosti a možnosti za účelem zapojení se zpět na trh práce. Poradenství poskytovali jak odborní pracovníci projektu, tak odborný pracovník – psycholog, dle individuálních potřeb klientů, max. však 5 hodin na jednoho uchazeče. Od začátku realizace projektu bylo poskytnuto 4 191,5 hodin individuálního poradenství, některým opakovaně.
- **Pracovní diagnostika** – zjišťuje možnosti pracovního uplatnění pro klienty projektu. Za tímto účelem jsou využívány různé diagnostické testy, které byly v rámci projektu pořízeny. Aktivitu absolvovalo již 321 uchazečů z plánovaných 320.

V roce 2023 bylo poskytnuto 69 hodin individuálního poradenství, pracovní diagnostika již nebyla poskytována.

REKVALIFIKAČNÍ KURZY – umožňovaly klientům získání nové kvalifikace či prohloubení kvalifikace stávající, jeden uchazeč může absolvovat až 2 rekvalifikační kurzy. Od začátku realizace projektu se uskutečnilo celkem 316 kurzů a bylo vydáno celkem 270 osvědčení.

V roce 2023 byly realizovány 3 rekvalifikační kurzy a vydána 3 osvědčení o úspěšném absolvování kurzu.

MONITORING TRHU PRÁCE A ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – odborní pracovníci trhu práce a poradenství ve všech okresech Jihomoravského kraje soustavně monitorovali vhodná pracovní místa pro klienty projektu a poskytovali informace zaměstnavatelům ohledně možnosti využití mzdových příspěvků při zaměstnání klienta projektu. Výše příspěvku byla určena v souladu se Směrnicí GŘ č. 4/2019, kdy je měsíční příspěvek stanoven procentní sazbou z hrubé mzdy uvedené v Žádosti o poskytnutí příspěvku na SÚPM a to podle míry znevýhodnění a délky evidence jednotlivého uchazeče. Příspěvky byly poskytovány na dobu 6 – 12 měsíců. Od začátku projektu nastoupilo na toto místo 1 361 klientů, **v roce 2023 již nebyla uzavřena žádná dohoda o poskytnutí příspěvku na společensky účelné pracovní místo.**

Projekt celkově absolvovalo 2 429 osob, přičemž 1 563 osob vystoupilo z projektu z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání, tj. 64,35 % z počtu klientů.

V roce 2023 ještě vstoupilo do projektu 8 klientů, 6 prošlo motivačním programem a byly realizovány 3 rekvalifikační kurzy. Nové dohody na SÚPM již uzavírány nebyly, pouze dobíhaly dohody z předchozích let.

Z celkové částky navýšeného rozpočtu 236,6 mil. Kč (přesně 236 622 805 Kč) bylo **v roce 2023** na aktivity pro klienty **vyčerpáno 5,5 mil. Kč** (přesně 5 510 195 Kč). Celkem od začátku realizace projektu bylo vyčerpáno **230,2 mil Kč** (přesně 230 222 804,97 Kč), **tj. 97,3 %.**

- **ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji**

Doba realizace: 1.4.2016 – 30.4.2023

Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000037

Cílová skupina projektu (1 370 osob): Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání i zájemce o zaměstnání evidované na úřadech práce v Jihomoravském kraji, a to:

- osoby v evidenci delší než 12 měsíců
NEBO
- osoby se zdravotním postižením dle zákona č. 435/2004 Sb., § 67 odst. 2 bez ohledu na délku evidence

Cílem projektu v roce 2023 bylo úspěšně dokončit projekt v realizačním režimu nastaveném v roce 2017 (realizace projektu vlastními silami a ne dodavatelsky, jak bylo uvedeno ve schválených projektech) za účelem naplnění plánovaných indikátorů.

Aktivity pro klienty projektu započaly v únoru 2017, ukončeny byly v březnu 2023.

Projekt byl v roce 2023 realizován pro klienty pouze 3 měsíce: leden – březen, celkem pak 4 měsíce: leden – duben. Poté byl ukončen závěrečnou zprávou o realizaci projektu.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (aktivity ukončeny 31.03.2023, údaje k 31.12.2023)

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – byl prováděn ve spolupráci s jednotlivými úřady práce v kraji v časovém rozsahu cca 3 hodiny. Zařazení do projektu bylo podmíněno evidencí na kterémkoliv kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v JmK. Klientem se mohla stát pouze osoba, splňující podmínky cílové skupiny. Do projektu bylo plánováno zařadit min. 1 370 klientů. Celkem bylo vybráno 1 630 osob, z toho **4 v roce 2023**.

VSTUPNÍ BLOK – jednodenní (6 hodin, příp. 3 hodiny individuální) blok informací o projektu a jeho poradenských, motivačních a vzdělávacích aktivitách a legislativě z pracovní oblasti povinný pro všechny klienty projektu. **Dohodu o účasti v projektu podepsalo** celkem 1 452 osob z 1370 plánovaných, z toho **6 osob v roce 2023**.

PLÁN ROZVOJE KLIENTA – každý klient projektu spolupracoval při individuálním pohovoru s odborným pracovníkem úřadu práce na sestavení svého vhodného rozvojového a výukového plánu aktivit. Na doporučení odborného pracovníka mohl být klient zařazen do následujících motivačních, poradenských a vzdělávacích aktivit.

INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ – všichni klienti projektu mohli dle vlastního uvážení požádat o individuální poradenství odborného pracovníka úřadu práce za účelem zlepšení sebezpoznání. Celková kapacita poskytovaných poradenských hodin v tomto projektu byla 4 030 hodin, což odpovídalo průměru 3,0 hodin pro klienta. Aktivitu využilo celkem 1050 klientů, z toho **25 až v roce 2023**.

MOTIVAČNÍ PROGRAM – obsahem aktivity byl rozvoj sebezprezentace, rozvoj

komunikačních a sociálních dovedností, všeobecný přehled v oblasti ekonomiky, práva a zaměstnanosti. Aktivita probíhala 4 dny po 5 hodinách denně a byla určena pro min. 520 klientů. Program dosud absolvovalo celkem 533 klientů, z toho **13 v roce 2023**.

PROGRAM FINANČNÍ GRAMOTNOSTI – cílem aktivity bylo podat všeobecný přehled v oblasti financí nebo nabídnout pomoc a poradenství klientům, kteří byli v tíživé finanční situaci, naučit klienty orientovat se ve finančních rozhodnutích, spravovat osobní finanční podmínky, které mají dopad na materiální zajištění jedince, probírat témata peněz. Aktivita probíhala 4 dny (5+6+6+5 hod.) a byla určena pro min. 520 klientů. Program dosud absolvovalo celkem 546 klientů, z toho **7 v roce 2023**.

PORADENSKÝ PROGRAM a ERGODIAGNOSTIKA – pracovní nebo bilanční diagnostika (zjištění pracovního a osobnostního potenciálu klienta a posouzení jeho předpokladů pro uplatnění na trhu práce) byla určena pro min. 520 klientů z řad uchazečů o zaměstnání, ergodiagnostika pro 45 klientů se statutem OZP. Bylo vyhotoveno celkem 167 zpráv z pracovní diagnostiky, z toho 8 v roce 2023, 303 zpráv z bilanční diagnostiky, z toho 9 v roce 2023, 57 zpráv z ergodiagnostiky, z toho 0 v roce 2023.

REKVALIFIKACE – účast klientů v rekvalifikačních kurzech vycházel z jejich sestaveného Plánu rozvoje klienta. Klienti si mohli vybrat z nabídky rekvalifikačních kurzů úřadu práce nebo si zajistit zvolenou rekvalifikaci. Bylo plánováno zajištění min. 525 rekvalifikací. Celkem bylo vydáno 492 osvědčení úspěšným absolventům kurzů, z toho **13 v roce 2023**.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – odborní pracovníci úřadu práce byli nápomocni klientům projektu při hledání zaměstnání vyhledáváním vhodných potenciálních zaměstnavatelů. Plánováno bylo pro klienty projektu zajistit 350 pracovních míst se mzdovým příspěvkem (Společensky účelná pracovní místa-vyhrazená), celkem bylo umístěno na tyto místa 332 klientů. V roce 2023 již nové dohody uzavírány nebyly. Z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání (i nedotovaného) vystoupilo z projektu celkem 836 klientů, z toho **14 v roce 2023**.

DOPROVODNÁ A PODPŮRNÁ OPATŘENÍ – pomáhaly formou příspěvku na úhradu nutných nákladů klientům s účastí na aktivitách projektu (úhrada cestovného, poplatků zdravotních, správních a administrativních, jako například založení živnosti, výpis z rejstříku trestů v souvislosti s nástupem na rekvalifikaci, příspěvek na hlídání dětí a dalších závislých osob).

Z celkové částky rozpočtu 69,8 mil. Kč (přesně 69 844 500 Kč) bylo **v roce 2023 vyčerpáno** na aktivity pro klienty **1,3 mil. Kč** (přesně 1 277 102 Kč). **Celkem od začátku realizace** projektu bylo vyčerpáno **55,1 mil. Kč** (55 071 767 Kč).

- **Šance pro rodiče v Jihomoravském kraji**

Doba realizace: 1. 4. 2016 – 30. 4. 2023
Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000042

Cílová skupina projektu (1 530 osob): Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání i zájemce o zaměstnání evidované na úřadech práce v Jihomoravském kraji a pečující o dítě do 10 let věku.

Cílem projektu v roce 2023 bylo úspěšně dokončit projekt v realizačním režimu nastaveném v roce 2017 (realizace projektu vlastními silami a ne dodavatelsky, jak bylo uvedeno ve schválených projektech) za účelem naplnění plánovaných indikátorů.

Aktivity pro klienty projektu započaly v únoru 2017, ukončeny byly v březnu 2023. Projekt byl v roce 2023 realizován pro klienty pouze 3 měsíce: leden–březen, celkem pak 4 měsíce: leden – duben. Poté byl ukončen závěrečnou zprávou o realizaci projektu.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (aktivity ukončeny 31.03.2023, údaje k 31.12.2023)

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – byl prováděn ve spolupráci s jednotlivými úřady práce v Jihomoravském kraji v časovém rozsahu cca 3 hodiny. Zařazení do projektu bylo podmíněno evidencí na kterémkoliv kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v JmK. Klientem se mohla stát pouze osoba splňující podmínky cílové skupiny. Do projektu bylo plánováno zařadit min. 1 530 klientů. Celkem bylo vybráno 1 762 osob, z toho **1 v roce 2023**.

VSTUPNÍ BLOK – jednodenní (6 hodin, příp. 3 hodiny individuální) blok informací o projektu a jeho poradenských, motivačních a vzdělávacích aktivitách a legislativě z pracovní oblasti povinný pro všechny klienty projektu. **Dohodu** o účasti v projektu **podepsalo** celkem 1 648 osob z 1 530 plánovaných, z toho **1 osoba v roce 2023**.

PLÁN ROZVOJE KLIENTA – každý klient projektu spolupracoval při individuálním pohovoru s odborným pracovníkem na sestavení svého vhodného rozvojového a výukového plánu aktivit. Na doporučení odborného pracovníka mohl být klient zařazen do následujících motivačních, poradenských a vzdělávacích aktivit.

INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ – všichni klienti projektu mohli dle vlastního uvážení požádat o individuální poradenství odborného pracovníka za účelem zlepšení sebepoznání. Celková kapacita poskytovaných poradenských hodin v tomto projektu byla 3 810 hodin, což odpovídalo průměru 3,2 hodin pro klienta. Aktivitu využilo celkem 1 146 klientů, z toho **26 až v roce 2023**.

MOTIVAČNÍ PROGRAM – zvýšení motivace a sebevědomí klienta pro uplatnění na trhu práce, získání základních znalostí z oblasti informačních technologií, posílení právního vědomí a zvýšení orientace v problematice trhu práce při využití přednášek, nácviku a tréninku, rozvoj dovedností při hledání zaměstnání. Aktivita probíhala 4 dny po 5 hodinách

denně a byla určena pro min. 380 klientů. Program absolvovalo celkem 456 klientů, z toho **4 v roce 2023**.

PROGRAM FINANČNÍ GRAMOTNOSTI – cílem aktivity bylo podat všeobecný přehled v oblasti financí nebo nabídnout pomoc a poradenství klientům, kteří byli v tíživé finanční situaci, naučit klienty orientovat se ve finančních rozhodnutích, spravovat osobní finanční podmínky, které mají dopad na materiální zajištění jedince, probírat témata peněz. Aktivita probíhala 4 dny (5+6+6+5 hod.) a byla určena pro min. 435 klientů. Program absolvovalo celkem 502 klientů, z toho **3 v roce 2023**.

PORADENSKÝ PROGRAM – pracovní nebo bilanční diagnostika (zjištění pracovního a osobnostního potenciálu klienta a posouzení jeho předpokladů pro uplatnění na trhu práce) byla určena pro min. 520 klientů z řad uchazečů o zaměstnání. Bylo vyhotoveno celkem 201 zpráv z pracovní diagnostiky, z toho **13 v roce 2023**, 324 zpráv z bilanční diagnostiky, z toho **3 v roce 2023**.

REKVALIFIKACE – účast klientů v rekvalifikačních kurzech vycházel z jejich sestaveného Plánu rozvoje klienta. Klienti si mohli vybrat z nabídky rekvalifikačních kurzů úřadu práce nebo si zajistit zvolenou rekvalifikaci. Bylo plánováno zajištění min. 700 rekvalifikací. Celkem bylo vydáno 630 osvědčení úspěšným absolventům kurzů, z toho **7 v roce 2023**.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – odborní pracovníci úřadu práce byli nápomocni klientům projektu při hledání zaměstnání vyhledáváním vhodných potenciálních zaměstnavatelů. Plánováno bylo pro klienty projektu zajistit 400 pracovních míst se mzdovým příspěvkem (Společensky účelná pracovní místa vyhrazená), celkem bylo umístěno na tyto místa 426 klientů, z toho **v roce 2023 již žádný**.

Z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání (i nedotovaného) vystoupilo z projektu celkem 1 186 klientů, z toho **13 v roce 2023**.

DOPROVODNÁ A PODPŮRNÁ OPATŘENÍ – pomáhaly formou příspěvku na úhradu nutných nákladů klientům s účastí na aktivitách projektu (úhrada cestovného, poplatků zdravotních, správních a administrativních, jako například založení živnosti, výpis z rejstříku trestů v souvislosti s nástupem na rekvalifikaci, příspěvek na hlídání dětí a dalších závislých osob).

Z celkové částky rozpočtu 74,3 mil. Kč (přesně 74 317 260 Kč) bylo **v roce 2023 vyčerpáno na aktivity pro klienty 2,6 mil. Kč** (přesně 2 678 569 Kč). Celkem od začátku realizace projektu bylo vyčerpáno 62,1 mil. Kč (přesně 62 071 781 Kč).

- **Šance na práci v Jihomoravském kraji**

Doba realizace: 1.5.2023 – 30.4.2026
Reg. č. projektu: CZ.03.01.01/00/22_023/0001308

Cílová skupina projektu (490 klientů): Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání i zájemce o zaměstnání evidované na úřadech práce v Jihomoravském kraji.

Projekt je v souladu s výzvou zaměřen na osoby, které jsou ohroženy sociální exkluzí, především pak na osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách:

1. osoby pečující o malé děti - osoby pečující o osobu mladší 15 let;
 2. osoby s kumulací znevýhodnění na trhu práce - osoby splňující alespoň dvě z následujících charakteristik:
 - osoby pečující o dítě mladší 15 let či o osobu blízkou,
 - osoby vedené Úřadem práce ČR v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 5 měsíců,
 - osoby mladší 25 let,
 - osoby ve věku 55 a více let,
 - osoby s nízkou úrovní kvalifikace (stupeň ISCED 0 - 2),
 - osoby se zdravotním postižením dle zák. 435/2004 Sb., par. 67 či duševním onemocněním,
 - osoby z národnostních menšin a osoby z jiného sociokulturního prostředí;
 3. osoby vracející se na trh z mateřské/rodičovské dovolené - osoby, které nevykonávaly zaměstnání nebo SVČ po dobu mateřské/rodičovské dovolené a v řádu měsíců se u nich očekává návrat na trh práce,
- přičemž prioritou jsou s ohledem na specifika trhu práce v JmK osoby pečující o malé děti s kumulací znevýhodnění v oblastech SVL.

Cílem projektu v roce 2023 bylo nastavit realizační režim projektu za účelem naplnění plánovaných indikátorů a jeho aktivity otevřít pro klienty. Realizace projektu probíhá vlastními silami.

Aktivity pro klienty projektu započaly v červnu 2023. Projekt byl v roce 2023 realizován pro klienty pouze 7 měsíců: červen – prosinec, celkem pak 8 měsíců: květen – prosinec.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (údaje k 31.12.2023)

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – je prováděn ve spolupráci s jednotlivými úřady práce v kraji v časovém rozsahu cca 2 hodiny. Zařazení do projektu je podmíněno evidencí na kterémkoliv kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v JmK. Klientem se může stát pouze osoba, splňující podmínky cílové skupiny. Do projektu je plánováno zařadit min. 490 klientů. Dosud bylo vybráno celkem 273 osob, z toho všech **273 v roce 2023**.

VSTUPNÍ BLOK – jednodenní (5 hodin, příp. 2 hodiny individuální) blok informací o projektu a jeho poradenských, motivačních a vzdělávacích aktivitách a legislativě z pracovní oblasti

povinný pro všechny klienty projektu. **Dohodu o účasti v projektu** dosud **podepsalo** celkem 252 osob z 490 plánovaných, z toho všech **252 osob v roce 2023**.

PLÁN ROZVOJE KLIENTA – každý klient projektu spolupracuje při individuálním pohovoru s odborným pracovníkem úřadu práce na sestavení svého vhodného rozvojového a výukového plánu aktivit. Na doporučení odborného pracovníka může být klient zařazen do následujících motivačních, poradenských a vzdělávacích aktivit.

INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ – všichni klienti projektu mohou dle vlastního uvážení požádat o individuální poradenství odborného pracovníka úřadu práce za účelem zlepšení sebezpoznání. Celková kapacita poskytovaných poradenských hodin v tomto projektu je 1 405 hodin, což odpovídá průměru cca 3,0 hodin pro klienta. Aktivitu dosud využilo celkem 180 klientů, z toho všech **180 v roce 2023**.

MOTIVAČNÍ PROGRAM – obsahem aktivity je rozvoj sebereprezentace, rozvoj komunikačních a sociálních dovedností, všeobecný přehled v oblasti ekonomiky, práva a zaměstnanosti. Aktivita probíhá 4 dny po 5 hodinách denně a je určena pro min. 141 klientů. Program dosud absolvovalo celkem 42 klientů, z toho všech **42 v roce 2023**.

PROGRAM FINANČNÍ GRAMOTNOSTI – cílem aktivity je podat všeobecný přehled v oblasti financí nebo nabídnout pomoc a poradenství klientům, kteří jsou v tíživé finanční situaci, naučit klienty orientovat se ve finančních rozhodnutích, spravovat osobní finanční podmínky, které mají dopad na materiální zajištění jedince, probírat témata peněz. Aktivita trvá 20 hodin v průběhu 4 dnů a je určena pro min. 141 klientů. Program dosud absolvovalo celkem 121 klientů, z toho všech **121 v roce 2023**.

PORADENSTVÍ/DIAGNOSTIKA – pracovní nebo bilanční diagnostika (zjištění pracovního a osobnostního potenciálu klienta a posouzení jeho předpokladů pro uplatnění na trhu práce) je určena pro min. 225 klientů z řad uchazečů o zaměstnání. Dosud bylo vyhotoveno celkem 45 zpráv z pracovní diagnostiky, z toho všech **45 v roce 2023** a 2 zprávy z bilanční diagnostiky, z toho obě **2 v roce 2023**.

REKVALIFIKACE – účast klientů v rekvalifikačních kurzech vychází z jejich sestaveného Plánu rozvoje klienta. Klienti si mohou vybrat z nabídky rekvalifikačních kurzů úřadu práce nebo si zajistit zvolenou rekvalifikaci. Je plánováno zajištění min. 225 rekvalifikací. Dosud bylo vydáno celkem 25 osvědčení úspěšným absolventům kurzů, z toho všech **25 v roce 2023**.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – odborní pracovníci úřadu práce jsou nápomocni klientům projektu při hledání zaměstnání vyhledáváním vhodných potenciálních zaměstnavatelů. Plánováno je zajistit pro klienty projektu min. 120 pracovních míst se mzdovým příspěvkem (Společensky účelná pracovní místa-vyhrazená, Sdílená pracovní místa, celkem bylo umístěno **na SÚPM 56 klientů**, všichni v roce 2023.

Z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání (i nedotovaného) vystoupilo z projektu celkem 83 klientů, z toho všech 83 v roce 2023.

NÁVRAT DO VZDĚLÁVÁNÍ – cílem aktivity je zvýšit motivaci klientů vrátit se do systému vzdělávání, a tím zvýšit jejich šanci na získání udržitelného zaměstnání. Aktivita je určena pro klienty bez dokončené odborné kvalifikace. Dosud nebyl přijat ke studiu žádný klient projektu.

DOPROVODNÁ A PODPŮRNÁ OPATŘENÍ – pomáhají formou příspěvku na úhradu nutných nákladů klientům s účastí na aktivitách projektu (např. úhrada cestovného, poplatků zdravotních, správních a administrativních, jako například založení živnosti, výpis z rejstříku trestů v souvislosti s nástupem na rekvalifikaci, příspěvek na hlídání dětí a dalších závislých osob).

Z celkové částky rozpočtu 48,0 mil. Kč (přesně 47 975 053 Kč) bylo **v roce 2023 vyčerpáno na aktivity pro klienty 1,5 mil. Kč** (přesně 1 537 805 Kč). **Celkem** na projekt od začátku realizace **bylo vyčerpáno 3,7 mil. Kč** (přesně 3 680 893 Kč).

6.4 Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2023

Aktivní politika zaměstnanosti v kraji byla v souladu s přijatou Strategii APZ pro rok 2023 zaměřena především na podporu uchazečů o zaměstnání znevýhodněných na trhu práce.

Hlavní pozornost byla věnována aktivním a preventivním opatřením pro uchazeče o zaměstnání nejvíce znevýhodněné na trhu práce, ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností a sociální exkluzí. U uchazečů o zaměstnání ohrožených ztrátou pracovních návyků a ztrátou motivace k hledání vhodného pracovního uplatnění bylo využíváno nástrojů a opatření APZ jako motivačního a aktivizačního prvku.

Přednostně byly do nástrojů APZ zařazovány tyto cílové skupiny uchazečů o zaměstnání:

- dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání (déle než 12 měsíců)
- uchazeči do 25 let věku, zejména absolventi škol bez praxe
- rodiče pečující o dítě do 10 let věku
- uchazeči starší 50 let věku
- osoby se zdravotním postižením
- uchazeči, kteří jsou osobami v hmotné nouzi, zejména osoby, které vykonávají nebo nedávno vykonávaly veřejnou službu
- uchazeči s kumulovanými handicapem ve vztahu k trhu práce (nepříznivý zdravotní stav, vyšší věk, sociální vyloučení, délka evidence, absence kvalifikace apod.).

Zvýšená pozornost byla věnována především klientům, u nichž docházelo ke kumulaci handicapů ve vztahu k trhu práce (nepříznivý zdravotní stav, vyšší věk, absence kvalifikace apod.).

Pro umístění uchazečů byly využívány zejména nástroje **Veřejně prospěšné práce a Společensky účelná pracovní místa**.

Stanoveny byly tyto cíle:

1. Zařadit do rekvalifikačních a vzdělávacích aktivit zaměřených na rozvoj digitálních kompetencí a na oblast Průmyslu 4.0 minimálně **800 klientů**.

Tento cíl byl naplněn. V roce 2023 bylo do rekvalifikačních v oblasti digitálních kompetencí a průmyslu 4.0 **zařazeno celkem 945 klientů**. Další 595 osob pak absolvovalo kurzy digitálního vzdělávání dle § 106 Zákona o zaměstnanosti.

2. Podporovat uplatnitelnost osob nad 50 let na trhu práce. Z podpořených osob bude minimálně **25 %** osob nad 50 let.

Tento cíl se rovněž podařilo naplnit. V případě aktivit, kde Úřad práce mohl ovlivňovat strukturu podpořených klientů (tzn. mimo kurzy digitálního vzdělávání dle § 106 ZoZ) bylo ze 4 209 podpořených 1 078 osob **ve věku nad 50 let, tzn. 25,6 %**.

	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Celkem podpořených	429	1 699	690	520	710	477	279	4 804
50+ celkem	94	342	161	120	189	128	100	1 134
% 50+	21,9	20,1	23,3	23,1	26,6	26,8	35,8	23,6
Digikurzy	37	384	86	21	23	34	10	595
50+ Digikurzy	1	35	10	2	3	4	1	56
% 50+	2,7	9,1	11,6	9,5	13,0	11,8	10,0	9,4
Celkem bez Digikurzů	392	1 315	604	499	687	443	269	4 209
50+ bez Digikurzů	93	307	151	118	186	124	99	1 078
% 50+	23,7	23,3	25,0	23,6	27,1	28,0	36,8	25,6

3. **Zvýšit využití nástroje VPP *Integrační pracovní místo*** a posílit spolupráci s obcemi místními neziskovými organizacemi při komplexním řešení sociální situace klientů dlouhodobě nebo opakovaně evidovaných, s nízkou kvalifikací, ohrožených sociální exkluzí a v hmotné nouzi. Cílem bylo v rámci každého Kontaktního pracoviště nastavit systém pravidelných setkání zainteresovaných aktérů pro výměnu informací a zkušeností docílit, aby v rámci každého KoP byla vytvořena minimálně tři integrační pracovní místa.

Tento cíl nebyl naplněn z důvodu, že nástroj VPP *Integrační pracovní místo* doposud nebyl „odpilotován“ a zaveden plošně do nástrojů APZ v rámci celé republiky.

7 Cíle APZ pro rok 2024

Aktivní politika zaměstnanosti v kraji bude zaměřena na podporu uchazečů o zaměstnání znevýhodněných na trhu práce. Ke klientům bude Krajská pobočka v Brně přistupovat individuálně, bude komplexně posuzovat kompetence a možnosti uchazeče o zaměstnání, uplatnitelnost na trhu práce, ekonomickou situaci klienta a ohrožení sociálním vyloučením z důvodu setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti. V oblasti poradenství bude důraz kladen na prevenci vzniku dlouhodobé nezaměstnanosti, zejména prostřednictvím celoživotního kariérového poradenství. Poradenské programy budou orientovány zejména do oblasti finanční a digitální gramotnosti.

Vhodnost použití jednotlivých nástrojů bude zvažována s ohledem na aktuální situaci na regionálním trhu práce a na strukturu uchazečů o zaměstnání tak, aby prostředky APZ byly vynakládány co nejefektivněji a nejúčelněji, aby nedocházelo k podpoření UoZ, jemuž je možné nalézt zaměstnání na volném trhu práce.

Cílové skupiny uchazečů o zaměstnání (ZoZ) přednostně podporované nástroji APZ:

- dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání (déle než 12 měsíců)
- uchazeči do 25 let věku, zejména absolventi škol bez praxe a mladiství
- rodiče pečující o děti do 10 let věku
- uchazeči od 50 let věku
- osoby se zdravotním postižením
- uchazeči, kteří jsou osobami v hmotné nouzi, zejména osoby, které vykonávají nebo nedávno vykonávaly veřejnou službu
- uchazeči s kumulovanými handicapy ve vztahu k trhu práce (nepříznivý zdravotní stav, vyšší věk, sociální vyloučení, délka evidence, absence kvalifikace, ukončení VTOS apod.)
- UoZ a ZoZ, kteří jsou osobami s dočasnou ochranou

Prioritami pro rok 2024 bude:

- Zaměřit se především na podporu uplatnitelnosti osob dlouhodobě nezaměstnaných, zejména s nízkou nebo chybějící kvalifikací, osob v hmotné nouzi, osob starších 50 let a osob ohrožených sociálním vyloučením.
- Pozornost bude zaměřena na realizaci rekvalifikací a vzdělávacích aktivit zaměřených především na rozvoj digitálních kompetencí a na oblast Průmyslu 4.0.
- Posílení aktivní spolupráce se zaměstnavateli, veřejnou správou, vzdělavateli, a dalšími subjekty působícími na trhu práce, návazně na aktuální trendy na trhu práce, zejména Průmysl 4.0. K tomu využívat organizaci společných setkávání, burz práce, seminářů a zapojení do poradních sborů. Pro komunikaci využívat regionální zastoupení Hospodářské komory, Svazu průmyslu a dopravy, na celokrajské úrovni Radu pro rozvoj lidských zdrojů Jihomoravského kraje.

Na rok 2024 si stanovujeme tyto konkrétní cíle:

1. Zařadit do rekvalifikací a vzdělávacích aktivit zaměřených na **rozvoj digitálních kompetencí a na oblast Průmyslu 4.0**

minimálně 1 000 osob.

2. Podporovat uplatnitelnost osob nad 55 let na trhu práce.
Cílem bude zvýšit **podíl osob starších 55 let** umístěných na trh práce nebo podpořených rekvalifikací a kurzem dalšího vzdělávání minimálně

10 % oproti roku 2023.

3. Věnovat zvýšenou pozornost mladým do 30 let. Podpořit jejich umístění prostřednictvím národního individuálního projektu Záruky pro mladé, kombinací nástrojů a opatření za využití rekvalifikací nebo poradenství. Podporovat především absolventy bez praxe.

Cílem je podpořit minimálně

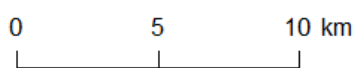
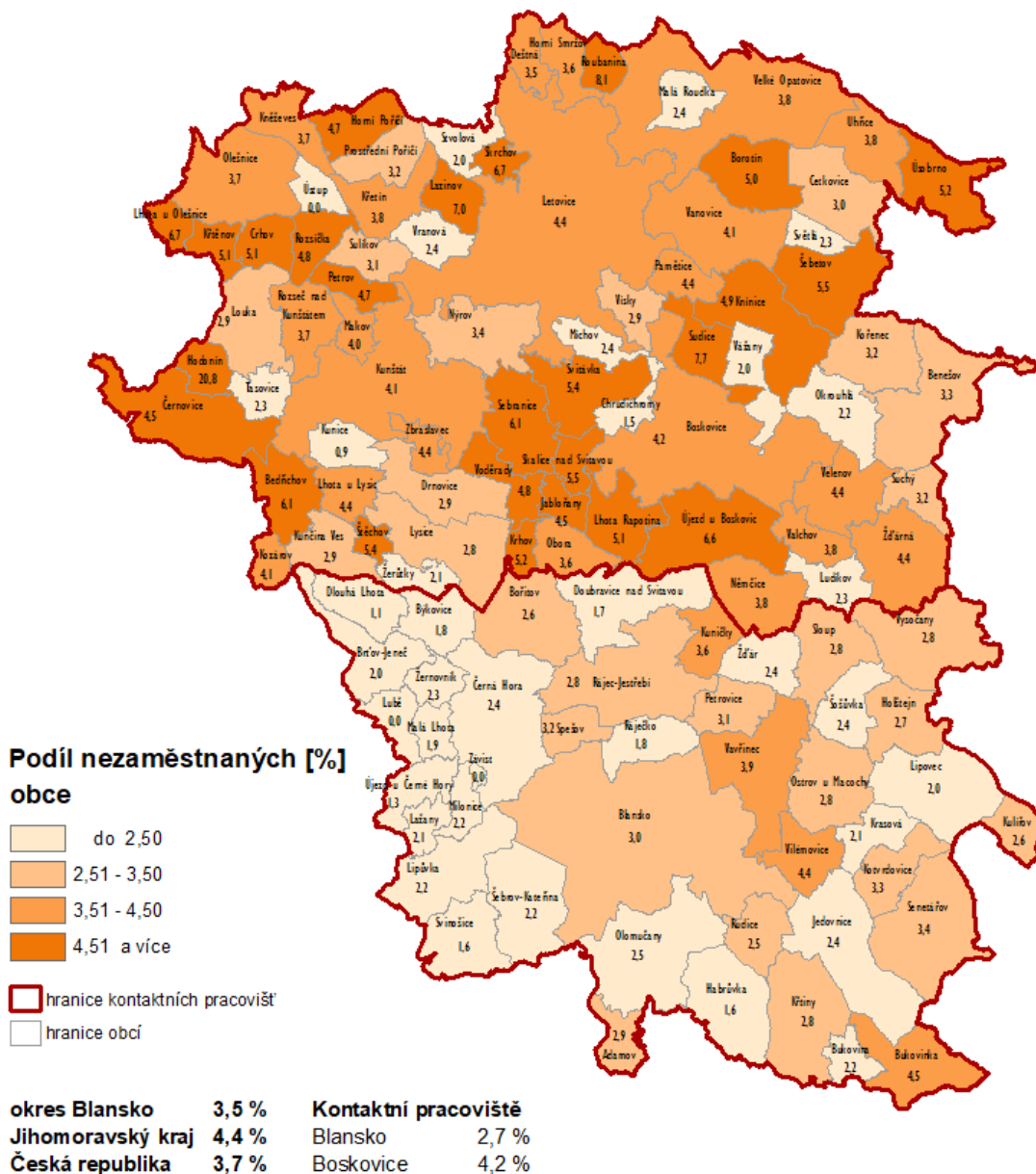
20 % mladých do 30-ti let z celkového počtu podpořených osob.

8 PŘÍLOHY

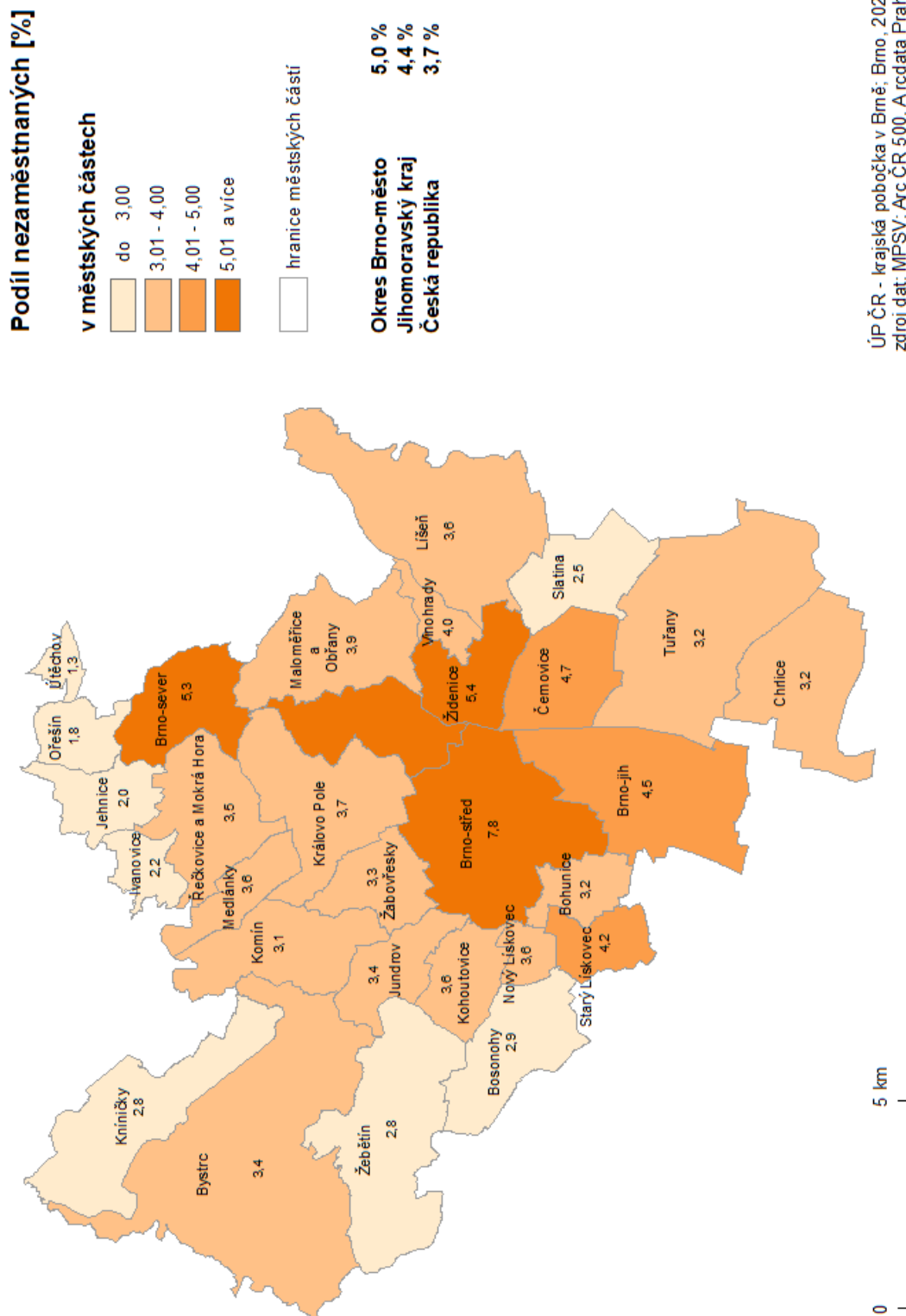
PŘÍLOHA 1

PODÍL NEZAMĚŠTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15-64 LET v obcích okresu Blansko ke 31.12.2023

ÚP ČR – Krajská pobočka v Brně; Brno, 2024
 Data: MPSV; ArcCR 500v.3.2., Arcdata Praha

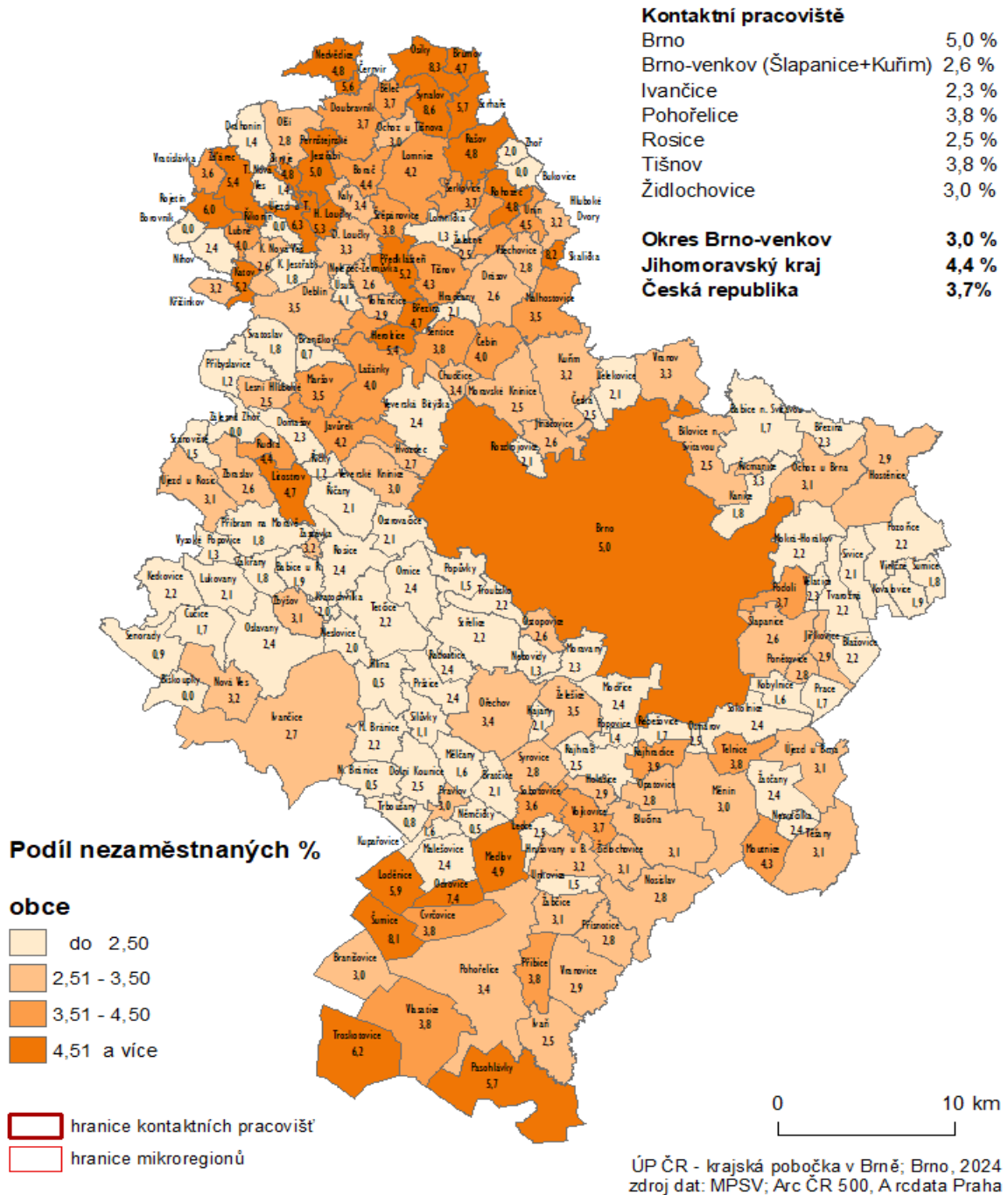
PŘÍLOHA 2

PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET
v Městských částech Brna ke 31.12.2023

PŘÍLOHA 3

PODÍL NEZAMĚŠTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET
v obcích okresů Brno - venkov a v Brně městě ke 31.12. 2023

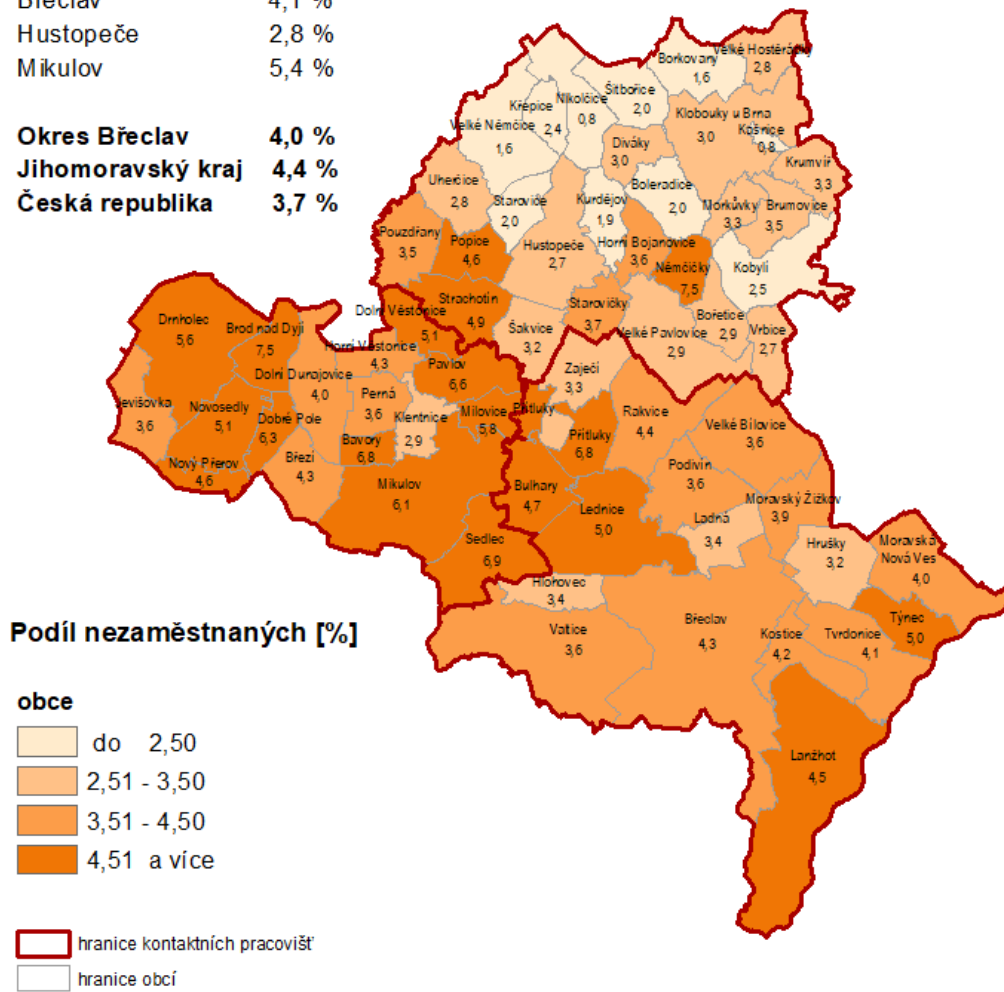
PŘÍLOHA 4

**PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET
v obcích okresu Břeclav ke 31.12.2023**

Kontaktní pracoviště

Břeclav	4,1 %
Hustopeče	2,8 %
Mikulov	5,4 %

Okres Břeclav	4,0 %
Jihomoravský kraj	4,4 %
Česká republika	3,7 %

ÚP ČR - krajská pobočka v Brně; Brno, 2024
zdroj dat: MPSV; Arc ČR 500, Arcdata Praha

PŘÍLOHA 6

PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET

v obcích okresu Vyškov ke 31.12.2023

Kontaktní pracoviště

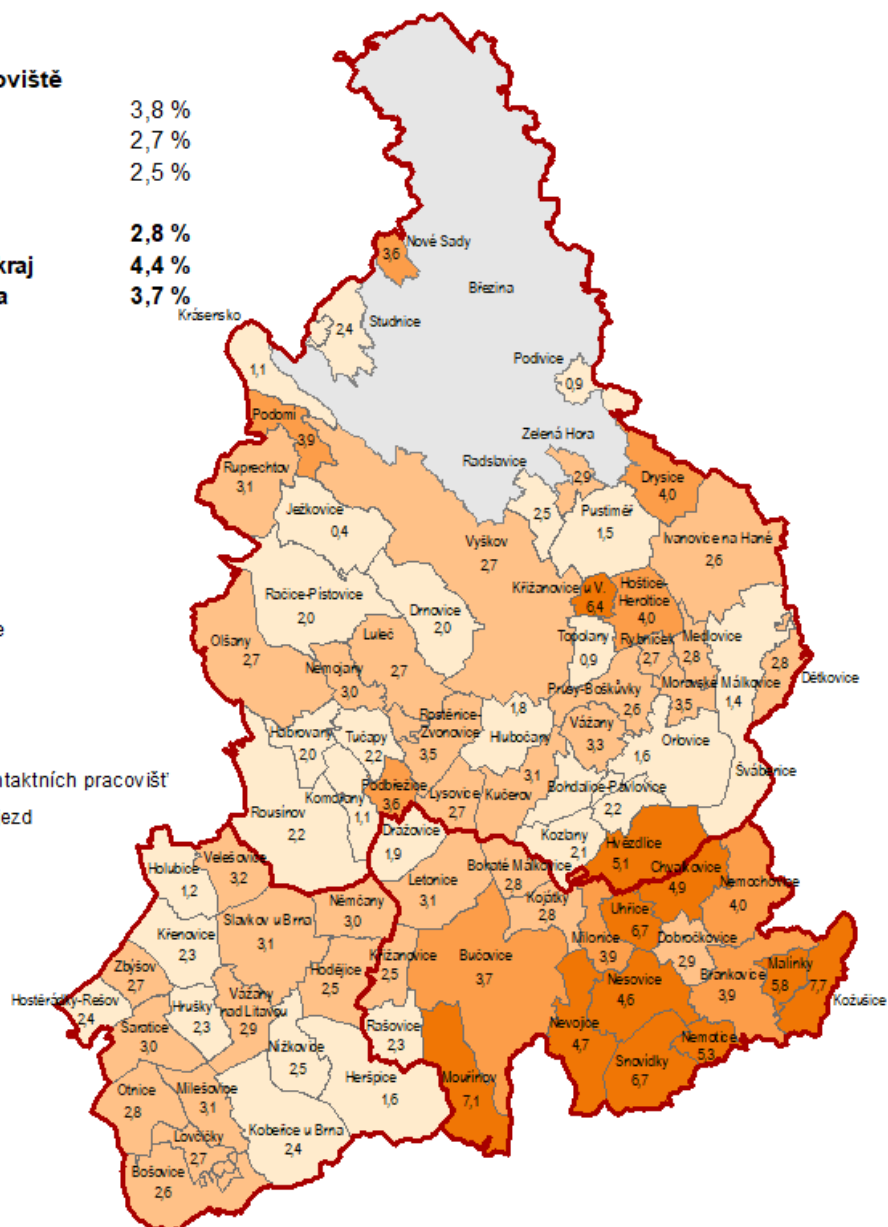
Bučovice	3,8 %
Slavkov u Brna	2,7 %
Vyškov	2,5 %

Okres Vyškov 2,8 %
Jihomoravský kraj 4,4 %
Česká republika 3,7 %

v obcích

	do 2,50
	2,51 - 3,50
	3,51 - 4,50
	4,51 a více

hranice kontaktních pracovišť
 vojenský újezd

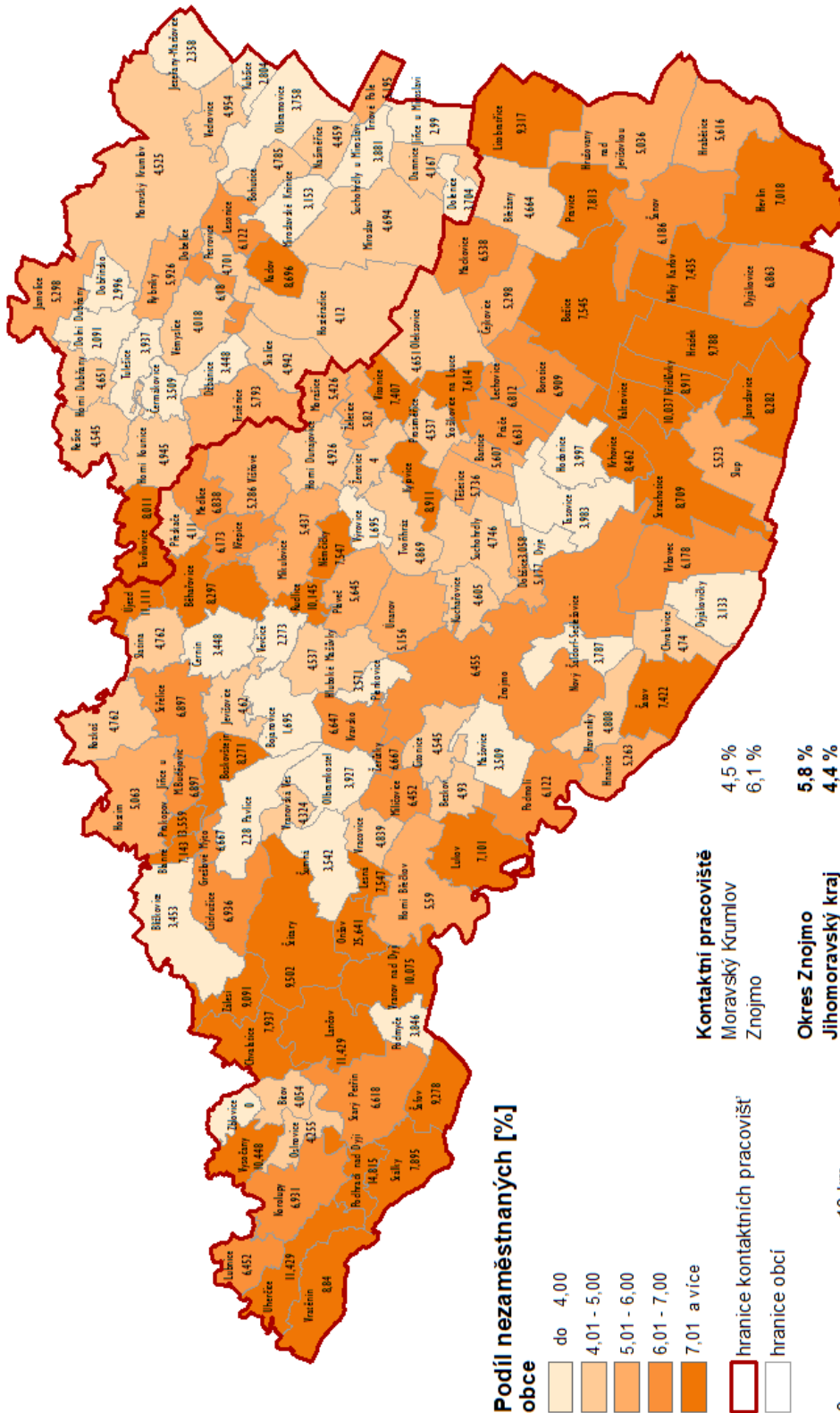

PŘÍLOHA 7

PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH NA OBYVATELSTVU 15 - 64 LET

v obcích okresu Znojmo ke 31.12.2023

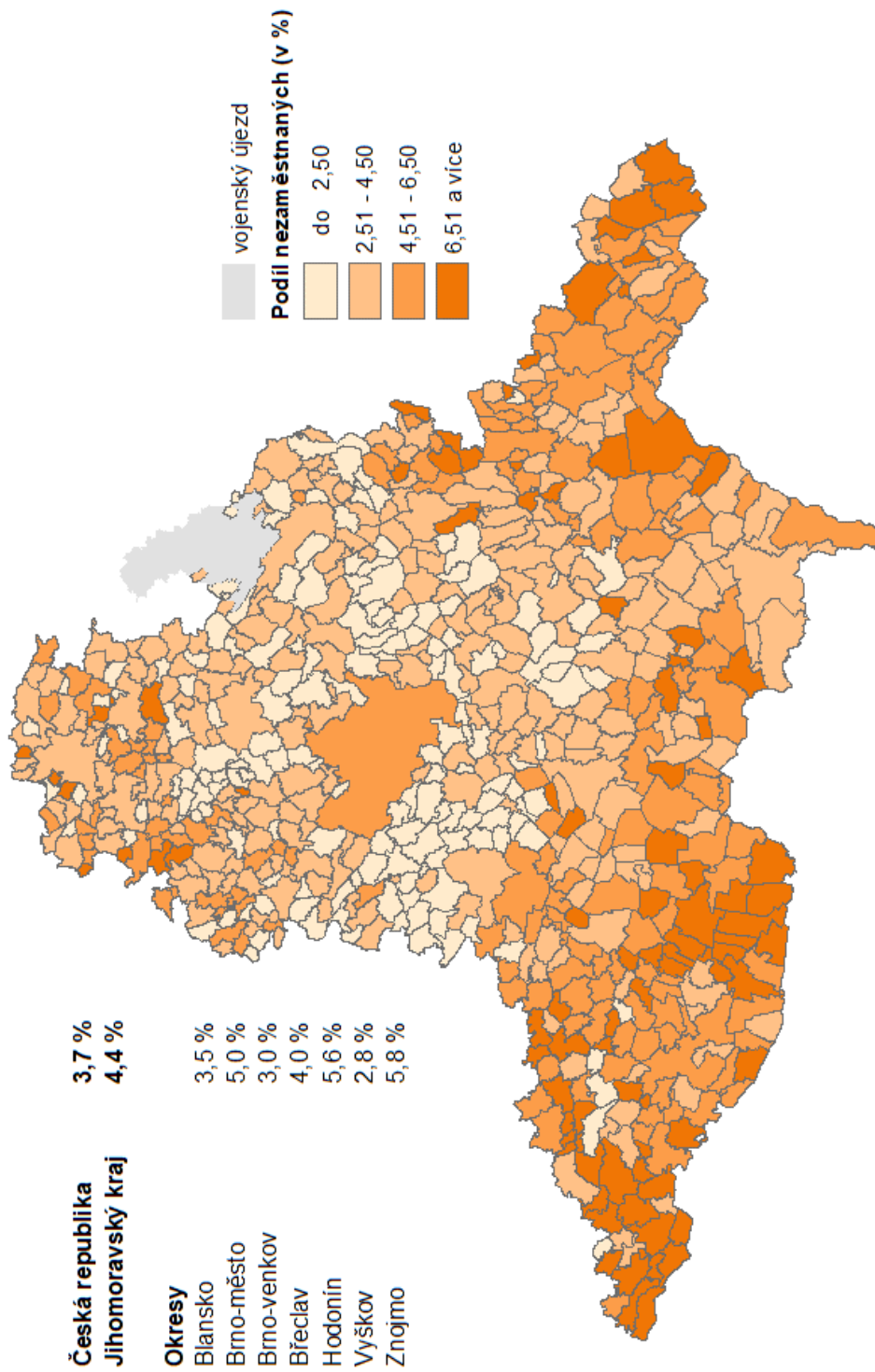

ÚP ČR - krajská pobočka v Brně; Brno, 2024
zdroj dat: MPSV; Arc ČR 500; Arcdata Praha

PŘÍLOHA 8

PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET

v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2023

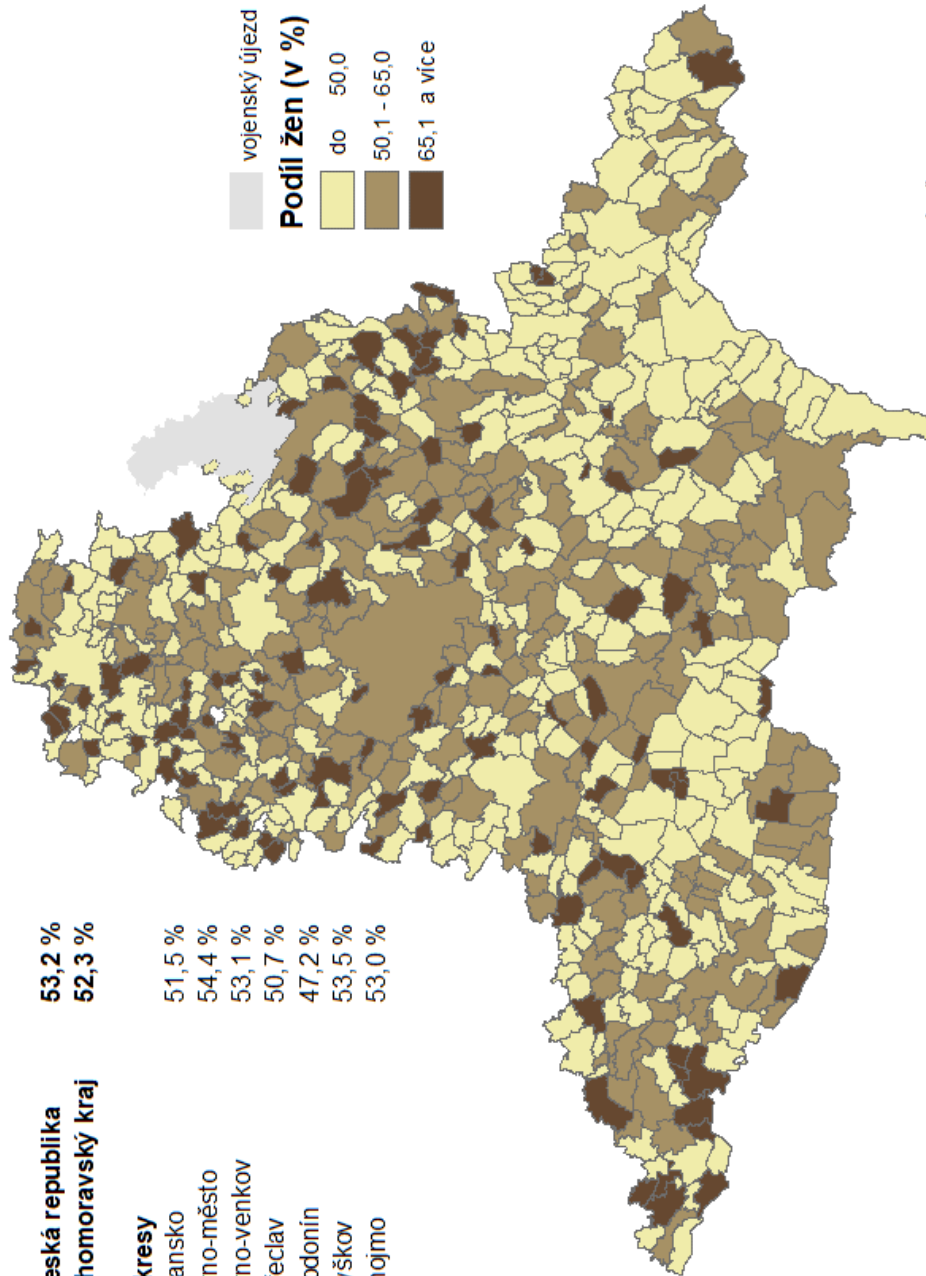
ÚP ČR - krajská pobočka v Brně; Brno, 2024
data: MPSV; ArcCR 500 v. 3.3; Arcdata Praha

PŘÍLOHA 9

PODÍL ŽEN NA CELKOVÉM POČTU UCHAZEČŮ

v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2023

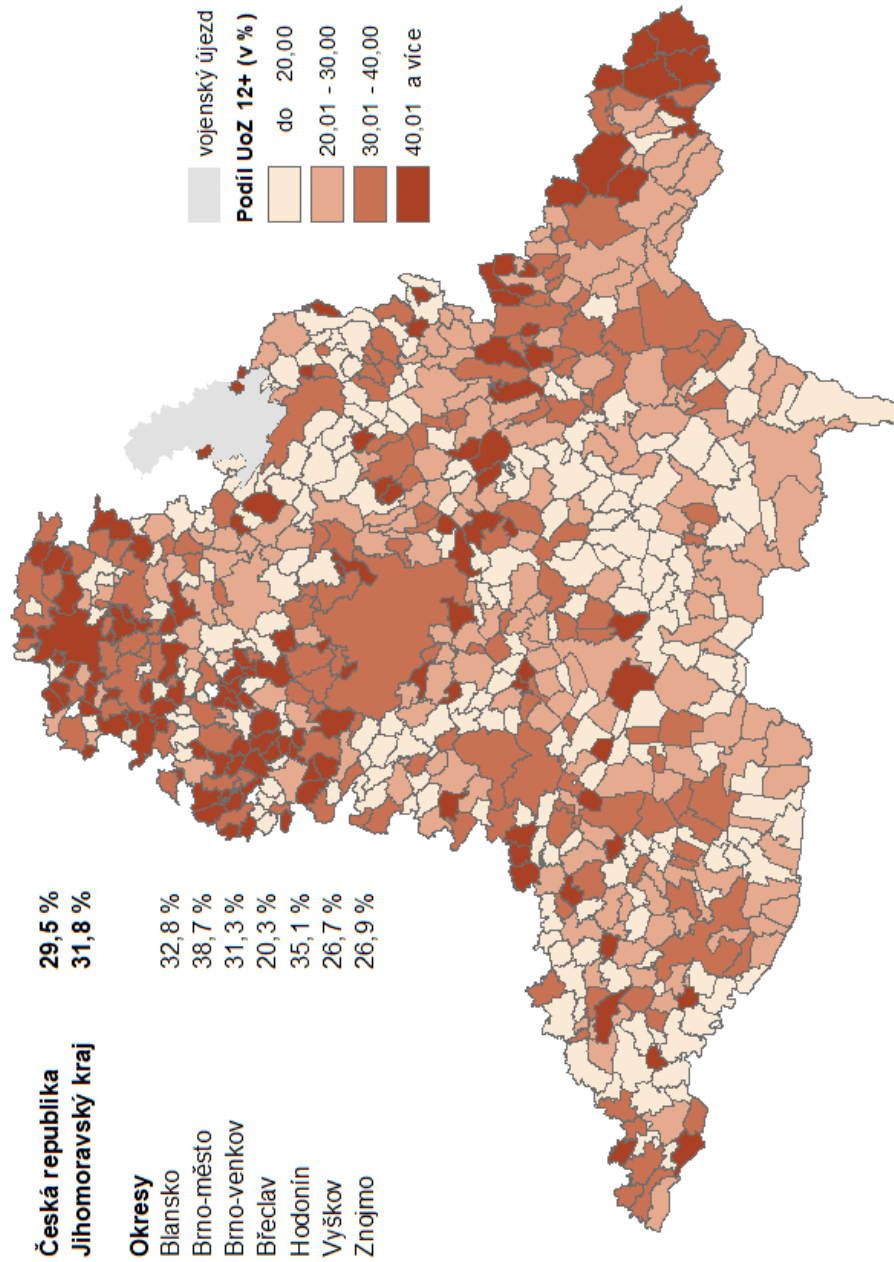
Česká republika	53,2 %
Jihomoravský kraj	52,3 %
Okresy	
Blansko	51,5 %
Brno-město	54,4 %
Brno-venkov	53,1 %
Břeclav	50,7 %
Hodonín	47,2 %
Vyškov	53,5 %
Znojmo	53,0 %

ÚP ČR - krajská pobočka v Brně; Brno, 2024
data: MPSV; ArcCR 500 v. 3.3; Arcdata Praha

PŘÍLOHA 10

PODÍL DLOUHODOBĚ NEZAMĚSTNANÝCH

Podíl uchazečů s délkou evidence nad 12 měsíců na celkovém počtu uchazečů
v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2023

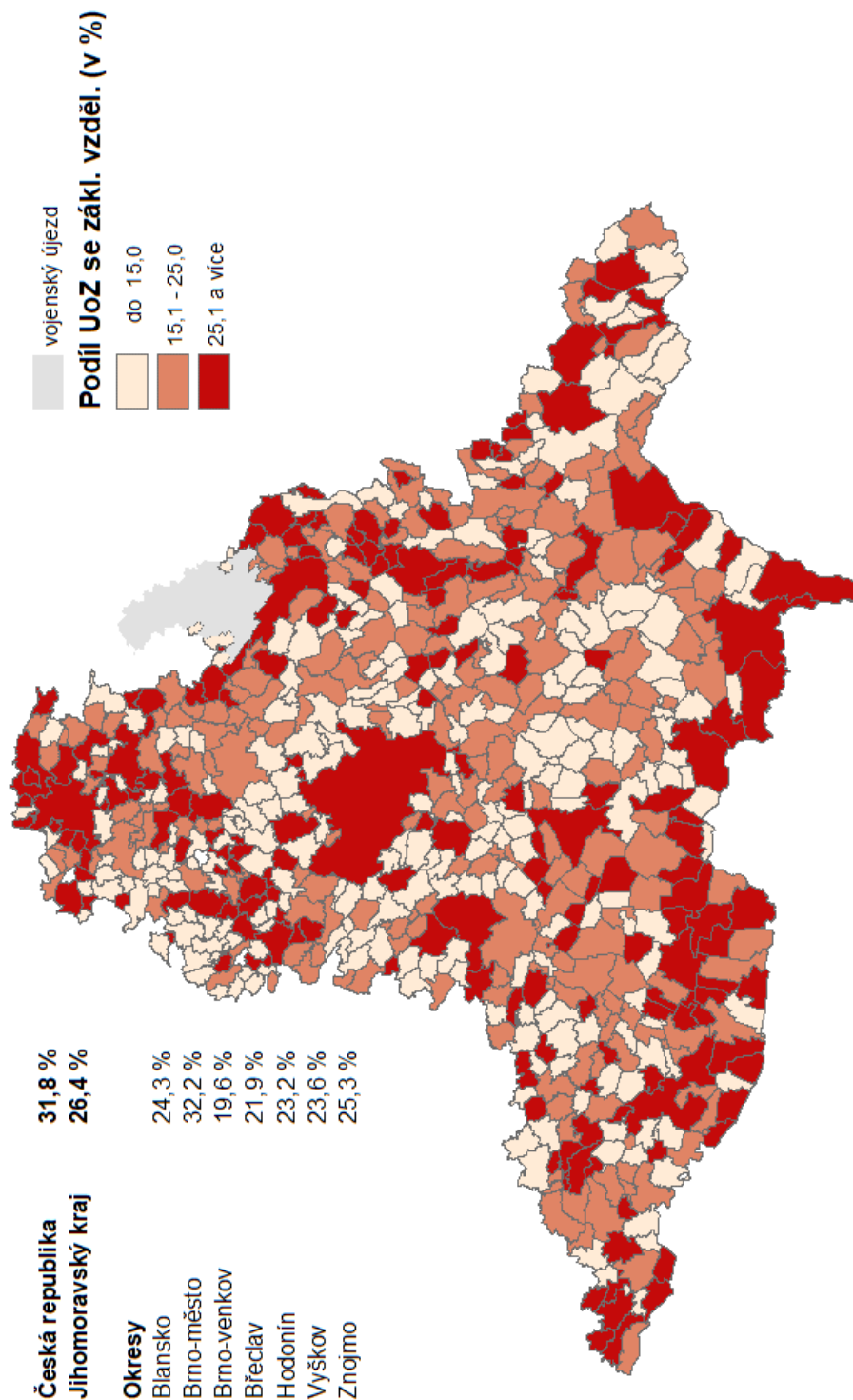

ÚP ČR - krajská pobočka v Brně; Bmo, 2024
data: MPSV; ArcCR 500 v. 3.3; Arcdata Praha

PŘÍLOHA 11

PODÍL UCHAZEČŮSE ZÁKLADNÍM VZDĚLÁNÍM

v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2023

ÚP ČR - krajská pobočka v Brně; Brno, 2024
data: MPSV; ArcCR 500 v. 3.3; Arcdata Praha